

T.C

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ

ANABİLİMDALI

COĞRAFYA EĞİTİMİ BİLİM DALI

MUT (MERSİN) İLÇESİ'NDE KIRSAL YERLEŞMELER

TAHİR PEKKIRBIZLI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. TAHSİN TAPUR

MAYIS- 2018

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	TAHİR PEKKIRBIZLI
	Numarası	128308031001
	Ana Bilim Dalı	ORTA ÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ
	Bilim Dalı	COĞRAFYA EĞİTİMİ
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	MUT (MERSİN) İLÇESİNDE KIRSAL YERLEŞMELER

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

26. / 06 / 2014

TAHİR PEKKIRBIZLI

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Not: Mezuniyet Dilekçesi ve Tez Kabul Formunda Jüri üyelerinin oy birliği ile karar verilmesi halinde tüm jüri üyelerinin imzalarının bulunması gerekmektedir. Oy çokluğu durumunda ise; tezi reddeden jüri üyesinin imzalamasına gerek bulunmamaktadır.

Formlar **bilgisayar ortamında** sayfanın düzenine göre uygun ölçek kullanılarak hazırlanması gerekmektedir. Sadece inza kısımları mavi tükenmez kalem kullanılarak imzalanacaktır.

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	TAHİR PEKKIRBIZLI
	Numarası	128308031001
	Ana Bilim Dalı	ORTA ÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ
	Bilim Dalı	COĞRAFYA EĞİTİMİ
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Tahsin TAPUR
	Tezin Adı	MUT (MERSİN) İLÇESİNDE KIRSAL YERLEŞMELER

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan MUT (MERSİN) İLÇESİNDE KIRSAL YERLEŞMELER başlıklı bu çalışma 26/06/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Prof. Dr. Tahsin TAPUR	
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Adnan PINAR	
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Adem SEZER	

ÖNSÖZ

Yerel coğrafya çalışmaları günümüzde oldukça önem kazanmıştır çünkü yapılacak her türlü planlama ve ekonomik yatırımların başarıya ulaşabilmesi için bölgenin yerel şartlarının iyi bilinmesi ve tetkik edilmesi gerekmektedir. Bu düşüncelere bağlı olarak değerli hocam Prof. Dr. Tahsin TAPUR'un önerileri doğrultusunda "Mut (Mersin) İlçesi'nde Kırsal Yerleşmeler" konulu tezli yüksek lisans çalışmasını almış bulunmaktayım.

Genel olarak dört ana bölümden oluşan tez çalışmamızda ilk olarak araştırma sahamızın genel özelliklerine yer verilmiştir daha sonra kırsal yerleşmeler tek tek coğrafya biliminin metotlarına uygun bir şekilde incelenip, elde edilen bulgular ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırma konusunun seçiminden itibaren, çalışmalarımın her safhasında yardımlarını benden esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Tahsin TAPUR'a çalışmalarımında fikir ve düşüncelerinden faydalandığım, farklı konularda bilgilerine başvurduğum ve bizlerin yetişmesinde emeği geçen değerli hocalarım Prof. Dr. Adnan PINAR'a, Yrd. Doç. Dr. Nuri İNAN'a, Yrd. Doç. Dr. Caner ALADAĞ'a Yrd. Doç. Dr. A. Doğan BULDUR'a ve Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYĞİT'e teşekkürü burada bir borç bilirim.

Ayrıca çalışmamın her safhasında özveri ile bana yardım eden değerli eşim Nazmiye PEKKIRBIZLI'ya, çalışmalarımızla ilgili her türlü dokümanter verilerin temininde yardımcı olan kamu kurum ve kuruluşlarına, yardımlarını esirgemeyen ilçe halkına teşekkür ederim.

Tahir PEKKIRBIZLI

Konya/2018

ÖZET

Araştırma sahasını oluşturan Mut, Taşeli Platosu üzerinde kurulmuş olup Mersin'in denize kıyısı olmayan ilçelerinden biridir. Güneyinde Gülnar İlçesi, doğusunda Silifke İlçesi, batısında Ermenek İlçesi ve kuzeyinde ise Karaman İli ile sınırlıdır. İlçenin alanı 2.554 km²'dir.

Mut'ta Akdeniz iklimi görülmele birlikte iç kesimlerine doğru gidildikçe dağlık ve yüksek arazi yapısı ile polar kökenli hava akımların etkisiyle iklim karasal özellik göstermektedir. İnceleme sahasında yıllık ortalama sıcaklık değeri 17,2°C iken; yıllık toplam yağış değeri ise 317,6 mm'dir. İlçenin hâkim rüzgâr yönü KB-GD' dur. Göksu Nehri Mut'un en önemli su kaynağıdır. Araştırma sahasının doğusundaki ovalık kesimlerinde alüvyal topraklar, dağlık kesimlerinde kırmızı akdeniz toprakları ile kireçsiz kahverengi orman toprakları yaygındır. Bitki örtüsü kızılçam ormanları ile bunların tahribi sonucu oluşan makilerdir.

1927 yılında yapılan genel nüfus sayımında merkez ve kırsal mahalleler olmak üzere toplam nüfus 15.697 'dir. 1927-2017 yılları arasında Mut'un nüfusu 15.697 kişiden 62.228 kişiye çıkmıştır. Nüfus ilçe genelinde son derece dengesiz dağılmıştır.

91 kırsal mahalle yerleşmesi, 21 yayla yerleşmesi ile 4 oba yerleşmesi bulunan araştırma sahasında gerek yer şekilleri gerek iklim şartları gerekse de insanların ekonomik faaliyetleri birbirinden farklı yerlerde ve farklı özelliklerde kırsal yerleşmelerin kurulmasına olanak sağlamıştır.

Araştırma sahasında en önemli ekonomik faaliyet türü tarım ve hayvancılıktır. Çalışabilen nüfusun % 95 tarım ve hayvancılıktan, % 4'sı hizmet sektöründen ve % 1 ise tarıma dayalı gelişme göstermiş sanayi faaliyetlerinden geçimini sağlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Mut, Nüfus, Yerleşme, Tarım, Hayvancılık

ABSTRACT

Mut, constituting a research area, is a town of Mersin and it is one of the landlocked towns. In the South of the town there is Gülnar, Silifke is in the East, Ermenek in the West and finally Karaman is located in the North side. The acreage of Mut is 2.554km².

The average annual temperature of Mut is 17,5°C. The annual precipitation value is 317,6 mm. The dominant wind direction is NW-SE. Göksu River is the most important water source of Mut. In the plain parts of the East of research area alluvial soils and lime Brown forest soil observed. Vegetation consist of the pine forest and lemuroid occurred because of their devastation. During the general census in 1927, the total population of both the town and the village is 15697. Between the years of 1927 to 2016 the population has increased to 62,396 in 2016 the population has increased to 62,396 from that number (15,697).

The most populated (populass) settlement in the town is the center. The population is distributed extremely uneven in the town. In the research area including 91 vilage settlent, 21 plateu settlement with 4 oba settlement, ath the geographicals formations, climate conditions and the ecanomic activites of people has facilliated the establishment of rual settlements in different places and in various pecifications.

The most important economic activity type of the research area is agriculture and animal husbandry. Those of working population % 95 of it deals with agriculture and animals husbandry, % 4 of the population is in the service sektor and the rest % 1 provides their living with agriculture based developed industry activites.

Key Words: Mut, Population, Settlement, Agriculture, Animal Husbandry, Touristic Places

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
KISALTMALAR	xii
TABLOLAR LİSTESİ.....	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
1-GİRİŞ.....	1
1.1-Araştırma Sahasının Yeri, Sınırları ve Başlıca Coğrafi Özellikleri.....	1
1.2-Araştırmanın Amacı	5
1.3- Materyal ve Metot.....	5
1.4- Önceki Çalışmalar	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	7
2- FİZİKİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ	7
2.1-Jeolojisi	7
2.2-Jeomorfolojisi	9
2.3-İklim Özellikleri.....	13
2.3.1-İklim Elemanları	13
2.3.1.1-Sıcaklık	13
2.3.1.2-Basınç ve Rüzgârlar.....	14
2.3.1.3-Nem ve Yağış	16
2.3.1.3.1-Nisbi Nem	16
2.3.1.3.2-Yağış	17
2.4-Hidroğrafik Özellikler.....	17
2.4.1.Göksu Nehri	18
2.5-Toprak Özellikleri.....	21
2.6-Bitki Örtüsü Özellikleri	24
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	26
BEŞERİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ.....	26
3.1-Nüfus.....	26
3.1.2-Nüfusun Özellikleri.....	28
3.1.2.1-Kentsel ve Kırsal Nüfus.....	28

3.1.2.2-Nüfusun Yaş ve Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı.....	29
3.1.2.2.1-Yaş Grupları	29
3.1.2.2.2-Cinsiyet Oranı	31
3.1.2.2.3-Nüfusun Eğitim Durumu.....	32
3.1.2.3- Nüfusun Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı.....	33
3.1.3-Nüfusun Dağılışı ve Nüfus Yoğunlukları	34
3.1.4-Kırsal Nüfusun Dağılışı	36
3.2-Yerleşme	37
3.2.1-Yerleşme Tarihi	37
3.2.2-Yerleşme Şekilleri.....	38
3.2.2.1-Kırsal Mahalle Yerleşmeleri Genel Özellikleri	40
3.2.2.1.1-Yerleşme Adlarına Göre Kırsal Mahalleler	43
3.2.2.1.2-Kuruluş Yerlerine Göre Kırsal Mahalleler.....	44
3.2.2.1.3-Yükselti Basamaklarına Göre Kırsal Mahalleler	46
3.2.2.1.4-Yerleşme Dokularına Göre Kırsal Mahalleler	47
3.2.2.1.5-Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Kırsal Mahalleler	48
3.2.2.2-Kırsal Mahalle Yerleşmeleri	48
1-Alaçam Mahallesi	49
2-Aşağıköseleli Mahallesi.....	51
3-Aydınoğlu Mahallesi	52
4-Bağcagız Mahallesi.....	54
5-Ballı Mahallesi.....	56
6-Barabanlı Mahallesi	58
7-Bozdoğan Mahallesi	59
8-Burunköy Mahallesi.....	61
9-Ceritler Mahallesi	63
10-Çağlayandedik Mahallesi.....	64
11-Çaltılı Mahallesi.....	65

12-Çamlıca Mahallesi	67
13-Çampınar Mahallesi.....	69
14-Çatakbağ Mahallesi	70
15-Çatalharman Mahallesi	72
16-Çınarlı Mahallesi	74
17-Çivi Mahallesi.....	76
18-Çortak Mahallesi.....	77
19-Çömelek Mahallesi	79
20-Çukurbağ Mahallesi.....	81
21-Dağpazarı Mahallesi	83
23-Dereköy Mahallesi.....	86
24-Derinçay Mahallesi.....	88
25-Diştaş Mahallesi.....	89
26-Elbeyli Mahallesi	92
27-Elmapınar Mahallesi.....	93
28-Esençay Mahallesi	94
29-Evren Mahallesi	96
30-Fakırca Mahallesi.....	98
31-Geçimli Mahallesi.....	100
32-Gençali Mahallesi	101
33-Göcekler Mahallesi.....	103
34-Gökçetaş Mahallesi.....	104
35-Göksu Mahallesi	105
36-Güme Mahallesi.....	108
37-Güzelköy Mahallesi.....	110
38-Güzelyurt Mahallesi.....	111
39-Hacıahmetli Mahallesi.....	112

40-Hacıilyaslı Mahallesi	114
41-Hacınuhlu Mahallesi	116
42-Hacısait Mahallesi	117
43-Hamamköy Mahallesi	119
44-Haydarköy Mahallesi.....	121
45-Hisar Mahallesi.....	123
46-Hocalı Mahallesi.....	124
47-İbrahimli Mahallesi.....	125
48-Ilıca Mahallesi	127
49-Irmaklı Mahallesi.....	129
50-Işıklar Mahallesi	131
51-Kadıköy Mahallesi.....	132
52-Karacaoğlan Mahallesi	134
53-Karadiken Mahallesi	136
54-Kavaklı Mahallesi.....	137
55-Kavaközü Mahallesi	139
56-Kayabaşı Mahallesi.....	140
57-Kayaönü Mahallesi	142
58-Kelceköy Mahallesi	143
59-Kemenli Mahallesi.....	144
60-Kırkavak Mahallesi.....	146
61-Kışlaköy Mahallesi	147
62-Kızılalan Mahallesi.....	148
63-Köselerli Mahallesi.....	150
64-Kumaçukuru Mahallesi.....	151
65-Kurtsuyu Mahallesi.....	153
66-Kurtuluş Mahallesi.....	154

67-Kürkçü Mahallesi.....	156
68-Mihrahor Mahallesi	157
69-Mucuk Mahallesi	158
70-Narlı Mahallesi	160
71-Narlıdere Mahallesi	161
72-Ortaköy Mahallesi	162
73-Özköy Mahallesi.....	164
74-Özlu Mahallesi.....	165
75-Palantepe Mahallesi.....	166
76-Pamuklu Mahallesi	167
77-Sakız Mahallesi.....	169
78-Sariveller Mahallesi.....	171
79-Selamlı Mahallesi	172
80-Suçatı Mahallesi.....	173
81-Tekeli Mahallesi	175
82-Topkaya Mahallesi.....	177
83-Topluca Mahallesi	179
84-Tuğrul Mahallesi.....	180
85-Yalnızcabağ Mahallesi.....	181
86-Yapıntı Mahallesi.....	185
87-Yeşilköy Mahallesi	186
88-Yeşilyurt Mahallesi.....	187
89-Yıldızköy Mahallesi.....	190
90-Yukarıköselerli Mahallesi.....	191
91-Zeytinçukuru Mahallesi.....	193
3.2.2.2.1-Yayla Yerleşmesi	195
1-Akgedik Yaylası	197

2-Becigüzleği Yaylası	198
3-Değirmenlik Yaylası.....	200
4-Derepazarı Yaylası.....	202
5-Evengüzleği Yaylası.....	203
6-Göğden Yaylası	205
7-Göktepe Yaylası.....	206
8-Güzle Yaylası.....	207
9-Ihtı Yaylası.....	209
10-Karabağ Yaylası.....	210
11-Kızılova Yaylası	212
12-Kozlar Yaylası	214
13-Köşk Yaylası.....	216
14-Öküzsulağı Yaylası.....	218
15-Sertavul Yaylası.....	219
16-Sorgun Yaylası.....	222
17-Söğütözü Yaylası	223
18-Şanşa Yaylası.....	225
19-Yağma Yaylası.....	227
20-Yenisu Yaylası.....	229
21-Zeyker Yaylası.....	231
3.2.2.2.2- Oba Yerleşmesi	233
1-Armutlu Obası	235
2-Kestel Obası.....	236
3-Tahtalı Obası.....	238
4-Yağlıpınar Obası.....	239
3.2.2.2-Kentsel Yerleşmeler	241
3.2.2.2.1-Yönetim Fonksiyonu	242

3.2.2.2.2-Ekonomik Fonksiyonu	242
3.2.2.2.3-Kültürel Fonksiyonu.....	243
3.2.2.2.4-Sağlık Fonksiyonu.....	243
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	244
EKONOMİK ÖZELLİKLER.....	244
4.1-Tarım.....	244
4.1.1-Araziden Yararlanma Durumu.....	244
4.1.2-Başlıca Tarım Ürünleri	247
4.2-Hayvancılık.....	248
4.3-Ormancılık	250
4.5-Diğer Ekonomik Faaliyetler.....	258
SONUÇ.....	260
KAYNAKÇA	266
BÜLTENLER VE RAPORLAR.....	268
ÖZGEÇMİŞ.....	269

KISALTMALAR

Da: Dekar

DİE: Devlet İstatistik Enstitüsü

DSİ: Devlet Su İşleri

HES: Hidroelektrik Santral

Km: Kilometre

M.E. B: Milli Eğitim Bakanlığı

MTA: Maden Tetkik Arama Enstitüsü

Mm: Milimetre

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

ORT: Ortalama

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1: Mut'ta Ortalama Yüksek ve Düşük Sıcaklıkların Aylara Göre Dağılışı (1959-2017)	14
Tablo-2: Ortalama Aktüel Basıncın Aylara Göre Dağılışı (1959-2017).....	15
Tablo 3: Mut İlçesi Rüzğar Esme Sayıları Toplamı (1959-2017).....	15
Tablo-4: Mut'ta Ortalama Nispi Nemin Aylara Dağılışı (1959-2017)	16
Tablo-5: Mut'ta Yıllık Ortalama Yağışın Aylara Dağılışı (1959-2017)	17
Tablo-6: Göksu Nehri'nin Aylık Ortalama Akım Değerleri (1953-1993)	19
Tablo-7: Sayım Yıllarına Göre Mut'un Nüfus Değişimi (1927-2016)	27
Tablo-8: Seçilmiş Yıllarına Göre Mut'un Şehir ve Kırsal Nüfusu (1927-2017)	28
Tablo-9: Mut'ta Nüfusun Dar Aralıklı Yaş ve Cinsiyet Yapısı (2017).....	30
Tablo-10: Nüfusu Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı.....	33
Tablo-11: Kırsal Mahallelerin İlçe Merkezine Uzaklıkları	41
Tablo-12: Mut İlçesi'nde Adlarına Göre Kırsal Mahalleler	44
Tablo-13: Mut İlçesi Kuruluş Yerlerine Göre Kırsal Mahalleler	45
Tablo-14: Mut İlçesi Yükselti Basamaklarına Göre Kırsal Mahalle Yerleşmeleri Sayısı.....	46
Tablo-15: Mut İlçesi'nde Yerleşme Dokularına Göre Kırsal Mahalleler	47
Tablo-16: Alaçam Mahallesi Genel Bilgileri	49
Tablo-17: Aşağıköşerli Mahallesi Genel Bilgileri	51
Tablo-18: Aydınoğlu Mahallesi Genel Bilgileri	52
Tabl-19: Bağcağız Mahallesi Genel Bilgileri.....	54
Tablo-20: Ballı Mahallesi Genel Bilgileri.....	56
Tablo-21: Barabanlı Mahallesi Genel Bilgileri	58
Tablo-22: Bozdoğan Mahallesi Genel Bilgileri	59

Tablo-23: Burunköy Mahallesi Genel Bilgileri.....	61
Tablo-24: Ceritler Mahallesi Genel Bilgileri	63
Tablo-25: Çağlayangedik Mahallesi Genel Bilgileri.....	64
Tablo-26: Çaltılı Mahallesi Genel Bilgileri.....	65
Tablo-27: Çamlıca Mahallesi Genel Bilgileri	67
Tablo-28: Çampınar Mahallesi Genel bilgileri	69
Tablo-29: Çatakbağ Mahallesi Genel Bilgileri	70
Tablo-30: Çatalharman Mahallesi Genel Bilgileri	72
Tablo-31: Çınarlı Mahallesi Genel Bilgileri	74
Tablo-32: Çivi Mahallesi Genel Bilgileri.....	76
Tablo-33: Çortak Mahallesi Genel Bilgileri.....	77
Tablo-34: Çömelek Mahallesi Genel Bilgileri	79
Tablo-35: Çukurbağ Mahallesi Genel Bilgileri.....	81
Tablo-36: Dağpazarı Mahallesi Genel Bilgileri	83
Tablo-37: Demirkapı Mahallesi Genel Bilgileri	85
Tablo-38: Dereköy Mahallesi Genel Bilgileri.....	86
Tablo-39: Derinçay Mahallesi Genel Bilgileri.....	88
Tablo-40: Diştaş Mahallesi Genel Bilgileri.....	89
Tablo-41: Elbeyli Mahallesi Genel Bilgileri	92
Tablo-42: Elmapınar Mahallesi Genel Bilgileri	93
Tablo-43: Esençay Mahallesi Genel Bilgileri	94
Tablo-44: Evren Mahallesi Genel Bilgileri	96
Tablo-45: Fakırca Mahallesi Genel Bilgileri.....	98
Tablo-46: Geçimli Mahallesi Genel Bilgileri.....	100
Tablo-47: Gençali Mahallesi Genel Bilgileri	101

Tablo-48: Göcekler Mahallesi Genel Bilgiler	103
Tablo-49: Gökçetaş Mahallesi Genel Bilgileri.....	104
Tablo-50: Göksu Mahallesi Genel Bilgileri	105
Tablo-51: Güme Mahallesi Genel Bilgileri.....	108
Tablo-52: Güzelköy Mahallesi Genel Bilgileri	110
Tablo-53: Güzelyurt Mahallesi Genel Bilgileri.....	111
Tablo-54: Hacıahmetli Mahallesi Genel Bilgileri	112
Tablo-55: Hacıilyaslı Mahallesi Genel Bilgileri	114
Tablo-56: Hacınuhlu Mahallesi Genel Bilgileri	116
Tablo-57: Hacısait Mahallesi Genel Bilgileri	117
Tablo-58: Hamamköy Mahallesi Genel Bilgileri.....	119
Tablo-59: Haydarköy Mahallesi Genel Bilgileri.....	121
Tablo-60: Hisar Mahallesi Genel Bilgileri	123
Tablo-61: Hocalı Mahallesi Genel Bilgileri	124
Tablo-62: İbrahimli Mahallesi Genel Bilgileri.....	125
Tablo-63: Ilıca Mahallesi Genel Bilgileri	127
Tablo-64: Irmaklı Mahallesi Genel Bilgileri.....	129
Tablo-65: Işıklar Mahallesi Genel Bilgileri	131
Tablo-66: Kadıköy Mahallesi Genel Bilgileri	132
Tablo-67: Karacaoğlan Mahallesi Genel Bilgileri	134
Tablo-68: Karadiken Mahallesi Genel bilgileri.....	136
Tablo-69: Kavaklı Mahallesi Genel Bilgileri	137
Tablo-70: Kavaközü Mahallesi Genel Bilgileri	139
Tablo-71: Kayabaşı Mahallesi Genel Bilgileri.....	140
Tablo-72: Kayaönü Mahallesi Genel Bilgileri	142

Tablo-73: Kelceköy Mahallesi Genel Bilgileri	143
Tablo-74: Kemenli Mahallesi Genel Bilgileri.....	144
Tablo-75: Kırkkavak Mahallesi Genel Bilgileri.....	146
Tablo-76: Kışlaköy Mahallesi Genel Bilgileri	147
Tablo-77: Kızılalan Mahallesi Genel Bilgileri	148
Tablo-78: Köselerli Mahallesi Genel Bilgileri	150
Tablo-79: Kumaçukuru Mahallesi Genel Bilgileri.....	151
Tablo-80: Kurtsuyu Mahallesi Genel Bilgileri.....	153
Tablo-81: Kurtuluş Mahallesi Genel Bilgileri.....	154
Tablo-82: Kürkçü Mahallesi Genel Bilgileri.....	156
Tablo-83: Mihrahor Mahallesi Genel Bilgileri	157
Tablo-84: Mucuk Mahallesi Genel Bilgilei.....	158
Tablo-85: Narlı Mahallesi Genel Bilgileri	160
Tablo-86: Narlıdere Mahallesi Genel Bilgileri	161
Tablo-87: Ortaköy Mahallesi Genel Bilgileri	162
Tablo-88: Özköy Mahallesi Genel Bilgileri	164
Tablo-89: Özlü Mahallesi Genel Bilgileri.....	165
Tablo 90: Palantepe Mahallesi Genel Bilgileri	166
Tablo-91: Pamuklu Mahallesi Genel Bilgileri	167
Tablo-92: Sakız Mahallesi Genel Bilgileri.....	169
Tablo-93: Sarıveller Mahallesi Genel Bilgileri	171
Tablo-94: Selamlı Mahallesi Genel Bilgileri	172
Tablo-95: Suçatı Mahallesi Genel Bilgileri.....	173
Tablo-96: Tekeli Mahallesi Genel Bilgileri	175
Tablo-97: Topkaya Mahallesi Genel Bilgileri.....	177

Tablo-98: Topluca Mahallesi Genel Bilgileri	179
Tablo-99: Tuğrul Mahallesi Genel Bilgileri.....	180
Tablo-100: Yanlızcabağ Mahallesi Genel Bilgileri.....	182
Tablo-101: Yapıntı Mahallesi Genel Bilgileri.....	185
Tablo-102: Yeşilköy Mahallesi Genel Bilgileri	186
Tablo-103: Yeşilyurt Mahallesi Genel Bilgileri.....	187
Tablo-104: Yıldızköy Mahallesi Genel Bilgileri.....	190
Tablo-105: Yukarıköselerli Mahallesi Genel Bilgileri.....	191
Tablo-106: Zeytinçukuru Mahallesi Genel Bilgileri	193
Tablo-107: Akgedik Yaylası Genel Bilgileri	197
Tablo-108: Becigüzleği Yaylası	198
Tablo-109: Değirmenlik Yaylası Genel Bilgileri	200
Tablo-110: Derepazarı Yaylası Genel Bilgileri.....	202
Tablo-111: Evrengüzleği Yaylası Genel Bilgileri.....	203
Tablo-112: Göğden Yaylası Genel Bilgileri	205
Tablo-113: Göktepe Yaylası Genel Bilgileri.....	206
Tablo-114: Güzle Yaylası Genel Bilgileri.....	207
Tablo-115: İhtı Yaylası Genel Bilgileri.....	209
Tablo-116: Karabağ Yaylası Genel Bilgileri	210
Tablo-117: Kızılova Yaylası Genel Bilgileri	212
Tablo-118: Kozlar Yaylası Genel Bilgileri	214
Tablo-119: Köşk Yaylası Genel Bilgileri.....	216
Tablo-120: Öküzsulağı Yaylası Genel Bilgileri	218
Tablo-121: Sertavul Yaylası Genel Bilgileri.....	219
Tablo-122: Sorgun Yaylası Genel Bilgileri.....	222

Tablo-123: Söğütözü Yaylası Genel Bilgileri	223
Tablo-124: Şanşa Yaylası Genel Bilgileri	225
Tablo-125: Yağma Yaylası Genel Bilgileri	227
Tablo-126: Yenisu Yaylası Genel Bilgileri	229
Tablo-127: Zeyker Yaylası Genel Bilgileri	231
Tablo-128: Armutlu Obası Genel Bilgileri	235
Tablo-129: Kestel Obası Genel Bilgileri	236
Tablo-130: Tahtalı Obası Genel Bilgileri	238
Tablo-131: Yağlıpınar Obası Genel Bilgileri	239
Tablo-132: Mut İlçesi Arazi Kullanım Şekli	244
Tablo-133: Seçili Tarım Ürünlerde Yıllık Üretim Miktarları	247
Tablo-134: Mut İlçesi'nin Hayvan Varlığı	249
Tablo-135: Mut İlçesi'nde Orman Varlığı	251

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil-1: Araştırma Sahasının Lokasyon Haritası	4
Şekil-2 :Araştırma Sahasının Jeoloji Haritası	7
Şekil-3:Araştırma Sahasının Fiziki Haritası.....	11
Şekil-4:Mut'ta Ortalama, Ortalama Yüksek ve Ortalama Düşük Sıcaklıkların Aylara Dağılışı (1975-2010)	14
Şekil-5: Araştırma Sahasının Rüzgâr Gülü	16
Şekil-6: Mut'ta Yıllık Ortalama Yağışın Aylara Dağılışı (1975-2010)	17
Şekil-7: Göksu Nehri'nin Aylık Ortalama Akım Grafiği (1957-1993).....	19
Şekil-8: Araştırma Sahası Hidrolojik Unsurlar Haritası.....	20
Şekil-9:Araştırma Sahası Toprak Haritası.....	22
Şekil-10: Sayım Yıllarına Göre Mut'un Nüfus Değişimi (1927-2016)	28
Şekil-11:Seçili Yıllara Göre Mut'un Şehir ve Kırsal Nüfusu (1927-2016).....	29
Şekil-12: Geniş Aralıklı Yaş Gruplanmasına Göre Mut'un Nüfusu (2016)	30
Şekil-13: Mut İlçesi'nin Nüfus Pramidi (2016)	31
Şekil-14: Mut'ta Nüfusun Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı (2016).....	32
Şekil-15: Nüfusun Ekonomik Faaliyet Gruplarına Göre Dağılımı	34
Şekil-16: Araştırma Sahasında Nüfusun Dağılışı Haritası	35
Şekil-17:Mut İlçesin'de Yükselti Basamağına Göre Kırsal Nüfusun Dağılışı (2016)	37
Şekil-18: Araştırma Sahası Yerleşim Birimleri Haritası.....	39

Şekil-19: Kırsal Yerleşmelerin Geleneksel Mesken Planları	42
Şekil-20: Mut İlçesi Yayla Yerleşmelerinin Dağılışı	196
Şekil-21: Mut İlçesi Arazi Kullanım Şekli (2016)	245
Şekil-22: Araştırma Sahası Arazi Kullanım Haritası	246
Şekil-23: Mut İlçesi Hayvan Varlığı	250

FOTOĞRAFLAR

Fotoğraf-1: Mut İlçe Merkezi'nden Bir Görünüm	3
Fotoğraf-2: Plato Yüzeyi Üzerinde Kurulmuş Kırsal Mahalle Yerleşmesi Örneği (Geçimli Mahallesi).....	10
Fotoğraf-3: Göksu Nehri Kenarında Kurulmuş Kırsal Yerleşme Örneği (Köselerli Mahallesi).....	18
Fotoğraf-4: Alüvyal Topraklar ve Kenarında Kurulmuş Hamamköy Mahallesi	22
Fotoğraf-5:Geride Karaçam Ormanları, Ön Tarafı İse Sertavul “Hanboğazı Mevkii”ndeki Çok Katlı Modern Yayla Evleri	25
Fotoğraf-6: Araştırma Sahasındaki Geleneksel Taş Mesken Örneği	42
Fotoğraf-7: Diştaş Mahallesi Adını Diş Benzer Kaya Oluşumlarından Almaktadır.....	44
Fotoğraf-8: Alaçam Mahallesi'nde Bulunan Kale Kalıntıları.....	50
Fotoğraf-9: Bağcağz Mahallesi	55
Fotoğraf-10: Kırsal Mahallelerde Alt Katı Ahır Olarak Kullanılan Mesken Türü Örneği	57
Fotoğraf-11: Burunköy Mahallesi	62
Fotoğraf-12: Çaltılı Mahallesi	66
Fotoğraf-13: Çamlıca (Beci) Mahallesi.....	68
Fotoğraf-14: Çatalharman Mahallesi “Masalar Kaynak Suyu”	73
Fotoğraf-15: Çınarlı Mahallesi (Eski Yerleşme Yamaçta Toplu Dokulu; Yeni Yerleşim ise Vadi Tabanında Dağınık Biçimde)	75
Fotoğraf-16: Çömelek Mahallesi.....	80
Fotoğraf-17: Çukurbağ Mahallesi	82
Fotoğraf-18: Dağpazarı Mahallesi Modern Betonarme Mesken Örneği.....	84
Fotoğraf-19: Dereköy Mahallesi	87
Fotoğraf-20: Diştaş Mahallesi'nde Geleneksel Kil Dokuma	91
Fotoğraf-21: Karayolu Kenarında Gelişme Göstermiş Evren Mahallesi	97

Fotoğraf-22: Fakırca Mahallesi Taş Mesken Örneği	99
Fotoğraf-23: Göksu Mahallesi'nde Yer Alan Kıravga Köprüsü	107
Fotoğraf-24: Güme Mahalle Meydanı.....	109
Fotoğraf-25: Hacıahmetli Mahallesi	113
Fotoğraf-26: Araştırma Sahasında Yoğun Yapılan Keçi Yetiştiriciliği Gerisinde ise Sulama Amaçlı İnşaa Edilen Hacınuhlu Göleti	117
Fotoğraf-27: Pırasaları Göksu Nehri'nde Yıkayan Hamamköylü Üreticiler .	120
Fotoğraf-28: Haydarköy Mahallesi'nde Bulunan Anıt Zeytin Ağacı	122
Fotoğraf-29: İbrahimli Mahallesi	126
Fotoğraf-30: Irmaklı Mahallesi'nde Zeytin Bahçesi	130
Fotoğraf-31: Restore Çalışmaları Devam Eden Tarihi “Kadıköy Köprüsü” .	134
Fotoğraf-32: Karacaoğlan Mahallesi.....	135
Fotoğraf-33: Kayabaşı Mahallesi	141
Fotoğraf-34: Modern Yarı Açık Büyükbaş Hayvan Çardağı (Kemenli).....	145
Fotoğraf-35: Köselimli Mahallesi'nde Küçükbaş Hayvancılık Faaliyetleri ...	151
Fotoğraf-36: Kurtuluş Mahallesi	155
Fotoğraf-37: Pembeli Şelalesi	169
Fotoğraf-38: Suçatı Mahallesi'nde Yonca Tarımı.....	175
Fotoğraf-39: Tekeli Mahallesi “Kızıl Minare”	177
Fotoğraf-40: Tuğrul Camii	181
Fotoğraf-41: Camii Haziresindeki Mezar.....	181
Fotoğraf-42: Yalnızcabağ Mahallesi	183
Fotoğraf-43: Nure Sofi Türbesi.....	184
Fotoğraf-44: Dağınık Kırsal Mahalle Yerleşmesine Güzel Bir Örnek "Yeşilyurt"	188
Fotoğraf-45: Sinobiç Kalıntıları	189

Fotoğraf-46: Yıldızköy Mahallesi	190
Fotoğraf-47: Akgedik Yaylası.....	198
Fotoğraf-48: Balabolu Antik Kenti'nde Bulunan Lahitler.....	200
Fotoğraf-49: Tuvalet Kısmı Dışarıda Yayla Evi Örneği	203
Fotoğraf-50: Göğden Yaylası'nda Hayvan Barınağı Olarak Kullanılan Mağaralardan Bir Tanesi	206
Fotoğraf-51: Karabağ Yaylası	211
Fotoğraf-52: Kızılova Polyesi	212
Fotoğraf-53: Kızılova Yaylası'nda Yöre Halkının "Çevlik" Adını Verdiği Mesken Türü.....	213
Fotoğraf-54: Kozlar Yaylası.....	215
Fotoğraf-55: Köşk Yaylası	217
Fotoğraf-56: Sertavul Hanı'nın Kalıntıları	220
Fotoğraf-57: İlçenin En Büyük Kırsal Yerleşmesi "Sertavul" Yıl Boyunca Canlı Bir Ticaret Alanıdır.....	221
Fotoğraf-58: Söğütözü Yaylası	224
Fotoğraf-59: Söğütözü Köprüsü.....	225
Fotoğraf-60: Şanşa Yaylası'nın Batısında Bulunan Rüzgâr Tribünleri	226
Fotoğraf-61: Yağma Yaylası	228
Fotoğraf-62: Örtü Gereci Olarak Ardıç Kabuğu Kullanılan Yayla Evleri.....	230
Fotoğraf-63: Yenisu Göleti ve Kenarında Yayla Dönemi Kullanılan Çadır..	231
Fotoğraf-64: Zeyker Yaylası	232
Fotoğraf- 65: Araştırma Sahasındaki Oba Yerleşmesi Örneği.....	233
Fotoğraf-66: Sarıkeçililer Göçünden Bir Kare	234
Fotoğraf-67: Araştırma Sahasında Kullanılan Kıl Çadırı Örneği, Çadırın İçerisinde ise Geleneksel Kilimler	236
Fotoğraf-68: "Çatma" Adı Verilen Çadır Türü	237

Fotoğraf-69: Ağaçtan İnşaa Edilmiş Çadır İskeleti	240
Fotoğraf-70: İlçe Merkezindeki Mesken Tipleri	241
Fotoğraf-71: İlçenin En Önemli Tarım Ürünlerinden Biri Olan Kayısı (Palantepe Mahallesi)	248
Fotoğraf-72: İlçede Yoğun Olarak Yapılan Arıcılık Faaliyetleri; Gerisinde ise Toprak Damlı Taş Mesken (Kurtuluş Mahallesi).....	250
Fotoğraf-73: Alahan Manastırı	252
Fotoğraf-74: Alahan Manastır'ın de Bulunan Vaftiz Çukuru	252
Fotoğraf-75: Dağpazarı Kilisesi	253
Fotoğraf-76: Balabolu Harabeleri	253
Fotoğraf-77: Mut Kalesi	254
Fotoğraf-78: Aloda Mağra Kilisesi	255
Fotoğraf-79: Sinobiç Kalıntıları	255
Fotoğraf-80: Sason Kanyonu Üzerindeki Tarihi Köprü.....	256
Fotoğraf-81: Yerköprü Şelalesi	257
Fotoğraf-82: Karaekşi Tabiat Parkı.....	257
Fotoğraf-83: Araştırma Sahasındaki Mermer Ocağı	258
Fotoğraf-84: Çömelek Mahallesi'ndeki Güneş Enerjisi Panelleri	259

BİRİNCİBÖLÜM

1-GİRİŞ

1.1-Araştırma Sahasının Yeri, Sınırları ve Başlıca Coğrafi Özellikleri

36°58'-36°27' kuzey enlemleri ile 33°10'-33°45' doğu boylamları arasında yer alan Mut İlçesi Akdeniz Bölgesi'nde, Taşeli Platosu üzerinde yer almaktadır. Doğusunda Silifke İlçesi, batısında Ermenek İlçesi, güneyinde Gülnar İlçesi ve kuzeyinde ise Karaman İli ile sınırlıdır (Şekil-1).

Mut, ilin kuzey batısında Mersin'e 165 km uzaklıktadır. Yüzölçümü 2.554 km² olan ilçe arazisinin; denizden yüksekliği ise 70-2240 m arasında değişmektedir. Araştırma sahasının büyük bir kesimi Göksu Nehri ve kolları olan akarsu ile dereler tarafından parçalanmıştır.

Küçükkızıldağ (2201 m), Adras Dağı (1600 m), Aptalpınarın Tepe (1759 m), Dzagırtepe (1902 m), Göktepe (1966 m), Manayır Tepe (1746 m), Karabelen Tepe (1757 m), Toskaba Tepe (1170 m), Karacaoğlan Tepesi (1329 m), Kurttepe (768 m), Kızıldağ (492 m) inceleme sahasının önemli yükseltilerini oluşturmaktadır.

İnceleme sahasında Akdeniz iklimi görülmekle birlikte; kış aylarında Göksu Vadisi boyunca sokulan polar kökenli rüzgârların da etkili olmasıyla iklim kuzeyindeki yüksek dağlık alanların karasal iklimi etkisine girebilmektedir. Yıllık ortalama sıcaklığın 17,5 olduğu ilçede, yıllık toplam yağış değeri ise 317,6 mm'dir. Yağışlar genellikle Akdeniz iklim bölgesinin genelinde olduğu gibi cephesel yağışlar şeklindedir. Mut'ta hâkim rüzgâr yönü Göksu Vadisi'nin uzanışına bağlı olarak NW ve SE yönlüdür.

Araştırma sahası açık havza özelliği taşımaktadır. Göksu Nehri, Mut İlçesi'nin en önemli hidrolojik unsurunu oluşturmaktadır. Göksu, Hadim Göksu ile Ermenek Göksu'nun, Mut Suçatı Mahallesi'nde birleşmesi sonucu oluşmuş bir nehirdir. Kuzeybatıdan güneydoğuya doğru yönelen Doğu Akdeniz'in en büyük nehirlerinden

biri olan Göksu, dar ve derin vadilerden geçtikten sonra Silifke’de delta ovası oluşturarak Akdeniz’e ulaşır.

Mut İlçesi’nde en yaygın bulunan toprak tipi kahverengi orman topraklarıdır. Ayrıca kırmızı akdeniz (terra-rossa), kireçsiz kahverengi orman, alüviyal ve kolüviyal topraklarda görülmektedir.

Araştırma sahasının doğal bitki örtüsü kızılçam ormanları ve bunların tahrip edilmesiyle oluşan makilerdir. 1000 m’ye kadar olan yükseltilerde kızılçam (*Pinus brutia*) ormanları ve makilerin bulunduğu ilçede; 1000 m’den yüksek yerlerde ise karaçam (*Pinus nigra*), ardıç (*Pupressaceae*) ve sedir (*Pinaceae*) gibi türler görülmektedir. Ayrıca makinin tahrip edildiği yerlerde ise diz boyu yüksekliğinde çalı topluluğu olan gariglere rastlanmaktadır.

Çok eski çağlardan beri önemli yerleşmelere sahne olan Mut’un nüfusu cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar neredeyse sürekli artış göstermiştir. 2017 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre ilçe merkezinde 30.309 ve kırsalda ise 31.919 olmak üzere toplam 62.228 nüfus bulunmaktadır.

İklim, coğrafi şartların şekillenmesinde etkili olan ve insan yaşamının her aşamasında yer alan, önemli fiziki faktörlerden biridir. İklim koşulları nüfus ve yerleşmenin yeryüzündeki yatay ve dikey dağılışını belirlemektedir (Tolun, 1977: 27). Araştırma sahasının uygun iklim, toprak, bitki örtüsü, hidrolojik şartları ile yörenin ekonomik ve beşeri özellikleri birbirinden farklı yerlerde ve farklı özelliklerde birçok yerleşim ünitesinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Mut’ta 1 adet kent yerleşmesi, 91 kırsal mahalle yerleşmesi olmak üzere toplam 92 yerleşim birimi bulunmaktadır. Ayrıca araştırma sahasında 21’i yayla yerleşmesi; 4’ü ise oba yerleşmesi olmak üzere toplam 25 tane de köy altı yerleşim birimi yer almaktadır. İlçede kırsal yerleşmeler nüfusun yarısından biraz fazlasını barındırmaktadır.

“Mut” isminin ne zamandan beri kullanıldığı kesin olarak bilinmemektedir. Hititler zamanında Yenika veya Yenikent adıyla var olduğu tahmin edilmektedir.

Silifke bölgesinde yaşayan Seleukoslar zamanında burayı idare eden Mutyos, Müds veya Muts adlı komutanın kurduğu şehre “Mud” (Mut) adını verildiği tahmin edilmektedir” (Tekin, 2008: 49).

“Hititlerin ve Asurluların Mut çevresindeki topraklarda hüküm sürdükleri bilinmektedir. M.Ö. I. yüzyılda kurulan Mut, bir Roma kenti idi. M.S. 395 yılından sonra Bizans egemenliğine geçmiştir daha sonra Selçukluların ve Karaman oğullarının, 1448’de de Osmanlı devletinin yönetimine girmiştir. Mut, 1878 yılında kaymakamlık haline gelmiştir” (Kurt, 2003: 110).

Fotoğraf-1: Mut İlçe Merkezi’nden Bir Görünüm

Mut’un geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İklim ve toprak özellikleri sebze ve meyve üretimine imkân tanımaktadır. Bu sebeple yılın her ayında sebze üretilmektedir. En önemli tarım ürünleri arasında zeytin, erik ve kayısı gelmektedir. Ayrıca tahıl üretimi de yapılmaktadır. Son yıllarda melengiçlere antepfıstığı aşılması ile ilçede bazı mahallelerde antepfıstığı yetiştiriciliği de önemli bir gelir kaynağı olmuştur.

İlçede en yaygın yapılan hayvancılık türü küçükbaşdır. 205.520 adet küçükbaş hayvan ve 15.272 adet büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Şekil-1: Aştırma Sahasının Lokasyon Haritası

1-2-Araştırmanın Amacı

"Mut (Mersin) İlçesi'nde Kırsal Yerleşmeler" konulu çalışmanın amacı, Mut İlçesi'ndeki kırsal yerleşmeler ve bu yerleşmelerin ortaya çıkmasında etkili olan coğrafi faktörleri, coğrafya biliminin yöntem ve ilkeleri doğrultusunda araştırıp sonuçlarını ortaya koymaktadır. Özellikle kırsal kalkınma projelerinde kırsal yerleşmelerin ve kırsal nüfusun özelliklerinin bilinmesi oldukça önemlidir.

1.3- Materyal ve Metot

"Mut (Mersin) İlçesi'nde Kırsal Yerleşmeler" konulu çalışmanın ilk aşamasında araştırma sahasına yönelik yazılı kaynaklar taranmış, kamu kuruluşlarının yayınladığı dokümanter verilerden (nüfus ile ilgili bilgiler TÜİK'ten, iklim verileri Meteoroloji Müdürlüğü'nden, tarım ve hayvancılık ile ilgili bilgiler TÜİK ve İlçe Tarım Müdürlüğünden, ulaşım ile ilgili bilgiler ve yaylalardaki konut sayıları ise Mut Belediyesi'nden) istifade edilmiştir. İkinci aşamasında arazide gezi gözlem çalışması yapılmıştır. Son olarak elde edilen bilgiler haritalar, tablolar, fotoğraflar ve grafiklerle desteklenerek bir çalışma ortaya konulmuştur. Haritaların çiziminde ise ArcGIS 10.1 programı kullanılmıştır.

1.4- Önceki Çalışmalar

Mut ve yakın çevresi ile ilgili farklı konularda çok sayıda eser bulunmaktadır. Bunlardan en dikkat çekenler şunlardır:

Aktufan, Hafize (2011) "Mut İlçesinin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası" adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde ilçenin beşeri ve ekonomik coğrafya özellikleri hakkında bilgi vermiştir.

Avşin, Nurcan (2014) "Göksu Nehri Vadisinin Flüvyal Jeomorfolojisi (Mut-Silifke Arası)" adlı makalesinde Göksu Vadisi'nin Mut İlçesi'nden Silifke'ye kadar olan kısmının jeomorfolojik özellikleri hakkında bilgi vermiştir.

Buldur, vd. (2007) "05-07 Mart 2004 Tarihli Göksu Nehri Taşkını ve Silifke'ye Etkisi" adlı çalışmada Göksu Havzası'nın hidrografik özellikleri ile taşkınlar arasındaki ilişkiyi konu edinmiştir.

Çiçek, İhsan (2001) “Mut ve Yakın Çevresinin Jeomorfolojisi” adlı makalesinde sahanın jeolojik ve jeomorfolojik özelliklerinden bahsetmiştir.

Dancı, Serpil (2001) “Mut ve Yakın Çevresinin Mikroklimatik İklim Özellikleri” adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde sahanın iklim özellikleri hakkında bilgi vermiştir.

Görendağlı, Nurcan (2013) “Göksu Nehri Vadisinin Flüvyal Jeomorfolojisi (Mut-Silifke Arası)” adlı yayınlanmış doktora tezinde ilçenin en önemli hidrolojik unsuru olan Göksu Nehri ve oluşturduğu şekiller hakkında bilgi vermiştir.

İnce, Ayşe (2013) “Eski Mut Evleri” adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde eski yapı mut evleri hakkında bilgi vermiştir.

Kızılema, Yakup (2013) “Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Teknikleri Kullanılarak Mut Havzasında Erozyon Duyarlılık Alanlarının Belirlenmesi” yayınlanmış yüksek lisans tezinde özellikle Pirinçsuyu ve Kurtsuyu gibi derelerin oluşturduğu erozyon sahaları hakkında bilgi vermiştir.

Köse, vd. (2005) “Mut Claudiopolis” adlı eserde Mut’un coğrafi yapısı, tarihçesi, idari yapısı, nüfus durumu ve iktisadi hayatı hakkında bilgi vermiştir.

Köse, Ensar (2008) “Mutlu Köyler” adlı eserde Mut İlçesi’nin köylerinin konumları ve geçim kaynakları hakkında bilgi vermiştir.

Kurt, Mehmet (2003) “Tarih Boyunca Mut” adlı eserde daha çok Mut’un tarihçesi üzerinde durmuştur.

Sözeri, Murat (2010) “Gezi Rehberi” adlı eserde Mut’un tarihi ve turistik yerlerinin tanıtımı üzerinde durmuştur.

Tekin, Nurşen (2008) “Dünden Bugüne Her Yönüyle Mut” adlı çalışmada Mut adının nereden geldiği, idari yapılanma ve kurumlar, kamu kurum ve kuruluşları, ekonomi, eğitim öğretim, kültür ve tabiat varlıkları, folklorik özellikler üzerinde durmuştur.

Yergün, Uzay vd. (2004) “Mut (Mersin) Kentsel Kültür Varlıkları” adlı makalesinde araştırma sahasının kültürel varlıklarından, mesken tipleri ve bunların plan özelliklerinden bahsetmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2- FİZİKİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

2.1-Jeolojisi

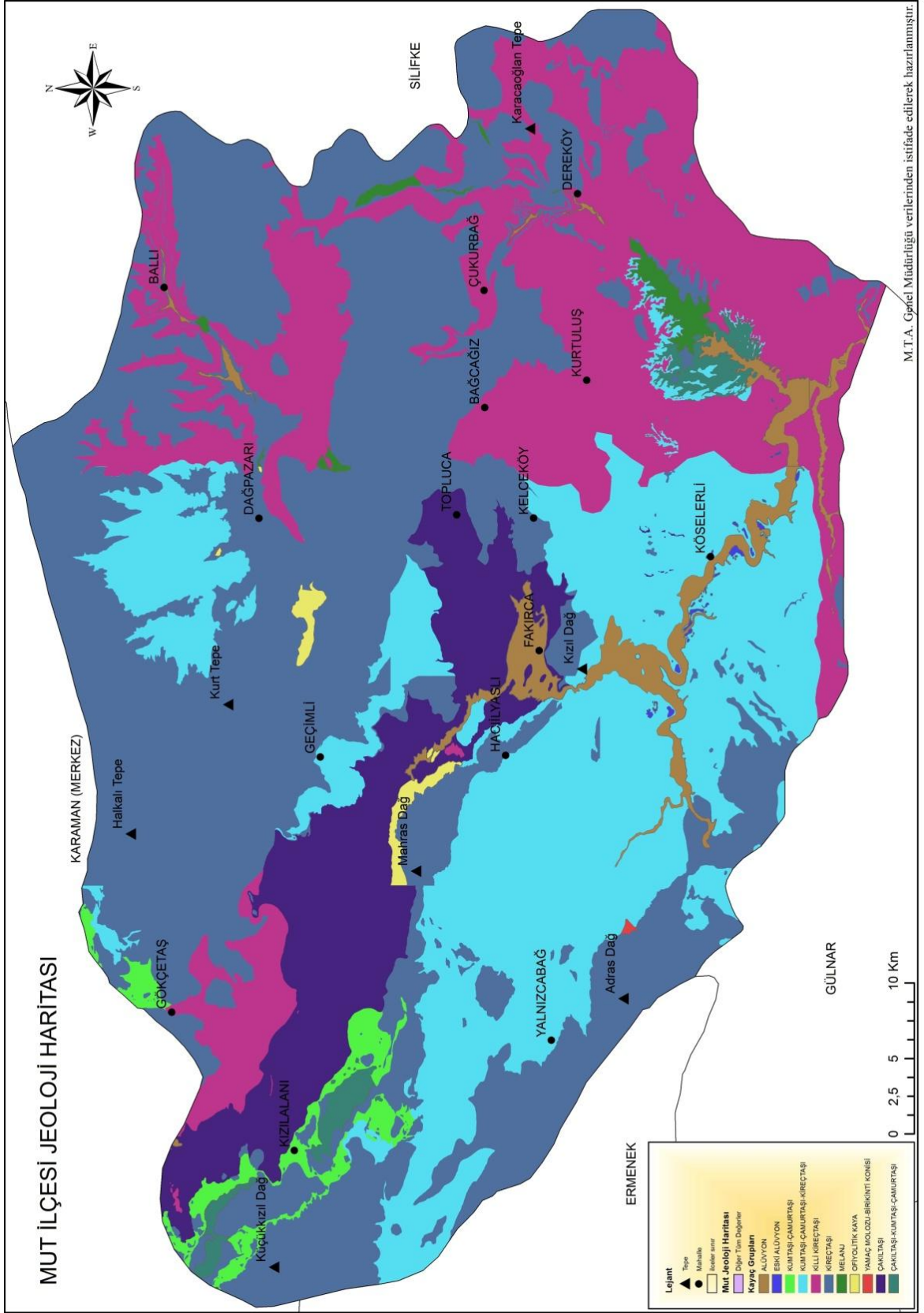
2004 yılında yayınlanan 1/500.000 ölçekli M.T.A.’nın “Türkiye Jeolojisi Haritası” incelendiğinde araştırma sahasında orta miyosen yaşlı kireçtaşları ile yine orta miyosen yaşlı kırıntı ve karbonatlı sedimentler kayaçların ilçenin hâkim jeolojik unsurları olduğu söylenebilir.

Özellikle Göksu Nehri’ni kuzeyinde kalan Karaman sınırından Silifke sınırına kadar olan saha orta miyosen yaşlı kireçtaşları ile kaplıdır. Ayrıca aynı nehrin güneyinde kalan Ermenek sınırına kadar olan saha ise orta miyosen yaşlı kırıntı ve karbonatlı tortullardan oluşmaktadır. Vadi tabanlarında ise alüvyonlar dikkat çekici jeolojik unsurlardır (Şekil-2).

“Mut ve yakın çevresinde en yaygın olarak Miyosene ait formasyonlar görülür. Miyosen yaşlı formasyonlara temel oluşturan daha yaşlı formasyonlar, ancak akarsular tarafından derin yarılmış vadi yamaçlarında görülür. Yörede en yaşlı formasyon Göksu Nehri ve Ermenek Çayı’nın dar ve derin vadilerinin yamaçlarında görülen ofiyolitik melenjlerdir” (Çiçek, 2001: 3).

Jeolojik olarak kireçtaşlarının geniş yer kaplaması ilçede kırsal yerleşme birimlerinin kurulmasını kolaylaştırmıştır. Suyla temas ettiğinde kolay çözülebilen kireçtaşlarının üzerinde birçok karstik şekil oluşmuştur. Özellikle köy altı geçici yerleşim birimleri olan yayla ve obalar, karstik erime şekilleri olan dolin, uvala ve polyeler üzerinde veya kenarında gelişme göstermiştir. Burunköy Mahallesi’nin yaylası olan “Yenisu” ile Çatalharman, Kurtuluş ve Hacıahmetlilerin kullandığı “Kızılova” yaylalarında olduğu gibi birçok kırsal yerleşme karstik erime alanları üzerine kurulmuştur.

Şekil-2 :Araştırma Sahasının Jeoloji Haritası

2.2-Jeomorfolojisi

Araştırma alanının jeomorfolojisi, ana hatları ile Göksu Nehri'nin açtığı vadi ve bu vadinin iki yamacında yaygın olarak görülen basamaklı bir topoğrafyadan oluşmaktadır. Yörede, kuzeydoğuda yükseltisi ortalama 1900 m olan geniş yüksek bir plato yüzeyi ile buradan itibaren basamaklanarak alçalan bir dizi yüzey ve tepeler dikkati çeker. Yörenin en çukur yeri, Miyosen marnlarının aşınmasıyla oluşan, ortalama 300 m civarında bir yükseltiye sahip olan, Mut havzasıdır. Yakın bir mesafede bu kadar yükselti farkının bulunması yörenin morfolodinamik açıdan aktif olduğunu göstermektedir (Çiçek, 2001: 8).

Küçükkızıldağ (2201 m), Adras Dağı (1600 m), Aptalpınarın Tepe (1759 m), Dzagırtepe (1902 m), Göktepe (1966 m), Manayır Tepe (1746 m), Karabelen Tepe (1757 m), Toskaba Tepe (1170 m), Karacaoğlan Tepesi (1329 m), Kurttepe (768 m), Kızıldağ (492 m) inceleme sahasının önemli yükseltilerini oluşturmaktadır (Şekil-3).

Sahada Göksu Nehri ve kolları tarafından oluşan kanyon ve çentik vadi tipleri yaygındır. Dağlık ve engebeli yapıya sahip olan Toroslar'dan gelen Göksu nehri kalkerli arazilerde derin kanyon vadiler oluşturmuştur. Göksu Çağla kapısına girdikten sonra yeraltına girmekte ve 750 - 800 m kadar yeraltında aktıktan sonra tekrar yüzeye çıkmaktadır. Göksu nehri Suçatı Mahallesi yakınlarında Ermenek çayı ile birleşmektedir. Bu sahadan sonra kıvrımlar yaparak akan Göksu çevresinde oluşan şekiller dikkat çekici yüzey şekilleri arasındadır. Şekiller genellikle sebze ve meyve bahçelerine ayrılmış ve tarım amaçlı olarak değerlendirilmektedir (Aktufan, 2011: 27).

Araştırma sahasında farklı seviyelerde gelişmiş yüksek ve alçak plato sahaları bulunmaktadır. Genellikle yatay duruşlu miyosen yaşlı yatay formasyonlar Göksu Nehri ve kolları tarafından parçalanmıştır. Muhtelif yerlerde meydana gelen bu platolar yükseklerde yayla yerleşmesi için aşağı yükseltilerde ise kırsal mahalle yerleşmeleri için uygun alanlar oluşturmuşlardır. Nitekim Aydınoğlu Mahallesi, Geçimli Mahallesi ile Yeşilyurt Mahallesi'nin ilk kuruluş yeri, platoluk saha üzerinde kurulmuş kırsal yerleşmelere oldukça güzel bir örnektir (Fotoğraf-2).

Fotoğraf-2: Plato Yüzeyi Üzerinde Kurulmuş Kırsal Mahalle Yerleşmesi Örneği Geçimli Mahallesi

İlçede sel karakterli akarsuların oluşturduğu en güzel yer şekilleri kırgıbayırlardır. Bitki örtüsünden yoksun eğimli yamaçlarda sel karakterli akarsular, üzerinde yürümesi oldukça zor bir arazi yapısı meydana getirmiştir. Bu özelliğinden dolayı akarsuların oluşturduğu bu şekiller, sahada yerleşmeyi sınırlandıran faktörlerdendir.

Araştırma sahası genelinde karstik şekillere rastlanmakla birlikte özellikle Büyükeyre, Küçükeyre Dağları ile güneybatıdaki Adras Dağı üzerinde karstik şekiller daha da yaygındır. Buralarda görülen en yaygın karstik şekil dolinlerdir. Bunlar, büyüklükleri 100 m'yi, derinlikleri 5-10 m'yi geçmeyen tava şekilli karstik erime alanlarıdır.

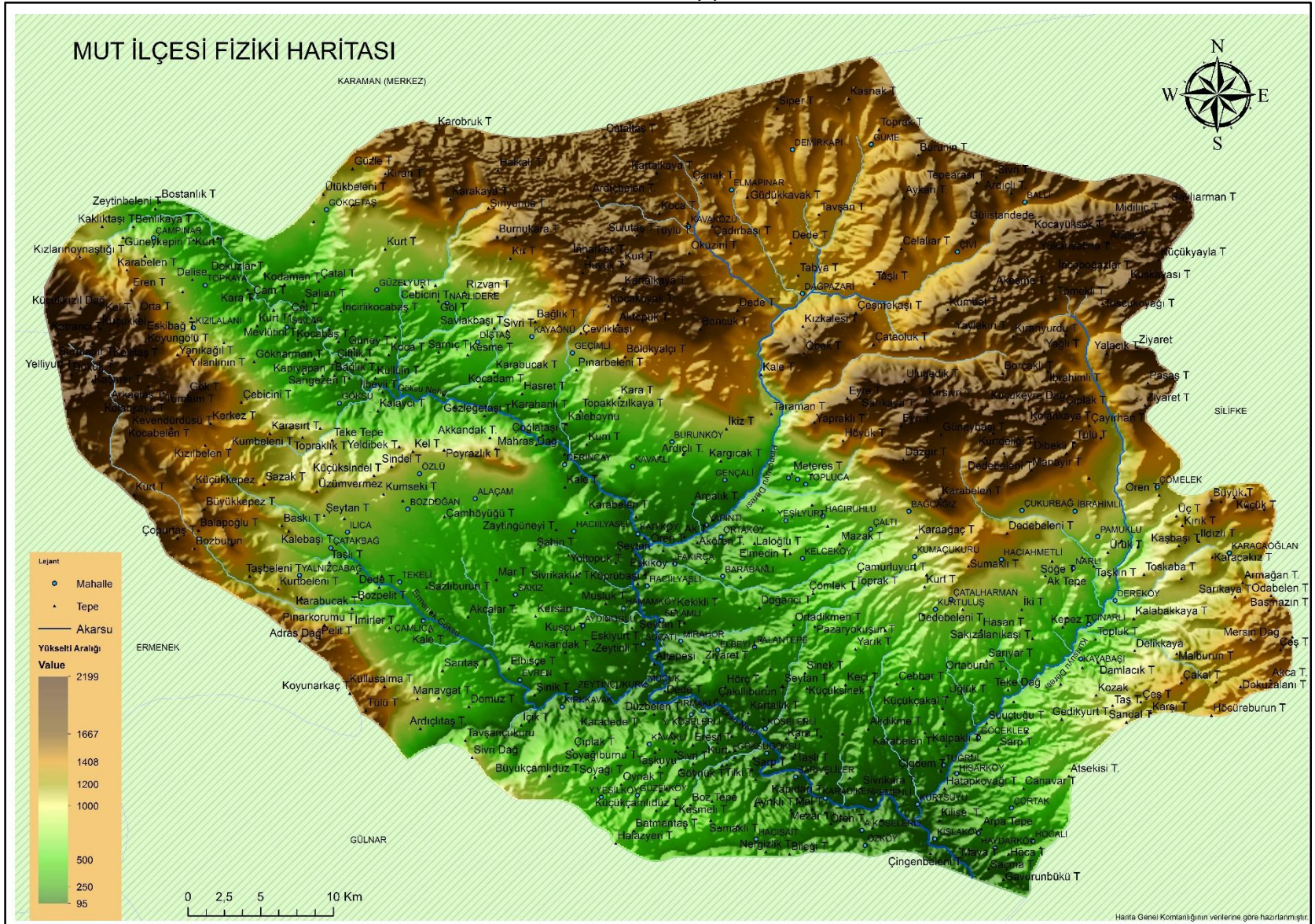
Dolinler özellikle 1450-2000 m'ler arasında yayılış gösteren Orta Miosen yapısal – aşınım yüzeyi üzerinde kireçtaşlarının bulunduğu yerlerde yaygın olarak görülürken, marnların yüzeylendiği alanlarda birden bire yok olurlar (Atalay, 1973: 5)

Ayrıca karstik erime şekillerinden polyelere de rastlanmaktadır. Kızılova yayla yerleşmesi, çapı 1,5 km'yi bulan ilçedeki en büyük karstik aşınım şekli olan Kızılova Polyesi'nde kurulmuştur.

Yerel halkın “koyak” dediği dolinler özellikle 1450-2000 metreler arasında yayılış gösteren kireçtaşlarının bulunduğu yerlerde yaygın olarak görülmektedir. İçlerinde tam gelişmemiş kırmızı renkli Akdeniz toprakları bulunan dolinler köy altı yerleşmeler için elverişli alanlar oluşturmaktadır. Özellikle nohut tarımının yapıldığı dolinler yayla sakinlerinin kışlık hububat ihtiyacını karşılamaktadır. Su problemi olmayan yaylalarda ise dolin ve uvala içlerindeki düzlüklerde sebze tarımı da icra edilmektedir.

Yöredeki en ilginç karstik oluşum Yerköprü'dür. Yerköprü, Mut'un yaklaşık 15 km kuzeybatısında Derinçay Mahallesi yakınlarında bulunan bir yeraltı vadisidir. Göksu Nehri burada Çağla Kapızı içerisinde akmaktadır. Göksu Nehri, Çağla Kapızı'na girdikten yaklaşık 800 m kadar sonra yeraltına girmekte ve yine yaklaşık 750 metre kadar yeraltında aktıktan sonra yine yerüstünde akışa geçmektedir. Göksu Nehri'nin yeraltına girdiği bu kesimde akarsuyun diğer kesimlerinde 4 adet seki bulunmaktadır. Sekilerin bir kısmı traverten sekisi halindedir. Göksu en alt taraça içerisine gömülmüş ve akışına yeraltından devam etmiştir (Erinç, 1960: 12).

Şekil-3: Araştırma Sahasının Fiziki Haritası

2.3-İklim Özellikleri

İklim özellikleri, yerleşmelerin kurulmasında ve dağılışında etkili olan faktörlerdendir. İklim şartları insanın beşeri ve ekonomik faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Klimatik şartların yaşamsal faaliyetler için uygun ortamlar oluşturduğu Mut depresyonunda tarih boyunca birçok yerleşim ünitesi kurulmuştur.

Herhangi bir yerde, havanın iklim elemanları bakımından yıl boyunca gösterdiği değışiklikler, o yerin iklimi olarak tanımlanır. Uzun süreli atmosfer koşullarının, meteorolojik gözlem ve ölçümler sonucu elde edilen sayısal verilerine dayanılarak açıklanmasına da iklim özellikleri denilmektedir (Doğanay, 2003: 316).

İlçede Akdeniz iklimi görülmekle birlikte Dancı, Conrad formülüne göre Mut'un %39,5 karasal, %60,5 ise okyanusal karaktere sahip olduğunu, Akdeniz ikliminden ayrı mikroklimatik bir iklim koşullarına sahip olduğunu "Mut ve Yakın Çevresinin Mikroklimatik Özellikleri" adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde ifade etmiştir. İlçe yaz aylarında tropikal; kış aylarında ise Göksu vadisi boyunca sokulan polar kökenli hava akımlarının etkisi altında kalmaktadır. İç kısımlara doğru gidildikçe yükseltinin de etkisiyle iklim karasallığa doğru değışir.

İlçede yer şekilleri ve yükseltiye bağılı olarak dar alanda iklim özelliklerinin çabuk değışmesi, yerleşmesinde çeşitlenmesine olanak sağlamıştır.

2.3.1-İklim Elemanları

2.3.1.1-Sıcaklık

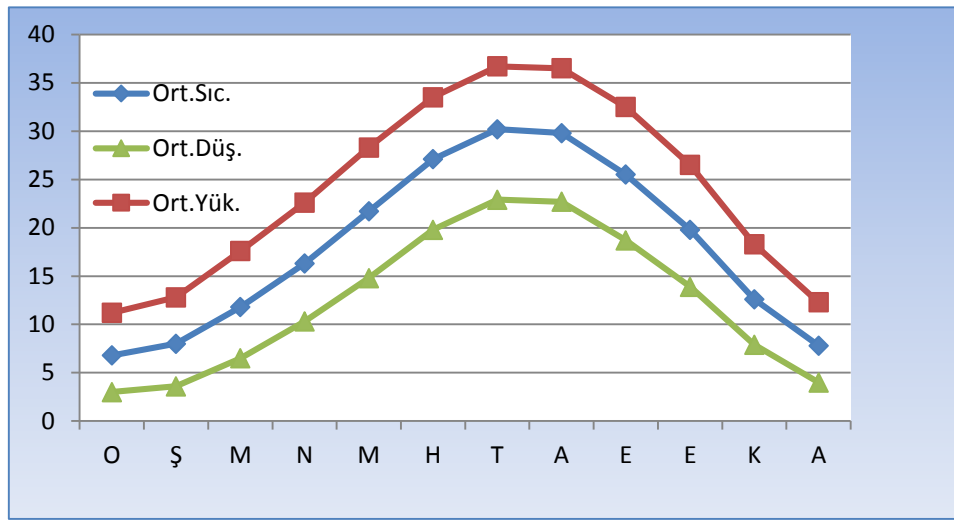
Mut'ta ortalama yıllık sıcaklık 17,5°C'dir. Aylık ortalama sıcaklık eğrisinin yıl içerisindeki değışimi incelendiğinde; en soğuk ayın 6,3°C değeri ile ocak, en sıcak ayın ise 29,2°C değeri ile temmuz ayı olduğu görülür (Tablo-1). İnceleme alanında bunaltıcı yaz sıcaklıklarının varlığı Sertavul, Kozlar ve Zeyker gibi yayla yerleşmelerinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Tablo-1: Mut'ta Ortalama Yüksek ve Düşük Sıcaklıkların Aylara Göre Dağılışı (1959-2017)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Ort.
Ort.Sıc.°C	6,3	7,7	11,4	15,9	20,8	26,1	29,2	29,0	24,8	19,0	12,3	7,8	17,5
Ort.Yük.°C	11,3	13,2	17,9	23,0	28,3	33,4	36,5	36,5	32,7	26,5	18,8	12,9	24,3
Ort.Düş.°C	2,8	3,7	6,6	10,1	14,3	19,4	22,5	22,4	18,4	13,4	7,6	4,1	12,1

Kaynak: Devlet Meteoroloji Müdürlüğü-2017

Şekil-4: Mut'ta Ortalama, Ortalama Yüksek ve Ortalama Düşük Sıcaklıkların Aylara Dağılışı (1959-2017)

Araştırma sahasında don olaylı gün sayısı çok fazla değildir. Don olaylı günlerin en fazla yaşandığı ay ortalama 6,13 değer ile ocak ayıdır. Sahada yıllık toplam 15,2 don olaylı gün görülmektedir. Don olayı Yapıntı, Selamlı, Hamamköy gibi Göksu vadisinde bulunan mahallelerde zirai faaliyetleri özellikle de kayısı tarımını olumsuz yönde etkilemektedir.

2.3.1.2-Basınç ve Rüzgârlar

Basınç ve rüzgârlarda önemli iklim elemanlarıdır. Atmosferimizi oluşturan gazların yeryüzündeki cisimler üzerine yaptığı etkiye hava basıncı adı verilmektedir.

Mut İlçesi'nde ortalama basınç 973,9 mb olarak tespit edilmiştir. En yüksek basınç değeri ile en düşük basınç değeri arasındaki fark 6,7 mb'dır. Yıl içerisindeki

en düşük basınç değerine 967,2 mb ile temmuz ayında; en yüksek basınç değerine ise 979,6 mb ile aralık ayında rastlanır (Tablo-2).

Tablo-2: Ortalama Aktüel Basıncın Aylara Göre Dağılışı (1959-2017)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Ort.
Mb.	978,1	976,8	975,4	973,2	971,9	969,7	967,2	968,2	971,7	975,8	978,8	979,6	973,9

Kaynak: Devlet Meteoroloji Müdürlüğü-2017

Yüksek basınçtan alçak basınca doğru hareket eden yatay hava akımlarına rüzgâr adı verilmektedir. Araştırma sahasının rüzgâr frekansı incelendiğinde en fazla rüzgârın 66.222 esme sayısı ile NW yönünden aldığı tespit edilmiştir. NW yönünü 51.598 esme sayısı ile SE yönü takip etmektedir (Tablo-3).

Tablo-3: Mut İlçesi Rüzgâr Esme Sayıları Toplamı (1959-2017)

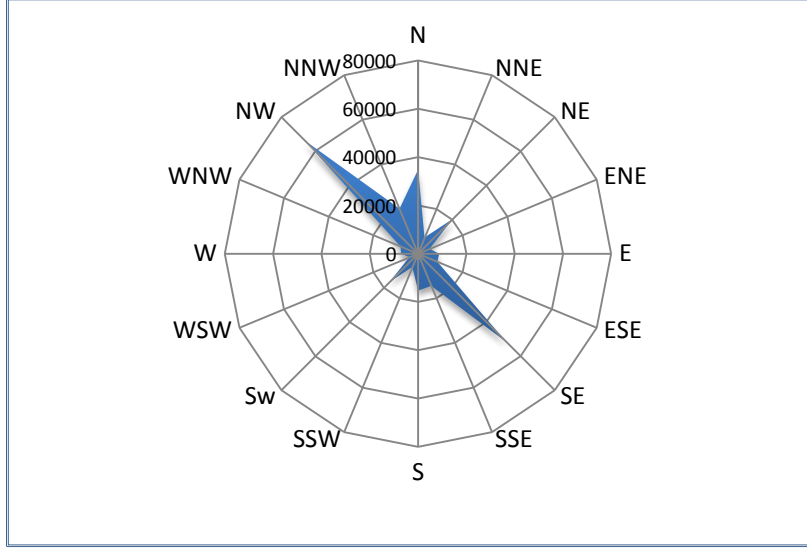
Yönler	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Yıllık
N	3136	3269	2419	1834	1740	3077	4431	3778	3155	2798	2338	2816	34791
NNE	582	575	620	342	398	547	810	863	630	804	549	486	7206
NE	1863	1491	1515	1260	1334	1664	2344	1699	1549	1785	1719	2121	20344
ENE	492	525	451	326	294	182	323	330	461	482	738	618	5222
E	771	548	767	903	903	716	720	477	738	765	649	808	8765
ESE	669	717	883	1081	881	635	616	511	647	723	814	528	8705
SE	3085	3256	5088	6730	6727	4929	4668	4235	4352	3586	2444	2498	51598
SSE	545	975	1631	2086	2078	1464	1095	1352	1336	824	513	569	14468
S	954	919	1451	1745	1960	1615	1466	1266	1276	1150	733	748	15283
SSW	396	440	569	581	883	679	403	490	419	401	360	361	5982
SW	1515	1367	1762	1716	1793	1531	1456	1214	1219	1171	937	936	16617
WSW	354	382	286	300	269	397	293	402	264	252	299	277	3775
W	519	491	514	558	745	746	645	613	430	615	597	534	7007
WNW	696	499	697	578	641	621	816	877	620	600	524	736	7905
NW	5975	5357	5515	4002	3979	6270	7503	6841	5695	5118	4676	5291	66222
NNW	1799	1673	1722	1063	1024	1545	2468	1738	1867	1945	1591	1698	20133

Kaynak: Devlet Meteoroloji Müdürlüğü-2017

“Rüzgarın bulunduğu yere doğru geldiği yöne rüzgar yönü denir” (Oğuz, 2004: 123). İlçenin hâkim rüzgâr yönü kuzeydoğudur. Yıllık hâkim rüzgâr yönü ile

topoğrafya tam bir uyum içerisinde. Rüzgâr Göksu vadisi boyunca kanalizasyon olmaktadır (Şekil-5).

Şekil-5: Araştırma Sahasının Rüzgâr Gülü

2.3.1.3-Nem ve Yağış

2.3.1.3.1-Nisbi Nem

Araştırma sahasında yıllık ortalama nisbi nem miktarı %53,4 olarak tespit edilmiştir. İlçeye ait ortalama nisbi nem miktarlarının aylara göre dağılışı incelendiğinde, ocak ayından ağustos ayına kadar sürekli bir düşüş, ağustos ayından aralık ayına kadar bir artış gözlenir. Nisbi nemin en yüksek olduğu aylar aralık ve ocak ayı iken; en düşük olduğu aylar ise temmuz ve ağustos aylarıdır (Tablo-4).

Tablo-4: Mut'ta Ortalama Nisbi Nemin Aylara Dağılışı(1959-2017)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Ort.
%	65.7	61.7	56.6	54.1	51.7	43.3	40.7	41.1	45.9	52.5	60.8	66.2	53.4

Kaynak: Devlet Meteoroloji Müdürlüğü-2017

2.3.1.3.2-Yağış

Mut ve çevresi yıllık ortalama 317,02 mm yağış almaktadır. İlçe merkezinde yağışlar genellikle yağmur şeklindedir. En fazla yağış 61,44 mm ile aralık ayında düşerken, en az yağış ortalaması ise 0,31 mm ile temmuz ayında gerçekleşir (Tablo-5).

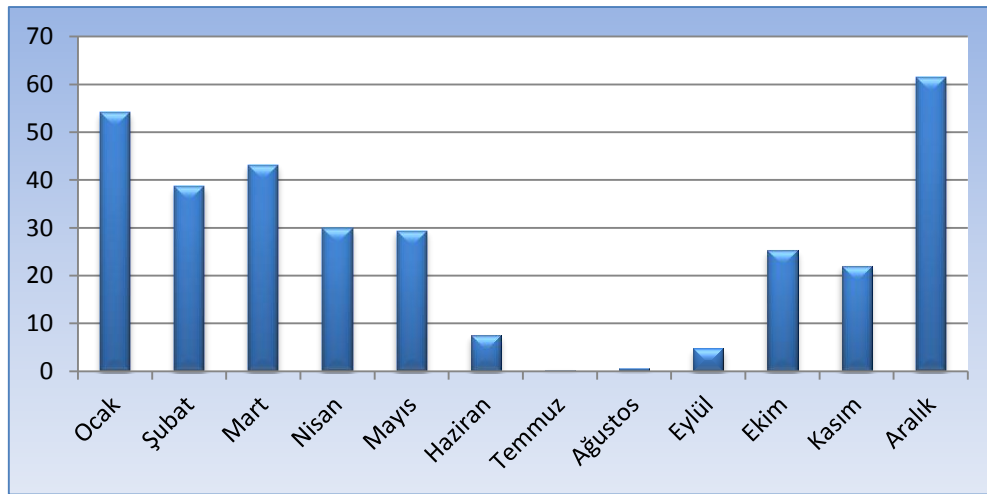
Tablo-5: Mut'ta Yıllık Ortalama Yağışın Aylara Dağılışı (1959-2017)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Top.
Mm.	54,18	38,71	43,15	29,94	29,30	7,45	0,31	0,59	4,76	25,30	22,06	61,44	317,02

Kaynak: Devlet Meteoroloji Müdürlüğü-2017

Yağışın mevsimlere dağılışına bakıldığında en fazla yağış kış mevsiminde düşerken en az yağış ise yaz mevsiminde toprağa düşmektedir. Kış mevsiminden sonra en yağışlı mevsim ilkbahardır (Şekil-6).

Şekil-6: Mut'ta Yıllık Ortalama Yağışın Aylara Dağılışı (1959-2017)

2.4-Hidrografik Özellikler

Mut İlçesi hidrografik açıdan ülkemizin zengin yörelerinden biridir. Sahada hidrolojik unsurların oluşum ve gelişiminde topoğrafik, jeolojik ve iklimik unsurlar

etkili olmuştur. Sahanın en önemli hidrolojik unsuru Hadim Göksu ve Ermenek Göksu'nun birleşmesi ile oluşmuş Göksu Nehri'dir.

Kırsal yerleşmelerinin kuruluş yerleri incelendiğinde, sahada yerleşmelerin genellikle su kaynaklarının etrafında yoğunlaştığı tespit edilmiştir (Şekil-8). Araştırma sahasında öne çıkan ekonomik etkinlikler tarım ve hayvancılıktır. Su kaynakları bakımından zengin olan yerleşmelerin gelişip daha çok nüfuslandığını söyleyebiliriz. Yapıntı, Hamamköy, Köselimli, Suçatı gibi kırsal mahalleler Göksu vadisi boyunca kurulmuş sürekli yerleşmelerdir (Fotoğraf-3).

Fotoğraf-3: Göksu Nehri Kenarında Kurulmuş Kırsal Yerleşme Köselimli Mahallesi

Ayrıca “Kumaçukuru” gibi mahalleler ise su kaynaklarının yetersizliği nedeni ile insanlar tarafından terk edilmek zorunda kalmıştır.

2.4.1.Göksu Nehri

Doğu Akdeniz hidrolojik havzasında yer alan Göksu Nehri, Seyhan ve Ceyhan'dan sonra Akdeniz'e dökülen akarsuların en önemlisidir. Uzunluğu 260 km olan nehrin drenaj havzası 10.069 km²'dir (DSİ, 2008: 2).

KB-GD doğrultusunda uzanan Göksu Nehri, Türkiye'nin genel epirojenik ve orografik yapısına bağlı olarak enine (kuzey-güney doğrultusunda akan) akarsular grubundadır. 2000 metrenin üzerindeki yüksekliğe sahip Paleozoik yaşlı kalkerlerden doğan Göksu Nehri iki önemli koldan oluşur. Bunlardan kuzeydeki daha çok Gökçay (Hadim Göksuyu), güneydeki ise Ermenek Çayı (Ermenek Göksu'yu) olarak bilinir. Bu iki akarsu Mut civarında Suçatı mevkiinde birleşerek bir nehir görünümü alır. İşte asıl Göksu Nehri bu noktadan itibaren başlayıp GD'ya doğru uzanır ve Silifke yakınlarında denize boşalır (Buldur, 1998: 4).

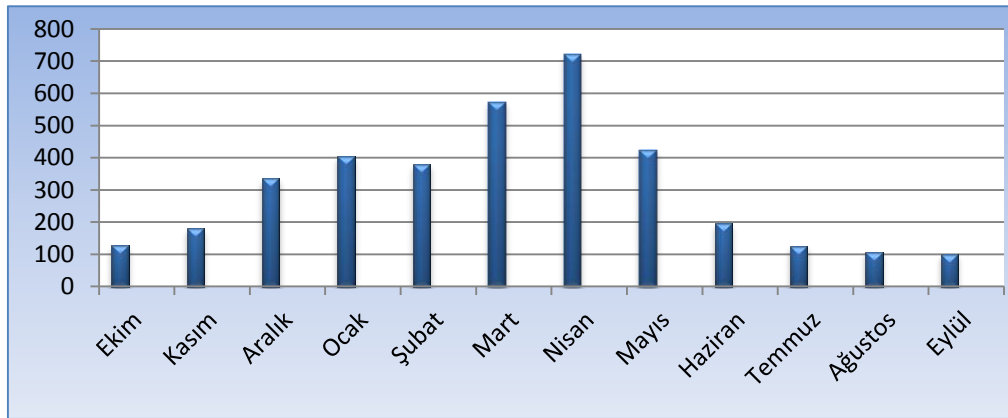
Yıllık ortalama 305,9 m³/sn su akıtan Göksu Nehri'nin ortalama akımı, ekim ayından itibaren artmaya başlar. Mart ve nisan aylarında zirveye çıkarak nisan ayında maksimum 719,9 m³/sn'ye ulaşır (Tablo-6) .

Tablo-6: Göksu Nehri'nin Aylık Ortalama Akım Değerleri (1953-1993)

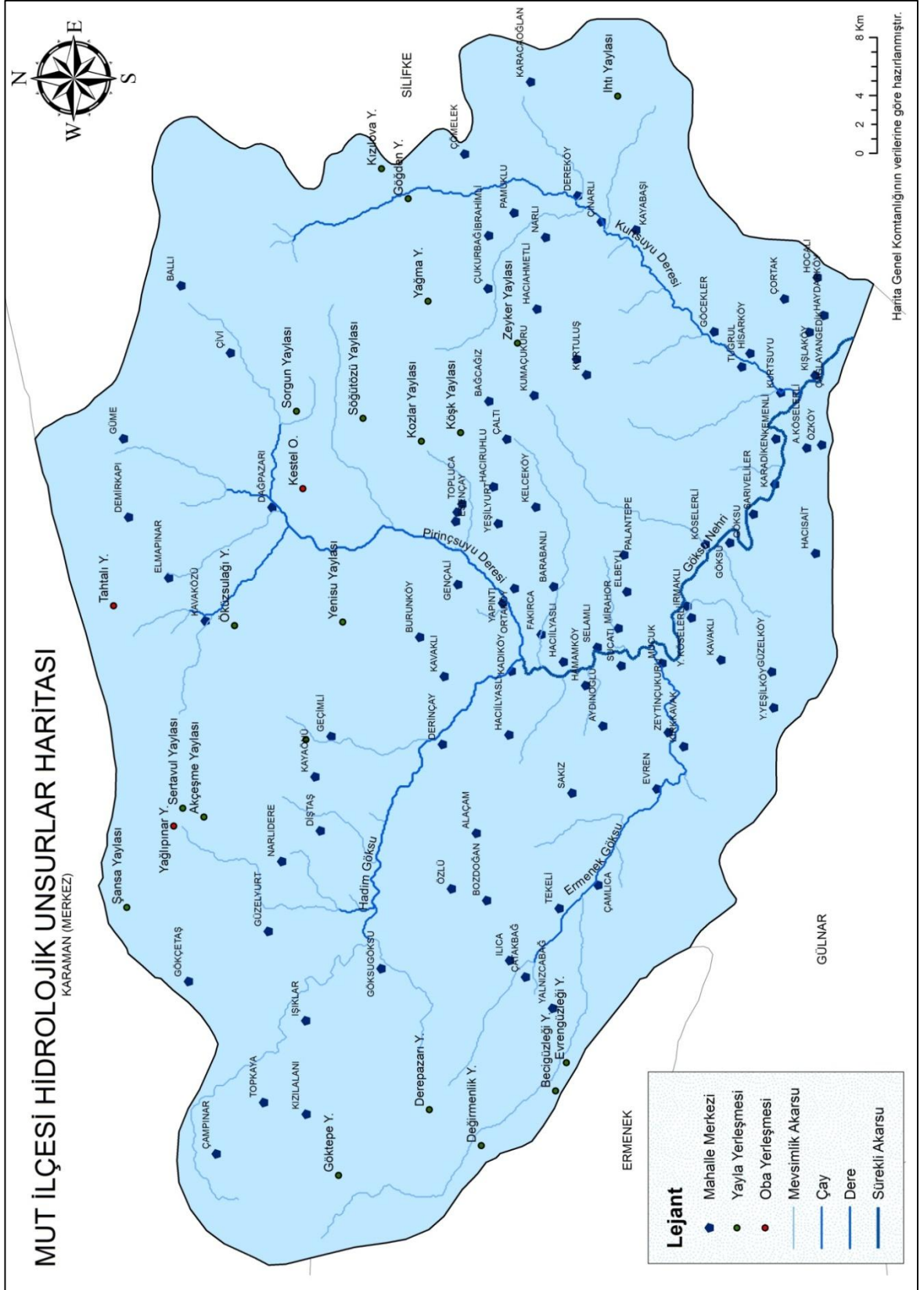
Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Ort.
m ³ /sn	403,9	378,9	572,7	719,9	423,8	195,9	125,9	106,9	100,3	127,2	179,9	336,6	305,9

Kaynak: D.S.İ. 62. Şube Müdürlüğü

Şekil-7: Göksu Nehri'nin Aylık Ortalama Akım Grafiği (1957-1993)

Şekil-8: Araştırma Sahası Hidrolojik Unsurlar Haritası

Araştırma sahasındaki diğer su kaynakları da yer altı suları ve sulama göletleridir. İlçe karstik kaynaklar açısından oldukça zengindir. Kırsal yerleşmeler ve kent yerleşmesi olan Mut ilçe merkezi içme suyunu yer altı kaynak sularından karşılamaktadır. Ayrıca ilçede tarımda sulama amaçlı faydalanılması için göletler yapılmış ve yapımı devam etmektedir. Bunların başında Dereyurt, Hacınuhlu ve Kurtsuyu göletleri gelir.

2.5-Toprak Özellikleri

Coşkuna göre, insan hayatı için büyük önem taşıyan kaynaklardan biriside şüphesiz topraktır. İster kent yerleşmesi ister kırsal yerleşme olsun, üzerinde kurulacak mesken türünden, sürdürülecek ekonomik faaliyet biçimine kadar pek çok beşeri etkinliğin toprak özelliklerinden önemli derecede etkilendiği söylenebilir (Aktaran: Tuncer, 2011: 32).

Mut İlçesi'nde kırmızı renkli akdeniz toprağı (terra-rossa), kahverengi orman toprağı, kireçsiz kahverengi orman toprağı, alüvyal ve kolüvyal topraklar olmak üzere beş farklı toprak türü görülmektedir.

Kırmızı akdeniz toprakları (terra-rosa), Toroslar'daki karstik ovaların, dolin ve polyelerin tabanlarında görülür. Bu topraklar her türlü tarım ürünün yetişmesine uygundur. Toprağın verimi gübre verildiği takdirde artar. Mut'un toprak dağılışını gösteren bir haritaya bakıldığında bu topraklar Mut'un kuzeybatısındaki yüksek dağlık alanlarda ve özellikle yaylalarda görülmektedir.

Akarsuların taşıyıp biriktirdikleri topraklara alüvyal topraklar adı verilir. Mut İlçesi'nde başta Göksu Vadisi olmak üzere vadi kenarlarında bu tür topraklara rastlanmaktadır. Ayrıca araştırma sahasının dağlık ve engebeli kesimlerinde yamaç toprakları olan kolüvyal topraklar bulunmaktadır.

Mut, tarımın ve hayvancılığın ön planda olduğu bir ilçedir. Kırsal yerleşmelerde verimli topraklar tarım alanı ve hayvanların otlatıldığı mera alanları olarak kullanılmaktadır. Yerleşim yerlerinin seçiminde ve meskenlerin kurulmasında

toprak özellikleri dikkate alınmıştır. Hamamköy, Kırkkavak, Mucuk gibi kırsal mahalleler, tarımsal açıdan verimli olan alüvyal topraklar kenarında veya üzerinde kurulmuş kırsal yerleşmelerdir (Fotoğraf-4).

Fotoğraf-4: Alüvyal Topraklar ve Kenarında Kurulmuş Hamamköy Mahallesi

Kireçsiz kahverengi orman toprakları da özellikle Geçimli, Burunköy ve Gençali Mahalleleri'nin kuzeyi ile Hacıahmetli Mahallesi çevresinde yaygındır.

Araştırma sahasının genelinde kahverengi orman toprağı görölmektedir. Bu toprak türü ılıman kuşakta orman bitki örtüsü altında gelişen humusça zengin topraklardır (Şekil-9).

2.6-Bitki Örtüsü Özellikleri

İnsan-doğal çevre etkileşiminde en önemli parametrelerden biride bitki örtüsüdür. Vejetasyon, insanların barınmak için inşa ettikleri sürekli ve geçici meskenlerin yanı sıra, kır nüfusunun geçim kaynağı olan hayvancılık sektörünün en önemli besin kaynağına kadar, yaşamsal öneme sahip birçok faaliyetin temel kaynağıdır (Özgen, 2007: 190).

Araştırma sahasında genel olarak Akdeniz iklimi hâkim olmakla birlikte yükselti ve yer şekilleri özelliklerine bağlı olarak Dağpazarı, Çivi, Güme, Elmapınarı, Demirkapı, Kavaközü, Çömelek gibi kırsal mahallelerde karasal iklimin etkileri görülmektedir.

Mut'un hâkim bitki örtüsü kızılçam (*Pinus brutia*) ormanları ve bunların tahrip edilmesiyle oluşmuş makilerdir. Defne (*Laurusnobilus*), yabanizeytin (*Olea europaea*), keçiboynuzu (*Ceratonia cilicica*), kocayemiş (*Arbutus unedo*), zakkum (*Nerium oleander*) gibi kısa boylu çalimsı bitkilerden oluşan makiler 700-800 m yüksekliğe kadar görülmektedir. Maki türlerinden olan yabanizeytin (*Olea europaea*) ile aşılandığında antepfıstığı yetiştirilebilen melengiçler (*Pistecia terbinthus*) ilçe ekonomisi açısından oldukça önemli bitki varlıklarıdır.

Ayrıca toprak örtüsünün cılızlaştığı yerlerde ise dikenli çalılardan oluşan ve garig (*Frigana*) adı verilen bitki toplulukları görülür. "Garigler maki formasyonunun ortadan kalktığı alanlarda bodurlaşmış kamefitik bitki toplulukları oluşturmaktadır. Makilere göre daha ekstrem şartlarda gelişmelerini sürdürürler"(Kaya ve Aladağ, 2009: 75).

Maki bitki örtüsünün sona erdiği yüksekliklerden itibaren (800-1000 m) orman bitki örtüsü başlamaktadır. Orman vejetasyonunda görülen türlerin başında ise kızılçam (*Pinus brutia*), toros sediri (*Cedrus libani*), göknar (*Abies cilicica*), katran ardıcı (*Jinuperus oxycedrus*), kermes meşesi (*Quercus cocifera*), pırnal meşesi (*Quercus ilex*), dişbudak (*Fracinus excelsior*), çınar(*Plantanus orientalis*) ve karaçam (*Pinus nigra*) gelmektedir (Fotoğraf-5).

Fotoğraf-5:Karaçam Ormanları Kenarında Yer Alan Çok Katlı Modern Yayla Evleri (Sertavul)

Kırsal mahalle yerleşmeleri ve köy altı yerleşim birimlerinde meskenlerin inşasında özellikle çatı ve iç mimaride kullanılan ahşap ürünler çevredeki doğal bitki örtüsünden temin edilmektedir.

Ayrıca yer yer ormanların tahrip edildiği yüksek alanlarda bozkır (*Step*) bitki örtüsü görülmeye başlar. Diz boyunu geçmeyen cılız bitki toplulukları olan bozkırların oluşturduğu ot türlerinden üzerlik (*Peganum harmala*), yavşanotu (*Veronica officinalis*) ve keven (*Astragalus*) yaygın olarak görülür.

Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile uğraşan insanlar bozkır bitki örtüsünün hâkim olduğu alanlarda özellikle meraların etrafına yayla yerleşmeleri kurmuşlardır. Bozkır bitki örtüsü özellikle köy altı yerleşim birimlerinin kuruluş yerlerinin seçimlerine etki etmiştir. Söğütözü, Göğden, Yağma bu yaylalardan sadece birkaçıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BEŞERİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

3.1-Nüfus

Belli bir zamanda, sınırları belirli alanda yaşayan insan sayısına nüfus denilmektedir. Mut ilçesinin nüfusu 1927 yılından 2017 yılına kadar genel itibariyle artmıştır. 2017 sayımına göre ilçenin toplam nüfus 62.228 kişidir.

3.1.1-Nüfus Artışı

İlçede özellikle kırsal yerleşmelerin kuruluşuna etki eden faktörlerden biride nüfus artışıdır. Narlıdere Mahallesi önceleri Diştaş Mahallesi'ne bağlı bir yerleşim birimiyken nüfus artışına bağlı olarak 1993 yılında bu mahalleden ayrılarak müstakil bir yerleşim birimi haline gelmiştir. Kurtsuyu, Ballı, Güzelköy, Güzelyurt gibi kırsal yerleşmeler de aynı şekilde nüfus artışı nedeniyle bağlı oldukları mahallelerden ayrılarak müstakil yerleşmeler haline gelmişlerdir.

Doğum oranının artıp azalması doğrudan nüfus artışını etkilediği için, nüfusu şekillendiren temel etmenlerden biridir (Tümertekin ve Özgüç, 1998: 251). İnceleme sahası sanayi alanında gelişmiş bir bölge olmadığı için nüfus artışı ilçeye gelen göçlerden ziyade doğumlar ile olmaktadır.

Araştırma sahasının nüfus özellikleri incelenirken ilgili bilgiler, genel nüfus sayımı ve adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarından alınmıştır. Buna göre 1927 yılında yapılan genel nüfus sayımında merkez ve kırsal mahalle olmak üzere toplam nüfus 15.697 'dir. 1927-2017 yılları arasında Mut'un nüfusu 15.697 kişiden 62.228 kişiye çıkmıştır.

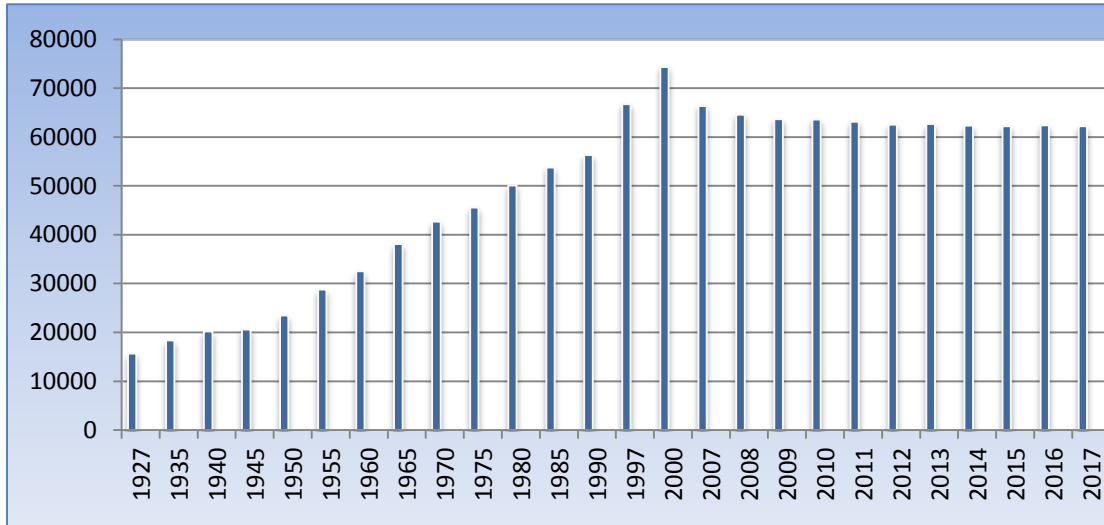
Yıllara göre nüfusun artışını gösteren grafiğe bakıldığında ilçe nüfusunun 2000 yılına kadar düzenli bir şekilde arttığını, 2007'den sonra azalma eğilimine girdiği görülebilmektedir. 2000'de 74.373 olan nüfus 2017'de 62.228'ye gerilemiştir (Şekil-10).

2017 yılında nüfus, bir önceki yıla göre 168 kişi azalarak, %0,26'lık bir azalış gerçekleşmiştir (Tablo-7).

Tablo-7: Sayım Yıllarına Göre Mut'un Nüfus Değişimi (1927-2017)

Sayım yılı	Nüfus	Nüfus artış miktarı	Nüfus artış %'si
1927	15.697	-	-
1935	18.334	2.637	16.80
1940	20.228	1.894	10.33
1945	20.614	386	1.91
1950	23.509	2.895	14.04
1955	28.790	5.281	22.46
1960	32.541	3.751	13.02
1965	38.077	5.536	17.01
1970	42.693	4.616	12.12
1975	45.583	2.890	6.77
1980	50.114	4.531	9.94
1985	53.745	3.631	7.24
1990	56.303	2.558	5.90
1997	66.761	10.458	17.30
2000	74.373	7.612	11.40
2007	66.356	-8.017	-10.77
2008	64.602	-1.754	-2.64
2009	63.673	-929	-1,43
2010	63.607	-66	-0,10
2011	63.136	-471	-0,74
2012	62.534	-398	-1,92
2013	62.693	159	0,25
2014	62.354	-339	-0,54
2015	62.198	-156	-0,25
2016	62.396	198	0,31
2017	62.228	-168	-0,26

Kaynak: TÜİK-2017

Şekil-10: Sayım Yıllarına Göre Mut'un Nüfus Değişimi (1927-2017)

3.1.2-Nüfusun Özellikleri

3.1.2.1-Kentsel ve Kırsal Nüfus

Mut'un kentsel ve kırsal nüfusu ile ilgili değişimleri görebilmek için 1927 yılından günümüze kadar seçilmiş yıllarda nüfusu incelemek gerekir.

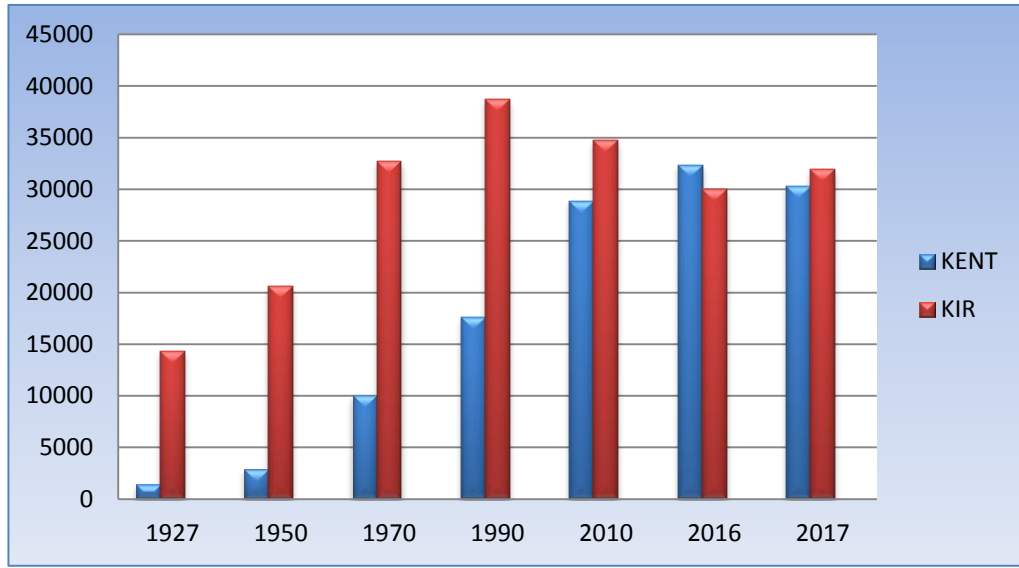
2010 yılına kadar kır nüfusunun kent nüfusundan fazla olduğu ilçede, 2017 yılında da şehir nüfusu 30.309 kişi iken; kır nüfusu da 31,919 kişi olarak tespit edilmiştir. Kır nüfusunun uzun yıllar artarak ilerlemesinde halkın geçim kaynağının tarım ve hayvancılık olması oldukça etkilidir. 2017 yılında bir önceki yıla göre kır nüfusu şehir nüfusunu az da olsa geçmiştir (Tablo-8).

Tablo-8: Seçilmiş Yıllarına Göre Mut'un Şehir ve Kırsal Nüfusu (1927-2017)

Sayım Yılı	Şehir Nüfusu	Kır Nüfusu	Toplam
1927	1403	14.294	15.697
1950	2894	20.615	23.59
1970	10.023	32.670	42.693
1990	17.600	38.703	56.303
2010	28.842	34.765	63.607
2016	32.383	30.013	62.396
2017	30.309	31.919	62.228

Kaynak: TÜİK-2017

Şekil-11:Seçili Yıllara Göre Mut'un Şehir ve Kırsal Nüfusu (1927-2017)

3.1.2.2-Nüfusun Yaş ve Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı

3.1.2.2.1-Yaş Grupları

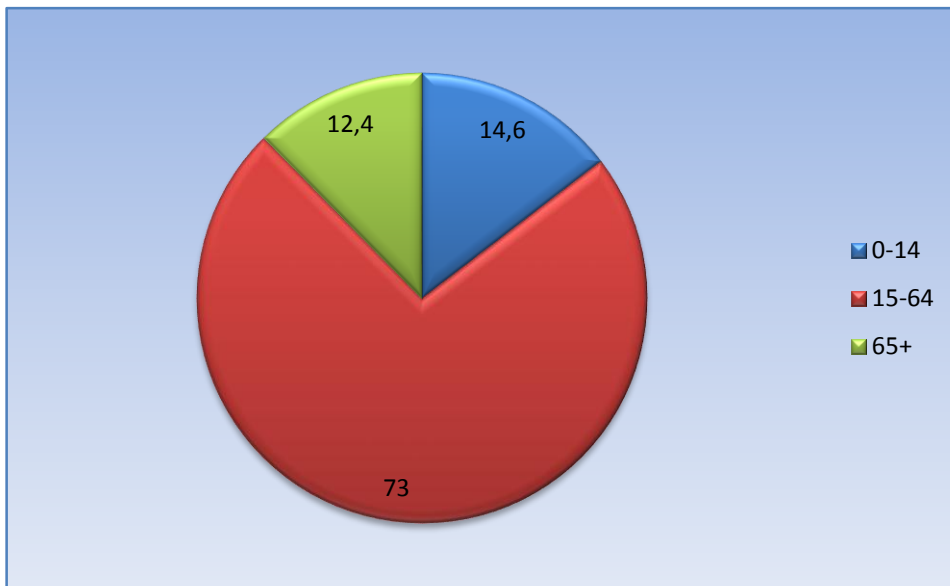
Mut'un 2017 yılı dar aralıklı yaş ve cinsiyet yapısında en büyük pay 10-14 yaş grubuna aittir. Bu yaş grubunda 2515'i erkek ve 2332'si kadın olmak üzere toplam 4847 kişi bulunmaktadır. En küçük pay ise 90+ yaş grubundadır. 141'i kadın, 79 'u erkek olmak üzere toplam 220 kişi bu gruba girer (Tablo-9).

Tablo-9:Mut'ta Nüfusun Dar Aralıklı Yaş ve Cinsiyet Yapısı (2017)

Yaş Aralığı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	2191	2074	4265
10-14	2515	2332	4847
15-19	2480	2282	4767
20-24	2013	1909	3922
25-29	1947	1951	3898
30-34	2142	2070	4212
35-39	2225	2160	4385
40-44	2310	2170	4480
45-49	2383	2251	4634
50-54	2063	2206	4269
55-59	1728	1749	3477
60-64	1395	1459	2854
65-69	1094	1302	2396
70-74	874	1072	1946
75-79	690	820	1510
80-84	480	572	1052
85-89	218	357	575
90+	79	141	220

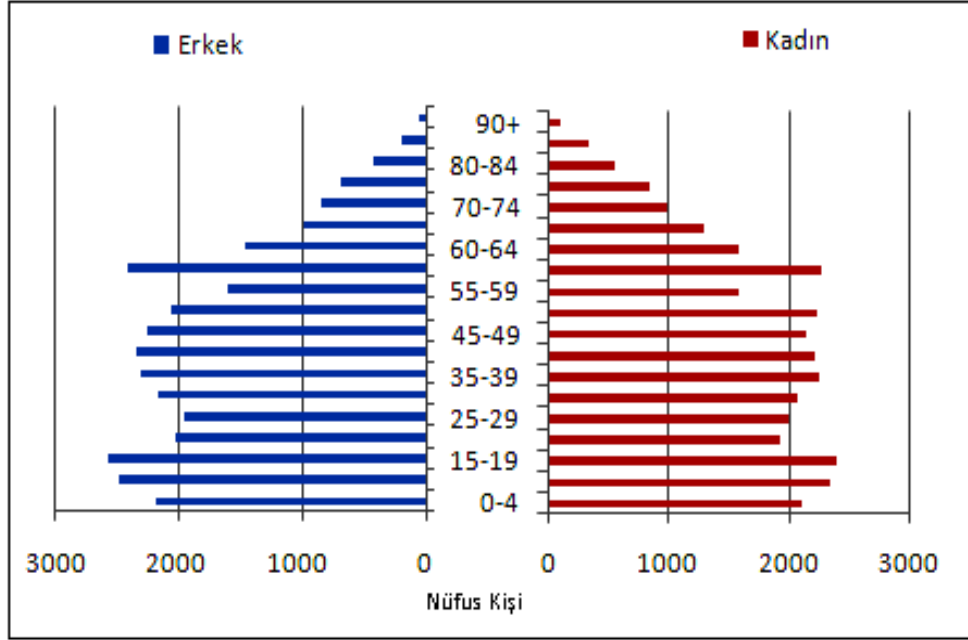
Kaynak: TÜİK-2017

Mut ilçesinin geniş aralıklı nüfus gruplandırması incelendiğinde nüfusun %73'nün 15-64 yaş aralığı; %14,6'sını 0-14 yaş aralığı ; %12,4'ünü ise 65 yaş ve üzeri nüfus oluşturmaktadır (Şekil-12).

Şekil-12:Geniş Aralıklı Yaş Gruplanmasına Göre Mut'un Nüfusu (2017)

Mut'un merkezinin nüfus piramidinde, tabanın giderek daraldığı, üst kısımların giderek incelendiği ve daraldığı gözlenir. Nüfus piramidinin tabanına doğru giderek daralması, doğurganlık oranının son yıllarda hızlı bir şekilde düştüğünün kanıtıdır. Ancak nüfus piramidi sadece doğum ve ölümlere bağlı değildir (Şekil-13).

Şekil-13: Mut İlçesi'nin Nüfus Piramidi (2017)

3.1.2.2.2-Cinsiyet Oranı

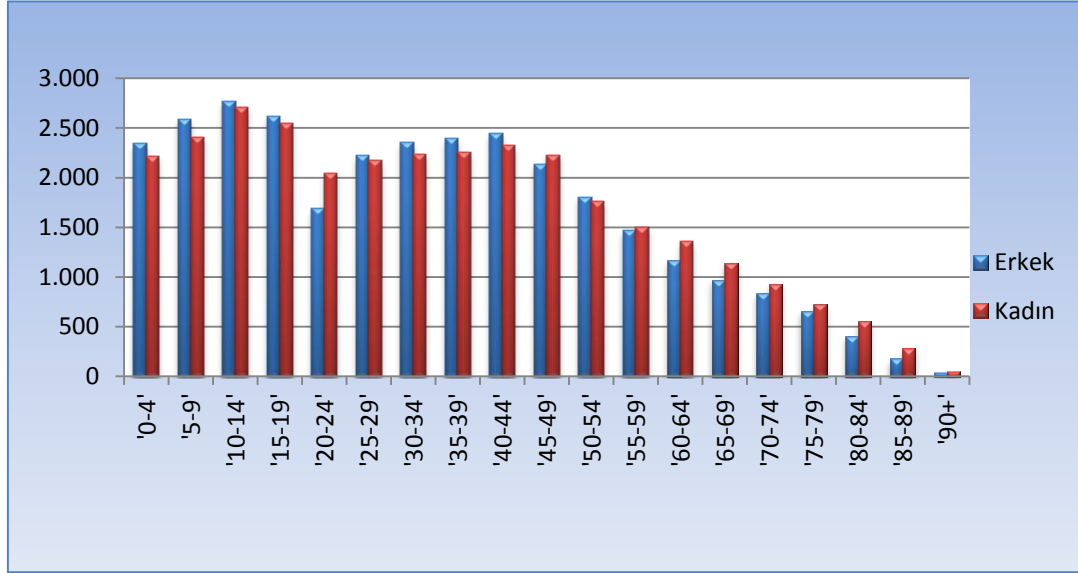
Bir takım planlamalar yapılırken nüfusun yapısal özelliklerinden biri olan cinsiyet durumunda bilinmesinde büyük fayda vardır.

Nüfusun önemli özelliklerinden biri de cinsiyet oranıdır. Cinsiyet üzerinde göçler, dengesiz dağılıma neden olabilmektedir. Cinsiyet oranı 100 ya da 1.000 kadına düşen erkek sayısı olarak hesaplanmaktadır. 100'den veya 1.000'den büyük sayılar erkeklerin kadınlardan daha fazla olduğunu gösterir. Şu formül ile hesaplanabilmektedir: Nüfusun Cinsiyet Oranı = Erkek Nüfus / Kadın Nüfus x 1000 (Doğanay, 1994: 156).

$$\text{Nüfusun Cinsiyet Oranı} = 31.127 / 31.101 \times 1000 = \%1000,84$$

Mut'ta 2017 yılı nüfus sayımına göre her 1.000 kadına 1000,84 erkek nüfus düşmektedir. Erkek nüfus oranı ile kadın nüfus oranı birbirine çok yakın olmakla birlikte azda olsa erkek nüfus daha fazladır (Şekil-14).

Şekil-14: Mut'ta Nüfusun Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı (2017)

Araştırma sahasının kentsel ve kırsal nüfus özellikleri incelendiğinde kırsal nüfusun kentsel nüfustan daha fazla olduğu görülmektedir. Kırsal nüfusu fazla olan yerleşim birimlerinde genelde kadın nüfusu daha fazladır. Mut ilçesi, kırsal nüfus fazla olmakla birlikte bu genellemenin dışında kalmaktadır.

3.1.2.2.3-Nüfusun Eğitim Durumu

2016 yılı TÜİK verilerine göre Mut İlçesi'nde 23.003 kişinin ilköğretim mezunu, 7.300 kişinin ilköğretim mezunu, 2.228 kişinin ortaokul mezunu, 7.584 kişinin lise ve dengi okul mezunu, 4681 kişinin üniversite mezunu, 151 kişinin yüksek lisans mezunu, 17 kişinin doktora mezunu olduğu görülmektedir. Buna göre en yüksek oranın ilköğretim en düşük oranın ise doktora olduğu söylenebilir. Ayrıca ilçe genelinde 6+ yaş üzeri 566 kişi okuma yazma bilmemektedir.

Mut İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı itibarıyla ilçe istatistikleri şu şekildedir: 81 okul, 605 derslik, 915 öğretmen ve

12.365 öğrenci bulunmaktadır. 2018 Şubat ayı itibariyle derslik başına düşen öğrenci sayısı ilk ve ortaokulda 19, ortaöğretimde 22 ve mesleki eğitimde ise 25 kişidir.

Ayrıca ilçe merkezinde Mersin Üniversitesi'ne bağlı bir meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Mut Meslek Yüksekokulu, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 17.04.1990 tarih ve 8154 Sayılı yazıları ile 1990 yılında Selçuk Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulmuştur. 3837 Sayılı Yasa ile 1992 yılında Mersin Üniversitesi'ne bağlanmıştır.

3.1.2.3- Nüfusun Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı

Ekonomik faaliyet kolları tarım, sanayi ve hizmet sektörleri olmak üzere 3 gruptan oluşur. Bir yörede tarım sektöründe çalışanların oranı fazla olursa gelişmişlik düzeyi düşer. Özellikle hizmet ve sanayi kollarında çalışan nüfusu fazla olan yerler hızlı bir gelişmişlik gösterir. Kalkınma hızı yüksek olur. Aktif nüfus genel olarak 15-64 yaş arasındadır.

2017 yılı geniş aralıklı yaş gruplandırmasına göre, Mut nüfusunun % 73'ünü 45,484 kişi ile aktif nüfus oluşturmaktadır. Ancak bu grubun içerisinde eğitim, evlilik, aile durumu ve sağlık nedeniyle çalışmayan birçok kişinin yanında emekli olup çalışma gereği duymayanlarda bulunmaktadır.

Aktif nüfus ile çalışan toplam nüfus miktarı arasında 14.693 kişi fark bulunmaktadır (Tablo-10). Aktif olan nüfusun tamamı etkin değildir. Çalışma çağındaki nüfusun %32,3 değişik sebepler ile çalışmamaktadır.

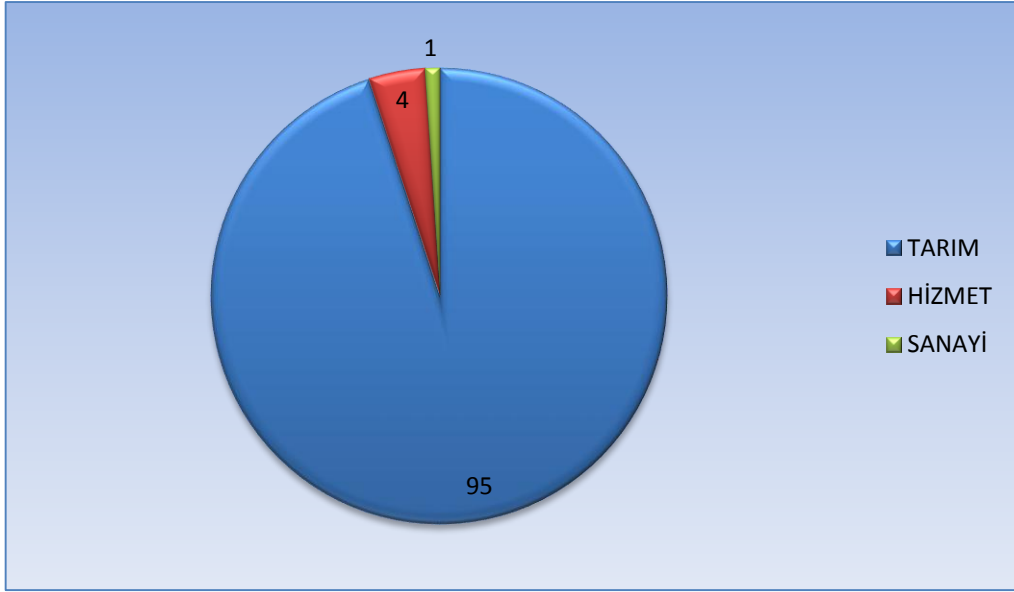
Tablo-10: Nüfusu Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı

Sektör	Nüfusu	Yüzdesi (%)
Tarım	29271	95
Sanayi	400	1
Hizmet	1120	4
Toplam	30791	100

Kaynak: TÜİK-2017

İlçede faal nüfusun % 95'i tarım sektöründe, % 1'i sanayi sektöründe,% 4'ü hizmet sektöründe çalışmaktadır. Görüldüğü gibi nüfusun büyük çoğunluğu tarım ile uğraşmaktadır (Şekil-15).

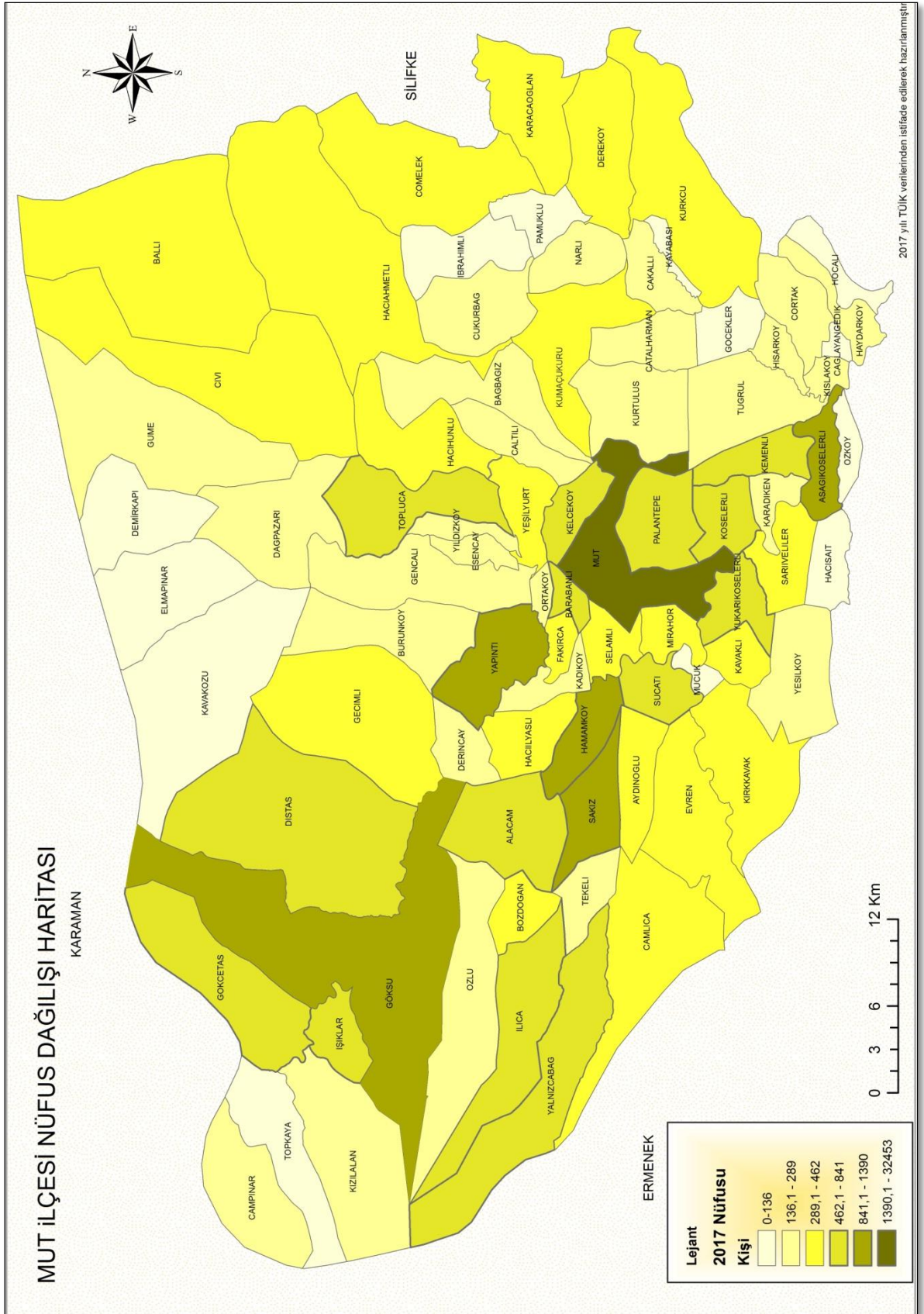
Şekil-15: Nüfusun Ekonomik Faaliyet Gruplarına Göre Dağılımı

3.1.3-Nüfusun Dağılışı ve Nüfus Yoğunlukları

Araştırma sahasında nüfus dengeli bir şekilde dağılış göstermez (Şekil-16). Mut genelinde nüfusun coğrafi dağılışını, ekonomik faaliyetler, yeryüzü şekilleri, tarım arazilerinin dağılışı, su kaynaklarının dağılışı ve ulaşım gibi faktörler etkilemektedir.

Şekil-16: Araştırma Sahasında Nüfusun Dağılışı Haritası

İlçe toplam nüfusunun toplam yüzölçümüne bölünmesi ile aritmetik nüfus yoğunluğu 24,44 kişi/km² olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca toplam nüfusun toplam tarım alanı yüzölçümüne bölünmesi ile fizyolojik nüfus yoğunluğu 90,30 kişi/km² olarak tespit edilmiştir.

Tarımda çalışan insan sayısının toplam tarım alanları yüzölçümüne bölünmesi ile de tarımsal nüfus yoğunluğu 50,39 kişi/km²'dir.

3.1.4-Kırsal Nüfusun Dağılışı

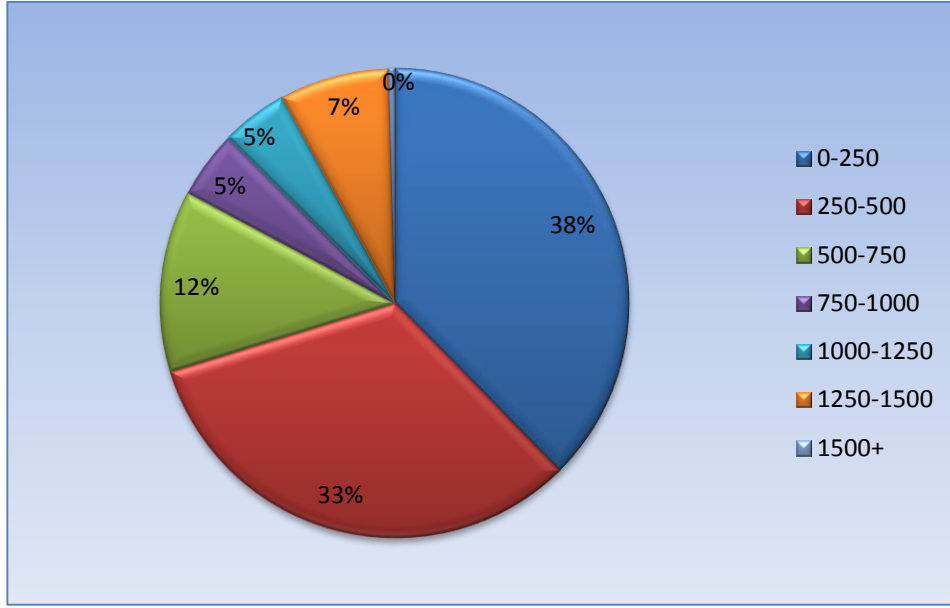
Araştırma sahasında kırsal nüfusun yatay dağılışına baktığımızda kırsal nüfus dengesiz bir şekilde dağılmıştır. Kumaçukuru Mahallesi gibi nüfusu 26 kişi olan kırsal yerleşmeler olduğu gibi; nüfusu 1000 kişinin üzerinde olan Hamamköy Mahallesi gibi kırsal yerleşmeler de bulunmaktadır.

İlçe genelinde ulaşımı kolay, tarım arazileri geniş, yükseltisi az, su imkânı fazla olan kırsal mahalle yerleşmeleri daha çok nüfuslanmıştır. Nüfusu 1000 kişinin üzerinde 4 kırsal mahalle yerleşmesi bulunmaktadır. Bunlar Hamamköy Mahallesi, Yapıntı Mahallesi, Sakız Mahallesi ve Göksu Mahallesi'dir.

Araştırma sahasında yer şekilleri engebeli, tarım ve sulama olanakları sınırlı, ulaşımı güç kırsal mahalle yerleşmelerinin nüfusu ise son derece seyrek. Nüfusu 100 kişinin altında olan kırsal mahaller ise şunlardır: Hocalı, Çağlayan, Gedik, Kumaçukuru, Kavaközü, İbrahimli, Hacısait, Elmapınarı ve Demirkapı'dır.

Yükselti basamaklarına göre kırsal nüfusun dağılışına baktığımızda genel olarak yükselti arttıkça nüfus azalmaktadır. Kırsal nüfusun %37,6'sı 0-250 m, %32,6'sı 250-500 m, 12,5'i 500-750 m, %4,6'sı 750-1000 m, %4,5'i 1000-1250 m, % 7,5'i 1250-1500 m ve %0,4'ü ise 1500+ m yükseltide yaşamaktadır (Şekil-17).

Şekil-17: Mut İlçesi'nde Yükselti Basamağına Göre Kırsal Nüfusun Dağılışı

3.2-Yerleşme

3.2.1-Yerleşme Tarihi

Mut'ta ilk insan yerleşimi ile ilgili izlere Tunç Çağı'na tarihlendirilmektedir. Takip eden süreçte bilinen yerleşim ipuçları "Pirindu" olarak karşımıza çıkmaktadır. Pirindu, bugün Mut merkezinde Yeşilyurt adıyla anılan Dalisandos olarak da bilinen harabelerdir. Bu tarihlerden sonra Mut'un M.S. 41-45 yıllarında Claudiopolis olarak kurulma süreci başlamaktadır. Roma döneminden günümüze kadar gelen en önemli yapılar kilise yapıları ve köprülerdir. Bunların kendini en iyi koruyanı Alahan Manastırı'dır. Bu yapıyı, Dağpazarı Kilisesi, Taş Köprü, Söğütözü Köprüsü, Gençali Köprüsü takip etmektedir (Köse ve Atlay, 2005: 15).

Mut, uzun süre Bizans-Abbasi mücadelesine sahne olduktan sonra, Selçuklu hâkimiyeti altına girdi. 1228 yılında Sultan Keykubât tarafından, Mut'a çok sayıda Türkmen yerleştirilmiştir. Bundan sonra, Mut ve çevresi Karamanoğulları ile Selçuklular arasında mücadeleye sahne olmuştur. Anadolu Selçukluları yıkılınca Mut Karamanoğulları'nın eline geçmiştir. Orta Çağ'da Selçukluların ve Karamanoğulları'nın yönetimi altında büyük bir gelişme gösteren Mut, 1448'de

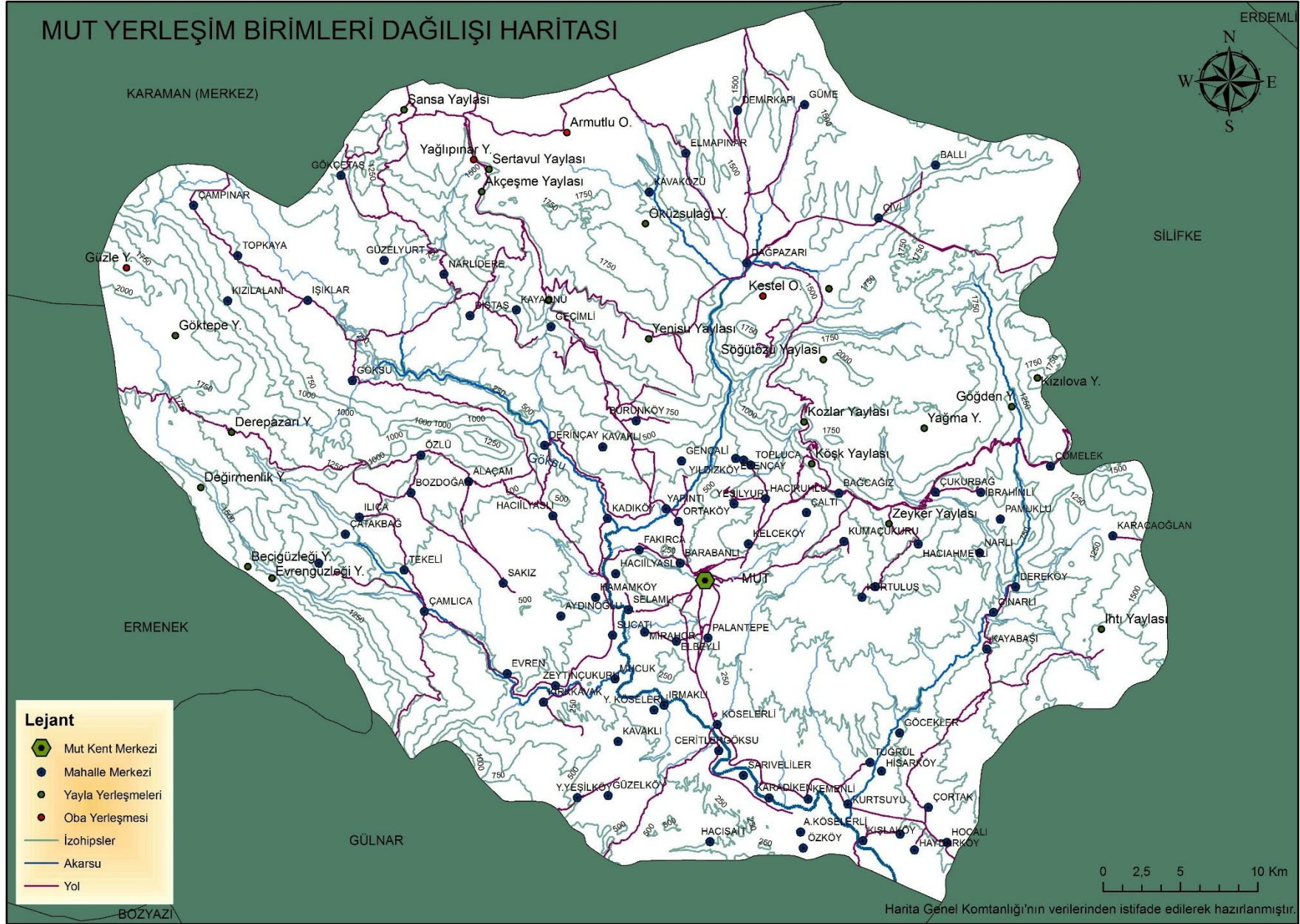
Osmanlı devletinin yönetimine girmiştir. Mut, Osmanlı idaresi altında, uzun süre kaza müdürleri tarafından yönetilmiştir. Bu durum, 1858 yılına kadar devam etmiştir. Bu düzenlemede kadılığın daima Mut kazasında kaldığı dikkat çekmektedir. Mut, 1858 yılında mülkî teşkilatta müdürlük veya bucak merkezi olmuştur (Kurt, 2003: 110).

3.2.2-Yerleşme Şekilleri

İnsanlar yeryüzüne geldikleri andan itibaren barınacakları bir yer bulma ve kendilerine mesken temin etme yolunda önemli gayretler sarf etmişlerdir. Sonuçta toplumların kültürel, ekonomik durumları ve çevredeki yapı malzemesinin özelliklerine göre yerleşme tipleri ve yapı tarzları ortaya çıkmıştır (Atalay, 1991: 27).

Araştırma sahasında yerleşmeler, kırsal yerleşmeler ve kent yerleşmeleri olmak üzere iki grupta sınıflandırılabilir. 2017 yılı itibariyle 1'i şehir, 91'i kırsal mahalle ve 25 de köy altı yerleşmesi bulunmaktadır (Şekil-18).

Şekil-18: Araştırma Sahası Yerleşim Birimleri Haritası

3.2.2.1-Kırsal Mahalle Yerleşmeleri Genel Özellikleri

Nüfusu 10.000'in altında olan ve insanların tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile geçindiği yerleşmelere kır yerleşmesi adı verilmektedir. Ülkemizde kırsal nüfus çoğunlukla "köy nüfusu" olarak da değerlendirilmektedir.

Köy, ekonomik fonksiyonları büyük ölçüde tarım ile hayvancılığa dayanan ve nüfusları, şehir ve kasabalara göre az olan yerleşme merkezi olarak ifade edilebilir (Taş, 2016:185). Kır yerleşmeleri içerisinde en büyük olanı ise köy yerleşmeleridir. Köy okul, otlak, orman gibi ortak kullanım alanı bulunan muhtar tarafından idare edilen yerleşim birimidir. 2012 yılında çıkartılan "6360 Sayılı Büyükşehir Kanununa" göre köyler merkezlere bağlı mahalleler haline getirilmiştir.

Araştırma sahasında fiziki, beşeri ve ekonomik özellikleri birbirinden farklı 91 kırsal mahalle yerleşmesi bulunmaktadır.

Mut'ta kırsal yerleşmelerin ortaya çıkmasını ve de dağılışı etkileyen en önemli faktörler; yüzey şekilleri, iklim, tarım arazilerinin dağılışı, ulaşım ve su kaynaklarıdır. Yani sahada yerleşmeyi etkileyen en önemli unsur fiziki coğrafya faktörleri olmuştur.

Araştırma sahasında iklim şartları yerleşmelerin ortaya çıkışında etkili olmaktadır. İlçenin genelinde hâkim olan iklim koşullarının insan yaşamına uygun olmasından dolayı yerleşmelerin ortaya çıkışında olumlu etki yapmıştır. Yükseltinin arttığı kesimlerinde, sıcaklığın düşmesine bağlı olarak yerleşim birimleri buralarda seyrekleşmiştir.

Yeryüzü şekilleri insanın beşeri ve ekonomik etkinliklerini doğrudan etkileyen doğal çevre faktörlerinden birisidir. Araştırma sahası olan Mut, dağlık ve engebeli yeryüzü şekillerine sahiptir. Bu özelliğine bağlı olarak birbirinden farklı yükseltilerde ve ilçe merkezine farklı uzaklıklarda birçok kırsal yerleşim birimi insanlar tarafından kurulmuştur. Karacaoğlan, ilçe merkezine en uzak kırsal mahalle yerleşmesidir (Tablo-11).

Tablo-11: Kırsal Mahallelerin İlçe Merkezine Uzaklıkları

Mahalle Adı	Uzaklık	Mahalle Adı	Uzaklık	Mahalle Adı	Uzaklık
Alaçam	20 km.	Gençali	8 km.	Kızılalan	58 km.
Aşağıköşelerli	22 km.	Göcekler	30 km.	Köşelerli	17 km.
Aydinoğlu	20 km.	Gökçetaş	53 km.	Kumaçukuru	17 km.
Bağcağız	12 km.	Göksu	23 km.	Kurtsuyu	22 km.
Ballı	42 km.	Güme	47 km.	Kurtuluş	15 km.
Barabanlı	2 km.	Güzelköy	20 km.	Kürkçü	40 km.
Bozdoğan	28 km.	Güzelyurt	47 km.	Mirahor	4 km.
Burunköy	13 km.	Hacıahmetli	20 km.	Mucuk	16 km.
Ceritler	13 km.	Hacıilyaşlı	13 km.	Narlı	27 km.
Çağlayangedik	29 km.	Hacınuhlu	6 km.	Narlıdere	53 km.
Çaltılı	9 km.	Hacısait	20 km.	Ortaköy	3 km.
Çamlıca	30 km.	Hamamköy	9 km.	Özköy	23 km.
Çampınar	60 km.	Haydarköy	29 km.	Özlü	25 km.
Çatakbağ	45 km.	Hisarköy	26 km.	Palantepe	5 km.
Çatalharman	20 km.	Hocalı	23 km.	Pamuklu	30 km.
Çınarlı	49 km.	İlica	33 km.	Sakız	30 km.
Çivi	44 km.	İrmaklı	16 km.	Sarıveliler	16 km.
Çortak	30 km.	Işıklar	53 km.	Selamlı	5 km.
Çömelek	42 km.	İbrahimli	29 km.	Suçatı	15 km.
Çukurbağ	26 km.	Kadıköy	6 km.	Tekeli	38 km.
Dağpazarı	35 km.	Karacaoğlan	64 km.	Topkaya	59 km.
Demirkapı	45 km.	Karadiken	17 km.	Topluca	9 km.
Dereköy	52 km.	Kavaklı	16 km.	Tuğrul	26 km.
Derinçay	18 km.	Kavaközü	45 km.	Yalnızcağ	40 km.
Diştaş	31 km.	Kayabaşı	45 km.	Yapıntı	15 km.
Elbeyli	5 km.	Kayaönü	28 km.	Yeşilköy	22 km.
Elmapınar	47 km.	Kelceköy	2 km.	Yeşilyurt	5 km.
Esençay	7 km.	Kemenli	18 km.	Yıldızköy	8 km.
Evren	25 km.	Kırkkavak	24 km.	Yukarıköşelerli	17 km.
Fakırca	5 km.	Kışlaköy	25 km.	Zeytinçukuru	16 km.
Geçimli	23 km.				

Göksu Nehri'nin derin vadilerle yardığı alanların kenarlarındaki taraçalarda Göksu Nehri'nden yapılan sulama ve verimli alüvyal topraklar sayesinde yoğun bir tarım yapılmaktadır. Bu durum Göksu Nehri kenarındaki mahallelerin gelişmesini ve nüfusunun artmasını neden olmuştur.

Kırsal mahallelerde yer alan meskenler, yerleşmenin bulunduğu coğrafi şartlara bağlı olarak değişmekle birlikte genellikle doğal malzeme olarak kalker kayaçlardan inşa edilmiş taş yapılar ile betonarme yapılardan oluşmaktadır (Fotoğraf-6). Yükseltisi fazla olan kışın yağışların kar olarak düştüğü mahallelerde meskenler

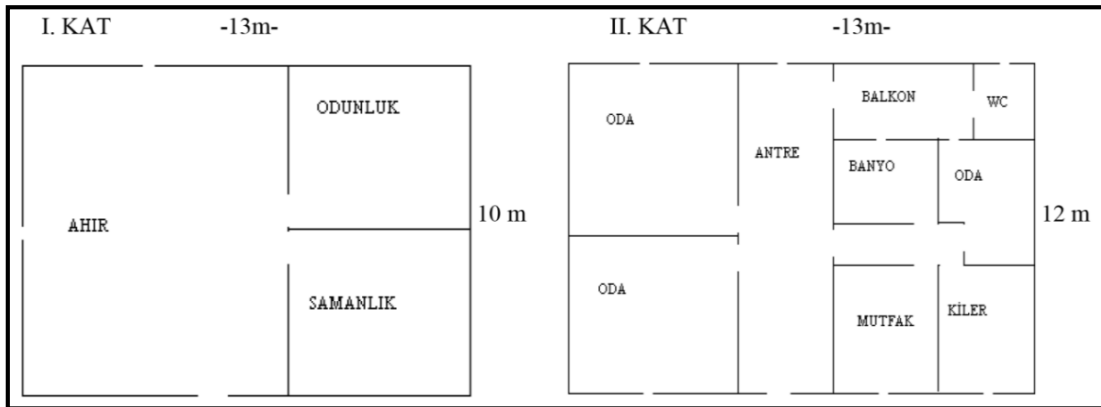
genelde eğimli çatı özelliği gösterirken; yükseltinin az olduğu Göksu Nehri boyundaki mahallelerde ise çatı eğimi düzdür.

Fotoğraf-6: Araştırma Sahasındaki Geleneksel Taş Mesken Örneği

Kırsal yerleşmelerde meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarmedir. Alt kat depo, ambar, odunluk, samanlık ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır (Şekil-19).

Şekil-19: Kırsal Yerleşmelerin Geleneksel Mesken Planları

Kaynak: İNCE-2013

Araştırma sahasındaki kırsal mahalleleri, bazı özellikleri göz önünde alınarak değişik şekillerde sınıflandırmak mümkündür.

3.2.2.1.1-Yerleşme Adlarına Göre Kırsal Mahalleler

Yer adlarının incelenmesinden önemli coğrafi özellikler çıkartılabilmektedir (Bulut, 1996: 33). Kırsal mahalle adları yerleşmenin coğrafi özelliklerinin ipuçlarını taşımaktadır.

İnsanlar yerleşmeleri adlandırırken yerleşmenin kurulduğu yerin bitki örtüsü, yer şekilleri, su kaynakları gibi doğal özelliklerinin yanında yerleşmeyi kuran aile veya aşiret isimleri gibi beşeri özellikleri de dikkate almışlardır. Bu çerçevede araştırma sahası olan Mut İlçesi'nde kırsal mahalle yerleşmelerinin adlarını yer şekilleri, bitki örtüsü özellikleri, su kaynakları ve aile, şahıs veya aşiretten ismini alan yerleşmeler şeklinde dört farklı kategoride inceleyebiliriz (Tablo-12).

Tablo-12: Mut İlçesi'nde Adlarına Göre Kırsal Mahalleler

Mahalle Adları	Yerleşme Sayısı	Yüzdesi (%)
Yer şekilleri	7	7,7
Su Kaynakları	8	8,8
Bitki Örtüsü ve	13	14,2
Şahıs, Aile veya Aşiret Adı	12	13,2
Bilinmiyor	51	56,1
Toplam	91	100

Araştırma sahasında adını yer şekilleri özelliklerine göre alan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Çukurbağ, Diştaş, Kayabaşı, Kayaönü, Kızılalan, Kumaçukuru ve Topkaya Mahalleleri'dir (Fotoğraf-7).

Fotoğraf-7: Diştaş Mahallesi Adını Dişe Benzer Kaya Oluşumlarından Almaktadır

Araştırma sahasında adını su kaynakları özelliklerine göre alan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Çatakbağ, Elmapınar, Esençay, Göksu, Irmaklı, Kurtsuyu, Narlıdere ve Suçatı Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasında adını bitki örtüsü ve yetiştirilen tarım ürünü özelliklerine göre alan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Alaçam, Bağcağz, Çaltılı, Çamlıca, Çampınar, Karadiken, Kavaklı, Kırkkavak, Pamuklu, Sakız, Yeşilyurt, Zeytinçukuru ve Yalnızcabağ Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasında adını şahıs, aile veya aşiretten alan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Aydınoğlu, Bozdoğan, Elbeyli, Gençali, Hacıahmetli, Hacınuhlu, Hacıilyaşı, Hacısait, İbrahimli, Karacaoğlan, Tekeli ve Tuğrul Mahalleleri'dir.

3.2.2.1.2-Kuruluş Yerlerine Göre Kırsal Mahalleler

Kırsal mahallelerin kuruluş yerlerinin seçiminde mahallelerin fiziki çevre şartları ile ekonomik faaliyetler etkili olmaktadır. Tarım etkinliğinin ön planda olduğu yerleşmeler daha çok vadi tabanlarında kurulurken; hayvancılığın etkili olduğu yerleşmeler ise dağlık alanlara kurulmaktadır. Araştırma sahasındaki kırsal mahalleleri morfolojik özellikleri dikkate alınarak dağ eteği, dağ yamacı, vadi tabanı,

vadi yamacı, plato yüzeyi ve ovalık sahada kurulmuş olanlar şeklinde altı kategoride toplamak mümkündür (Tablo-13).

Tablo-13: Mut İlçesi Kuruluş Yerlerine Göre Kırsal Mahalleler

Kuruluş Yeri	Yerleşme Sayısı	Yüzdesi (%)
Dağ Eteği	12	13,2
Dağ Yamacı	17	18,6
Vadi Tabanı	28	30,8
Vadi Yamacı	11	12,1
Plato Yüzeyi	22	24,2
Ovalık Saha	1	1,1
Toplam	91	100

Araştırma sahasında dağ eteğinde kurulan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Alaçam, Bağcağız, Bozdoğan, Burunköy, Çatalharman, Esençay, Gençali, Hacıilyaslı, Kayaönü, Topluca, Yalnızcabağ ve Yıldızköy Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasında dağ yamacında kurulan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Çampınar, Çaltılı, Çömelek, Diştaş, İbrahimli, Kavaklı, Kürkcü, Özlü, Topkaya, Tuğrul, Yeşilköy, Çivi ve Hacınuhlu Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasında vadi tabanında kurulan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Aşağıköşelerli, Barabanlı, Ballı, Çağlayangedik, Çınarlı, Çukurbağ, Demirkapı, Elmapınar, Evren, Fakırca, Göcekler, Güme, Hacısait, Hisarlı, Kırkkavak, Kışlaköy, Mihrahor, Mucuk, Narlı, Pamuklu, Irmaklı, Kadıköy, Karacaoğlan, Suçatı ve Yapıntı Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasında vadi yamacında kurulan kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Derinçay, Çamlıca, Gökçetaş, Göksu, Ilıca, Karadiken, Kemenli, Köşelerli, Sarıveliler ve Selamlı ile Yeşilyurt Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasında plato yüzeyinde kurulan kırsal mahalle yerleşmeleri ise şunlardır: Aydınoğlu, Çatakbağ, Dağpazarı, Güzelköy, Güzelyurt, Hacıahmetli, Hamamköy, Haydarköy, Hocalı, Işıklar, Kavaközü, Kızıllan, Kumaçukuru, Kurtuluş, Kurtuluş, Narlıdere, Tekeli, Topkaya ve Yukarıköşelerli Mahalleleri'dir.

Araştırma sahasının eğimli ve engebeli yer şekilleri özelliklerinden dolayı ovalık sahada kurulan yerleşme pek bulunmamaktadır. Göksu Nehri'nin geniş tabanlı

vadiler oluşturduğu sahalardaki yerleşmeler vadi tabanı yerleşmesi olarak sınıflandırılmıştır. Ovalık sahada kurulan tek kırsal mahalle Sakız'dır.

3.2.2.1.3-Yükselti Basamaklarına Göre Kırsal Mahalleler

Yükselti faktörü; sıcaklığı, yağışı, bitki örtüsünü, tarım ürünü türünü ve su kaynaklarının dağılışını etkilediği için mahallelerin kuruluş yerlerinin seçiminde etkili olmuştur. Araştırma sahasında yükselti değerleri 80 metrelerden başlayarak 2200 metrelere kadar çıkmaktadır. Araştırma sahasında dar alanda meydana gelen bu irtifa farkı birbirinden farklı yükseltilerde yerleşmelerin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Tablo-14).

Tablo-14: Mut İlçesi Yükselti Basamaklarına Göre Kırsal Mahalle Yerleşmeleri

Yükselti Aralığı	Yerleşme Sayısı	Yüzdesi (%)
250m.'den az	33	36,3
250m-500m	21	23,0
500-750m	17	18,6
750m-1000m	7	7,7
1000m-1250m	6	6,6
1250-1500m	7	7,7
Toplam	91	100

Araştırma sahasında yükseltisi 250 metreden az kırsal mahalle sayısı %36,3 oran ile en fazladır. Genel olarak yükselti arttıkça kırsal mahalle sayısı azalmaktadır. Bu durumun en önemli sebebi ilçede yoğun tarımı yapılan ekonomik getirisi yüksek zeytin ile turfanda kayısı yetiştiriciliğinin aşağı yükseltilerde yapıyor olabilmesidir.

Araştırma sahasında yükseltisi en az olan kırsal mahalle yerleşmesi 89 m ile Kurtsuyu Mahallesi iken; yükseltisi en fazla olan kırsal mahalle yerleşmesi ise 1433 m ile Ballı Mahallesi'dir.

3.2.2.1.4-Yerleşme Dokularına Göre Kırsal Mahalleler

Yerleşmelerin fizyonomi ya da dokusal özellikleri, yerleşmenin ana unsuru olan meskenlerin ve yerleşme kümelerinin arazi üzerindeki dağılım düzeyi ile ilişkilidir (Tapur ve Tuncer, 2012: 285).

Yüzey şekilleri ve su kaynaklarının dağılışı, köylerin yerleşme dokularını etkileyen önemli faktörlerdir (Güngör ve Bozyiğit, 2011: 284). İnceleme sahasındaki kırsal mahalle yerleşmeleri, yerleşme dokularına göre toplu, gevşek ve dağınık dokulu yerleşmeler şeklinde sınıflandırılabilir.

İlçede 11 kırsal mahalle dağınık yerleşme özelliği göstermektedir. Meskenlerin birbirinden uzak olduğu dağınık dokulu kırsal mahalle yerleşmeleri şunlardır: Çaltılı, Esençay, Geçimli, Göksu, Hacınuhlu, Kayabaşı, Kışla, Kurtsuyu, Suçatı, Yeşilköy ve Yeşilyurt Mahalleleri'dir.

İnceleme sahasında 14 kırsal mahalle yerleşmesi gevşek dokuludur. Bunlar: Bozdoğan, Çağlayangedik, Çınarlı, Çortak, Diştaş, Hacısait, Hocalı, Karadiken, Kayaönü, Kumaçukuru, Özköy, Pamuklu, Sarıveller ile Tuğrul Mahalleleri'dir.

Ayrıca araştırma sahasında kırsal mahalle yerleşmelerinin 66 tanesi %72,5'lik oranla toplu dokulu yerleşme özelliği göstermektedir. Yerleşmelerin toplu dokulu özellik göstermesinde yerleşim biriminin morfolojik şartları ile su kaynakları önemli yer tutmaktadır (Tablo-5).

Tablo-15: Mut İlçesi'nde Yerleşme Dokularına Göre Kırsal Mahalleler

Yerleşme Dokusu	Yerleşme Sayısı	Yüzdesi (%)
Toplu	66	72,6
Gevşek	14	15,4
Dağınık	11	12,0
Toplam	91	100

3.2.2.1.5-Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Kırsal Mahalleler

Mut'ta bulunun kırsal mahallelerin ekonomik faaliyetleri büyük ölçüde tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Mahallelerde genelde tarım ve hayvancılık etkinlikleri birlikte yapılmaktadır. Yükseltisi fazla olan Ballı, Çivi, Kavaközü, Çömelek gibi mahallelerde hayvancılık ön planda iken; Suçatı, Hamamköy, Dereköy, Irmaklı gibi yükseltisi az, tarım arazileri geniş ve su kaynakları yeterli mahallelerde ise tarım etkinlikleri ön plandadır.

Diştaş, Çatalharman ve Hacıahmetli mahallelerinde geleneksel kıl dokuma faaliyetleri az da olsa devam etmektedir. Eskisi kadar ticarete konu olmayan bu el sanatları terk edilmeye yüz tutmuştur.

3.2.2.2-Kırsal Mahalle Yerleşmeleri

Araştırma sahası olan Mut İlçesi'nde 91 kırsal mahalle yerleşmesi bulunmaktadır. Bunların kurulduğu yer, yerleşme tarihi, meskenlerin durumu, ekonomik özellikleri, su kaynakları ve eğitim olanakları ayrı ayrı mahalle başlığı altında ele alınmaya çalışılmıştır.

1-Alaçam Mahallesi

Tablo-16: Alaçam Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Alaçam Mahallesi
Nüfusu	769
Hane Sayısı	173
Yükseltisi	540 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 7. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'53.12"K-33°15'52.35"D

Kuzeyinde Göksu Mahallesi, doğusunda Bozdoğan Mahallesi, batısında Derinçay, Hacıilyaslı Mahalleleri ve güneyinde ise Sakız Mahallesi ile sınırlıdır.

Alaçam Mahallesi Osmanlı Devlet'inin son zamanında kurulmuştur. Nitekim 1518 yılına ait tapu tahrir defterinde kayıtlı bulunmayan köyün, 1913'teki idari raporda 29 haneden oluştuğu görülmektedir (Köse, 2008: 32).

Adını etrafındaki bitki örtüsünden alan Alaçam, Mağras Dağı'nın güney eteğinde hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. Mut'un kalabalık mahallelerinden biri olan Alaçam'da 2017 yıllı verilerine göre 388'i erkek; 381'i ise kadın olmak üzere toplamda 765 nüfus, 173 tane de hane bulunmaktadır.

Tarımda sulama suyu yetersiz olan mahallede meskenlerin bir kısmı kullanılmamaktadır. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar, garaj ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci beton veya topraktır.

Alaçam'da ekonomik hayat meyve tarımı ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 1847,9 dekar alanda zeytin, 417 dekar alanda üzüm, 10,4 dekar alanda badem, 37,3 dekar alanda arpa ve 3243 dekar alanda ise buğdaydır. Mahallede sulama suyu yetersizliğinden dolayı 38,1 dekar alanda nadas tarımı uygulanmaktadır.

Büyükbaş hayvancılığın fazla yapılmadığı mahallede 256 adet büyükbaş, 4162 adet de küçükbaş hayvan ile 143 kovan kadarda arı yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ticari işletme olarak 4 adet bakkal ve 2 adet kahvehane bulunmaktadır.

Ayrıca Alaçam'ın bir diğer önemli özelliği ise çok rüzgâr almasından dolayı mahallenin hemen kuzeyinde kurulan rüzgâr türbinleridir. Rüzgar tiribünlerinden bir kısmı komşu mahalle olan Özlü'nün sınırları içerisinde kalmaktadır.

Mahallenin kuzeyinde bulunan Mağras Dağı'nda kale kalıntıları bulunmaktadır. Bugüne kadar bir araştırma yapılmayan kalıntıların ilçenin önemli turizm değeri olan Alahan manastırını koruma amaçlı yapıldığı mahalle sakinleri tarafından ifade edilmektedir (Fotoğraf-8).

Fotoğraf-8: Alaçam Mahallesi'nde Bulunan Kale Kalıntıları

Eğitim olanakları açısından değerlendirdiğimizde mahallede ilkokul ve anaokulu bulunmaktadır. 68 öğrencinin eğitim gördüğü okulda 6 öğretmen görev yapmaktadır. Ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

“Alaçam Sulama Birliği” adında kooperatif bulunan mahalle içme suyunu “Pamukdere, Çevlik ve Uluseki” adlı kaynak sularından sağlamaktadır. İçme ve

tarımda sulama suyu sıkıntısından dolayı özellikle yaz aylarında içme suyu yetersizliği yaşanmaktadır. Göksu Nehri'nden pompa ile çekilen su, borular vasıtasıyla mahalleye taşınarak içme suyu takviye edilmektedir.

Alaçam Mahallesi'nin yaylası Özlü Mahallesi sınırları içerisinde yer alan "Derepazarı Yaylası"dır. Alaçam Mahallesi'nden 40 kadar aile yaz aylarında bu yayla yerleşmesine çıkmaktadır.

2-Aşağıköşerli Mahallesi

Tablo-17: Aşağıköşerli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Aşağıköşerli Mahallesi
Nüfusu	868
Hane Sayısı	281
Yükseltisi	170 m
İlçe Merkezine Uzaklık	22 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'45.41"K-33°30'22.92"D

Eski ismi Üçpınar olan Aşağıköşerli'nin, kuzeyinde Kemenli Mahallesi, güneyinde Özköy Mahallesi, doğusunda Kışla Mahallesi, batısında Hacısait Mahallesi ile sınırlıdır.

"Ne zaman kurulduğuna dair kesin bir bilgi yoktur. Mut kazasının idari taksimatını gösteren rapora göre 2 Aralık 1913 tarihli çizelgede yer almadığı; 1916 tarihli raporda ise Aşağıköşerli Köyü, Köşerli Köyü'nün mahallesi konumundadır. Buradan yola çıkarak Cumhuriyet'in ilk yıllarına da müstakil bir köy haline gelmiştir sonucuna varabiliriz" (Köse, 2008: 34).

Aşağıköşerli, Göksu Nehri'nin menderesler çizerek aktığı geniş tabanlı vadinin güneyinde hafif engebeli bir arazide kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 441'i erkek; 427'si ise kadın olmak üzere 868 nüfusu olan mahallede 281 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılarıdır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak yeni yapılarda beton ve eski taş meskenlerde ise toprak kullanılmıştır.

Göksu Nehri'nin oluşturduğu geniş vadi tabanında tarım alanına sahip mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 411,1 dekar alanda buğday, 78,5 dekar alanda erik, 550,5 dekar alanda kayısı, 6,2 dekar alanda nar ile 275 dekar alanda ise zeytindir.

Yetiştirilen en yaygın hayvan türü ise küçükbaşdır. 4274 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 614 adette büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 3 adet bakkal ile 1 adette kahvehane vardır.

Aşağıköşelerli'de, eğitim olanakları çevre mahallelere nazaran daha gelişmiş durumdadır. Mahallede ilk ve orta kısmı bulunan 1 adet okul bulunmaktadır. 152 öğrencisi bulunan okulda 11 öğretmen görev yapmaktadır. Ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mut Aşağıköşelerli ve Özköy Sulama Kooperatifi” adı altında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahalle, içme suyunu kaynak suyu ve sondaj ile yer altı sularından, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterlidir.

3-Aydınoğlu Mahallesi

Tablo-18: Aydınoğlu Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Aydınoğlu Mahallesi
Nüfusu	402
Hane Sayısı	121
Yükseltisi	333 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 15. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°37'18.61"K-33°19'51.69"D

Kuzeyinde Sakız Mahallesi, doğusunda Suçatı Mahallesi, batısında Çamlıca Mahallesi ve güneyinde ise Evren Mahallesi ile sınırlıdır.

Ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. 1970 yılına kadar ki nüfus sayımlarında, ayrı bir yerleşme olarak adına rastlanmayan Aydınoğlu, Sakız'a bağlı bir mahalle iken, 1970'ten sonra köy statüsü kazanmıştır (Köse, 2008: 36).

Adını buraya yerleşen aileden aldığı sanılan Aydınoğlu, plato yüzeyi üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. Aydınoğlu'da 2017 yılı

verilerine göre 203'ü erkek; 199'u ise kadın olmak üzere toplam 430 nüfus, 121 tane de hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride, taş yapılı ile betonarme şeklindedir. Meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Aydınoğlu'da ekonomik hayat meyve tarımı ve hayvancılığa dayanmaktadır. "Aydınoğlu Tarımsal Kalkınma Kooperatifi" adında tarımsal kooperatif bulunan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 600,2 dekar alanda buğday, 421 dekar alanda zeytin ve 210 dekar alanda ise kayısıdır.

685 adet büyükbaş ile 5479 adet de küçükbaş hayvan varlığı bulunan mahallede 200 kovan kadar da arı yetiştiriciliği yapılmaktadır. Mahallede ticari işletme olarak 2 adet bakkal bulunmaktadır. Ayrıca çarşamba ve pazar günleri semt pazarı kurulan Aydınoğlu'nda mahallenin adını taşıyan 1 adet sulama kooperatifi ile 1 adet tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır.

Mahallede aynı binada anaokulu ve ilkokul bulunmaktadır. 20 öğrencinin bulunduğu okulda 3 öğretmen görev yapmaktadır; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

Aydınoğlu Mahallesi, içme suyunu Ermenek Göksu'dan sağlamaktadır. Mahallede içme suyunda olmasa da tarımda sulama suyunda sıkıntı vardır.

Kırsal mahallenin Yaylası Özlü Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Göktepe'dir. 20-30 kadar aile yaz aylarında Mut İlçesi'nin en yüksek yerleşim birimlerinden biri olan bu yaylaya çıkmaktadır.

4-Bağcağz Mahallesi

Tablo-19: Bağcağz Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Bağcağz Mahallesi
Nüfusu	172
Hane Sayısı	67
Yükseltisi	1016 m
İlçe Merkezine Uzaklık	12 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 12. km'deki mahalleye asfalt yol ile ulaşılır.
Koordinatı	36°41'26.24"K-33°32'6.53"D

Kuzeyinde Hacınuhlu Mahallesi, batısında Çaltılı Mahallesi ve güneyinde Kumaçukuru Mahallesi, doğusunda ise Çukurbağ Mahallesi ile sınırlıdır. Bağcağz Mahallesi ismini nereden aldığı tam olarak bilinmemektedir. Mahalleye bu ismini önceleri çokça tarımı yapılan üzüm bağlarından aldığı mahalle sakinleri ifade etmektedir.

Bağcağz Mahallesi ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Öyle ki 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde “Bağcağz” adıyla kayıtlı 16 haneli bir köy olarak bulunur (Köse, 2008: 38).

Bağcağz Mahallesi, Karabelen Dağı'nın güney eteklerinde hafif engebeli bir arazi üzerine kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir (Fotoğraf-9). 2017 yılı verilerine göre 87'si erkek; 85'i de kadın olmak üzere toplamda 172 nüfusu olan mahalle de 67 hane bulunmaktadır.

Fotoğraf-9: Bağcağız Mahallesi

Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme eklinindedir. İki katlı olan meskenlerin alt katları depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi genelde düz olup örtü gereci olarak beton ve çinko kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve tarımı ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 1707 dekar alanda buğday, 47,9 dekar alanda elma, 47,2 dekar alanda üzüm, 337 dekar alanda kayısı, 748 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede yapılan en yaygın hayvancılık türü inceleme sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaştır. 2748 küçükbaş hayvan bulunan mahallede, 47 adet büyükbaş ile 768 kovan da arı bulunmaktadır. Bağcağız arıcılıkta Mut İlçesi'nde kovan sayısı olarak ilk e girmektedir. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal vardır.

İlkokul bulunan fakat faal olmayan kırsal mahalle yerleşmesinde, ilk ve ortaokul öğrencileri ile ortaöğretim öğrencileri taşıma sistemi ile ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mut Bağcağız Köyü Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahalle, içme ve tarımda sulama suyunu mahallenin kuzeyindeki Karabelen dağından çıkan kaynak sularından sağlamaktadır.

5-Ballı Mahallesi

Tablo-20: Ballı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Ballı Mahallesi
Nüfusu	400
Hane Sayısı	151
Yükseltisi	1433 m
İlçe Merkezine Uzaklık	42 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşılır.
Koordinatı	36°52'50.82"K-33°35'45.47"D

Kuzeyi ve doğusunda Silifke İlçesi, güneyinde Çivi Mahallesi, batısında ise Elmapınarı Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut'un eski köylerinden biri olan Ballı, Osmanlı Devleti zamanında kurulmuştur. 1884 yılı temettü defterine göre “Eleksi” adıyla 9 haneden oluşmaktadır (Köse, 2008: 40).

Eski adı Eleksi veya Aleksi olan mahallenin bu ismini nereden aldığı ve ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Mahalle halkı ile yapılan mülakat araştırmasında geçmiş zamanda mahalleye gelen “Aleksi veya Eleksi” isminde bir Rum kökenli şahıstan mahallenin ismini almış olabileceği tespit edilmiştir.

Mahalle Mut'un kuzey doğusunda Toros sıradağlarının güney eteğinde bir vadi içerisinde kurulmuştur. Ballı Mahallesi toplu yerleşme özelliğine sahiptir. 2017 yılı verilerine göre 197'si erkek; 203'ü ise kadın olmak üzere toplamda 421 nüfusu olan mahallede 151 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayaçlardır. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. İki katlı olan meskenlerin genellikle alt katları ahır olarak kullanılmaktadır (Fotoğraf-10).

Fotoğraf-10: Kırsal Mahallelerde Alt Katı Ahır Olarak Kullanılan Mesken Türü Örneği

Yükseltisi ilçedeki diğer yerleşmelere nazaran yüksek olan mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 5528 dekar alanda buğday, 25,2 dekar alanda arpa, 423 dekar alanda elma, 86,7 dekar alanda ceviz, 30,2 dekar alanda şeftali, 1707 dekar alanda korunga ve 1072 dekar alanda ise nohuttur. Sulama suyu yetersizliğinden dolayı 275,7 dekar alanda ise nadas tarımı yapılmaktadır.

Mahalle mevcut hayvan varlığı ile Mut'un en önde gelen kırsal mahalle yerleşmelerinden biridir. Yükselti ve karasallığa bağlı oluşan iklim koşulları nedeniyle kısıtlı tarım ürünlerinin yetiştirilebilmesi, insanları hayvancılığa yöneltmiştir.

Koyun ve keçi yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı mahallede 8936 adet küçükbaş, 116 adet büyükbaş hayvan ile 665 kovan da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 2 adet bakkal ile 2 adet de kahvehane vardır.

Mahallede turizm açısından önemli tarihi yapılar mevcut değildir. Doğal güzellikleri özellikle dağcılık ve doğa turizmi açısından değerlendirilebilir. Ayrıca mahallenin kuzeyinde bulunan karstik erime sonucu oluşan mağaranın diğer ucunun Silifke “Kız Kalesi” ne çıktığını söyleyen mahalle sakinleri bu alanla ilgili yetkililere bilgi verdiklerini ama konunun araştırılmadığını yapılan mülakatta ifade etmişlerdir.

Eğitim olanakları açısından bakıldığında mahallede 2 öğretmenin görev yaptığı 41 öğrencisi olan 1 adet ilkokul bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ortaokul çağındaki öğrenciler Dağpazarı Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim çağındaki öğrenciler ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

Ballı içme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Taşlıın” adlı kaynak suyundan karşılamaktadır. Ayrıca mahallede “Mut Ballı Sulama Kooperatifi” adı altında sulama kooperatifi bulunmaktadır.

6-Barabanlı Mahallesi

Tablo-21: Barabanlı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Barabanlı Mahallesi
Nüfusu	833
Hane Sayısı	260
Yükseltisi	250 m
İlçe Merkezine Uzaklık	2 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu üzerindeki mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'25.59"K-33°24'52.75"D

Kuzeyinde Ortaköy Mahallesi, batısında Fakırca Mahallesi, güneyinde Selamlı Mahallesi ve doğusunda ise Mut İlçe merkezi ile sınırlıdır.

“Barabanlı Mahallesi’nin kuruluş tarihi tam olarak belli değildir. Fakat 1844 yılına ait temettü defterinde 6 haneli bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 42).

Barabanlı, Kızıldağın kuzeyinde, mevsimlik bir akarsu olan Mut Deresi vadi tabanında, hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşmeye sahip bir kırsal mahalledir.

2017 yıllı verilerine göre 400’ü erkek; 438’i ise kadın olmak üzere toplamda 841 nüfusu olan mahallede 260 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı,

banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarme şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton veya toprak örtü gereci olarak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok ilçe merkezine yakınlığından dolayı merkezde değişik hizmet sektöründe çalışan insanların uğraş alanları ile tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 41,4 dekar alanda buğday, 327 dekar alanda kayısı, 49,5 dekar alan erik, 10,3 dekar alan da kavun ile 148 dekar alanda ise zeytindir.

Barabanlı Mahallesi'nde en yaygın hayvancılık türü büyükbaşdır. Tarım İlçe Müdürlüğü verilerine göre mahallenin 1094 adet küçükbaş, 1254 adet büyükbaş ile 40 kovan da arı varlığı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 2 adet bakkal, 1 adet kahvehane ile 1 adet yaz aylarında faal olan meyve alım merkezi vardır.

Barabanlı Mahallesi'nde, eğitim olanakları açısından çevre mahallelere nazaran iyi durumdadır. Mahallede aynı yerleşkede bulunan 1 adet ilkokul ile 1 adet ortaokul bulunmaktadır. 7 öğretmenin görev yaptığı okulda 93 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir. Ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullara taşıma sistemi ile götürülmektedir.

“Mut Barabanlı Sulama Kooperatifi” adlı kooperatifi bulunan, içme suyunu Mut ilçe merkezinden sağlayan mahalle ve tarımda sulama suyunu ise Göksu Nehri ile Mut Deresi'nden sağlamaktadır. Mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur.

7-Bozdoğan Mahallesi

Tablo-22: Bozdoğan Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Bozdoğan Mahallesi
Nüfusu	364
Hane Sayısı	102
Yükseltisi	683 m
İlçe Merkezine Uzaklık	28 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 7. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'36.20"K-33°13'18.78"D

Kuzeyinde Özlü Mahallesi, doğusunda Alaçam Mahallesi, batısında Ilıca Mahallesi ve güneyinde ise Tekeli Mahallesi ile sınırlıdır.

Bozdoğan Mahallesi'nin Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında kurulduğu tahmin edilmektedir. Nitekim Mut'un idari yapısı hakkında Osmanlı Hükümeti'ne sunulan 2 Aralık 1913 tarihli idari raporda Bozdoğan, Sinanlı nahiyesine bağlı 34 haneli bir köydür (Köse, 2008: 44).

Bozdoğan Mahallesi, Mağras Dağı'nın güneyinde hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 180'i erkek; 184'ü de kadın olmak üzere toplam 364 nüfus bulunan mahallede 102 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı veya betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar, garaj ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak kullanılmıştır.

Bozdoğan'da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 757 dekar alanda zeytin, 920 dekar alanda buğday, 359 dekar alanda üzüm, 62,1 dekar alanda ise bademdir.

İlçenin genelinde olduğu gibi küçükbaş hayvancılığın daha yaygın olduğu mahallede 3633 adet küçükbaş ile 234 adet büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Aynı mahallede ticari işletme olarak 1 adette bakkal vardır.

Eğitim olanaklarının açısından baktığımızda mahallede 3 öğretmenin görev yaptığı ve de 30 öğrencisi olan 1 adet okul bulunmaktadır. Ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mut Bozdoğan Sulama Kooperatifi” adında birliği bulunan mahalle, içme suyunu mahallenin içinden çıkan kaynak sularından sağlamaktadır. Bozdoğan Mahallesi'nde içme suyunda olmasa da tarımda sulama suyu sıkıntısı bulunmaktadır.

Bozdoğan Mahallesi'nin yaylası Özlü Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Derepazarı Yaylası'dır. Mahalleden 40-50 kadar aile yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

8-Burunköy Mahallesi

Tablo-23: Burunköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Burunköy Mahallesi
Nüfusu	273
Hane Sayısı	95
Yükseltisi	536 m
İlçe Merkezine Uzaklık	13 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 13. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°44'5.22"K- 33°22'37.58"D

Kuzeyin de Kavaközü Mahallesi, doğusunda Gençali Mahallesi, batısında Geçimli Mahallesi ve güneyinde ise Yapıntı Mahallesi ile sınırlıdır.

Burunköy'ün ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemekte birlikte, Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında veya Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarına rastladığı tahmin edilmektedir (Köse, 2008: 46).

Burunköy, "İkizler-tepe" nin güney eteklerinde hafif engebeli arazi üzerine kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir (Fotoğraf-11). D715 kara yolu mahallenin içerisinden geçmekle birlikte yerleşmenin ilk kurulduğu yer anayolun kuzeyidir. 2017 yıllı verilerine göre 137'si erkek; 136'sı ise kadın olmak üzere toplam 273 nüfus ile 95 hane bulunmaktadır.

Fotoğraf-11: Burunköy Mahallesi

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu içeride, taş yapılı ile betonarme şeklindedir. Yeni yapıların bazıları iki katlı olmakla birlikte alt kat depo, ambar veya bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton veya toprak kullanılmıştır.

Burunköy Mahallesi'nde ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Kendi adını taşıyan tarımsal kalkınma kooperatifi bulunan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 1236 dekar alanda zeytin, 147,8 dekar alanda buğday, 18,9 dekar alanda antepfıstığı ve 20, 9 dekar alanda ise bademdir. Tarım faaliyetlerinin yanında hayvancılık etkinliklerinde yapıldığı mahallede 306 adet büyükbaş, 2948 adet de küçükbaş hayvan ile 49 adet kovan kadar da arı bulunmaktadır.

Eğitim olanaklarının açısından değerlendirdiğimizde mahallede ilkokul binası bulunmakla birlikte faal değildir. İlkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri taşıma sistemi ile ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

“Mut Burunköy Sulama Kooperatifi” adında kooperatifi bulunan yerleşme, içme suyunu mahallenin kuzeyinde yer alan “Yenisu” adlı kaynaktan sağlamaktadır. Mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

Burunköy'e bağlı iki adet köy altı yerleşim birimi bulunmaktadır. Bunlar Kavaközü Mahallesi sınırları içinde bulunan Öküzsulağı ve Yenisu Yaylası'dır. Mahalleden 25 kadar aile yaz aylarında bu yaylalara çıkmaktadır.

9-Ceritler Mahallesi

Tablo-24: Ceritler Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Ceritler
Nüfusu	147
Hane Sayısı	38
Yükseltisi	133 m
İlçe Merkezine Uzaklık	13 km
Ulaşım	Mut- Silifke karayolunun 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°32'36.99"K-33°26'52.89"D

Kuzeyinde Köselerli Mahallesi, güneyinde Sarıveller Mahallesi, doğusunda Karadiken Mahallesi, batısında Kavaklı Mahallesi ile sınırlıdır.

Ceritler ilçenin son dönemde kurulan kırsal mahallelerindedir. 1991 yılında güneyinde bulunan Sarıveliler Mahallesi'nden ayrılarak müstakil bir mahalle haline gelmiştir (Köse, 2008: 98).

Ceritler Mahallesi Göksu Nehri'nin güney yakasında bir sırt üzerinde kurulmuş ve toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşmedir. 2017 yılı verilerine göre 83'ü erkek; 64'ü ise kadın olmak üzere toplamda 147 nüfusu olan mahallede 38'de hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak kullanılmıştır. Beton örtü gereci kullanılan meskenlerde özellikle yaz aylarında dam, sebze ve meyvelerin kurutulduğu ve insanların geceleri yattığı çok amaçlı alanlardır.

Mahallede ekonomik hayat ilçedeki kırsal yerleşmelerin genelinde olduğu gibi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 101 dekar alanda erik, 158,8 dekar alanda kayısı ile 302 dekar alanda ise zeytindir. Hayvancılık faaliyetlerinin çok fazla yapılmadığı mahallede 200 adet büyükbaş ile 100 adet kadar da küçükbaş hayvan vardır. Ayrıca ticari işletmede bulunmamaktadır.

Mahallede, eğitim olanakları kısıtlıdır. Mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul çağındaki 40 çocuk Köşerli Mahallesi'ne taşınırken ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Ceritler, içme suyunu kaynak suyundan, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterli durumdadır.

10-Çağlayangedik Mahallesi

Tablo-25: Çağlayangedik Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çağlayangedik Mahallesi
Nüfusu	79
Hane Sayısı	52
Yükseltisi	214 m
İlçe Merkezine Uzaklık	29 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 28. km'den ayrılan asfalt yol ile mahalleye ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'32.60"K-33°34'40.92"D

Kuzeyinde Çortak Mahallesi, güneyinde Haydar Mahallesi, doğusunda Hocalı ve batısında ise Kışla Mahallesi ile sınırlıdır.

“Mut’un Cumhuriyet döneminde kurulan köylerinden biride Çağlayangedik Mahallesi’dir. 1950 nüfus sayımında adına rastlanmamasına rağmen, 1970 yılına ait sayımda 251 nüfuslu bir köy olduğu görülür” (Köse, 2008: 48).

Çağlayangedik ismini yerleşmenin kuzeyinden geçen akarsudaki çağlayandan almaktadır. Mut’un güneydoğusunda Göksu Nehri’nin menderesler oluşturduğu geniş tabanlı bir vadinin tabanında kurulan mahalle gevşek yerleşme özelliğine sahiptir. 2017 yıllı verilerine göre 35’i erkek; 44’ü ise kadın olmak üzere 79 nüfusu olan mahallede 52 hane bulunmaktadır.

Maalesef hanelerin bir kısmı terk edilmiş viran vaziyettedir. Öyle ki 2012 nüfus sayımına göre 142 kişi olan mahallenin nüfusu 2017 yılında 79 kişiye gerilemiştir. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılar şeklindedir. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayalardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ve azda olsa toprak kullanılmıştır. Yağışların mesken içerisine girmesini

önlemek amaçlı toprak damlı meskenlerin bir kısmının üzerleri mavi renkli brandalar ile örtülü vaziyettedir.

Göksu Nehri'nin kenarında tarım alanına sahip mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 150,5 dekar alanda buğday, 12,6 dekar alanda erik, 188,7 dekar alanda kayısı ve 234 dekar alanda ise zeytindir. 0,9 dekar alanda ise az da olsa sebze tarımı da yapılmaktadır.

Mahallede hayvancılık faaliyetleri son derece sınırlıdır. Tarım İlçe Müdürlüğü'nün verilerine göre mahallede 1 adet büyükbaş ile 196 adet küçükbaş hayvan vardır. Ayrıca mahallede ticari bir işletme bulunmamaktadır.

Çağlayangedik Mahallesi'nde eğitim olanakları sınırlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri Kurtuyu Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

“Mut Çağlayangedik Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahalle içme suyunu Kayabaşı Mahallesi'nden çıkan “Karyağdı” adlı kaynak sularından, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterli durumdadır.

11-Çaltılı Mahallesi

Tablo-26: Çaltılı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çaltılı Mahallesi
Nüfusu	150
Hane Sayısı	35
Yükseltisi	631 m
İlçe Merkezine Uzaklık	9 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 8. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'56.64"K-33°30'24.74"D

Kuzeyinde Hacınuhlu Mahallesi, batısında Yeşilyurt Mahallesi, güneyinde Kelceköy ve Kumaçukuru Mahallesi ile doğusunda ise Bağcağız Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut'un yakın mahallelerinden olan Çaltılı Mahallesi ismini nereden aldığı tam olarak bilinmemektedir. "Çaltı" ıhlamur çiçeğini andıran sarıçiçekleri olan bir diken türüdür. Mahalle ismini yörede yaygın bulunan "çaltı dikenini"nden aldığı tahmin edilmektedir.

"Çaltılı 19. Yüzyıllarda kurulduğu tahmin edilen köylerden biridir. Zira 1884 yılına ait temettü defterinde 8 haneli bir köy olarak kayıtlıdır" (Köse, 2008: 50).

Çaltılı, dağınık yerleşmeye sahip bir yerleşmedir. 2017 yılı verilerine göre 82'si erkek; 68'i ise kadın olmak üzere toplam 150 nüfusu olan mahallede 35 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme yapılar şeklindedir. Çatıları genelde düz olan meskenlerde örtü gereci olarak beton kullanılmıştır (Fotoğraf-12).

Fotoğraf-12: Çaltılı Mahallesi

Mahallede ekonomik hayat ilçenin genelinde olduğu gibi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. "Çaltılı Tarımsal Kalkınma Kooperatifi" adında birliği bulunan mahallede başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 72,3 dekar alanda buğday, 277,3 dekar alanda kayısı, 20,2 dekar alanda ceviz, 9,6 dekar alanda antepfıstığı ve 191 dekar alanda ise zeytindir. Ayrıca küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin daha yaygın olduğu mahallede 1066 adet küçükbaş ile 25 adet büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Çaltılı Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul çağındaki çocuklar ile ortaöğretim öğrencileri taşıma sistemi ile ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu Kozlar Yaylası'ndan çıkan karstik kaynaktan sağlayan mahallede, içme ve sulama suyu problemi yoktur. "Mut Çaltılı Köyü Sulama Kooperatifi" adında mahallede sulama amaçlı kooperatif bulunmaktadır.

12-Çamlıca Mahallesi

Tablo-27: Çamlıca Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çamlıca Mahallesi
Nüfusu	423
Hane Sayısı	155
Yükseltisi	359 m
İlçe Merkezine Uzaklık	30 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°37'30.88"K-33°14'2.96"D

Kuzeyinde Yalnızcabağ Mahallesi, batısında ve güneyinde Ermenek İlçesi, doğusunda ise Aydınöğlü ve Evren mahalleleri ile sınırlıdır.

Eski adı "Beci" olan Çamlıca Mahallesi'nin yeni ismini etrafındaki kızılçam (*Pinus nigra*) ormanlarından aldığı tahmin edilmektedir.

Çamlıca Mahallesi ilçenin en eski köy yerleşmelerinden biridir. Öyle ki 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde Beci adıyla kayıtlı 44 haneden oluşan bir köy olarak bulunur (Köse, 2008: 52).

Çamlıca, Beci Deresi'nin vadisi yamaçlarında kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşmedir. 2017 yıllı verilerine gören 215'i erkek; 208'i ise kadın olmak üzere toplam 423 nüfusu olan mahallede 155 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin bir kısmı sadece yaz aylarında kullanılmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ticarethane, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca

meskenlerde çatı eğimi genelde düz olup örtü gereci olarak daha çok beton ve toprak kullanılmıştır (Fotoğraf-13).

Fotoğraf-13: Çamlıca (Beci) Mahallesi

“Çamlıca Tarımsal Kalkınma Kooperatifi” adında kooperatifi bulunan mahallede, ekonomik hayat daha çok tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 560 dekar alanda zeytin, 355 dekar alanda üzüm, 134,1 dekar alanda antepfıstığı, 94,1 dekar alanda elma, 24 dekar alanda ise armut ve 2366 dekar alanda ise buğdaydır.

Mahallede en yaygın hayvancılık türü araştırma sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 350 adet büyükbaşın bulunduğu Çamlıca’da 4282 adet küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca cumartesi günleri pazar kurulan mahallede, ticari işletme olarak 1 adet kahvehane 1 adet kasap 1 adet yem satışı yapılan dükkân ve 2 adet de bakkal vardır.

Çamlıca’da Sazak ve Cabbar Dereleri’nin birleşmesiyle oluşan Beci Deresi üzerinde şu anda trafiğe açık olan tek kemerli tarihi bir köprü yer almaktadır. Mahalle sakinlerinin Karamanoğlu Beyliği dönemine ait olduğunu söyledikleri taş

köprünün ne zaman inşa edildiği bilinmemektedir. Çamlıca taş köprüsü ve taş yapı evleri ile doğal güzellikleri gelip görmeye değer biçimdedir.

İlkokul ve anaokulu bulunan mahallede, ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki değişik okullarda eğitim görmektedir. 3 öğretmenin çalıştığı, ilk ve anaokulun aynı binada olduğu okulda 50 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir.

İçme suyunu sınırları içerisinde çıkan “Sazak” adlı kaynak suyundan sağlayan Çamlıca’da tarım ve sulama suyu sıkıntısı yoktur. Mahallenin “Mut Çamlıca Sulama Kooperatifi” adında birliği bulunmaktadır. Gerek mahallenin içinden geçen Beci Deresi gerekse de mahallenin içinden çıkan Çınaraltı kaynak suyu, mahallenin tarım açısından önemli hidrolojik unsurlarıdır.

Mahallenin yaylası kendi sınırları içerisinde bulunan Becigüzleği Yaylası’dır. 20-30 kadar aile yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

13-Çampınar Mahallesi

Tablo-28: Çampınar Mahallesi Genel bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çampınar Mahallesi
Nüfusu	240
Hane Sayısı	74
Yükseltisi	701 m
İlçe Merkezine Uzaklık	60 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 20.km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°51'44.96"K-33° 4'5.90"D

Kuzeyinde Karaman İli, batısında Güzle Yaylası, doğusunda ve güneyinde ise Topkaya Mahallesi ile sınırlıdır.

“Çampınar köyünün kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Osmanlı dönemine ait belgelerde adına rastlanmayan köyün Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulduğu tahmin edilmektedir” (Köse, 2008: 54).

Eski adı “Kahtama” olan Çampınar Mahallesi adını yerleşmenin etrafında yer alan kızılçam ormanlarından almaktadır. Küçükkızıl Dağı’nın yamacı üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir.

2017 yılı verilerine göre 117'si erkek; 123'ü ise kadın olmak üzere toplam 240 nüfusu olan mahallede 74 hane bulunmaktadır. Çampınar'da, meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarme şeklindedir. Çatı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak toprak veya beton kullanılmıştır.

Çampınar'da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 9 dekar alanda antepfıstığı, 1576 dekar alanda buğday, 310,1 dekar alanda nohut, 22,9 dekar alanda arpa, 262,1 dekar alanda ceviz, 95 dekar alanda elma, 112 dekar alanda üzüm ve 962 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü araştırma sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. Mahallede 2333 adet küçükbaş ile 350 adette büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Çampınar Mahallesi'nde, bir adet faal durumda olmayan okul bulunmaktadır. İlk ve ortaokul öğrencileri Işıklar Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ve tarımda sulama suyunu yerleşmenin kuzeyinde bulunan "Güzlepinarı" adlı kaynaklardan sağlayan mahallede içme suyu yeterli olup sulama suyu yetersizliği bulunmaktadır.

Mahallenin yaylası kendi sınırları içerisinde bulunan "Güzle Yaylası"dır. Mahalleden 30-40 kadar aile yaz ayların da bu yayla yerleşmesine çıkmaktadır.

14-Çatakbağ Mahallesi

Tablo-29: Çatakbağ Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çatakbağ Mahallesi
Nüfusu	181
Hane Sayısı	50
Yükseltisi	698 m
İlçe Merkezine Uzaklık	45 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'14.84"K-33°10'37.42"D

Kuzeyinde Ilıca Mahallesi, doğusunda Tekeli Mahallesi ve güneyinde ve batısında ise Yanızcabağ Mahallesi ile sınırlıdır.

Çatakbağ Mahallesi ismini, Yanızcabağ Deresi ile Ilıca Deresi'nin birleştiği yerde kurulu olmasından almaktadır. Yerleşmenin adı mahallenin fiziki ve ekonomik coğrafi şartları hakkında bize bilgi vermektedir.

Çatakbağ Mahallesi ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde Çatakbağ adıyla kayıtlı 28 haneden oluşan bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 56).

Çatakbağ, Cabbar Deresi ve kolları tarafından parçalanmış bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 99'u erkek; 82'si ise kadın olmak üzere toplam 181 nüfusu olan mahallede 50 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarme şeklindedir. Alt kat depo, garaj, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton veya toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 55,7 dekar alanda zeytin, 155 dekar alanda üzüm, 53,8 dekar alanda kayısı ile 996,3 dekar alanda ise buğdaydır. Büyükbaş hayvancılığın giderek terk edildiği mahallede 3 adet büyükbaş, 2588 adet de küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ayrıca mahalle de bir ticari işletme bulunmamaktadır.

Eğitim olanaklarının sınırlı olduğu mahallede ilkokul çağındaki 35 çocuk Yanızcabağ Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır ve merkezdeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel pansiyonlarda kalmaktadır.

İçme ve tarımda sulama sularını sınırları içerisinde çıkan "Gökkorum ve Kocapınardan" adlı kaynak sularından sağlayan mahallede içme ve tarımda sulama

suyu sıkıntısı vardır. Ayrıca mahallenin “Mut Çatakbağ Sulama Kooperatifi” adında sulama kooperatifi bulunmaktadır.

15-Çatalharman Mahallesi

Tablo-30: Çatalharman Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çatalharman Mahallesi
Nüfusu	250
Hane Sayısı	76
Yükseltisi	855 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Kurtuluş-Çatalharman yolu 17. km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°38'9.50"K-33°34'16.75"D

Kuzeyinde Hacıahmetli Mahallesi, batısında Kurtuluş Mahallesi, güneyinde Göcekler Mahallesi ve doğusunda ise Çakallı Mahallesi ile sınırlıdır.

İlçenin güneydoğusunda yer alan Çatalharman Mahallesi’nin ismini nereden aldığı net olarak bilinmiyor. Yalnız mahalle sakinleri ile yapılan mülakatta yan yana bulunan hububat bahçelerinden bu ismin yerleşime verildiği anlaşılmaktadır.

Çatalharman Mahallesi’nin kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, Osmanlı Devleti’nin son zamanlarında veya Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulduğu tahmin edilmektedir. 1916 yılına ait raporda Hacıahmetli köyüne bağlı 60 haneden oluşan bir mahalle olduğu görülür (Köse, 2008: 58).

Çatalharman Mahallesi kalker taş yapılı meskenlerin bulunduğu Mut’un kırsal mahallerinden biridir. Koyunomuzu tepesinin güney eteğinde kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir. 2017 yıllı verilerine göre 129’u erkek; 121’i ise kadın olmak üzere toplamda 250 nüfusu olan mahallede 76 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle etraftaki doğal malzeme olan kalkerden inşa edilmiş bir veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme şeklindedir. Meskenlerde örtü gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak kullanılmıştır. Toprak damlı evlerin üzerileri genelde mavi renkli brandalar ile örtülüdür.

Mahallede ekonomik hayat hayvancılık ve tarım etkinliklerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 16,6 dekar alanda kayısı, 90,3 dekada üzüm, 29,9 dekar alanda arpa, 823,5 dekar alanda buğday ve 428 dekar alanda ise zeytindir.

Hayvancılık verilerine bakıldığında ise 88 adet büyükbaşın bulunduğu mahallede 4339 adette küçükbaş hayvan ile 88 kovan arı vardır. Mahalle küçükbaş hayvan varlığı ile inceleme sahasındaki önde gelen kırsal yerleşmelerden biri konumundadır.

İçme suyunu “Masalar” adlı ve Kurtuluş Mahallesi ile ortak kullanılan kaynaktan sağlayan mahallede tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır (Fotoğraf-14). Bu sıkıntıdan ötürü mahalle başta Mut ilçe merkezi olmak üzere değişik yerlere göç vermektedir. Ayrıca mahallede kendi adını taşıyan 1adet sulama kooperatifi ile 1adet tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır.

Fotoğraf-14: Çatalharman Mahallesi “Masalar Kaynak Suyu”

Çatalharman Mahallesi'nde eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede faal olmayan bir adet ilkokul bulunmaktadır. İlk ve ortaokul ile ortaöğretim öğrencileri

ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane ile 1 adette bakkal vardır.

Mahallenin yaylası Çömelek Mahallesi sınırları içinde bulunan Göğden Yaylası ile Kızılova'dır. Çatalharman Mahallesi'nden 70 kadar aile yaz aylarında birbirine yakın olan bu yaylalara çıkmaktadır.

16-Çınarlı Mahallesi

Tablo-31: Çınarlı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çınarlı Mahallesi
Nüfusu	106
Hane Sayısı	56
Yükseltisi	400 m
İlçe Merkezine Uzaklık	49 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 28. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°37'2.76"K-33°38'14.67"D

Kuzeyinde Dereköy Mahallesi, doğusunda Kürkçü Mahallesi, batısında Çatalharman Mahallesi ve güneyinde ise Kayabaşı Mahallesi ile sınırlıdır.

“Çınarlı Osmanlı Devleti zamanında kurulan köylerden biridir. Nitekim köy 1844 yılı temettü defterinde “Çakallı” adıyla kayıtlıdır” (Köse, 2008: 60).

Eski adı “Çakallı” olan Çınarlı ismini içerisinden geçen Kurtsuyu Deresi'nin kenarındaki çınar ağaçlarından almaktadır.

Çınarlı Mahallesi, Kurtsuyu Deresi vadi tabanı ve aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş bir kırsal mahalledir. Mahallede yamaçta kurulu olan eski yapılar toplu dokulu iken vadi tabanındaki sonradan yapılan meskenler ise dağınık dokulu yerleşme özelliği gösterir (Fotoğraf-15).

Fotoğraf-15: Çınarlı Mahallesi (Eski Yerleşme Yamaçta Toplu Dokulu; Yeni Yerleşim ise Vadi Tabanında Dağınık Biçimde)

Çınarlı'da 2017yılı verilerine göre 56'sı erkek; 50'si ise kadın olmak üzere toplam 106 nüfus bulunmaktadır. Mahallenin hane sayısı ise 51'dir. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir.

Çınarlı'da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyunun yeterli olduğu tarım alanları vadi tabanında toplanmış bulunan mahallede başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 242 dekar alanda zeytin, 263,3 dekar alanda buğday, 32,5 dekar alanda erik, 335,4 dekar alanda ise kayısıdır. Büyükbaş hayvancılığın fazla yapılmadığı mahallede 100 adet büyükbaş ile 700 adet de küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Ayrıca yaz aylarında faal olan 1 adet ticari işletme olarak bakkalda vardır.

Eğitim olanakları açısından değerlendirdiğimizde ilk ve ortaokul öğrencileri yerleşmenin kuzeydoğusundaki Dereköy Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

Sulama birliği bulunan mahalle, içme suyunu mahalle sınırları içerisinde bulunan "Gökgöz" adlı kaynak suyundan sağlamaktadır. Tarımda sulama suyunu ise

başta Kurtsuyu Deresi olmak üzere Gökgöz Deresi ile Hasanderesi'nden sağlamaktadır.

Mahalleye bağlı yayla yerleşmesi bulunmamaktadır. Eskiden mahalle sakinleri, Çömelek Mahallesi sınırları içerisinde yer alan Göğden ile Kürkçü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan "İhtı Yaylası"na çıkarken; günümüzde yaylacılık faaliyetleri terk edilmiş durumdadır.

17-Çivi Mahallesi

Tablo-32: Çivi Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çivi
Nüfusu	366
Hane Sayısı	142
Yükseltisi	1387 m
İlçe Merkezine Uzaklık	44 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°50'57.71"K-33°33'36.75"D

Kuzeyinde Güme Mahallesi, güneyinde Hacınuhlu Mahallesi, doğusunda Ballı Mahallesi, batısında ise Dağpazarı Mahallesi ile sınırlıdır.

Mahalle "Çivi" ismini nereden aldığı kesin olarak bilinmemektedir. Mahalle sakinleri, geçmiş zamanda mahalleye gelen askerlerin atlarını bağlamak amacı ile mağaraya çaktıkları çivilerden dolayı bu ismin yerleşim birimine verildiğini ifade etmişlerdir.

"Çivi, Osmanlı Devleti zamanında kurulmuş Mut'un eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde 36 hanelik bir köy olarak ismi geçmektedir" (Köse, 2008: 62).

Mahalle, Deveini Deresi ile Çiviözü Deresi'nin arasında yüksek bir sırtta kurulmuştur. Çivi Mahallesi toplu dokulu özellik gösteren bir kırsal mahalle yerleşmesidir. 2017 yıllı verilerine göre 188'i erkek; 178'i ise kadın olmak üzere toplamda 366 nüfusu olan mahallede 142 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayalardır. Çatıları

eğimli olan meskenlerde çatı gerci olarak daha çok çinko ve az da olsa kiremit kullanılmıştır.

Yükseltisi ilçedeki diğer kırsal mahalle yerleşmelerine nazaran fazla olan mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 4335 dekar alanda buğday, 7,2 dekar alanda arpa, 32 dekar alanda armut, 83,6 dekar alanda badem, 1742 dekar alanda elma, 81,9 dekar alanda ceviz ve 532,6 dekar alanda ise nohutur.

Yetiştirilen en yaygın hayvan türünün küçükbaş olduğu mahallede, 3192 adet küçükbaş ile 230 adet büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Arıcılık faaliyetlerinin de yoğun olarak yapılan mahallede 628 kovan arı vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 3 adet bakkal ile 3 adet kahvehane bulunmaktadır.

Mahallede bir adet ilkokul bulunmaktadır. 15 öğrencisi bulunan okulda 1 öğretmen görev yapmaktadır. Ayrıca mahallede ortaokul çağındaki öğrenciler Dağpazarı Mahallesi'ne; ortaöğretim çağındaki öğrenciler ise ilçe merkezinde farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

“Mut Çivi Sulama Kooperatifi” adında kooperatifi bulunan mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Kozarası ve Pınargözü” adlı kaynak sularından karşılamaktadır. Ayrıca Çiviözü Deresi ve Deveini Deresi mahallenin diğer hidrolojik unsurlarındandır.

18-Çortak Mahallesi

Tablo-33: Çortak Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çortak Mahallesi
Nüfusu	156
Hane Sayısı	83
Yükseltisi	307 m
İlçe Merkezine Uzaklık	30 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 28. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°30'26.75"K-33°35'50.12"D

Kuzeyinde Kürkçü ve Göcekler Mahalleleri, batısında Kurtsuyu Mahallesi, güneyinde Hocalı Mahallesi ve doğusunda ise Silifke İlçesi ile sınırlıdır.

Çortak, Osmanlı Devleti zamanında kurulan yerleşmelerden biridir. Nitekim burası, 1844 yılına ait temettü defterinde 6 haneli bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 64).

Eski adı “Savak” olan Çortak Mahallesi, Karaçayır Deresi ve kolları tarafından parçalanmış hafif engebeli bir plato üzerine kurulmuş gevşek dokulu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 76’sı erkek; 80’i ise kadın olmak üzere toplam 156 nüfusu olan mahallede 83 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton veya toprak örtü gereci kullanılmıştır. Örtü gereci toprak olan yerleşmelerin bazılarında çatılara mavi renkli naylon bırandalar çekilmiş durumdadır.

Mahallede ekonomik hayat meyve ve hububat tarımı ile zeytinciliğe dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 67,1 dekar alanda erik, 148,6 dekar alanda buğday, 318,4 dekar alanda kayısı ve 944,4 dekar alanda ise zeytindir. Çortak’ta hayvancılık faaliyetleri son derece sınırlıdır. 101 adet küçükbaş ile 29 adet büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 3adet bakkal ile 2 adet de kahvehane vardır.

Çortak Mahallesi’nde, eğitim olanakları sınırlıdır. 25 kadar ilk ve ortaokul öğrencileri yerleşmenin doğusunda bulunan Kurtsuyu Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

“Çortak Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Köypınar” adı verilen kaynaktan, tarımda sulama suyu ise Kurtsuyu Deresi ile yer altı sularından karşılamaktadır.

19-Çömelek Mahallesi

Tablo-34: Çömelek Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çömelek Mahallesi
Nüfusu	338
Hane Sayısı	164
Yükseltisi	1161 m
İlçe Merkezine Uzaklık	42 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 42. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42'36.48"K-33°41'7.71"D

Kuzeyinde Hacıahmetli Mahallesi, batısında Silifke İlçesi, güneyinde Karacaoğlan Mahallesi ve doğusunda ise İbrahimli ve Pamuklu Mahalleleri ile sınırlıdır.

Mut'un 1100 rakımlı yüksek kırsal mahallelerden biri olan Çömelek Mahallesi ismini mahalle sakinlerine göre burada çömelerek dinlenen Karamanoğlu Beyi'nden almaktadır.

Çömelek Mahallesi'nin ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. 1860 tarihli bir arşiv belgesinde Sarıkavak kazasına bağlı bir köy olarak adına rastlanan Çömelek; 1913 tarihli idari rapordan ise yine Sarıkavak kazasına bağlı 118 haneli bir köydür (Köse, 2008: 66).

Çömelek, ilçenin kuzeydoğusunda Torosların güney yamacında kurulmuş, Topaktaş, Fidikli, Kassıra ve Yukarıköy alt kırsal mahalle yerleşmelerinden oluşan, toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir (Fotoğraf-16).

Fotoğraf-16: Çömelek Mahallesi

2017 yıllı verilerine göre 164'ü erkek; 174'ü ise kadın olmak üzere toplam 338 nüfusu olan mahallede 164 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin önemli bir kısmı yaz aylarında kullanılmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, çatı eğimi düz, banyosu ve tuvaleti içeride, taş yapılı ve betonarme şeklindedir. Meskenlerin çatılarında örtü gereci olarak daha çok çinko az da olsa beton veya toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 114,1 dekar alanda buğday, 301,4 dekar alanda kayısı, 1114 dekar alanda ceviz, 1945 dekar alanda nohut, 341 dekar alanda üzüm, 131 dekar alanda arpa ve 1594 dekar alanda ise elmadır.

Hayvancılıkta en yaygın tür ise küçükbaş ile arıcılıktır. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği mahallenin kuzeyindeki karaçam ormanları ve ardıç ağaçlarının bulunduğu saha ile mahalle sınırları içindeki meralık alanlarda yapılır. Mahallenin, 4029 adet küçükbaş, 40 kadar da büyükbaş ile 853 kovanda arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallenin sınırları içerisinde 1 adet mermer maden ocağı vardır.

Çömelek Mahallesi'nde eğitim olanakları çevre yerleşmelere nazaran daha iyi durumdadır. 3 öğretmen ile 32 öğrencinin bulunduğu ilkokulu bulunan mahallede; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Ayrıca mahallede bir adet faal durumda olmayan sağlık evi vardır.

“Çömelek Sulama Kooperatifi” ve “Çömelek Tarımsal Kalkınma Kooperatifi” adında iki adet kooperatifi bulunan Çömelek, içme suyunu Göğden Yaylası'ndan doğan ”Kaynar Pınarı” adlı kaynaktan sağlamaktadır. Ayrıca mahallede tarımda sulama suyu da yer altı kaynak sularından karşılanmaktadır. Karadavut, Gözülü, Serten, Bulkaz, Yastıpınar bu kaynaklardan bazılarıdır.

20-Çukurbağ Mahallesi

Tablo-35: Çukurbağ Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Çukurbağ Mahallesi
Nüfusu	273
Hane Sayısı	136
Yükseltisi	1128 m
İlçe Merkezine Uzaklık	26 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 26. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'35.97"K-33°36'17.35"D

Kuzeyinde Hacıahmetli Mahallesi, batısında Bağcagız Mahallesi, güneyinde Narlı Mahallesi ve doğusunda ise İbrahimli Mahallesi ile sınırlıdır.

Çukurbağ Mahallesi ismini yörenin coğrafi unsurlardan aldığı tahmin edilmektedir. Nitekim bir vadi tabanında kurulmuş olması ve üzüm bağlarının mevcudiyeti bu olasılığı artırmaktadır.

“Çukurbağ Mahallesi ilçenin en eski köylerinden biridir. Öyle ki 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde aynı adıyla kayıtlı 26 haneden oluşan bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 68).

Çukurbağ, Göndere Deresi'nin içinden aktığı vadi tabanı ile aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir.

2017 yıllı verilerine göre 130'u erkek; 143'ü ise kadın olmak üzere toplam 273 nüfusu olan mahallede 136 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin 70 kadarı yaz aylarında kullanılmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarmedir. Eğimli çatısı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır (Fotoğraf-17).

Fotoğraf-17: Çukurbağ Mahallesi

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım arazileri vadi tabanı ile mahallenin kuzeyindeki dağın eteğinde toplanmıştır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 1354 dekar alanda buğday, 170 dekar alanda kayısı, 170,3 dekar alanda ceviz, 52,4 dekar alanda üzüm ve 307 dekar alanda ise elmadır.

En yaygın hayvancılık türünün küçükbaş olduğu Çukurbağ'da 2913 adet küçükbaş hayvan, 296 kovan arı ile 2 adet de büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adette kahvehane vardır.

Çukurbağ Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşımali eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar Dereköy'e taşıma sistemi ile götürülürken; ortaöğretim öğrencileri ilçe

merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Ayrıca mahallede 1 adet faal durumda olmayan sağlık evi ve ne zaman inşa edildiği bilinmeyen boş vaziyette tarihi camii bulunmaktadır.

“Mut Çukurbağ Sulama Kooperatifi” adında kooperatifi bulunan, içme suyunu sınırlarından yeryüzüne çıkan “Beybunarı” adlı kaynaktan sağlayan mahallede, içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur. Gerek mahallenin içinden geçen Göndere Deresi gerekse yapımı devam eden “Dereyut Sulama Göleti” mahallede tarım faaliyetleri açısından oldukça önemlidir.

21-Dağpazarı Mahallesi

Tablo-36: Dağpazarı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Dağpazarı Mahallesi
Nüfusu	236
Hane Sayısı	109
Yükseltisi	1301 m
İlçe Merkezine Uzaklık	35 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°49'46.45"K-33°28'7.18"D

Kuzeyinde Demirkapı Mahallesi, güneyinde Esençay Mahallesi, doğusunda Çivi ve Güme Mahalleleri, batısında ise Kavaközü Mahallesi ile sınırlıdır.

Dağpazarı ismini eskiden mahallenin ve çevre yerleşmelerin ihtiyacını karışlamak için kurulan pazardan almaktadır. Dağpazarı'nın hangi tarihte kurulduğu tam olarak bilinmemektedir. Mahallenin sınırları içerisinde bulunan tarihi kilisenin Bizans İmparatorluğu zamanında yaptırılmış olması, mahallenin Bizans İmparatorluğu zamanında kurulmuş olma ihtimalini arttırmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında resmi kurum ve kuruluşlar yaz aylarında Dağpazarı Mahallesi'ne çıkarak ilçenin idaresini buradan yapmaktayken; günümüzde böyle bir fonksiyonu bulunmamaktadır.

Dağpazarı Mut'un kuzeyinde nispeten düz bir platoda üzerinde kurulmuş, toplu yerleşme özelliği gösteren bir kırsal mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 127'si erkek; 129'u ise kadın olmak üzere 236 nüfusu olan mahallede 109 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar

veya betonarme şeklindedir. Çatı eğimli olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko ve az da olsa kiremit kullanılmıştır (Fotoğraf-18).

Fotoğraf-18: Dağpazarı Mahallesi Modern Betonarme Mesken Örneği

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 19,1dekar alanda armut, 208,1 dekar alanda badem, 19,2 dekar alanda erik, 11,4 dekar alanda kayısı, 43 dekar alanda korunga, 5916 dekar alanda buğday, 62,8 dekar alanda arpa, 1237 dekar alanda elma, 323 dekar alanda ceviz ile 1262,9 dekar alanda ise nohuttur.

Mahallede yetiştirilen en yaygın hayvan türü diğer kırsal yerleşmelerin genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 2530 adet küçükbaş ile 305 adet büyükbaş hayvan bulunan mahallenin, etrafındaki yükseltilerde ise arıcılık faaliyetleri yapılmaktadır. Dağpazarı'nda 507 kovan kadarda arı vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal ile 1 adet kahvehane bulunmaktadır. Araştırma sahasındaki 6 adet orman şefliğinden biri de bu mahallede yer alır.

Mahallenin turistik en önemli yeri tarihi Dağpazarı Kilisesi'dir. Bizans dönemine ait olan eserin, yer yer yıkılan bölümlerinden dolayı günümüzde metruk bir haldedir. Ayrıca mahallede "Köysekisi" mevkinde ne zaman inşa edildiği bilinmeyen tarihi kemer kalıntıları da bulunmaktadır.

Dağpazarın'da, eğitim olanakları çevre yerleşmelere göre daha gelişmiştir. Dağpazarı İlk ve Ortaokulu hem mahalleye hem de çevre mahallelere eğitim hizmeti vermektedir. 200 öğrencisi olan okulda; 14 öğretmen görev yapmaktadır. Ayrıca mahallede ortaöğretim çağındaki öğrenciler ise ilçe merkezinde farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

“Mut Dağpazarı Sulama Kooperatifi” ve “Dağpazarı ve Çevre Köyler Tarımsal Kalkınma Kooperatifi” adında 2 adet kooperatifi bulunan mahalle, içme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Kestelınarı” adlı kaynak suyundan karşılamaktadır. Ayrıca “Kocadere ve Kemer Deresi” mahallenin hidrolojik diğer unsurlarındandır.

22-Demirkapı Mahallesi

Tablo-37: Demirkapı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Demirkapı Mahallesi
Nüfusu	46
Hane Sayısı	20
Yükseltisi	1410 m
İlçe Merkezine Uzaklık	45 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°55'3.88"K-33°27'50.00"D

Kuzeyinde Karaman ili, güneyinde Dağpazarı Mahallesi, doğusunda Güme Mahallesi, batısında Elmapınarı Mahallesi ile sınırlı.

Demirkapı Mahallesi Mut İlçesi'nin cumhuriyet zamanında kurulan mahallelerinden biridir. 1950'li yıllardan sonra kurulduğu tahmin edilmektedir. Zira 1950 nüfus sayımında adı geçmemesine rağmen 1970'li yıllarda 138 nüfusu bulunan bir köydür (Köse, 2008: 72).

2017 yıllı verilerine göre 25'i erkek; 21'i ise kadın olmak üzere toplam 46 nüfusu olan mahallede 20 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin büyük bir kısmı yaz ayların da kullanılmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayaçlardır. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır.

Demirkapı, Siper Tepesi'ni güney yamacında bir vadi içerisinde kurulmuş, toplu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal yerleşmedir. Yükseltisi fazla olan mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 2671 dekar alanda buğday, 83 dekar alanda arpa, 357 dekar alanda elma, 63,2 dekar alanda ceviz ile 635,8 dekar alanda ise nohuttur. Ayrıca mahallede kerestelik kavak ağacı yetiştiriciliği de yapılmaktadır.

Yetiştirilen en yaygın hayvan türü ise küçükbaşdır; büyükbaş hayvan yetiştiriciliği mahallede fazla yapılmamaktadır. 290 küçükbaş ile 50 büyükbaş hayvan bulunan mahallede 50 kovan kadar da arı bulunmaktadır.

Mahallede, eğitim olanakları oldukça sınırlıdır. İlkokulu bulunan fakat faal olmayan mahallede ilk ve ortaokul öğrencileri Dağpazarı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim çağında ki öğrenciler ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

Demirkapı içme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Bayrampınar" ve "Dökükpınarı" adlı kaynak sularından karşılamaktadır. Tarımda sulama suyu sıkıntısı çeken mahallede ekonomik imkânların yetersizliğinden dolayı her geçen gün nüfusu azalmaktadır.

23-Dereköy Mahallesi

Tablo-38: Dereköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Dereköy Mahallesi
Nüfusu	417
Hane Sayısı	175
Yükseltisi	449 m
İlçe Merkezine Uzaklık	52 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 28.km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°38'20.33"K-33°39'36.46"D

Kuzeyinde Karacaoğlan Mahallesi, doğusunda Silifke İlçesi, batısında Narlı Mahallesi, güneyinde ise Kürkçü Mahallesi ile sınırlıdır.

Dereköy Mahallesi ismini içerisinde geçen Göğden Deresi ile Sason Deresi'nin birleşmesi ile oluşan Kurt Suyu Deresi'nden almaktadır.

Dereköy, içinden geçen Kurtsuyu Deresi vadi tabanı ile aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşmedir. Mahallenin kuzeyindeki dağlık alanda antik yerleşim yerleri ve mağaralar bulunmaktadır (Fotoğraf-19).

Fotoğraf-19: Dereköy Mahallesi

“Dereköy, kesin tarihi bilinmemekle birlikte Osmanlı Devleti zamanında kurulduğu tahmin edilmektedir. Öyle ki 1844 yılına ait Temettü Defterinde ismi geçen köy 2 Aralık 1913 tarihli idari rapora göre Sarıkavak nahiyesine 53 haneden oluşan köy olarak bulunur” (Köse, 2008: 74).

2017 yıllı verilerine göre 208’i erkek; 209’u ise kadın olmak üzere toplam da 417 nüfusu olan mahallede 175 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı meskenlerde örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve tarımına dayanmaktadır. Vadi tabanında bulunun tarım arazilerinde 306 dekar alanda buğday, 674,2 dekar alanda kayısı, 111,4 dekar alanda erik, 27,6 incir ile 100 dekar alanda ise zeytin tarımı yapılır. Hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olmadığı mahallede 821 adet küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca ticari işletme olarak 1 adet kahvehane ve 1 adet bakkal ile 1 adet de fırın vardır.

Çevredeki mahallelerden de taşıma ile öğrenci gelen Dereköy Mahallesi’nde, eğitim olanakları iyi durumdadır. 11 öğretmenin çalıştığı Dere İlk ve Ortaokulu’nda 140 öğrenci eğitim görmektedir; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Ayrıca mahallede 1 adet faal durumda olmayan sağlık evi vardır.

“Mut Dereköy ve Pamuklu Sulama Kooperatifi” bulunan mahalle, içme suyunu “Bunarbaşı” adlı kaynaktan; tarımda sulama suyu ise “Karabunar” ile mahallenin içerisinden geçen ve mahallenin en önemli hidrolojik unsuru olan “Kurtsuyu Deresi” ile sağlanmaktadır.

24-Derincey Mahallesi

Tablo-39: Derincey Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Derincey Mahallesi
Nüfusu	179
Hane Sayısı	55
Yükseltisi	209 m
İlçe Merkezine Uzaklık	18 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 5.km’den ayrılan asfalt yol ile mahalleye ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°43'24.66"K-33°19'18.22"D

Kuzeyinde Geçimli Mahallesi, doğusunda Yapıntı Mahallesi, batısında Göksu ve Alaçam Mahalleri, güneyinde ise Hacıilyaslı Mahallesi ile sınırlıdır.

Derincey Mahallesi Mut İlçesi’nin en eski yerleşmelerinden biridir. 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde “Hocaendi” eski adıyla kayıtlıdır (Köse, 2008: 76).

Derincey, Göksu Nehri’nin güneyinde engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş dağınık dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 86’sı erkek; 91’i ise kadın olmak üzere toplamda 179 nüfusu olan mahallede 55 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı meskenlerde örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Derincey’da ekonomik hayat tarıma dayanmaktadır. Vadi tabanında bulunan arazilerde 1579 dekar alanda zeytin, 56,2 dekar alanda buğday, armut, 303,9 dekar alanda kayısı, 115,5 dekar alanda erik ile 2 dekar alanda incir tarımı yapılır.

Mahallede hayvancılık faaliyetleri ise son derece sınırlıdır. Mahallenin 229 küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane ve 1 adet bakkal ile 1964 yılında kurulmuş halen faal olan 1 adet hidroelektrik santrali ile 1 adet alabalık üretim çiftliği yer almaktadır.

Derinçay Mahallesi'nde eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede faal durumda olmayan okul binası bulunmaktadır. Lakin ilk ve ortaokul öğrencileri Yapıntı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Sulama birliği veya kooperatifi bulunmayan mahalle, içme suyunu sınırları içerisinde bulunan kaynak sularından sağlarken; tarımda sulama suyu ise Göksu Nehri ve Malya Deresi'nden karşılamaktadır. Mahallede içme ve sulama suyu sıkıntısı bulunmamaktadır.

Mahallenin köy altı yerleşmesi Kavaközü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan "Armutlu Obası"dır. Yalnız hayvancılığın giderek terk edilmesinden olsa gerek günümüzde obacılık faaliyetleri terk edilmiş durumdadır.

25-Diştış Mahallesi

Tablo-40: Diştış Mahallesi Genel Bilgileri

Mahalle Adı	Diştış Mahallesi
Nüfusu	579
Hane Sayısı	161
Yükseltisi	585 m
İlçe Merkezine Uzaklık	31 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile mahalleye ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°47'48.25"K-33°16'4.24"D

Kuzeyinde Narlıdere Mahallesi, güneyinde Kayaönü Mahallesi, doğusunda Geçimli Mahallesi, batısında Göksu Mahallesi ile sınırlıdır.

"Diştış, Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında kurulan yerleşmelerden biridir. 16 Ocak 1916 tarihli raporda, eski adı Malya olan Geçimli Mahallesi'ne bağlı bir yerleşme iken, Diştış'ın ayrı bir köy olması teklif edilmiştir" (Köse, 2008: 78).

Mahalle ismini yakınında yer alan dişe benzer kayalardan almaktadır. Mahalleyi oluşturan evler birbirine çok uzak olmayıp gevşek dokulu bir yerleşim özelliği göstermektedir. 2017 yıllı verilerine göre 283'ü erkek; 296'si de kadın olmak üzere toplamda 579 nüfusu olan mahallede 161 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton az da olsa toprak kullanılmıştır. Toprak damlı evlerin bir kısmında ise mavi renkli brandalar ile dam kapatılmış vaziyettedir.

Mahalle Toros Dağları'nın güney yamaçlarında engebeli bir alanda kurulmuştur. Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 154,7 dekar alanda antepfıstığı, 1109 dekar alanda buğday, 36,4 dekar alanda erik, 167 dekar alanda üzüm ve 2454 dekar alanda ise zeytindir.

Yetiştirilen en yaygın hayvan türü ise ilçenin diğer kırsal mahallelerinden farklı olarak büyükbaşır; küçükbaş hayvan yetiştiriciliği mahallede daha az yapılmamaktadır. 750 adet büyükbaş ile 80 adet küçükbaş hayvan olan mahallede 30-40 kovan kadarda arı bulunmaktadır. Diştaş'ta ticari işletme olarak 1 adet kahvehane ile 1 adet bakkal vardır.

Mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Kevran, Cevizalanı, Karavall ve Akpınar" kaynak sularından karşılamaktadır. Mahallede kendi adını taşıyan 1 adet sulama ve 1 adette tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır. Halı, çul ve kilim dokumacılığı da günümüzde azda olsa devam etmektedir (Fotoğraf-20).

Fotoğraf-20: Diştaş Mahallesi'nde Geleneksel Kil Dokuma

Fotoğraf-Ahmet GÜLER

Diştaş'ta eğitim olanakları çevre mahallelere nazaran daha iyi durumdadır. Mahallede 75. Yıl İlkokulu bulunmaktadır. Gökçetaş, Güzelyurt, Narlıdere, Geçimli ve Kayaönü gibi mahallelerden taşıma ile gelen öğrencilerde buradaki ilkokulda eğitim-öğretim görürken; ortaöğretim çağındaki öğrenciler ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Mahalle sınırları içerisinde en önemli turistik yer "Aşağı Dünya" mevkiindeki doğal güzelliği bulunan mağaralardır. İçerisinde sarkıt ve dikitlerin bulunduğu mağara maalesef turizm açısından değerlendirilememektedir. Ayrıca mahalle muhtarının verdiği bilgilere göre mahalle sınırları için sıcak su kaynağı bulunmaktadır. Bu kaynakta doğal güzellikleri gibi değerlendirilmeyi beklemektedir.

26-Elbeyli Mahallesi

Tablo-41: Elbeyli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Elbeyli Mahallesi
Nüfusu	431
Hane Sayısı	126
Yükseltisi	274 m
İlçe Merkezine Uzaklık	5 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 4. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°36'51.77"K-33°26'9.87"D

Kuzeyinde Mut ilçe merkezi, batısında Mihrahor Mahallesi, doğusunda Palantepe Mahallesi ve güneyinde Irmaklı Mahallesi ile sınırlıdır.

“Elbeyli ilçenin Osmanlı Devleti zamanında mevcut olan köylerinden biridir. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 18 haneli bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 80).

İsmi mahalle sakinlerinin ifadesine göre yerleşik hayata geçen Yörük aşiretinden alan Elbeyli, Göksu vadisinin kuzeyinde, rakımı fazla olmayan “Ziyaret Tepe” üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir.

2017 yıllı verilerine göre 210'u erkek; 221'i ise kadın olmak üzere toplam 431 nüfusu olan mahallede 126 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme ve taş yapılar şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve ve sebze tarım ile hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 77,6 dekar alanda armut, 1031 dekar alanda buğday, 1215,6 dekar alanda kayısı, 121 dekar alanda erik, 170,6 dekar alanda mısır ve 664 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en yaygın hayvancılık türü ilçenin genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 1188 adet küçükbaş ve 594 adet büyükbaşın bulunduğu Elbeyli'de 50 kovanda arı vardır. Ayrıca ilçe merkezine yakınlığı sebebiyle günlük merkeze gidiş-geliş yapan hizmet sektöründe çalışan mahalle sakinleri de bulunmaktadır.

Elbeyli Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. Taşınmalı eğitimin olduğu mahallede ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Elbeyli Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu Mut ilçe merkezinden, tarımda sulama suyu ise Göksu Nehri'nden sağlanmaktadır. Sulama suyu sıkıntısından dolayı 27,9 dekar alanda nadas tarımı uygulanmaktadır.

Mahallenin köy altı yerleşim birimi ise Dağpazarı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Kestel Obası”dır. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile uğraşan aileler bu oba yerleşmesinde yaz boyu konaklamaktadır.

27-Elmapınar Mahallesi

Tablo-42: Elmapınar Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Elmapınar Mahallesi
Nüfusu	68
Hane Sayısı	47
Yükseltisi	1419m
İlçe Merkezine Uzaklık	47 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°53'27.20"K- 33°25'31.76"D

Kuzeyinde Karaman İli, güneyinde Dağpazarı Mahallesi, doğusunda Demirkapı Mahallesi, batısında ise Kayaönü Mahallesi ile sınırlıdır.

Eski ismi “Navdalı” olan Elmapınar ismini nereden aldığı ve ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Eldeki verilere göre mahallenin 19 yy.'da Osmanlı Devleti zamanında kurulmuş olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 5 haneli küçük köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 2).

Navdalı Deresi'nin bir kolu olan Çeşme Deresi'nin vadi tabanı ile aynı vadinin yamacında kurulmuş olan Elmapınar Mahallesi, toplu bir yerleşme özelliğine sahiptir.

2017 yıllı verilerine göre 36'sı erkek; 32'si ise kadın olmak üzere toplam 68 nüfusu olan mahallede 47 hane bulunmaktadır. Konutların bir kısmı terk edilmiş

vaziyettedir. Elmapınar'da iklim şartlarından dolayı ilçenin yükseltisi az olan mahalleler gibi geliri yüksek (zeytin, kayısı gibi) tarım ürünleri yetişmemektedir. Bu durumda genç nüfusun mahallede kalmasını zorlaştırmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Mut'un ekonomik olarak gelişmemiş küçük kırsal mahallelerindedir. Çatıları eğimli olan meskenlerde çatı gereci olarak genelde çinko kullanılmıştır.

Yükseltisi Mut'ta ki diğer yerleşmelere nazaran yüksek olan mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 47,5 dekar alanda arpa, 28,4 dekar alanda badem, 3084 dekar alanda buğday, 59,1 dekar alanda domates, 406 dekar alanda elma, 42,5 dekar alanda yonca ile 512,6 dekar alanda ise nohuttur.

Mahallede yetiştirilen en yaygın hayvan türü ise küçükbaşdır. 1759 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 312 adette büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca Elmapınar'da 99 kovan kadar da arı bulunmaktadır.

Elmapınar'da, eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede ilk ve ortaokul çağındaki öğrenciler Dağpazarı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim çağında ki öğrenciler ise ilçe merkezinde farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

Mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Gürlevik" kaynak suyundan karşılamaktadır. "Sorkul, Çeşme, Kuroğlu" dereleri ise mahallenin diğer hidrolojik unsurlarıdır.

28-Esençay Mahallesi

Tablo-43: Esençay Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Esençay Mahallesi
Nüfusu	152
Hane Sayısı	55
Yükseltisi	397 m
İlçe Merkezine Uzaklık	7 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 3. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42'47.50"K-33°27'10.19"D

Kuzeyi ve batısında Gençali Mahallesi, güneyinde ve doğusunda ise Yıldızköy bulunmaktadır. Eski adı Karabelalı olan yerleşme ismini Pirinçsuyu Irmağı'na kavuşan küçük bir tali kol olan Esençay Deresi'nden almaktadır.

“Mut’un yakın köylerinden biri olan Esençay, Osmanlı Devleti zamanında muhtemelen 19. Yüzyılın başlarında kurulmuştur. Nitekim 1884 yılına ait temettü defterinde 11 haneli bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 84).

Esençay yol boyuca meskenlerin bulunduğu gevşek dokulu yerleşmeye sahip bir kırsal yerleşmedir. 2017 yılı verilerine göre 83’ü erkek; 69’u ise kadın olmak üzere toplam da 152 nüfusu olan mahalle de 55 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme yapılar şeklindedir. Çatı eğimleri düz olan meskenlerde örtü gereci olarak genelde beton kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok tarıma ve azda olsa hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım daha çok mahallenin güneyinden Yapıntı Mahallesi'ne kadar uzanan hafif engebeli verimli alanda toplanmıştır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 270,3 dekar alanda kayısı, 61,2 dekar alanda erik, 20,8 dekar alanda incir, 1,3 dekar alanda nar ile 400 dekar alanda ise zeytindir.

Hayvancılığın yoğun olarak yapılmadığı mahallede 74 adet büyükbaş, 163 adet küçükbaş hayvan ile 30 kovan da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahalle de ticari işletme diyebileceğimiz bir yer bulunmamaktadır.

Esençay’da, eğitim olanakları kısıtlıdır. Günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar doğudaki Yapıntı Mahallesi'ne taşınırken ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu Hacınuhlu Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Kırkpınar” adlı kaynaktan sağlayan Esençay, sulama suyunu ise Kestel Kapızı'ndan kaynağını alan ve Göksu Nehri'ne kavuşan mevsimlik akarsu olan Pirinçsuyu ile Esençay

Deresi'nden sağlamaktadır. Mahallede “Mut Esençay Köyü Sulama Kooperatifi” adında sulama kooperatifi bulunmaktadır.

29-Evren Mahallesi

Tablo-44: Evren Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Evren Mahallesi
Nüfusu	446
Hane Sayısı	41
Yükseltisi	180 m
İlçe Merkezine Uzaklık	25 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 25. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°35'10.05"K- 33°17'48.68"D

Kuzeyinde Aydınolu Mahallesi, batısında Ermenek İlçesi güneyinde Kırkkavak Mahallesi ve doğusunda ise Zeytinçukuru Mahallesi ile sınırlıdır.

“Evren, Osmanlı Devleti zamanında muhtemelen 19.yüzyılın başlarında kurulmuştur. Zira 1844 yılı temettü defterinde Evren köyündeki müslüman ve gayri müslüm halkın ayrı ayrı kaydedildiği görülür” (Köse, 2008: 210).

“Evren” kelimesinin bir anlamı büyük yılan demektir. Mahallelerin ifade ettiğine göre yerleşme adını “Evren” adını verdikleri yilandan almaktadır.

Beci Deresi'nin vadi yamaçlarında kurulmuş toplu dokulu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. Mahallenin hemen güneyinden Mut-Ermenek Karayolu geçmektedir. Yerleşmenin gelişmesinde karayolunun kenarında olması yani ulaşımının kolay olması etkili olmuştur (Fotoğraf-21).

Fotoğraf-21: Karayolu Kenarında Gelişme Göstermiş Evren Mahallesi

2017 yılı verilerine göre 210'u erkek; 236'sı ise kadın olmak üzere toplam 446 nüfusu olan mahallede 161 hane bulunmaktadır. Meskenler iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarme yapılar şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton veya toprak örtü gereci kullanılmıştır. Alt katlar genelde depo ve ambar veya ahır olarak kullanılmaktadır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 180 dekar alanda elma, 118 dekar alanda erik, 87,2 dekar alan da kiraz 75 dekar alanda üzüm, 1269,3 dekar alanda buğday, 514 dekar alanda kayısı ve 2158 dekar alanda ise zeytindir.

Evren'de ilçenin genelinde olduğu gibi en yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. 3665 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 20 kadar da büyükbaş hayvan vardır. "Azmak Hidroelektrik Santrali"nin bulunduğu mahallede başka bir ticari işletme bulunmamaktadır.

Evren Mahallesi'nde, eğitim olanakları çevre mahallelere kıyasla gelişmiş durumdadır. 11 öğretmenin görev yaptığı Evren İlk ve Ortaokulu'nda 191 öğrenci eğitim görmektedir. Ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki okullarda taşıma ile gitmektedir.

Mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan ‘‘Sazak Pınarı’’ adlı kaynak suyundan sağlamaktadır. Sulama ve tarımsal kalkınma kooperatiflerinin bulunduğu mahallede, tarımda sulama suyu ise Göksu Nehri’nden karşılamaktadır. İçme ve sulama suyu yeterli durumdadır.

Mahallenin yaylası Çamlıca Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Evrengüzleği Yaylası’dır. Yaz aylarında Evren’den 100 kadar aile bu yaylaya çıkmaktadır.

30-Fakırca Mahallesi

Tablo-45: Fakırca Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Fakırca Mahallesi
Nüfusu	464
Hane Sayısı	260
Yükseltisi	197 m
İlçe Merkezine Uzaklık	5 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 5. km’de yer alan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'52.27"K-33°23'16.85"D

Kuzeyinde Yapıntı Mahallesi, batısında Hamamköy Mahallesi, güneyinde Selamlı Mahallesi ve doğusunda ise Barabanlı Mahallesi ile sınırlıdır.

Fakırca Mahallesi, Osmanlı Devleti zamanında, muhtemelen 19. Yüzyılın başlarında kurulmuştur. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 9 haneli bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 88).

Fakırca, Göksu Nehri’nin batısında, mevsimlik bir akarsu olan Mut Deresi vadi tabanında, hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşmeye sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 230’u erkek; 234’ü ise kadın olmak üzere toplamda 464 nüfusu olan mahallede 260 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme yapılar şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereği kullanılmıştır. Eski taş meskenlerin bazılarında tuvalet unsuru dışarıdadır (Fotoğraf-22).

Fotoğraf-22: Fakırca Mahallesi Taş Mesken Örneği

Mahallede ekonomik hayat daha çok ilçe merkezine yakınlığından dolayı merkezde değişik hizmet sektöründe çalışan insanların uğraş alanları ile tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 194,4 dekar alanda buğday, 638,5 dekar alanda kayısı, 21,9 dekar alanda yonca, 178,4 dekar alanda erik ile 280 dekar alanda ise zeytindir.

En yaygın hayvancılık türünün küçükbaş olduğu mahallede 1256 adet küçükbaş, 358 adet büyükbaş ile 45 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane vardır.

Fakırca Mahallesi'nin eğitim olanakları açısından imkânları kısıtlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri Barabanlı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullara eğitim görmektedir. Mahallede faal olmayan 1 adet okul, 1 adet sağlık evi ile 1 adet kuran kursu bulunmaktadır.

İçme suyunu Mut İlçe merkezinden sağlayan mahalle ve tarımda sulama suyunu ise Göksu Nehri ile Mut Deresi'nden sağlamaktadır. Mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur.

31-Geçimli Mahallesi

Tablo-46: Geçimli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşme Adı	Geçimli Mahallesi
Nüfusu	430
Hane Sayısı	200
Yükseltisi	837 m
İlçe Merkezine Uzaklık	32 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır
Koordinatı	36°47'21.94"K-33°19'39.67"D

Kuzeyinde Kavaközü Mahallesi, güneyinde Burunköy Mahallesi, doğusunda Dağpazarı Mahallesi ve batısında Diştaş Mahallesi ile sınırlıdır.

Geçimli Mahallesinin eski adı mal yurdu anlamına gelen “Malya”dır. İsmi eskiden yoğun yapılan küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinden almaktadır.

“Geçimli ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde “Malya” adıyla kayıtlı 18 haneli bir köy olduğu görülür” (Köse, 2008: 90).

Mahalle Orta Toroslar'da “Çevlik Tepesi” nin güney eteklerinde nispeten düz bir alanda kurulmuştur. Geçimli evleri birbirinden uzak olduğu dağınık yerleşme özelliğine sahiptir. 2017 yıllı verilerine göre 226'sı erkek; 204'ü ise kadın olmak üzere 430 nüfusu olan mahallede 157 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme yapılar ile taş yapılardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ve eski yapılarda ise toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Melengiç bitkisinin antepfıstığına aşılansarak üretilmeye başlanması, antepfıstığını mahallede önemli bir geçim kaynağı haline getirmiştir. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 1700 dekar alanda antepfıstığı, 31 dekar alanda badem, 1127 dekar alanda buğday ve 41,4 dekar alan kayısı ile 1734 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede üretimi yapılan en yaygın hayvan türü ise küçükbaşdır. 3397 küçükbaş ile 465 büyükbaş hayvan varlığı bulunan mahallede 65 kovan da arı

bulunmaktadır. Arıcılık faaliyetleri ise mahallenin kuzeyindeki dağlık alanda yapılmaktadır.

Mahalle sınırları içerisinde ilçenin de en önemli turistik yerleri olan “Alahan Manastırı ve Alakoda Mağara Kilisesi” bulunmaktadır. Bizans dönemine ait olan bu yapılar kısmen restore edilmiştir.

Mahallede, eğitim olanakları kısıtlıdır. Günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar Diştaş Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Mahallenin en önemli problemi çevre mahallelerde olduğu gibi gerek içme gerekse de sulama suyunun yetersiz olmasıdır. Mahalle içme suyunu Sazak mevkiinde bulunan “Ortapınar” adlı kaynak suyundan karşılamaktadır. Mahallede 1 adet sulama birliği ile 1 adet tarımsal kalkınma kooperatifi vardır.

Mahallenin yayla yerleşmesi Karabağ Yaylası’dır. Mahallenin kuzeyinde bulunan yaylaya yaz aylarında 60 kadar aile başta hayvancılık faaliyetleri olmak üzere çeşitli sebeplerle çıkmaktadır.

32-Gençali Mahallesi

Tablo-47: Gençali Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Gençali Mahallesi
Nüfusu	282
Hane Sayısı	111
Yükseltisi	204 m
İlçe Merkezine Uzaklık	8 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 3. km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42’11.21”K-33°25’20.71”D

Kuzeyinde Dağpazarı Mahallesi, güneyinde Ortaköy, doğusunda Topluca ve Esençay Mahalleleri ile batısında Burunköy ve Yapıntı Mahalleleri ile sınırlıdır.

Eski adı “Ahiler” olan Gençali Mahallesi yeni ismini mahalle sakinleri ile yapılan mülakata göre geçmişte yaşamış ‘Genç Ali’ adındaki şahıstan almaktadır.

“Mut’un eski yerleşmelerinden biri olan Gençali 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde Ahiler adıyla kayıtlı olup 23 haneden oluşmaktadır” (Köse, 2008: 92).

Gençali Orta Toroslar'ın eteklerinde kurulmuş toplu yerleşmeye sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 141'i erkek; 141'i ise kadın olmak üzere toplam 282 nüfusu olan mahallede 111 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride, taş yapılı ve azda olsa betonarme şeklindedir. Mahallede, özellikle de eski yapılar Torosların güney yamacında az eğimli bir alanda kurulmuştur. Sonradan inşa edilen betonarme meskenler ise güneydeki nispeten düz tarım alanlarının içinde yer almaktadır.

Gençali'de ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım daha çok mahallenin güneyinden Ortaköy'e kadar uzanan hafif engebeli alanda toplanmıştır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 84,8 dekar alanda buğday, 373,8 dekar alanda kayısı, 246,8 dekar alanda erik, 5,2 dekar alanda nar ve 335 dekar alanda zeytindir.

Mahallede yaygın hayvancılık türü inceleme sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaş hayvan yetiştiriciliğidir. 2186 küçükbaşın bulunduğu mahallede, 450 kadar da büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Arazide yapılan incelemede yer yer arı kovanları da tespit edilmiştir; fakat sayısı hakkında kesin bilgilere ulaşılamamıştır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane ile 9 kişinin istihdam edildiği küçük ölçekli bulgur fabrikası bulunmaktadır.

Gençali'de eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan kırsal mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar doğudaki Yapıntı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu sınırları içerisinde çıkan "Ebebunarı" adlı kaynaktan sağlayan mahalle, sulama suyu Kestel Kapızı'ndan kaynağını olan ve Göksu Nehri'ne kavuşan mevsimlik akarsu olan Pirinçsuyu'ndan sağlamaktadır. Mahallede "Mut Gençali Sulama Kooperatifi" adında bir adet sulama birliği bulunmaktadır.

Mahallede yaylacılık faaliyeti eskisi kadar yoğun yapılmamaktadır. 4-5 kadar aile Sertavul Yaylası'na çıkmaktadır.

33-Göcekler Mahallesi

Tablo-48: Göcekler Mahallesi Genel Bilgiler

Yerleşmenin Adı	Göcekler Mahallesi
Nüfusu	91
Hane Sayısı	45
Yükseltisi	202 m
İlçe Merkezine Uzaklık	30 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 23. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°33'13.51"K-33°34'32.45"D

Kuzeyinde Çatalharman Mahallesi, batısında Tuğrul Mahallesi güneyinde Hisarköy Mahallesi ve doğusunda ise Kürkçü Mahallesi ile sınırlıdır.

“Osmanlı Devleti zamanındaki adı “Göcek” şeklindedir. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde “Göcek” adıyla kayıtlı olan köy 48 haneden oluşmaktadır” (Köse, 2008: 94).

Göcekler Sarptepe'nin batısında Kurtsuyu Deresi'nin vadi tabanına kurulmuş toplu dokulu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 44'ü erkek; 47'si ise kadın olmak üzere toplam 91 nüfusu olan mahallede 45 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek veya iki katlı olup, banyosu, tuvaleti içeride taş yapıllı ile betonarme şeklindedir. İlk katlar genelde ambar, ahır, depo vs. şeklinde kullanılmaktadır. Çatı eğimi düz olup meskenlerde beton veya topraktır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 107,9 dekar'da erik, 18,4 dekar'da nektar, 265,9 dekar'da kayısı ve 178 dekar alanda ise zeytin üretimi yapılmaktadır.

Göcekler'de yapılan bir diğer ekonomik faaliyet ise hayvancılıktır. Mahallede 401 adet küçükbaş ile 245 adet büyükbaş hayvan vardır. Ayrıca mahalle sınırları içerisinde ticari işletme olarak manyezit maden ocağı bulunmaktadır.

Göcekler Mahallesi’nde, eğitim olanakları sınırlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri mahallenin güneyinde bulunan Kurtsuyu Mahallesi’ne taşınıırken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

“Göcekler Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyunu Kayabaşı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Karyağdı” adı verilen kaynaklardan sağlanırken; tarımda sulama suyunu ise mahallenin batısından geçen Kurtsuyu Deresi’nden karşılanmaktadır.

Mahallede yaylacılık faaliyetleri eskisi kadar yoğun yapılmamaktadır. Mahalleye bağlı yayla yerleşmeside bulunmamaktadır. 2-3 aile yaz aylarında Hacıahmetli Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Zeyker Yaylasına yaz aylarında çıkmaktadırlar.

34-Gökçetaş Mahallesi

Tablo-49: Gökçetaş Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Gökçetaş Mahallesi
Nüfusu	521
Hane Sayısı	149
Yükseltisi	703 m
İlçe Merkezine Uzaklık	53 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 40.km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°52'48.14"K-33°10'23.27"D

Kuzeyinde ve batısında Karaman İli, doğusunda Narlıdere Mahallesi, güneyinde ise Güzelyurt Mahallesi ile sınırlıdır.

Eski adı “Şanşa” olan Gökçetaş yeni ismini mahallenin hemen kuzeyinde yer alan yüksek kayalıklı tepeden almaktadır.

“Gökçetaş köyünün kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Osmanlı Devleti’nin son zamanlarında kurulduğu tahmin edilmektedir” (Köse, 2008: 96).

Gökçetaş, Ütükbeleni Tepesi’nin güneyinde Şanşa Deresi’nin yukarı çıkırında, aynı derenin oluşturduğu çeltik bir vadinin yamaçlarında kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 283’ü erkek; 238’i ise kadın olmak üzere toplam 521 nüfusu olan kırsal mahallede 149 hane bulunmaktadır.

Gökçetaş'ta, meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarme şeklindedir. Mahallenin ekonomik durumu meskenlere yansımış durumdadır. Çatı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak toprak ve beton kullanılmıştır. Toprak damlı meskenlerin bir kısmı sonradan mavi brandalar ile çatıları kapatılmış durumdadır.

Gökçetaş'ta ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 4921 dekar alanda buğday, 1368,1 dekar alanda nohut, 11,1 dekar alanda kayısı, 159,253 dekar alanda ceviz, 95,9 dekar alanda yulaf 256 dekar alanda üzüm ve 766,3 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü küçükbaşdır. Gökçetaş'ın 6615 adet küçükbaş ile 19 adet büyükbaş hayvan vardır. Ayrıca sulama kooperatifi bulunan mahallede ticari işletme bulunmamaktadır.

Gökçetaş Mahallesi'nde, bir adet okul bulunmaktadır. Ana sınıfı ve ilkokul bölümleri bulunan okulda 3 öğretmen bulunup 39 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir. Ortaokul öğrencileri Diğtaş Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ve tarımda sulama suyunu sınırları içerisinde bulunan "Sazlıpınar ve Taştanoluk" adlı kaynaklardan sağlayan mahallede içme suyu yeterli olup sulama suyu ise yetersizdir.

Mahallenin yaylası kendi sınırları içerisinde bulunan "Şanşa Yaylası"dır. Mahallenin tamamı yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

35-Göksu Mahallesi

Tablo-50: Göksu Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşme Adı	Göksu Mahallesi
Nüfusu	1870
Hane Sayısı	654
Yükseltisi	328 m
İlçe Merkezine Uzaklık	23 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 31. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°45'36.85"K-33°11'10.94"D

Kuzeyinde Işıklar Mahallesi, güneyinde Özlü Mahallesi, doğusunda Derinçay Mahallesi ile batısında ise Göktepe Yaylası ile sınırlıdır.

Göksu Mahallesi ismini içerisinden geçen ülkemizin en büyük akarsularından biri olan Göksu Nehri'nden almaktadır. Göksu Mahallesi, 1995 yılından, 2012 yılında çıkan "Büyükşehir Yasası"na kadar ilçenin belde statüsünde olan tek yerleşim yeridir. Belde iken Merkez Kıravga, Bayır, Esen ve Köprübaşı Mahalleleri'nden oluşmaktadır. Günümüzde ise Göksu ilçenin en büyük kırsal mahalle yerleşmesi konumundadır.

Göksu Mahallesi, ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde 34 haneli bir köy olduğu görülür (Köse, 2008: 90).

Mahalle Göksu vadisi tabanı boyunca nispeten düz bir alanda kurulmuştur. Göksu, evlerin birbirinden uzak olduğu dağınık yerleşme özelliğine sahiptir. 2017 yılı verilerine göre 941'i erkek; 929'u ise kadın olmak üzere 1870 nüfusu olan mahallede 654 hane bulunmaktadır. Bir önceki yıla göre nüfus 80 kişi azalmıştır.

Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride, taş yapılar ile betonaeme yapılar şeklindedir. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ve az da toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 25 dekar alanda antepfıstığı, 147 dekar alanda elma, 1304 buğday, 1278,1 dekar alanda erik, 46,1 dekar alanda karpuz, 630 dekar alanda kayısı, 164,7 dekar alanda yonca ile 2247 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede yetiştirilen en yaygın hayvan türü küçükbaşdır. 7628 küçükbaş ile 1030 büyükbaş hayvan varlığı bulunan Göksu'da 160 kovan da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 8 adet bakkal, 1 adet fırın, 3 adet lokanta, 3 adet kahvehane, 2 adet terzi ile 1 adet de motor tamir dükkânı vardır.

Mahallede eğitim olanakları çevre mahallelere nazaran iyi durumdadır. Göksu İlk ve Ortaokulu'nda toplamda 258 öğrenci eğitim ve öğretim görmektedir. Okulun

toplam öğretmen sayısı ise 16'dır. Ayrıca ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan karstik kaynak sularından; tarımda sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden karşılamaktadır. Mahallede "Mut Göksu Sulama Kooperatifi" ile Göksu Kıravga ve Çevre Köyler Tarımsal Kalkınma Kooperatifi" adında iki adet kooperatif faaliyet göstermektedir.

Mahallenin geneli yaz aylarında kuzeyindeki 1600 rakımlı Sertavul Yaylası'na çıkmaktadır.

Mahallenin ve ilçenin en önemli turistik unsurlarından biri de mahallenin girişinde bulunan "Kıravga Köprüsü"dür (Fotoğraf-23). Kesme taştan ve üç kemerli inşa edilen tarihi köprünün ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Köprünün hemen yanına yapılan yeni köprü maalesef tarihi köprünün silüetini bozmaktadır.

Fotoğraf-23: Göksu Mahallesi'nde Yer Alan Kıravga Köprüsü

36-Güme Mahallesi

Tablo-51: Güme Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Güme
Nüfusu	221
Hane Sayısı	105
Yükseltisi	1406 m
İlçe Merkezine Uzaklık	47 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°55'13.33"K- 33°30'32.62"D

Kuzeyinde Karaman İli, güneyinde Dağpazarı Mahallesi, doğusunda Ballı Mahallesi, batısında Demirkapı Mahallesi ile sınırlıdır.

“Güme, bölgenin Türkleşmesini takip eden tarihlerde kurulmuş olan ilçenin köklü geçmişe sahip köylerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde aynı ad ile kayıtlı 14 haneli bir köydür” (Köse, 2008: 100).

Güme, Alarbeli Tepesi'nin güneyinde Tosmurluözü Deresi'nin vadi tabanında kurulmuş toplu bir yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 106'sı erkek; 109'u ise kadın olmak üzere 236 nüfusu olan mahallede 105 hane bulunmaktadır. Meskenlerin bir kısmında sürekli yerleşim yoktur. Bu konutlar yaz aylarında kullanılmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ve betonarme yapılarıdır. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko ve az da olsa kiremit kullanılmıştır. Mut'un meskenlerin durumu açısından gelişmiş kırsal mahallelerinden biri Güme' dir. Gelişmesinde doğal çevre şartlarından ziyade 1950'li yıllarda Avrupa'ya çalışmaya giden mahalle sakinleri etkili olmuştur. Ayrıca mahallenin ortasında geniş bir meydan vardır (Fotoğraf-24).

Fotoğraf-24: Güme Mahalle Meydanı ve Güme Camii

İnceleme sahasındaki diğer kırsal mahallelere nazaran yükseltisi fazla olan mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 203 dekar alanda arpa, 52 dekar alanda badem, 7613 dekar alanda buğday, 579 dekar alanda elma, 337,6 dekar alanda ceviz ile 4669 dekar alanda ise nohutur.

Mahalle küçükbaş hayvan varlığı bakımından inceleme sahasında önde gelen yerleşmelerinden biridir. 8283 adet küçükbaş ile 70 adet büyükbaşın bulunduğu mahallede 334 kovan da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal vardır.

Güme’de, eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede okul bulunmamaktadır. İlk ve ortaokul çağındaki 30 öğrenci Dağpazarı Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim çağındaki öğrenciler ise ilçe merkezinde farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

Sulama kooperatifi bulunan mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Yenioluk ve Kartalsuyu” adlı kaynak sularında karşılamaktadır. Tarımda sulama suyunu ise Tosmurluöz Deresi ve kolları ile yer altı kaynak sularından sağlamaktadır.

37-Güzelköy Mahallesi

Tablo-52: Güzelköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Güzelköy Mahallesi
Nüfusu	215
Hane Sayısı	51
Yükseltisi	414 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°31'35.67"K-33°22'24.62"D

Kuzeyinde Köşelerli Mahallesi, doğusunda Hacısait ve Sarıveliler Mahalleleri, batısında Yesilköy Mahallesi ve güneyinde ise Gülnar İlçesi ile sınırlıdır.

“Güzelköy 1992 yılında batısında bulunan Yeşilköy’den ayrılarak ayrı bir köy haline gelmiştir” (Köse, 2008: 202).

Güzelköy Mahallesi, hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşim birimidir. Güzelköy’de 2017 yıllı verilerine göre 106’sı erkek; 109’u ise kadın olmak üzere toplam 215 nüfus bulunan mahallede, 51 tane de hane vardır.

Tarımda sulama suyu yetersiz olan mahallede meskenlerin bir kısmı kullanılmaktadır. Meskenler genellikle tek katlı banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarmedir. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Güzelköy’de ekonomik hayat daha çok tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 1988 dekar alanda zeytin, 720 dekar alanda buğday, 21,3 dekar alanda arpa, 15,5 dekar alanda ise kayısıdır.

Büyükbaş hayvancılığın fazla yapılmadığı mahallede 120 adet büyükbaş, 695 adet de küçükbaş hayvan ile 105 kovan kadar da arı vardır. Mahallede ticari işletme bulunmamaktadır.

Mahalleyi eğitim olanakları açısından değerlendirdiğimizde: ilk ve ortaokul öğrencileri mahallenin kuzeyindeki Köşelerli Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

Faal olmayan 1 adet sulama birliği bulunan mahallede, içme suyu mahalle sınırları içerisinde bulunan kaynak suyundan sağlamaktadır. Tarımda sulama suyunun yetersizliği mahallenin en önemli problemini teşkil etmektedir.

Mahallenin yayla yerleşmesi ‘‘Tekeatı’’dır. Ermenek İlçesi sınırları içerisinde bulunan yaylaya mahalleden yaz aylarında 10 kadar aile çıkmaktadır.

38-Güzelyurt Mahallesi

Tablo-53: Güzelyurt Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Güzelyurt Mahallesi
Nüfusu	123
Hane Sayısı	43
Yükseltisi	654 m
İlçe Merkezine Uzaklık	47 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 20.km‘den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°49'53.12"K-33°12'13.34"D

Kuzeyinde ve batısında Gökçetaş Mahallesi, doğusunda Narlıdere Mahallesi, güneyinde ise Göksu Mahallesi ile sınırlıdır.

Eski adı ‘‘Yerebakan’’ olan Güzelyurt köyünün kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Osmanlı Devleti’nin son zamanlarında kurulduğu tahmin edilmektedir (Köse, 2008: 104).

Güzelyurt, Göksu Nehri’nin kuzeyinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 58’i erkek; 65’i ise kadın olmak üzere toplam 123 nüfusu olan kırsal mahallede 43 hane bulunmaktadır. Güzelyurt’ta, meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarme Şeklindedir. atı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak toprak ve beton kullanılmıştır.

Güzelyurt da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım rnleri Şu Şekildedir: 26,3 dekar alanda arpa, 811,1 dekar alanda buğday, 124,8 dekar alanda nohut, 33,7 dekar alanda üzüm ve 172 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü inceleme sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 2580 adet küçükbaş ile 10 büyükbaş hayvan vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme bulunmamaktadır.

Güzelyurt Mahallesi'nde, eğitim olanakları son derece kısıtlıdır. İlkokul ve ortaokul öğrencileri Diğtaş Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ve tarımda sulama suyunu sınırları içerisinde bulunan karstik kaynaklardan sağlayan mahallede içme suyu yeterli olup sulama suyu yetersizliği bulunmaktadır.

39-Hacıahmetli Mahallesi

Tablo-54: Hacıahmetli Mahallesi Genel Bilgileri

Adı	Hacıahmetli Mahallesi
Nüfusu	398
Hane Sayısı	145
Yükseltisi	1235 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 20. km'de yer alan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'54.69"K-33°35'34.16"D

Kuzeyinde Çukurbağ Mahallesi, batısında Kumaçukuru Mahallesi, güneyinde Çatalharman Mahallesi ve doğusunda ise Narlı Mahallesi ile sınırlıdır.

İlçenin kuzeydoğusunda yer alan Hacıahmetli Mahallesi'nin ismini nereden aldığı net olarak bilinmiyor. Yalnız mahalle sakinleri ile yapılan mülakatta Hacınuhlu, Hacısait, Hacıilyaslı mahallerinde olduğu gibi kardeş olan yörüklerin farklı farklı yerlere yerleşmesinden dolayı bu adı aldığı ifade edilmektedir.

“Hacıahmetli Mahallesi Osmanlı Devleti zamanında muhtemelen 19.yy 'da kurulduğu tahmin edilmektedir. Zira 1844 yılına ait temettü defterinde mahalle adına rastlanmaktadır. 1913 tarihli idari rapora göre Sarıkavak nahiyesine 174 haneden oluşan köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 106).

Hacıahmetli Mahallesi hafif eğimli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahiptir (Fotoğraf-25). 2017 yılı verilerine göre 199'u erkek; 199'u ise kadın olmak üzere toplam da 398 nüfusu olan mahallede 145 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle etraftaki doğal malzeme olan kalkerden inşa edilmiş bir ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme şeklindedir. Meskenlerde örtü gereci olarak çinko, beton ve toprak kullanılmıştır.

Fotoğraf-25: Hacıahmetli Mahallesi

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 615 dekar alanda zeytin, 254 dekar alanda üzüm, 1588 dekar alanda buğday ve 130,7 dekar alanda ise elmadır.

Mahalle küçükbaş hayvan varlığı bakımından ilçenin önemli kırsal yerleşmelerindedir. 83 adet büyükbaş bulunduğu mahallede 7597 adet küçükbaş hayvan ile 217 kovan kadar da arı bulunmaktadır.

2004 yılında mahallede AB destekli “Kök Boya Projesi” başlatılmıştır. Kök boya kültürünün yaşatılmasını amaçlayan proje maalesef ilgisizlik ve maddi

yetersizliklerden dolayı sürdürülememiştir. Bu proje kapsamında oluşturulan mahalle girişinde bulunan tesis şuan atıl vaziyette bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak bir adet kahvehane ile 1 adet bakkal vardır.

Hacıahmetli Mahallesi'nde, eğitim olanakları çevre köylere nazaran daha iyi konumdadır. Mahallede 17 öğrencinin eğitim gördüğü aynı bina içerisinde anaokulu ve ilkokul bulunmaktadır. Ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu mahalle sakinlerinin "Bunargözü" adını verdiği kaynaktan sağlayan Hacıahmetli'de tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Bu sıkıntıdan ötürü mahalle başta Mut ilçe merkezi olmak üzere değişik yerlere göç vermektedir. 300 hanenin bulunduğu yerleşmede 70 kadar hane kullanılmamaktadır. Ayrıca mahallede kendi adını taşıyan 1 adet sulama kooperatifi ile 1 adet de tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır.

Hacıahmetli mahallesinin çıktığı 3 yayla yerleşmesi bulunmaktadır. Yaz aylarında 14 kadar aile Çömelek Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Göğden Yaylası'na çıkarken; 20 kadar aile de Hacınuhlu Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Söğütözü Yaylasına, 4 kadar aile de Bağcağız Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Yağma Yaylası'na çıkmaktadır.

40-Hacıyashlı Mahallesi

Tablo-55: Hacıyashlı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Hacıyashlı Mahallesi
Nüfusu	379
Hane Sayısı	117
Yükseltisi	330 m
İlçe Merkezine Uzaklık	13 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 9. km ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'45.74"K-33°19'48.09"D

Kuzeyinde Derinçay Mahallesi, batısında Alaçam Mahallesi, güneyinde Hamamköy ve doğusunda ise Kadıköy Mahallesi ile sınırlıdır.

Hacıilyaslı Mahallesi'nin kuruluş tarihi tam olarak belli değildir. 2 Aralık 1913 tarihli raporda, Sinanlı nahiyesine bağlı 67 haneli bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 108).

Hacıilyaslı, Göksu vadisinin batısında, Köprübaşı tepesinin güney eteklerinde, hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşmeye sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 189'u erkek; 190'u ise kadın olmak üzere toplamda 379 nüfusu olan mahallede 117 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereği kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ile hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 382,6 dekar alanda buğday, 503,4 dekar alanda kayısı, 27,4 dekar alan erik, 40,3 dekar alanda üzüm ve 1276 dekar alanda zeytindir.

Mahallede en yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. Tarım İlçe Müdürlüğü verilerine göre mahallenin 3200 küçükbaş, 126 büyükbaş ile 115 kovan arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede 1 adet ticari işletme olarak bakkal vardır.

Hacıilyaslı Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar güneydeki Hamamköy'e taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu ve tarımda sulama suyunu Göksu Nehri'nden sağlayan mahallede tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur. Mahallenin kuzeyinde yer alan havuza nehirden pompalanan sular, buradan da şebeke sistemi ile evlere dağıtılmaktadır. Ayrıca mahallede "Mut Hacıilyaslı Sulama Kooperatifi" adı altında bir adet sulama kooperatifi bulunmaktadır.

Mahallenin köy altı yerleşmesi Kavaközü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan "Armutlu Obası"dır. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile uğraşan 40-50 kadar aile yaz aylarında Armutlu'ya çıkmaktadır.

41-Hacınuhlu Mahallesi

Tablo-56: Hacınuhlu Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Hacınuhlu Mahallesi
Nüfusu	324
Hane Sayısı	111
Yükseltisi	583 m
İlçe Merkezine Uzaklık	6 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 3. km.'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'24.09"K- 33°28'54.00"D

Kuzeyinde Dağpazarı Mahallesi, batısında Yıldızköy ve Gençali Mahalleleri, güneyinde ve doğusunda ise Hacınuhlu Mahallesi ile sınırlıdır.

Osmanlı Devleti zamanında Bağcağız köyüne bağlı bir mahalle iken cumhuriyetin ilk yıllarında Hacınuhlu ayrı bir yerleşme haline gelmiştir (Köse, 2008: 110).

Hacınuhlu, dağınık yerleşmeye sahip bir köy yerleşmesidir. 2017 yılı verilerine göre 153'ü erkek; 171'i ise kadın olmak üzere toplam 324 nüfusu olan mahallede 111 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir.

“Hacınuhlu Tarımsal Kalkınma Kooperatifi” adında kooperatifi bulunan mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 735 dekar alanda buğday, 828,5 dekar alanda kayısı, 520 dekar alanda elma, 80,5 dekar alanda erik, 30,3 dekar alanda nohut ve 932 dekar alanda ise zeytindir.

Etrafındaki dağlık sahada küçükbaş hayvancılık faaliyetlerinin yoğun yapıldığı mahallede 2086 adet küçükbaş hayvan bulunmaktadır (Fotoğraf-26). 50 adet büyükbaş ile 50 kovan da arının bulunduğu mahallede ayrıca faal durumda 1 adet sulama birliği ile 1 adet tarımsal kalkınma kooperatifi vardır.

Hacınuhlu Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. Mahallede okul çağındaki çocuklar ilçe merkezindeki değişik okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu kendi sınırları içerisinde bulunan “Kırkpınar” adlı kaynaktan sağlayan mahallede tarımda sulama amaçlı DSİ tarafından 2017 yılında inşa edilen 1 adet de göleti vardır. Ayrıca mahallenin “Mut Hacınuhlu Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatif bulunmaktadır.

Fotoğraf-26:Araştırma Sahasında Yoğun Yapılan Keçi Yetiştiriciliği Gerisinde ise Sulama Amaçlı İnşaa Edilen Hacınuhlu Göleti

İlçenin önemli turistik yerlerinden biri olan “Karaekşi Tabiat Parkı” Hacınuhlu Mahallesi’nde yer almaktadır. 1965 yılından 2011 yılına kadar mesire yeri statüsünde olan alan; 2011 yılında tabiat parkı ilan edilmiştir. İçerisinden çıkan Karaekşi karstik kaynağı ise Yeşilyurt Mahallesi’nin içme suyunu karşılamaktadır.

42-Hacısait Mahallesi

Tablo-57: Hacısait Mahallesi Genel Bilgileri

Adı	Hacısait Mahallesi
Nüfusu	88
Hane Sayısı	35
Yükseltisi	248 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Gülner yolu 20.km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'23.46"K-33°26'24.76"D

Kuzeyinde Sarıveliler Mahallesi, doğusunda Aşağıköşelerli Mahallesi, batısında Yeşilköy Mahallesi ve güneyinde ise Gülnar İlçesi ile sınırlıdır.

“Hacısait Mahallesi ilçenin en eski köylerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde, aynı adla kayıtlı 22 haneli bir köy olduğu görülür. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında Gülnar kazasına bağlı olan köy, muhtelemen 1955 yılında bölgede bulunan diğer birkaç köy ile birlikte Mut İlçesi'ne bağlanmıştır” (Köse, 2008:112).

Hacısait, içinden geçen Gelebiz Deresi vadi tabanı ile aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 42'si erkek; 46'sı ise kadın olmak üzere toplam da 88 nüfusu olan mahallede 35 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme şeklindedir. Alt katlar genellikle ambar veya ahır olarak kullanılmaktadır. Düz damlı meskenlerde örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve tarımına dayanmaktadır. Vadi tabanında bulunun tarım arazilerinde daha çok 221 dekar alanda zeytin, 151,4 dekar alanda kayısı, 88 dekar alanda erik ve 57,6 dekar alanda ise buğday tarımı yapılır.

Hacısait'te hayvancılık faaliyetleri ise son derece sınırlıdır. Yaklaşık 100 adet büyükbaş ve 10 adet küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Araştırma sahasında iklim ve bitki örtüsüne bağlı olarak küçükbaş hayvan yetiştiricili daha yaygındır. Hacısait mahallesi bu genellemenin dışındadır. Büyükbaş hayvan varlığı küçükbaş hayvan varlığından daha fazladır.

Mahalle sınırları içerisinde mahalle sakinlerinin “Ziyaret” adını verdiği anıt mezar kalıntıları vardır. Mezar kalıntılarının hangi döneme ait olduğu ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

43-Hamamköy Mahallesi

Tablo-58: Hamamköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Hamamköy Mahallesi
Nüfusu	1385
Hane Sayısı	381
Yükseltisi	141 m
İlçe Merkezine Uzaklık	9 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 9. km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°38'24.20"K-33°21'55.61"D

Kuzeyinde Hacıilyaslı Mahallesi, batısında Sakız Mahallesi, doğusunda Kadıköy ve Selamlı Mahalleleri güneyinde ise Suçatı Mahallesi sınırlıdır.

Mut’un merkeze yakın kırsal yerleşmelerinden biri olan Hamamköy ismini yerleşmenin kuzeyinde bulunan tarihi hamam kalıntılarından almaktadır.

“Hamamköy ilçenin Cumhuriyet döneminde kurulan köylerinden biridir. Zira Osmanlı Devletine ait belgelerde adına rastlanmamaktadır” (Köse, 2008:114).

Hamamköy, Hadim Göksu vadisinin batısında, hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 725’i erkek; 660’ı ise kadın olmak üzere toplam 1385 nüfusu olan mahallede 381 hane bulunmaktadır. Hamamköy Mut ilçesinde kırsal yerleşmeler içerisinde en kalabalık nüfusa sahip kırsal mahallelerinden biridir.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarme şeklindedir. Eski taş yapıların bazılarında tuvalet ve banyo gibi unsurlar ya sonradan meskene eklenti şeklinde inşa edilmiş ya da tamamen meskenden bağımsız bir vaziyette bulunmaktadır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci olarak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve ve sebze tarımı ile hayvancılığa dayanmaktadır. “Hamamköy, Tarımsal Kalkınma Kooperatifi” adında kooperatifi bulunan mahallede başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 1,9 dekar alanda bamyası, 1424,9 dekar alanda buğday, 1272,6 dekar alanda kayısı, 48,9

dekar alanda erik, 13,6 dekar alanda lahana, 2,6 dekar alanda pırasa ile 710,2 dekar alanda ise zeytindir.

Hamamköy ve Suçatı gibi yükseltisi az kırsal mahallelerde neredeyse yılın her ayı toprak üretimde faal olarak kullanılmaktadır. Kış sıcaklıklarının 0° altına pek düşmediği araştırma sahasında kış aylarında pırasa, ıspanak, lahana ve marul gibi ürünler yetiştirilmektedir. Üretilen bu ürünler başta Konya, Karaman ve Mersin olmak üzere çeşitli illere günlük gönderilmektedir (Fotoğraf-27).

Fotoğraf-27: Pırasaları Göksu Nehri'nde Yıkayan Hamamköylü Üreticiler

Mahallede en yaygın hayvancılık türü ilçenin genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. Hamamköy'ün 3407 küçükbaş, 566 büyükbaş ile 75 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 3 adet bakkal, 4 adet kahvehane 1 adette marangozhane, 1 adet motor tamirhanesi, 1 adet kasap ve 1 adet berber bulunmaktadır.

Hamamköy Mahallesi'nde, eğitim olanakları çevre mahallelere istinaden gelişmiş durumdadır. 18 öğretmenin görev yaptığı Hamam-Karatahta İlk ve Ortaokulun'da 400 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Hamamköy Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu ve tarımda sulama suyu Göksu Nehri’nden sağlanmaktadır. Mahallenin kuzeyinde bulunan su deposuna nehirden pompalanan sular, buradan evlere şebeke sistemi ile dağıtılmaktadır.

Mahallenin yaylası Özlü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Derepazarı’dır. Her geçen gün sayıları azalmakla birlikte mahalleden 30 kadar aile yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

44-Haydarköy Mahallesi

Tablo-59: Haydarköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Haydar
Nüfusu	157
Hane Sayısı	73
Yükseltisi	200 m
İlçe Merkezine Uzaklık	29 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 29. km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'10.74"K-33°35'20.45"D

Kuzeyinde Çortak Mahallesi, güneyinde Gülnar İlçesi, doğusunda Hocalı ve batısında Çağlayangedik Mahallesi ile sınırlıdır.

“Haydarköy Mahallesi’nin ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Osmanlı Devleti dönemine ait tapu tahrir defterinde ‘Haydarlı’ adıyla kayıtlı köyün Haydarköy’le aynı yerleşim birimi olduğu hususu şüphelidir. Eldeki verilere göre cumhuriyetin ilk yıllarında kurulduğu söylenebilir” (Köse, 2008: 116).

Mut’un güneydoğusunda Göksu Nehrinin kuzeyinde nispeten engebeli bir plato üzerinde kurulan mahalle toplu yerleşme özelliğine sahiptir. 2017 yıllı verilerine göre 77’si erkek; 80’ni ise kadın olmak üzere toplam 157 nüfusu olan mahallede 73 hane bulunmaktadır.

Maalesef hanelerin bir kısmı boş vaziyettedir. Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak kullanılmıştır.

Göksu Nehri'nin kenarında geniş tarım alanına sahip mahallede ekonomik hayat tarıma etkinliklerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekilde: 65,8 dekar alanda armut, 184,1 dekar alanda buğday, 16,8 dekar alanda elma, 51,2 dekar alanda erik, 390,8 dekar alanda kayısı, 55,9 dekar alanda nar, 46 dekar alanda üzüm ile 938 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede hayvancılık yok denecek kadar azdır. 51 adet küçükbaşım bulunduğu Haydarköy'de 14 tane de büyükbaşım hayvan vardır.

Haydar Mahallesi'nde eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede ilk ve ortaokul öğrencileri Kurtsuyu Mahallesi'ne tanışırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki değişik okullarda eğitim görmektedir.

“Mut Haydar Sulama Kooperatifi” bulunan mahalle içme suyunu Kayabaşı Mahallesi'nden çıkan “Karyağdı” adlı kaynak sularından, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterlidir.

Mut'un çok gelişmemiş mahallelerinden biri olan Haydarköy'de turizm açısından önemli tarihi bir kalıntı mevcut değildir. Mahallede 1300 yaşında ki zeytin ağacı bulunmaktadır. Mut İlçesi'nin tanıtımında kullanılan bu ağaç, anıt ağaç niteliğindedir (Fotoğraf-28).

Fotoğraf-28: Haydarköy Mahallesi'nde Bulunan Anıt Zeytin Ağacı

45-Hisar Mahallesi

Tablo-60: Hisar Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Hisar
Nüfusu	154
Hane Sayısı	64
Yükseltisi	163 m
İlçe Merkezine Uzaklık	26 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 26. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°31'58.53"K-33°33'52.44"D

Kuzeyinde Göcekler Mahallesi, güneyinde Kurtsuyu Mahallesi, doğusunda Çortak Mahallesi, batısında Tuğrul Mahallesi ile sınırlıdır.

Hisar Mahallesi kuruluş tarihi kesin olarak belli değildir.1500 yılı tapu tahrir defterinde “Hisarkuşağı” adıyla kayıtlı olan yerin Hisar Mahallesi olduğunu kabul edersek kuruluşu bu tarihe dayanır (Köse, 2008: 116).

Hisar Mahallesi Kurtsuyu Deresi'nin vadi tabanı ile aynı vadinin doğu yamacında kurulmuş ve toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 79'u erkek; 75'i ise kadın olmak üzere 154 nüfusu olan mahallede 64 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılar şeklindedir. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayaçlardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarıma dayanmaktadır. Akdeniz iklim özellikleri görülmesi ve su probleminin olmaması tarımı halkın en önemli geçim kaynağı haline getirmiştir. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 10,1 dekar alanda biber, 212,6 dekar alanda buğday, 228,2 dekar alanda erik, 28,2 dekar alanda kavun, 806,2 dekar alanda kayısı, 10,5 dekar alanda şeftali ile 460 dekar alanda ise zeytindir.

Üretilen en yaygın hayvan türü mahallede küçükbaşdır. 595 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 25 adette büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane bulunmaktadır.

Hisar'da mahallenin güneyinde turizm açısından değerlendirilebilecek tarihi bir konak bulunmaktadır. Günümüzde kullanılmayan ne zaman ve kimin zamanında inşa edildiği bilinmeyen konak terk edilmiş vaziyettedir.

Hisar'da, eğitim olanakları kısıtlıdır. Mahallede taşımali eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar Kurtsuyu Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Sulama kooperatifi olan mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan kaynak sularından, sulama suyunu ise Kurtsuyu Deresi'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterli durumdadır.

46-Hocalı Mahallesi

Tablo-61: Hocalı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Hocalı Mahallesi
Nüfusu	86
Hane Sayısı	48
Yükseltisi	277 m
İlçe Merkezine Uzaklık	23 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'18.63"K-33°36'50.45"D

Kuzeyinde Çortak Mahallesi, batısında Haydarköy Mahallesi, güneyinde ve doğusunda ise Silifke İlçesi ile sınırlıdır.

“Hocalı, ilçenin Cumhuriyet döneminde kurulan köylerinden biridir. Nüfus istatistiklerinde köyün adına ilk defa 1970 yılında rastlanmaktadır” (Köse, 2008: 120).

Hocalı, hafif engebeli bir plato üzerine kurulmuş gevşek dokulu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 47'si erkek; 39'u ise kadın olmak üzere toplam 86 nüfusu olan mahallede 48 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarmedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci olarak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat meyve ve hububat tarımı ile zeytinciliğe dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 6,8

dekar alanda incir, 250,1 dekar alanda buğday, 12,7 dekar alanda kayısı ve 444 dekar alanda ise zeytindir.

Hocalı'da en yaygın hayvancılık türü araştırma sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 718 adet küçükbaş hayvanın bulunduğu mahallede 2 adette büyükbaş hayvan vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme bulunmamaktadır.

Hocalı Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri mahallenin kuzeyinde bulunan Kurtsuyu Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

"Hocalı Sulama Kooperatifi" adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahalle, içme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Körpınar ve Taşpınar" adı kaynak sularından sağlamaktadır. Mahallenin kuzeyinde bulunan su deposuna kaynaklardan gelen sular, şebeke sistemi ile evlere dağıtılmaktadır. D.S.İ. tarafından 2012 yılında yapımına başlanan 2014 yılında ise tamamlanan sulama projesi ile mahallenin güneyinde bulunan Göksu Nehri'nden tarımda sulama suyu karşılanmaktadır.

Hayvancılık faaliyetlerinin sınırlı olmasından olsa gerek mahallenin yaylası bulunmamaktadır. 5-6 kadar aile Silifke sınırları içerisinde bulunan Çataltepe Yaylası'na çıkmaktadır.

47-İbrahimli Mahallesi

Tablo-62: İbrahimli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	İbrahimli Mahallesi
Nüfusu	83
Hane Sayısı	44
Yükseltisi	1057 m
İlçe Merkezine Uzaklık	29 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 29. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'33.96"K- 33°38'20.23"D

Kuzeyinde Hacıahmetli Mahallesi, batısında Çukurbağ Mahallesi, güneyinde Pamuklu Mahallesi ve doğusunda ise Çömelek Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut'un küçük mahallerinden biri olan İbrahimli, ismini tam olarak nereden aldığı bilinmemektedir. Fakat hem mahallenin ismi hem de mahalle sakinleri ile

yapılan mülakat neticesinde bu ismin buraya yerleşip mahalleyi kuran Yörüklerden alma olasılığını artırmaktadır.

İbrahimli Mahallesi ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Öyle ki 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde “İbrahimler” adıyla 36 haneden oluşan bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 128).

İbrahimli, Mut-Çömelek-Kırobası yolunun kuzeyinde yer alan Giliklialan Tepesi'nin güney yamacında kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahiptir (Fotoğraf-29). 2017 yıllı verilerine göre 41'i erkek; 42'si ise kadın olmak üzere toplamda 83 nüfusu olan mahallede 44 hane bulunmaktadır.

Fotoğraf-29: İbrahimli Mahallesi

Mahallenin en önemli problemi tarımda sulama suyu yetersizliğidir. Bu yüzden mahallede konutların bir kısmı boş vaziyettedir, kullanılmamaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride yakın çevredeki doğal malzemeden inşa edilmiş taş yapılardır. Meskenlerde örtü gereci olarak toprak ve çinko kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyunun sınırlı olduğu mahallede başlıca üretilen tarım ürünleri ise şu şekildedir:

15,7 dekar alanda arpa, 6,9 dekar alanda badem, 1481,3 dekar alanda buğday, 464 dekar alanda elma, 24,4 dekar alanda ceviz ile 39 dekar alanda ise üzumdür.

En yaygın hayvancılık türünün küçükbaş olduğu mahallede, 1027 adet küçükbaş, 13 adet büyükbaş hayvan ile 75 kovan arı vardır. Ayrıca yerleşmede ticari işletme de bulunmamaktadır.

İbrahimli Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır, günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar Dereköy Mahallesi'ne taşıma sistemi ile götürülürken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mut İbrahimli Sulama Kooperatifi” adlı sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahalle, içme suyunu “Pınarbaşı” adlı kaynak suyundan sağlarken; tarımda sulama suyu yetersizliğinden dolayı kuru tarım yapılmaktadır.

48-İlca Mahallesi

Tablo-63: İlca Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	İlca Mahallesi
Nüfusu	514
Hane Sayısı	146
Yükseltisi	722 m
İlçe Merkezine Uzaklık	33 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'43.62"K-33°11'10.23"D

Kuzeyinde Özlü Mahallesi, doğusunda Bozdoğan Mahallesi, batısında ve güneyinde ise Yanızcabağ Mahallesi ile sınırlıdır.

Eski adı İlce olan İlca Mahallesi Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında kurulmuştur. Nitekim 2 Aralık 1913 tarihli raporda ise “İlice” Sinanlı nahiyesine bağlı 28 haneli bir köydür (Köse, 2008: 122).

İlca Mahallesi, Cabbar Deresi'nin kuzey yamacında engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşmedir. Mahallenin sonradan iskâna açılan yerlerinde ise dağınık yerleşme göze çarpar.

2017 yıllı verilerine göre 256'sı erkek; 258'i ise kadın olmak üzere toplam da 514 nüfus ve 146 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içerde taş yapılı ve betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton ve toprak kullanılmıştır.

Mut'un en çok üzüm bağı bulunan mahallerinden biri olan Ilıca'da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 2754 dekar alan da buğday, 152,8 dekar alan da ceviz, 334 dekar alan da elma ve 1828 dekar alan da ise üzüm, 109 dekar alanda zeytindir.

Büyükbaş hayvancılığın giderek terk edildiği mahallede 13 adet büyükbaş, 2723 adet de küçükbaş hayvan ile 20-30 kovan kadar arı bulunmaktadır. Ayrıca ticari işletme olarak 1 adet değirmen vardır.

Eğitim olanaklarının açısından baktığımızda mahallede, 3 öğretmenin görev yaptığı; 30 öğrencisi olan aynı binada ilk ve ortaokulu bulunmaktadır. Ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

İçme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Delibunarı" adlı kaynaklardan sağlayan mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Mahallede kendi adını taşıyan tarımsal kalkınma ile sulama kooperatifi bulunmaktadır.

Mahallenin yaylası Özlü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan "Derepazarı Yaylası"dır. Ilıca'dan 10 kadar aile yaz ayların da bu yerleşmeye çıkmaktadır.

49-Irmaklı Mahallesi

Tablo-64: Irmaklı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Irmaklı Mahallesi
Nüfusu	196
Hane Sayısı	40
Yükseltisi	139 m
İlçe Merkezine Uzaklık	16 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 10. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°34'14.16"K-33°24'49.85"D

Kuzeyinde Elbeyli Mahallesi, güneyinde Yukarıköşelerli Mahallesi, doğusunda Köşelerli Mahallesi, batısında ise Mucuk Mahallesi ile sınırlıdır.

Irmaklı Mahallesi ismini yerleşmenin kuzeyden geçen ilçenin en önemli hidrolojik unsuru olan Göksu Nehri'nden almaktadır.

“Irmaklı, ilçenin yakın zamanda kurulmuş köylerinden biridir. Eski adı “Kehyalar” olan Irmaklı Köyü önceleri Yukarıköşelerli Köyü'nün mahallesi konumundayken 1992 yılında müstakil bir köy haline gelmiştir” (Köse, 2008: 124).

Irmaklı Mahallesi Göksu Nehri'nin menderesler çizerek aktığı geniş tabanlı bir vadi tabanında kurulmuş ve toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 109'u erkek; 91'i ise kadın olmak üzere 196 nüfusu olan mahallede 40 hane bulunmaktadır.

Göksu Nehri'nin iki yakasında tarım alanına sahip mahallede ekonomik hayat tarıma dayanmaktadır. Ilıman iklim özelliklerinin yaşanması ve su kaynaklarının yeterli olması tarımı halkın en önemli geçim kaynağı haline getirmiştir. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 212,6 dekar alanda buğday, 228,2 dekar alanda erik, 28,2 dekar alanda kavun, 806,2 dekar alanda kayısı ile 460 dekar alanda ise zeytindir (Fotoğraf-30).

Fotoğraf-30: Irmaklı Mahallesi'nde Zeytin Bahçesi

Kırsal mahallede meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içerde taş ile betonarme yapılardır. Meskenlerde kullanılan taşlar çevreden elde edilmiş kalker kayaçlardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak beton ve toprak kullanılmıştır.

Hayvancılık faaliyetlerinin yok denecek kadar az olduğu mahallede 11 adet küçükbaş ile 20 adet kadarda büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane vardır.

Mahallede, eğitim olanakları kısıtlıdır. Mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar Köselerli Mahallesi'ne taşınırken ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Mahalle içme ve sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Irmaklı'da içme ve sulama suyu yeterlidir.

50-Işıklar Mahallesi

Tablo-65: Işıklar Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Işıklar Mahallesi
Nüfusu	565
Hane Sayısı	153
Yükseltisi	403 m
İlçe Merkezine Uzaklık	53 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 20. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°48'12.12"K-33° 8'19.63"D

Kuzeyinde Gökçetaş Mahallesi, batısında Kızılalan Mahallesi, doğusunda ve güneyinde ise Göksu Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut'un merkeze en uzak kırsal yerleşmelerinden biri olan Işıklar Mahallesi ismini Gülnar İlçesi'nden gelip buraya yerleşen Yörük Işıklı Aşireti'nden aldığı mahalle sakinleri ifade etmektedir.

"Işıklar ilçenin en eski köylerinden biridir. 1500'li yılına ait tapu tahrir defterinde "Malhoca" adıyla kayıtlı 4 haneli bir köy olduğu görülür" (Köse, 2008: 114).

Işıklar, Hadim Göksu vadisinin güneyinde, hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 297'si erkek; 268'i ise kadın olmak üzere toplam 565 nüfusu olan mahallede 153 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ve betonarmedir. Eski taş yapıların bazılarında tuvalet ve banyo gibi unsurlar ya sonradan meskene eklenti şeklinde inşa edilmiş ya da tamamen meskenden bağımsız bir vaziyette bulunmaktadır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 143 dekar alanda üzüm, 1424,9 dekar alanda buğday, 63,1 dekar alanda kayısı, 48,9 dekar alanda erik, 259 dekar alanda nohut ve 750,7 dekar alanda ise zeytindir.

Araştırma sahasının geneline göre büyükbaş hayvancılığın daha yaygın olduğu mahallede 670 adet küçükbaş ile 900 adet büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca ticari işletme olarak 1 adet bakkal ile 1 adet kahvehane bulunmaktadır.

Işıklar Mahallesi'nde, eğitim olanakları açısından çevre mahallelere istinaden gelişmiş durumdadır. 5 öğretmenin görev yaptığı Işıklar Şehit Bilal Konya İlkokulunda 79 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda taşınmalı eğitim görmektedir.

Işıklarda 2014 yılında faaliyete geçen "Işıklar Sulama Kooperatifi" adında sulama amaçlı kooperatif bulunmaktadır. Mahalle içme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Gökboyun, Anamurgüzleği ile Yarıkkaya" adlı kaynak sularından; tarımda sulama suyu ise Göksu Nehri'nden sağlanmaktadır. Mahallede 2 adet gerek içme; gerekse sulama amaçlı su deposu bulunmaktadır.

51-Kadıköy Mahallesi

Tablo-66: Kadıköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kadıköy Mahallesi
Nüfusu	268
Hane Sayısı	94
Yükseltisi	156 m
İlçe Merkezine Uzaklık	6 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 6. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'41.84"K-33°22'3.82"D

Kuzeyinde Derinçay Mahallesi, güneyinde Hamam Mahallesi, doğusunda Yapıntı Mahallesi ve batısında Hacıilyaslı Mahallesi ile sınırlıdır.

Kadıköy ismini mahallenin içerisinde geçen Göksu Nehri üzerindeki köprüden almaktadır. Kadıköy'ün hangi tarihte kurulduğu tam olarak bilinmemektedir. Mahalle içerisinde bulunan tarihi köprünün Osmanlı zamanında bir kadı kızı tarafından yaptırılmış olması mahallenin Osmanlı Devleti zamanında kurulmuş olma ihtimalini arttırmaktadır.

Kadıköy Göksu Nehri'nin kenarlarında düz bir arazi üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 123'ü

erkek; 145'i ise kadın olmak üzere 268 nüfusu olan mahallede 94 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ve betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak beton ve toprak kullanılmıştır.

Göksu Nehri'nin iki yakasında tarım alanına sahip mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Akdeniz iklim özelliklerinin yaşanması, su probleminin olmaması ve arazinin geniş olması tarımı halkın en önemli geçim kaynağı haline getirmiştir.

Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 17,9 dekar alanda armut, 334 dekar alanda buğday, 96,5 dekar alanda erik, 809,3 dekar alanda kayısı, 11,8 dekar alanda nar, 49,1 dekar alanda yonca ile 123 dekar alanda ise zeytindir.

557 adet küçükbaş hayvanın bulunduğu mahallede 250 kadar da büyükbaş hayvan vardır. Etrafında yükseltilerde arıcılıkta yapılan mahallede tahmini 150-200 kovan arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal, 1 adet kahvehane, 1 adet petrol istasyonu ile 1 adet kum ocağı bulunmaktadır.

Kadıköy'de, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşımali eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar Barabanlı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Mahallede bir tanesi eski ilkokul binası olan diğeri ise 2011 yılında yapılan iki tane mahalle konağı bulunmaktadır.

Mahallenin turistik en önemli yeri tarihi Kadıköy Köprüsü'dür. Yöre halkına göre Osmanlı Devleti zamanında bir kadı kızı tarafından yaptırılan kemerli köprünün uzun yıllar orta kısmı çökmüş vaziyette kalmıştır. Şu an ulaşımına açık olmayan tarihi köprüde restore çalışmaları devam edilmektedir (Fotoğraf-31).

Fotoğraf-31: Restore Çalışmaları Devam Eden Tarihi “Kadıköy Köprüsü”

52-Karacaoğlan Mahallesi

Tablo-67: Karacaoğlan Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Karacaoğlan Mahallesi
Nüfusu	291
Hane Sayısı	117
Yükseltisi	1118m
İlçe Merkezine Uzaklık	64 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 60. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'1.20"K-33°44'0.29"D

Kuzeyinde ve doğusunda Silifke İlçesi, batısında Pamuklu Mahallesi, güneyinde ise Dereköy Mahallesi ile sınırlıdır. Mahalleye Mut- Çömelek- Kırobası yolunun 60. km'de ayrılan asfalt yol ile ulaşılabilindiği gibi; Silifke-Mut yolu 28. km'den ayrılan Sarıkavak Mahallesi yolundan da ulaşım sağlanabilir.

Mut'un uzak mahallelerinden biri olan Karacaoğlan ismini ünlü halk ozanı olan, 16.yy yaşadığı tahmin edilen Karacaoğlan'dan almaktadır. Nitekim mahallede Karacaoğlan'a ait olduğu tahmin edilen, Karacaoğlan Tepesi'ndeki mezar 1997 yılında anıt mezar haline getirilmiştir.

“ Eski adı Çukur olan, Karacaoğlan Mahallesi ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Öyle ki 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde 77 haneden oluşan büyük bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 132).

Karacaoğlan, vadi tabanı ile aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 148'i erkek; 143'ü ise kadın olmak üzere toplam 291 nüfusu olan mahalle de 117 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin 50 kadarı kullanılmamaktadır.

Mahallede işsizlik ve ekonomik sıkıntılar genç nüfusun göç etmesine neden olmuştur. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarme şeklindedir. Meskenlerde örtü gereci olarak çinko ve beton kullanılmıştır (Fotoğraf-32).

Fotoğraf-32: Karacaoğlan Mahallesi

Karacaoğlan da ekonomik hayat ilçenin diğer kırsal yerleşmelerinde olduğu gibi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 2630 dekar alanda buğday, 184,2 dekar alanda kayısı, 116 dekar alanda ceviz, 515 dekar alanda üzüm ve 153,5 dekar alanda ise elmadır.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü küçükbaşdır. 2412 adet küçükbaş hayvanın bulunduğu mahallede 60 kovan kadar da arı vardır. Ayrıca sulama kooperatifi ile yardımlaşma derneği bulunan mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane ile 1 adet bakkal bulunmaktadır.

Karacaoğlan Mahallesi'nde, 1 adet okul bulunmaktadır. Ana sınıfı ve ilkokul bölümleri bulunan okulda 2 öğretmen bulunup, 14 öğrenci eğitim-öğretim almaktadır; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Ayrıca mahallede faal durumda olmayan sağlık evi vardır.

53-Karadiken Mahallesi

Tablo-68: Karadiken Mahallesi Genel bilgileri

Y erleşmenin Adı	Kara diken
Nüfusu	207
Hane Sayısı	40
Yükseltisi	125 m
İlçe Merkezine Uzaklık	17 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 16. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'30.49"K-33°28'38.13"D

Kuzeyinde Köselilerli Mahallesi, güneyinde Sarıveller Mahallesi, doğusunda Kemanlı Mahallesi, batısında Ceritler Mahallesi ile sınırlıdır.

İsmi mahalle sakinlerinin ifade ettiğine göre buraya yerleşen “Karadiken Yörükleri”nden alan yerleşme, Mut’un ekonomik olarak gelişmemiş kırsal mahallelerinden biridir.

“Tarihi geçmişi Osmanlı Devleti zamanına dayanan köylerden biri de Karadiken’dir. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 12 haneli bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 137).

Kara diken Mahallesi Göksu Nehri’nin kuzey yakasında nispeten engebeli bir alanda kurulmuştur ve gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 105’i erkek; 102’si ise kadın olmak üzere toplamda 207 nüfusu olan mahallede 40 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılar şeklindedir. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayalardır. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak beton veya toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri şu şekildedir: 22,1 dekar alanda armut, 23,6 dekar alanda biber, 638,1 dekar alanda buğday, 108,5 dekar alanda erik, 1547,6 dekar alanda kayısı ve 161 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede eğitim olanakları kısıtlıdır. Günümüzde taşınmalı eğitim verilmekte olan yerleşmede ilkokul ve ortaokul çağındaki 40 kadar çocuk Köşelerli Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Mahalle içme suyunu Kayabaşı Mahallesi'nden doğan "Pınarbaşı" adlı kaynak suyundan, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterli durumdadır.

Mahallenin Mut sınırları içerisinde bir yaylası bulunmamaktadır. Karadiken ve çevre yerleşmelerde küçükbaş hayvancılıkla uğraşan mahalleliler Ermenek İlçesi'nin sınırları içerisinde yer alan "Kamış Yaylası"na çıkmaktadır. Karadiken Mahallesi'nden tahmini olarak 7-8 aile yaylacılık faaliyetlerine katılmaktadırlar.

54-Kavaklı Mahallesi

Tablo-69: Kavaklı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kavaklı Mahallesi
Nüfusu	376
Hane Sayısı	95
Yükseltisi	203 m
İlçe Merkezine Uzaklık	16 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°33'39.92"K-33°23'43.83"D

Kuzeyinde Mucuk ve Mihrahor Mahalleleri, batısında Kırkkavak Mahallesi güneyinde Yeşilköy Mahallesi ve doğusunda ise Köşelerli Mahallesi ile sınırlıdır.

"Köyün Osmanlı Devleti zamanındaki adı "Kürd"tür. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde aynı adla kayıtlı 63 haneli bir köydür" (Köse, 2008: 196).

Kavaklı, Sivri Tepesi'nin kuzey yamacında kurulmuş toplu dokulu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 190'ı erkek; 186'sı ise kadın olmak üzere toplam 376 nüfusu olan mahallede 95 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarmedir. İlk katlar genelde ambar, ahır, depo vs. şeklinde kullanılmaktadır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton veya toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 2,1 dekar alanda erik, 137 dekar alanda buğday, 35 dekar alanda kayısı ve 548 dekar alanda ise zeytindir.

Kavaklı'da en yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. 8541 adet küçükbaş hayvan varlığı ile Mut İlçesi'nde ilk sıralarda yer almaktadır. 30 adet büyükbaş hayvan vardır. Ticari işletme bulunmayan mahallede 1 adet köy konağı bulunmaktadır.

Kavaklı Mahallesi'nde, eğitim olanakları çevre mahallelere kıyasla daha iyi durumdadır. 3 öğretmenin görev yaptığı "Kavaklı İlkokulu"nda 33 öğrenci eğitim görmektedir; ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullara taşıma sistemi ile gitmektedir.

"Kavaklı Sulama Kooperatifi" adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu ile tarımda sulama suyu ise mahallenin kuzeyinden geçen Göksu Nehri'nden karşılanmaktadır. Nehirden mahallenin güneyine pompalanan su, buradan şebeke sistemi ile evlere dağıtılmaktadır.

Mahallenin yaylası Ermenek sınırları içerisinde bulunan "Kamış Yaylası"dır. Kavaklı'dan her yıl 70-80 kadar aile yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

55-Kavaközü Mahallesi

Tablo-70: Kavaközü Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kavaközü Mahallesi
Nüfusu	89
Hane Sayısı	42
Yükseltisi	1460 m
İlçe Merkezine Uzaklık	45 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°52'23.13"K-33°23'41.02"D

Kuzeyinde Karaman İli, doğusunda Dağpazarı ve Elmapınar Mahalleleri, güneyinde Geçimli Mahallesi ve batısında ise Diştaş Mahallesi ile sınırlıdır.

Kavaközü Mahallesi Osmanlı Devleti'nin son zamanlarında kurulan yerleşmelerden birisidir. Zira Mut'un idari yapısı hakkında Osmanlı Hükümeti'ne sunulan 1913 tarihli rapora göre Dağpazarı nahiyesine bağlı 15 haneli bir mahalledir (Köse, 2008:138).

Mahalle ismi "Kova Özü"nden gelmektedir. Mahalle sakinlerine göre "kova" sulak yerlerde çıkan bir ot türüdür; "öz" ise suyun çıktığı yer anlamına gelmektedir. "Kovaözü" zamanla söylemde değişerek "Kavaközü" ismine dönüşmüştür.

2017 yıllı verilerine göre 49'u erkek; 40'ı ise kadın olmak üzere toplamda 89 nüfusu olan mahalle de 42 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Genelde meskenlerde kullanılan taşlar doğal çevreden elde edilmiş kalker kayaçlardır. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. Ekonomik imkânların yetersizliği evlerin genel durumuna da yansımış vaziyettedir.

Karaman sınırında bulunan Kavaközü Orta Toroslar'ın güneyinde yüksek bir platoluk saha üzerinde kurulmuştur. Rakımı ilçenin diğer kırsal mahallerine kıyasla yüksek olan Kavaközün'de ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 1804 dekar alanda buğday, 31,7 dekar alanda arpa, 532 dekar alanda elma, 63 dekar alanda ceviz, 70,5 dekar alanda yonca ile 654,6

dekar alanda ise nohuttur. Ayrıca mahallede 0,943 dekar alanda kerestelik kavak ağacı yetiştiriciliği de yapılmaktadır.

İnceleme sahasının genelinde olduğu gibi Kavaközü'nde en yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. 2090 adet küçükbaş ile 50 adet büyükbaş hayvan varlığı bulunan mahallenin yükseklerinde ise arıcılık faaliyetleri yoğun olarak yapılmaktadır. Kavaközü Mahallesi'nin toplam 757 adet kovan kadarda arı varlığı bulunmaktadır.

Mahallede, eğitim olanakları oldukça sınırlıdır. İlkokulu bulunan fakat faal olmayan mahallede ilk ve ortaokul öğrencileri Dağpazarı Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim çağındaki öğrenciler ise ilçe merkezinde farklı okullarda eğitim ve öğretim görmektedir.

“Mut Kavaközü Sulama Kooperatifi” adında sulama kooperatifi bulunan Kavaközü, içme suyunu mahalle sınırları içerisindeki kaynak sularından karşılamaktadır. Tarımda sulama suyu sıkıntısı çeken mahallede ekonomik imkânların yetersizliğinden dolayı her geçen gün nüfusu azalmaktadır.

56-Kayabaşı Mahallesi

Tablo-71: Kayabaşı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kayabaşı Mahallesi
Nüfusu	136
Hane Sayısı	33
Yükseltisi	477 m
İlçe Merkezine Uzaklık	45 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 28. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°36'5.12"K-33°38'28.39"D

Kuzeyinde ve batısında Çınarlı Mahallesi, güneyi ve doğusunda ise Kürkçü Mahallesi ile sınırlıdır.

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde kurulan yerleşmelrden biride Kayabaşı Mahallesi'dir. Nitekim 2 Aralık 1913 tarihli raporda “Kayabaşı” adıyla, Sarıkavak nahiyesine kayıtlı olup 8 hanedir (Köse, 2008: 140).

Kayabaşı Mahallesi, Kurt Suyu Deresi vadisinin doğusunda eğimli bir alan üzerinde kurulmuş dağınık dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir

(Fotoğraf-33). Kayabaşı'nda 2017 yılı verilerine göre 79'u erkek; 57'si ise kadın olmak üzere toplam 136 nüfus bulunan mahallede, 33 tane de hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek veya iki katlı banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme yapılar şeklindedir. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton ve toprak kullanılmıştır.

Kayabaşın'da ekonomik hayat ülkemizde kırsal yerleşmelerin genelin de olduğu gibi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyunun yeterli olduğu mahallede başlıca üretilen tarım ürünleri 53,8 dekar alanda zeytin, 20,4 dekar alanda buğday, 26,2 dekar alanda erik, 298,4 dekar alanda ise kayısıdır. Büyükbaş hayvancılığın fazla yapılmadığı mahallede 813 adet küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme bulunmamaktadır.

Fotoğraf-33: Kayabaşı Mahallesi

Eğitim olanaklarının açısından değerlendirdiğimizde ilk ve ortaokul öğrencileri yerleşmenin kuzeydoğusundaki Dereköy Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

Sulama birliği bulunan mahalle, içme suyunu mahalle sınırları içerisinde bulunan "Karyağdı" adlı kaynaktan sağlamaktadır. Tarımda sulama suyunu ise Kurtsuyu Deresi'nden karşılamaktadır.

57-Kayaönü Mahallesi

Tablo-72: Kayaönü Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kayaönü Mahallesi
Nüfusu	96
Hane Sayısı	35
Yükseltisi	747 m
İlçe Merkezine Uzaklık	37 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°47'47.19"K-33°18'8.27"D

Kuzeyinde Narlıdere Mahallesi, güneyinde Göksu Nehri, doğusunda Geçimli Mahallesi, batısında ise Diştaş Mahallesi ile sınırlıdır.

“Bir yerleşim yeri olarak Kayaönü'nün Osmanlı Devleti zamanında mevcut olduğu bilinmektedir. Nitekim Osmanlı Hükümeti'ne sunulan 16 Ocak 1916 tarihli raporda, günümüzde köyün kurulu bulunduğu yerde olduğu anlaşılan Fenk'in, doğudaki Diştaş ile birleştirilmesi teklif edilmiştir” (Köse, 2008:142).

Kayaönü Orta Toroslar'da bulunun Bağlık Tepesi'nin güney eteklerinde hafif eğimli bir alanda kurulmuş, dağınık yerleşmeye sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 48'i erkek; 48'i ise kadın olmak üzere 96 nüfusu olan mahallede 35'te hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Ayrıca mahallede bir aile çadırda konaklamaktadır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım daha çok Göksu Nehri'ne kadar uzanan engebeli alanda toplanmıştır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 504,9 dekar alanda antepfıstığı, 667 dekar alanda buğday, 46,4 dekar alanda ceviz, 51,2 dekar alanda elma, 26,5 dekar alanda kayısı, 42,8 dekar alanda nohut, 40 dekar alanda üzüm ile 506 dekar alanda ise zeytindir. Melengiç bitkisinin antepfıstığına aşılansarak üretilmeye başlanması, antepfıstığını mahallede önemli bir geçim kaynağı haline getirmiştir. Sulama suyu yetersizliğinden dolayı 111 dekar alanda ise nadas tarımı uygulanmaktadır.

Etrafındaki maki ve fundalık bitki örtüsünden dolayı yetiştirilen en yaygın hayvan türü ise küçükbaşdır. 1437 küçükbaşın bulunduğu mahallede 94 adet büyükbaş hayvan ile 35-40 kovan kadar da arı vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet lokanta bulunmaktadır.

Kayaönü'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar Diştaş Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mut Kayaönü Sulama Kooperatifi” adında sulama kooperatifi bulunan Kayaönü Mahallesi, içme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Kocapınar ve Kalepınar” adlı kaynak sularından sağlamaktadır. Mahallenin en önemli sorunu içme ve sulama suyunun yetersiz olmasıdır.

58-Kelceköy Mahallesi

Tablo-73: Kelceköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kelceköy Mahallesi
Nüfusu	606
Hane Sayısı	212
Yükseltisi	483 m
İlçe Merkezine Uzaklık	2 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 2. km'de yer alan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'34.26"K-33°28'6.58"D

Kuzeyinde Yeşilyurt Mahallesi, batısında ve güneyinde Mut İlçe merkezi, doğusunda ise Çaltılı Mahallesi ile sınırlıdır.

“Kelceköy, Osmanlı Devleti zamanında kurulan köylerden biridir. 1500 yılı tapu tahrir defterinde 34 haneli ve 175 nüfuslu bir köy olarak kayıtlı bulunan “Absud” günümüzde Kelceköy’ün bir mevkisidir” (Köse, 2008: 144).

Elmedin Tepesi'nin güneydoğu eteklerinde hafif engebeli bir alanda kurulan Kelceköy, dağınık yerleşmeye sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir. 2017 yılı verilerine göre 300'ü erkek; 306'sı ise kadın olmak üzere toplam 606 nüfusu olan mahallede 212 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarme yapılar şeklindedir. Düz çatılı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ile hayvancılık faaliyetlerine dayanmakla birlikte, ilçe merkezinde değişik hizmet sektörlerinde çalışan mahalle sakinleride

bulunmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 180,6 dekar alanda buğday, 626,5 dekar alanda kayısı, 23,2 dekar alanda incir, 14,2 dekar alanda erik ve 489 dekar alanda ise zeytindir.

İnceleme sahasının genelinde olduğu gibi Kelceköy Mahallesi'nde de en yaygın hayvancılık türü küçükbaştır. 2324 adet küçükbaş hayvanın bulunduğu mahallede 420 adette büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahalle sınırları içerisinde 1 adet bakkal, 1 adet kahvehane ile 1 adet de lokanta vardır.

Kelceköy Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu Mut İlçe merkezinden sağlayan mahalle; sulama suyunu ise Hacınıhlu ve Topluca Mahalleleri ile birlikte "Kırkpınar" adlı kaynaktan sağlamaktadır. İçme suyu yeterli olan mahallede tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Ayrıca mahallenin 1 adet kendi adını taşıyan sulama kooperatifi bulunmaktadır.

59-Kemenli Mahallesi

Tablo-74: Kemenli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kemenli Mahallesi
Nüfusu	601
Hane Sayısı	155
Yükseltisi	143 m
İlçe Merkezine Uzaklık	18 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 18. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°30'54.97"K-33°30'3.13"D

Kuzeyinde Kurtuluş Mahallesi, güneyinde Aşağıköşelerli Mahallesi, doğusunda Kurtsuyu Mahallesi ve batısında Sarıveliler Mahallesi ile sınırlıdır.

"Mut'un Cumhuriyet döneminde kurulan köylerinden biri de Kemenli'dir. 1935 yılı nüfus sayımında 129 nüfuslu bir köy olarak kayıtlıdır" (Köse, 2008: 146).

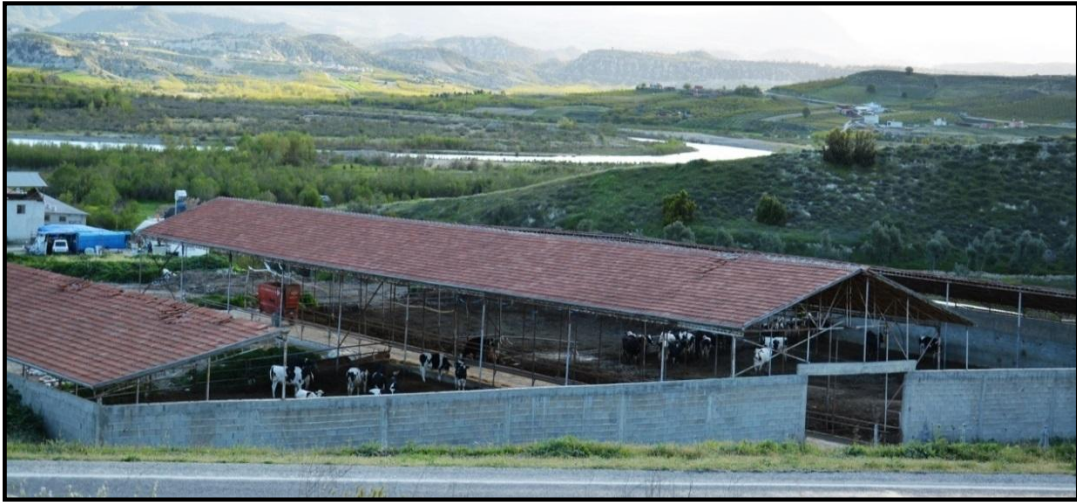
Kemenli Mahallesi Göksu Nehri'nin kuzeyinde küçük bir tepenin üzerinde kurulmuş ve toplu yerleşme özelliğindedir. 2017 yıllı verilerine göre 307'si erkek; 294'ü ise kadın olmak üzere 601 nüfusu olan mahallede 155 hane bulunmaktadır.

Mahallede meydana gelen heyelan afetine bağılı olarak bazı meskenler yıkılmış bazıları ise büyük oranda tahrip olmuştur. Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak beton ve toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 52 dekar alanda biber, 331 dekar alanda buğday, 16,5 dekar alanda domates, 16,7 dekar alanda erik, 461,4 dekar alanda kayısı ile 123 dekar alanda ise zeytindir.

Yetiştirilen en yaygın hayvan türü ise küçükbaşdır. 3419 küçükbaşın bulunduğu mahallede 866 adette büyükbaş vardır. Modern yarı açık ahır hayvancılığı şeklinde yapılan büyükbaş yetiştiriciliğinde Kemenli, araştırma sahasında en fazla büyükbaşın bulunduğu kırsal mahalle yerleşmesidir (Fotoğraf-34).

Fotoğraf-34: Modern Yarı Açık Büyükbaş Hayvan Çardağı (Kemenli)

Mahallede, eğitim olanakları kısıtlıdır. Kemenli'de günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar Kurtsuyu Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Sulama Kooperatifi bulunan mahalle içme suyunu sınırları içerisinde yer alan kaynak sularından, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme suyu ve sulama suyu yeterli durumdadır.

60-Kıkkavak Mahallesi

Tablo-75: Kıkkavak Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kıkkavak Mahallesi
Nüfusu	367
Hane Sayısı	124
Yükseltisi	155 m
İlçe Merkezine Uzaklık	24 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 22. km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°34'18.24"K-33°19'14.34"D

Kuzeyinde Evren Mahallesi, batısında ve güneyinde Ermenek İlçesi, doğusunda ise Yeşilköy ve Kavaklı Mahalleleri ile sınırlıdır.

Kıkkavak, Osmanlı Devleti zamanındaki adıyla “Kırkyalan” ilçenin en eski köylerinden biridir. Nitekim 1500 yılı tapu tahrir defterinde aynı adla kayıtlı 16 haneli bir köydür (Köse, 2008: 148).

Kıkkavak yerleşmesi, Ermenek Göksu’nun Hadim Göksu ile birleştiği kavuşma noktasına yakın bir yerde, akarsuyun menderesler oluşturduğu geniş tabanlı bir vadinin yamaçlarında kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 170’i erkek; 197’si ise kadın olmak üzere toplam 367 nüfusu olan mahalle de 124 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarme yapılar şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır. Alt katlar genelde depo ve ambar olarak kullanılmaktadır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 70 dekar alanda badem, 93,7 dekar alanda erik, 75 dekar alanda üzüm, 885,2 dekar alanda buğday, 908,9 dekar alanda kayısı ve 1437 dekar alanda ise zeytindir.

Kıkkavak’da en yaygın hayvancılık türü çevre yerleşmelerde olduğu gibi küçükbaşdır. 3093 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 100 kadar da büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 3 adet bakkal ile 1 adet kum ocağı vardır.

Mut'un turistik değerlerinden biri olan tabiat anıtı olarak tescil edilen "Yerköprü Şelalesi" bu mahallenin sınırları içerisinde yer almaktadır. Ermenek Göksu üzerinde bulunan şelale de yaklaşık 30 m yüksekten sular aşağıya dökülmektedir. Yerköprü isminin verilmesinin sebebi burada mevcut olan yer altı vadisidir. Ermenek Göksu 750 m kadar yer altı vadisinde akmaktadır.

Kırkavak Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. İlk ve ortaokul çağındaki öğrenciler kuzeydeki Evren Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki okullara taşıma ile gitmektedir.

"Mut Kırkavak Sulama Kooperatifi" adlı sulama amaçlı kooperatifi bulunan, mahalle içme suyunu ve tarımda sulama suyunu "Çüle" adlı yer altı kaynak suyundan ve Ermenek Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. İçme ve sulama suyu Kırkavak'ta da yeterli durumdadır.

61-Kışlaköy Mahallesi

Tablo-76: Kışlaköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kışlaköy Mahallesi
Nüfusu	221
Hane Sayısı	90
Yükseltisi	156 m
İlçe Merkezine Uzaklık	25 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 23. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'30.49"K-33°33'11.42"D

Kuzeyinde Kurtsuyu Mahallesi, güneyinde ve doğusunda Çağlayangedik Mahallesi, batısında Aşağıköşerli Mahallesi ile sınırlıdır.

"Kışlaköy Osmanlı Devleti zamanında kurulmuştur. Mut'un idari yapısı hakkında Osmanlı Hükümeti'ne sunulan 1913 tarihli raporda "Kışlaköy" ismiyle Sarıkavak nahiyesine bağlı 61 haneli bir köy olarak kayıtlıdır" (Köse, 2008: 150).

Mut'un güneydoğusunda Göksu Nehri'nin kuzeyinde, Göksu'nun menderesler çizerek aktığı geniş tabanlı bir vadinin içerisinde, nispeten düz bir arazide kurulan mahalle dağınık yerleşme özelliğine sahiptir.

2017 yıllı verilerine göre 112'si erkek; 109'u ise kadın olmak üzere toplam 221 nüfusu olan mahallede 90 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içerde betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak genelde beton kullanılmıştır.

Göksu Nehri'nin kenarında tarım alanına sahip mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 30.050 dekar alanda armut, 283 dekar alanda buğday, 21,1 dekar alanda domates 108,9 dekar alanda erik, 437,3 dekar alanda kayısı ile 388 dekar alanda ise zeytindir.

Yetiştirilen en yaygın hayvan türü mahallede küçükbaşdır. 763 adet küçükbaş hayvan varlığı olan Kışlaköy Mahallesi'nde 40 adette büyükbaş hayvan ile 50 kova arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 4 adet bakkal ile 4 adet kahvehane vardır.

Kışlaköy Mahallesi'nde eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede ilk ve ortaokul öğrencileri Kurtsuyu Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki değişik okullarda eğitim görmektedir.

Kışlaköy içme suyunu "Narlı" ve "Kayar" adlı kaynak sularından, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme ve sulama suyu yeterlidir.

62-Kızılalan Mahallesi

Tablo-77: Kızılalan Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kızılalan Mahallesi
Nüfusu	153
Hane Sayısı	41
Yükseltisi	971 m
İlçe Merkezine Uzaklık	58 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 20.km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°48'28.14"K-33° 5'32.99"D

Kuzeyinde Topkaya Mahallesi, batısında Karaman İli, doğusunda Işıklar Mahallesi ve güneyinde ise Göksu Mahallesi ile sınırlıdır.

“Kızılalan köyünün kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Daha önceleri Karaman İli’ne bağlı olan Kızılalan köyü 16 Mayıs 1935’te Mut’a bağlanmıştır” (Köse, 2008: 96).

Kızılalan, Küçükkızıl Dağı’nın doğu eteklerinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 81’i erkek; 72’si ise kadın olmak üzere toplam 153 nüfusu olan mahallede 41 hane bulunmaktadır. Kızılalan’da, meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarmedir. Çatı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak toprak ve beton kullanılmıştır.

Kızılalan da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 33,1 dekar alanda antepfıstığı, 1106 dekar alanda buğday, 1368 dekar alanda nohut, 48,9 dekar alanda kayısı, 65,2 dekar alanda ceviz, 95 dekar alanda elma, 112 dekar alanda üzüm ve 282 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü küçükbaşdır. 2086 adet küçükbaş ile 100 büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme bulunmamaktadır.

Kızılalan Mahallesi’nde, bir adet faal durumda olmayan okul bulunmaktadır. İlk ve ortaokul öğrencileri Işıklar Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ve tarımda sulama suyunu “Güzlepinarı” adlı kaynaklardan sağlayan mahallede içme suyu yeterli olup sulama suyu yetersizliği bulunmaktadır.

Mahallenin yaylası Özlü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Göktepe Yaylası”dır. Mahalleden 15 kadar aile yaz aylarında bu yayla yerleşmesine çıkmaktadır.

63-Köselerli Mahallesi

Tablo-78: Köselerli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Köselerli Mahallesi
Nüfusu	742
Hane Sayısı	211
Yükseltisi	126 m
İlçe Merkezine Uzaklık	17 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 17. km üzerinde olup, asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°33'6.19"K-33°27'8.48"D

Kuzeyinde Palantepe Mahallesi, batısında Kavaklı Mahallesi, doğusunda Kemanlı ve güneyinde ise Karadiken Mahallesi ile sınırlıdır.

“Köselerli ilçenin en eski köylerinden biridir. 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde aynı adla kayıtlı 16 haneli bir köy olduğu görülür” (Köse, 2008: 154).

Köselerli, Göksu vadisinin kuzeyinde, vadi yamacı ile hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 366'sı erkek; 381'i ise kadın olmak üzere toplam 742 nüfusu olan mahallede 211 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarme şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve ve sebze tarımı ile hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 1624,4 dekar alanda buğday, 1854,6 dekar alanda kayısı, 48,9 dekar alanda erik, 24,6 dekar alanda sebze ve 208,6 dekar alanda ise zeytindir.

En yaygın hayvancılık türü araştırma sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 9342 küçükbaş, 378 büyükbaş ile 28 kovan arı vardır (Fotoğraf-35). Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal ve 1 adette kahvehane bulunmaktadır.

Fotoğraf-35: Köseleli Mahallesi’nde Küçükbaş Hayvancılık Faaliyetleri

Köseleli Mahallesi’nde, eğitim olanakları çevre mahallelere istinaden gelişmiş durumdadır. 22 öğretmenin görev yaptığı Turan Akay İlk ve Ortaokulu’nda 495 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir. Ortaöğretim öğrencileri ise diğer kırsal mahallelerde olduğu gibi eğitimlerini ilçe merkezinde devam ettirmektedirler.

“Köseleli Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme ve tarımda sulama suyu Göksu Nehri’nden sağlanmaktadır.

Mahallenin yayla yerleşmesi bulunmamaktadır. Elmapınar Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Tahtalı”, Köseleli 20 kadar ailenin çadır kurup hayvan otlattığı oba yerleşmesidir.

64-Kumaçukuru Mahallesi

Tablo-79: Kumaçukuru Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kumaçukuru Mahallesi
Nüfusu	26
Hane Sayısı	55
Yükseltisi	820 m
İlçe Merkezine Uzaklık	17 km
Ulaşım	Mut-Kirobası yolu 12. km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'0.31"K-33°32'21.57"D

Kuzeyinde Bağcağız Mahallesi, batısında Kelceköy Mahallesi, güneyinde Kurtuluş Mahallesi ve doğusunda ise Hacıahmetli Mahallesi ile sınırlıdır.

Kumaçukuru Mahallesi'nin ismini nereden aldığı bilinmemektedir. Etrafına göre biraz çukurda kalan mahallenin jeomorfolojik özelliklerine bağlı olarak bu adı aldığı tahmin edilmektedir.

Kumaçukuru Osmanlı'nın son dönemlerinde kurulmuş köylerinden biridir. Nitekim Mut'un idari yapısı hakkında Osmanlı Hükümeti'ne sunulan 2 Aralık 1913 tarihli raporda, Mut'un merkez kazaya bağlı 20 haneli bir köy kayıtlıdır (Köse, 2008: 156).

Kumaçukuru Mahallesi, Göksu Nehri'nin kollarından biri olan Acı Dere'nin mevsimlik kolları tarafından parçalanmış engebeli bir arazi üzerine kurulmuş gevşek yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir. 2017 yıllı verilerine göre 12'si erkek; 14'ü ise kadın olmak üzere toplamda 26 nüfusu olan mahallede 55 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılardır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak daha çok toprak kullanılmıştır. Meskenlerin birçoğu terk edilmiş viran durumdadır.

1970 yılında 235 olan yerleşmenin nüfusu içme ve tarımda sulama suyu yetersizliğinden dolayı giderek azalmış 2000'li yıllardan sonra ise çift haneli rakamlara gerilemiştir. Kumaçukuru'nu terk eden mahalle sakinleri Mut merkezdeki Yazıalanı ve Meydan Mahalleleri başta olmak üzere değişik yerlere yerleşmişlerdir.

Mahallede ekonomik hayat daha çok tarıma dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 227,6 dekar alanda buğday, 47,5 dekar alanda elma, 337 dekar alanda kayısı ve 45,2 dekar alanda zeytindir.

26 kişi nüfusun kayıtlı olduğu mahallede ticari bir işletme bulunmamaktadır. Eskiden ilkokul olarak kullanılan bina ise yıkılmış vaziyettedir.

65-Kurtsuyu Mahallesi

Tablo-80: Kurtsuyu Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kurtsuyu Mahallesi
Nüfusu	133
Hane Sayısı	41
Yükseltisi	89 m
İlçe Merkezine Uzaklık	22 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 22. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°30'36.06"K-33°32'0.96"D

Kuzeyinde Hisar Mahallesi, batısında Kemanlı Mahallesi, doğusunda Çortak Mahallesi ve güneyinde ise Kışlaköy Mahallesi ile sınırlıdır.

Kurtsuyu Mahallesi ismini yerleşmenin içerisinde geçen ve mahallenin güneyinde Göksu Nehri ile birleşen Kurtsuyu Deresi'nden almaktadır.

“Kurtsuyu son döneminde kurulan ve 1994 yılında köy statüsü kazanmıştır. Nüfus sayım istatistiklerine ilk defa 1997 yılında girmiştir” (Köse, 2008: 158).

89 m rakımı ile ilçenin en düşük yükseltili yerleşmelerinden biri olan Kurtsuyu, Göksu vadisinin kuzeyinde plato düzlüğü üzerinde kurulmuş dağınık yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 69'u erkek; 64'ü ise kadın olmak üzere toplam 133 nüfusu olan mahalle de 41 hane bulunmaktadır.

Kurtsuyu Mut ilçesinde kırsal yerleşmeler içerisinde seyrek nüfusa sahip mahallelerdendir. Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme yapılarıdır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ile hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 1,9 dekar alanda bamyaya, 1424,9 dekar alanda buğday, 1272,6 dekar alanda kayısı, 48,9 dekarda erik, 13,6 dekar alanda lahana ve 710,2 dekar alanda ise zeytindir.

863 adet küçükbaş hayvanın olduğu mahallede 210 adet büyükbaş ile 50 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 2 adet motor tamirhanesi yer almaktadır.

Kurtsuyu Mahallesi’nde, eğitim olanakları çevre mahallelere istinaden gelişmiş durumdadır. 19 öğretmenin görev yaptığı Zekerya Çetin İlk ve Ortaokulu’nda 2017 yılı verilerine göre 393 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Kurtsuyu Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu mahallenin kuzeydoğusunda bulunan Kayabaşı’ndan çıkan kaynak suyundan, tarımda sulama suyu Göksu Nehri ile Kurtsuyu Deresi’nden sağlanmaktadır.

66-Kurtuluş Mahallesi

Tablo-81: Kurtuluş Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kurtuluş Mahallesi
Nüfusu	142
Hane Sayısı	47
Yükseltisi	789 m
İlçe Merkezine Uzaklık	15 km
Ulaşım	Mut-Kuruluş yolu 15. km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°37'58.38"K-33°33'7.80"D

Kuzeyinde Kumaçukuru Mahallesi, batısında Mut İlçe merkezi, güneyinde Tuğrul Mahallesi ve doğusunda ise Çatalharman Mahallesi ile sınırlıdır.

Kurtuluş Mahallesi eski adıyla “Oyladin” ilçenin en eski köylerinden biridir. Nitekim 1518 yılına ait tapu tahrir defterinde Oyladin adıyla kayıtlı 32 haneli bir köy olduğu görülmektedir (Köse, 2008: 160).

Kurtuluş platoluk bir saha üzerinde kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir (Fotoğraf-36). 2017 yıllı verilerine göre 79’u erkek; 63’ü ise kadın olmak üzere toplam 142 nüfusu olan mahallede 47 hane vardır.

Fotoğraf-36: Kurtuluş (Oyladin) Mahallesi

Mahallede ekonomik hayat daha çok hayvancılığa ve sınırlı olarak tarım faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 175,5 dekar alanda arpa, 2606 dekar alanda buğday, 35,6 dekar alanda antepfıstığı ve 1019 dekar alanda ise zeytindir.

Hayvancılık verilerine bakıldığında ise 30 adet büyükbaşın bulunduğu mahallede 6573 adet küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Kurtuluş, Mut İlçesi'nde küçükbaş hayvan varlığı olarak ilk sıralarda yer almaktadır.

Kurtuluş Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. Mahallede faal olmayan 1 adet ilkokul bulunmaktadır. İlk ve ortaokul ile ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu mahalle sakinlerinin "Masalar" adını verdiği ve Çatalharman ile ortak kullanılan kaynaktan sağlayan yerleşmede tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Bu nedenle mahalle başta Mut ilçe merkezi olmak üzere değişik yerlere göç verir.

Mahallenin yayla yerleşmesi Çömelek Mahallesi sınırları içinde bulunan Göğden Yaylasıdır. Kurtuluştan 13 kadar aile yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

67-Kürkçü Mahallesi

Tablo-82: Kürkçü Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kürkçü Mahallesi
Nüfusu	366
Hane Sayısı	149
Yükseltisi	745 m
İlçe Merkezine Uzaklık	40 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 28. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°34'48.28"K-33°38'33.83"D

Kuzeyinde Dereköy Mahallesi, batısında Kayabaşı ve Göcekler Mahalleleri, doğusunda Silifke İlçesi ve güneyinde ise Çortak Mahallesi ile sınırlıdır.

“Osmanlı Devleti zamanında Sarıkavak kazasının merkezi olan Kürkçü (Kozak) ilçenin en eski köylerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde 18 haneli bir köy olduğu görülür” (Köse, 2008: 162).

Kürkçü, Kurtsuyu Deresi vadisinin doğusunda Kozak Tepesi'nin yamacında, hafif engebeli bir alan üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 177'si erkek; 189'u ise kadın olmak üzere toplam 366 nüfusu olan mahallede 149 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir. Eski taş yapıların bazılarında tuvalet ve banyo gibi unsurlar ya sonradan meskene eklenti şeklinde inşa edilmiş ya da tamamen meskenden bağımsız bir vaziyette bulunmaktadır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 1519 dekar alanda üzüm, 4735 dekar alanda buğday, 445,6 dekar alanda kayısı, 102,9 dekar alanda elma, 355,6 dekar alanda antepfıstığı ve 1611 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en yaygın yapılan hayvancılık türü küçükbaşdır. 1715 küçükbaş, 34 büyükbaş ile 15 kovan arı vardır. Mahallede ticari işletme olarak 4 adet bakkal, 1 adet kahvehane, 3 adet marangozhane ile 1 adet demirci atölyesi bulunmaktadır.

2 öğretmenin görev yaptığı Kürkçü İlkokulu'nda 26 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir; ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Kürkçü Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu “Kayabaşı” ve “Çortak” adı verilen kaynaklardan sağlanır. Mahallede sulama suyu yetersizdir.

Mahallenin yaylası kuzeydoğusunda kendi sınırları içerisinde bulunan “İhtı Yaylası”dır. Yaz aylarında 50-60 kadar aile bu yaylaya çıkmaktadır.

68-Mihrahor Mahallesi

Tablo-83: Mihrahor Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Mihrahor Mahallesi
Nüfusu	342
Hane Sayısı	104
Yükseltisi	165 m
İlçe Merkezine Uzaklık	4 km
Ulaşım	Mut-Mihrahor yolu 4. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°36'43.26"K-33°23'56.65"D

Kuzeyinde Selamlı Mahallesi, batısında Suçatı Mahallesi, doğusunda Palantepe Mahallesi ve güneyinde ise Mucuk Mahallesi ile sınırlıdır.

“Mihrahor ilçenin Osmanlı Devleti zamanında mevcut olan köylerinden biridir. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 14 haneli bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 164).

Mihrahor, Göksu Nehri'nin içinde menderesler çizerek aktığı geniş tabanlı bir vadi içerisinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 165'i erkek; 177'si ise kadın olmak üzere toplam 342 nüfusu olan mahallede 104 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme şeklinde veya taş yapılardır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. “Mihrahor Tarımsal Kalkınma Kooperatifi” adı altında tarım amaçlı kooperatifi bulunan

mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 8,8 dekar alanda armut, 466 dekar alanda buğday, 48,8 dekar alanda domates, 1215,6 dekar alanda kayısı, 100,2 dekar alanda erik, 53,6 dekar alanda fiğ, 3,8 dekar alanda yer fıstığı, 110,7 dekar alanda yonca ile 151 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en yaygın hayvancılık türü ilçe genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 2082 küçükbaş ve 155 büyükbaşın bulunduğu Mihrahor'de 50 kovan kadar da arı bulunmaktadır.

Mihrahor Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. Taşınmalı eğitimin olduğu mahallede ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mihrahor Sulama Birliği Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu Mut ilçe merkez ile sınırları içerisinde bulunan “Mersinli Pınarı” adlı kaynaktan sağlanırken; tarımda sulama suyu ise Göksu Nehri'nden sağlanmaktadır. Sulama suyu ve içme suyu mahallede yeterlidir.

Mihrahor'dan yaz aylarında sayısı yıllara göre değişmekle birlikte 30 kadar aile Zeyker, Kozlar ve Sertavul gibi yayla yerleşmelerine çıkmaktadırlar.

69-Mucuk Mahallesi

Tablo-84: Mucuk Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Mucuk Mahallesi
Nüfusu	89
Hane Sayısı	28
Yükseltisi	128 m
İlçe Merkezine Uzaklık	16 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°35'13.13"K-33°22'39.87"D

Kuzeyinde Suçatı Mahallesi, batısında Kırkkavak Mahallesi güneyinde Yeşilköy Mahallesi ve doğusunda ise Mihrahor Mahallesi ile sınırlıdır.

Köse, mahallenin kuruluş tarihi ile ilgili Cumhuriyet dönemini işaret etmektedir. Yalnız mahalle sınırları içerisinde bulunan eski kilise kalıntıları Mucuk'un daha eski bir yerleşim döneminde kurulduğu izlenimi vermektedir.

Mahalle muhtarının verdiği bilgiye göre “Mucuk” kelimesi arkeolojik kazılarda elde edilen kıymetli taşlara denmektedir.

Mucuk, Göksu Nehri'nin oluşturduğu yarı çevrik bir tepenin menderes dirseğine yakın kısmında kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 40'ı erkek; 49'u ise kadın olmak üzere toplam 89 nüfusu olan mahallede 28 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapıli ile betonarme şeklindedir. İlk katlar genelde ambar, ahır, depo vs. şeklinde kullanılmaktadır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarıma dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 16 dekar alanda erik, 64,3 dekar alanda buğday, 298,3 dekar alanda kayısı ve 160 dekar alanda ise zeytindir. Mucuk'ta hayvancılık faaliyetleri yok denecek kadar azdır. 11 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 10 kadar da büyükbaş hayvan vardır.

Mucuk Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır, ilk ve ortaokul çağındaki 12 kadar çocuk Evren Mahallesi'ne taşıma sistemi ile götürülürken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki okullarda taşıma ile gitmektedir.

Mahalle içme ve sulama suyunu Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. İçme ve sulama suyu yeterlidir.

Mahallenin yaylası Ermenek sınırları içerisinde bulunan “Dazgır Yaylası”dır. Hayvancılık faaliyetlerinin bitme noktasına geldiği için olsa gerek mahallede yaylacılıkta terk edilmiş durumdadır.

70-Narlı Mahallesi

Tablo-85: Narlı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Narlı Mahallesi
Nüfusu	196
Hane Sayısı	69
Yükseltisi	748 m
İlçe Merkezine Uzaklık	27 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 20. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'38.20"K- 33°38'1.61"D

Kuzeyinde Çukurbağ Mahallesi, batısında Hacıahmetli, güneyinde Çınarlı Mahallesi ve doğusunda ise Pamuklu Mahallesi ile sınırlıdır.

İlçenin doğusunda yer alan Narlı Mahallesi'nin ismini nereden aldığı net olarak bilinmiyor. Yalnız mahalle sakinleri ile yapılan mülakatta eskiden daha yoğun üretimi yapılan nar tarımından aldığı ifade edilmektedir.

Narlı Mahallesi Osmanlı Devleti zamanında kurulan yerleşmelerden birisidir. Öyle ki 1550 yılına ait temettü defterinde "Narlıca" olarak ismi geçen köy burası olması gerekir. 1913 tarihli idari rapora göre Sarıkavak nahiyesine 39 haneden oluşan köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 168).

Narlı, Göndere Deresi'nin batısında vadi içinde ve yamaçlarında kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir.

2017 yıllı verilerine göre 97'si erkek; 99'u ise kadın olmak üzere toplamda 196 nüfusu olan mahallede 69 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle bir ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme şeklindedir. Meskenlerde örtü gereci olarak beton ve toprak kullanılmıştır.

Ormanlık sahanın içinde kurulmuş olmasına rağmen mahallede ekonomik hayat daha çok meyve tarımı ve sınırlı olarak hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 1346,7 dekar alanda kayısı, 94,9 dekar alanda erik, 82,1 dekar alanda buğday, 11,3 dekar alanda incir, 62,7 dekar alanda zeytin ve 30 dekar alanda ise elmadır.

340 küçükbaş hayvanın bulunduğu mahallede 11 adet büyükbaş ile 40 kovan kadar da arı vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane, 1 adet tavuk çiftliği ile yaz aylarında faal hale gelen 1 adet meyve toplama merkezi diyebileceğimiz üzeri çinko ile örtülü yapı bulunmaktadır.

Narlı Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar Hacıahmetli Mahallesi'ne taşıma sistemi ile götürülürken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Sulama kooperatifi bulunan mahalle, içme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Bunargözü" adlı kaynak suyundan sağlamaktadır. Mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur. Ayrıca bu kaynaktan çıkan tatlı sular borularla Mut ilçe merkezine taşınmakta ve ilçenin şebeke suyu ihtiyacının bir kısmını karşılamaktadır. Mahallenin hidrolojik unsurlarından biride "Göndere Çayı"dır.

71-Narlıdere Mahallesi

Tablo-86: Narlıdere Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Narlıdere Mahallesi
Nüfusu	150
Hane Sayısı	41
Yükseltisi	572 m
İlçe Merkezine Uzaklık	53 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 40.km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°49'16.01"K-33°14'56.75"D

Kuzeyinde Güzelyurt Mahallesi, batısında Işıklar Mahallesi, doğusunda Akgedik Yaylası ve güneyinde ise Diştaş Mahallesi ile sınırlıdır.

Eski adı "Kertmen" olan Narlıdere Mahallesi ismini yoğun olarak yapılan nar tarımından almaktadır. "Cumhuriyet dönemin de uzun yıllar Diştaş Köyü'nün bir mahallesi olarak yönetilen Kertmen, 1993 yılında bu köyden ayrılarak "Narlıdere" adıyla yeni bir köy haline getirilmiştir" (Köse, 2008: 170).

Narlıdere, Mücerkapızı ve Akkapız Dereleri'nin oluşturduğu bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre

83'ü erkek; 67'si ise kadın olmak üzere toplam 150 nüfusu olan mahallede 41 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme şeklindedir. Çatı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak toprak veya beton kullanılmıştır.

Narlıdere de ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri: 299,7 dekar alanda buğday, 12,4 dekar alanda nohut, 168 dekar alanda kiraz, 153,5 dekar alanda ceviz, 24,7 dekar alanda nar, 75 dekar alanda elma, 12,4 dekar alanda üzüm ile 407 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü küçükbaşdır. 2853 adet küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Mahallenin merkezinde ticari bir işletme bulunmazken, sınırları içerisinde bulunan Akgedik ve Sertavul Yaylaları'nda değişik alanlarda faaliyet gösteren birçok ticari işletme bulunmaktadır.

Narlıdere Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri Diştaş Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ve tarımda sulama suyunu sınırları içerisinde bulunan "Kızpınarı ve Güzlükpınarı" adlı kaynak sularından sağlayan mahallede içme suyu yeterli olup sulama suyu yetersizliği bulunmaktadır. Sulama suyu problemini çözmek için bir sulama göleti projesinin olduğu mahalle sakinleri tarafından ifade edilmektedir. Bu konuyla ilgili kesin bilgiler elimizde mevcut değildir.

72-Ortaköy Mahallesi

Tablo-87: Ortaköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Ortaköy
Nüfusu	239
Hane Sayısı	45
Yükseltisi	177 m
İlçe Merkezine Uzaklık	3 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 3. km'de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'40.98"K-33°25'9.08"D

Kuzeyinde Gençali Mahallesi, güneyinde Barabanlı Mahallesi, doğusunda Hacınıhlu Mahallesi ve batısında ise Yapıntı Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut'un kuzeybatısında yer almaktadır. Eski adı "Kıpti" olan Ortaköy'ün ismini nereden aldığı bilinmemektedir.

Ortaköy Osmanlı Devleti'nin son yıllarında kurulan yerleşmelerdendir. Nitekim Mut'un idari yapısı hakkında Osmanlı Devleti'ne sunulan 2 Aralık 1913 tarihli rapora göre Ortaköy Mut merkez kazaya bağlı 24 haneli "Kıpti" adıyla kayıtlıdır (Köse, 2008: 172).

Ortaköy toplu yerleşmeye sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 112'si erkek; 127'si ise kadın olmak üzere toplamda 239 nüfusu olan mahallede, 45 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride, betonarme yapılar şeklindedir.

Karayolu ile kuzeydeki tepelik saha arasında sıkışıp kalmış olan mahallede ekonomik hayat eğlence mekânı işletmeciliği ile sınırlı da olsa tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım faaliyetleri daha çok mahallenin dışında yerleşmenin güneydoğusunda toplanmıştır.

Başlıca üretilen tarım ürünleri 91,1 dekar alanda kayısı, 35,6 dekar alanda erik, 16 dekar alanda yonca, 6 dekar alanda badem ve 6 dekar alanda ceviz ile 37,9 dekar alanda zeytindir. Mahallenin 755 adet küçükbaş, 52 adet büyükbaş ile 50 kovan kadarda arı vardır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 7 adet içkili eğlence merkezi vardır.

Mahallede taşımali eğitim verilmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocuklar ile ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Mahallenin içme suyu Mut ilçe merkezine yakın olmasından dolayı buradan sağlanmaktadır.

73-Özköy Mahallesi

Tablo-88: Özköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Özköy Mahallesi
Nüfusu	117
Hane Sayısı	47
Yükseltisi	150 m
İlçe Merkezine Uzaklık	23 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°29'15.51"K-33°30'19.78"D

Kuzeyinde Aşağıköşelerli Mahallesi, batısında ve güneyinde Gülnar İlçesi ile doğusunda ise Çağlayangedik Mahallesi ile sınırlıdır.

Özköy'ün kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Osmanlı Devleti dönemine ait kayıtlarda yerleşmenin mevcut olup olmadığı belli değildir. 1950 yılı öncesi nüfus istatistiklerinde Gülnar İlçesi'ne bağlı bir mahalledir (Köse, 2008: 174).

Özköy, Gelebiç Deresi'nin güneyinde, yükseltisi fazla olmayan tepelerden oluşan engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir.

2017 yıllı verilerine göre 58'i erkek; 53'ü ise kadın olmak üzere toplam 108 nüfusu olan mahallede 47 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme yapılar şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton veya toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat meyve ve hububat tarımına dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 59,5 dekar alanda erik, 250,1 dekar alanda buğday, 323,2 dekar alanda kayısı ve 137 dekar alanda ise zeytindir. Özköy'de hayvancılık yok denecek kadar azdır. 53 adet büyükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari bir işletme de bulunmamaktadır.

Özköy Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri mahallenin kuzeyinde bulunan Aşağıköşelerli Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

“Aşağıköşelerli-Özköy Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahalle, içme suyu sınırları içerisinde bulunan “Suyunözü” adı verilen kaynak suyundan sağlamaktadır. Kuzeyinden geçen Genebiç Deresi mahallenin en önemli hidrolojik unsurudur.

Hayvancılık faaliyetlerinin sınırlı olmasından olsa gerek mahallenin yaylası bulunmamaktadır. 5-6 kadar emekli aile Sertavul ve Kozlar gibi yaylalara serinlemek ve rekreasyonel faaliyetler için çıkmaktadır.

74-Özlü Mahallesi

Tablo-89: Özlü Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Özlü Mahallesi
Nüfusu	217
Hane Sayısı	81
Yükseltisi	788 m
İlçe Merkezine Uzaklık	25 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 7. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42'57.83"K-33°13'59.60"D

Kuzeyinde Göksu Mahallesi, doğusunda Alaçam Mahallesi, batısında ve güneyinde ise Ilıca Mahalleleri ile sınırlıdır.

Özlü Mahallesi Osmanlı Devleti zamanında kurulmuştur. 1518 yılına ait tapu tahrir defterinde “Dorla” adıyla kayıtlı 14 haneli bir mahalledir (Köse, 2008: 122).

Özlü Mahallesi, Mağras dağının güney yamacında engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahiptir. 2017 yıllı verilerine göre 109'u erkek; 108'i ise kadın olmak üzere 217 nüfusu olan mahallede 81 hane bulunmaktadır.

Tarımda sulama suyu yetersiz olan mahallede meskenlerin %40'ı kullanılmaktadır. Mahalledeki genç nüfus başta Mut merkez ve Karaman olmak üzere çeşitli yerlere göç etmektedir.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gerci olarak da beton veya toprak kullanılmıştır.

Özlü’de ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan mahallede bir adet tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 329 dekar alanda zeytin, 91 dekar alanda kayısı, 35,1 dekar alanda kiraz, 80dekar alanda nohut ile 1304 dekar alanda ise üzümdür. İçme suyunu mahalle sınırları içindeki kaynak suyundan sağlayan Özlü’de içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

Büyükbaş hayvancılığın giderek terk edildiği mahallede 56 adet büyükbaş, 1031 adet de küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca ticari işletme olarak 2 adet bakkallın bulunduğu mahallenin, bir diğer önemli özelliği ise elektrik enerjisi üretme amaçlı kurulan yerleşmenin hemen kuzeyinde bulunan rüzgâr türbinleridir.

Eğitim olanaklarının sınırlı olduğu mahallede ilkokul bulunmaktadır ama faal değildir. İlk ve ortaokul çağındaki 25 öğrenci Sakız Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

75-Palantepe Mahallesi

Tablo-90: Palantepe Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Palantepe Mahallesi
Nüfusu	800
Hane Sayısı	242
Yükseltisi	276 m
İlçe Merkezine Uzaklık	5 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 6. km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°36'35.78"K-33°26'23.83"D

Kuzeyinde Mut ilçe merkezi, batısında Mihrahor Mahallesi, doğusunda Kurtuluş Mahallesi ve güneyinde ise Yukarıköşelerli Mahallesi ile sınırlıdır.

“Palantepe (Hacıhüseyinli) ilçenin Osmanlı Devleti zamanında mevcut olan köylerinden biridir. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 93 haneli bir köy olarak kayıtlıdır” (Köse, 2008: 178).

Süpürge otuna mahalle sakinleri “Palan” demektedir. İsmi mahallenin genelinde görülen süpürge çalısından alan Palan tepe, küçük tepeliklerden oluşan hafif engebeli bir alan üzerinde kurulmuş toplu yerleşmeye özelliğine sahip bir kırsal mahalle yerleşmesidir.

2017 yılı TÜİK verilerine göre 401'i erkek; 399'u ise kadın olmak üzere toplam 800 nüfusu olan mahallede 242 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme ve taş yapılardır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ile hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 15,1 dekar alanda armut, 1704 dekar alanda buğday, 1436 dekar alanda kayısı, 68 dekar alanda erik, 14 dekar alanda nar ve 664 dekar alanda ise zeytindir.

İlçenin genelinde olduğu gibi Palantepe Mahallesi'nde de en yaygın yapılan hayvancılık türü küçükbaşdır. 4778 küçükbaş ve 110 büyükbaşın bulunduğu yerleşmede 114 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Mut ilçe organize sanayi bölgesi mahalle sınırları içerisinde yer almaktadır.

Palantepe Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır. 1 öğretmenin çalıştığı 12 öğrencisi olan anaokulu bulunmaktadır. Taşınmalı eğitimin olduğu mahallede ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki okullarda eğitim görmektedir.

“Palantepe Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu Mut ilçe merkezinden, tarımda sulama suyu ise Göksu Nehri'nden sağlanmaktadır. Sulama suyu sıkıntısından dolayı mahallenin bazı alanlarında nadas tarımı uygulanmaktadır.

Mahallenin köy altı yerleşim birimi ise Dağpazarı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Kestel Obası”dır. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile uğraşan aileler bu oba yerleşmesinde yaz boyu konaklamaktadır.

76-Pamuklu Mahallesi

Tablo-91: Pamuklu Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Pamuklu Mahallesi
Nüfusu	115
Hane Sayısı	43
Yükseltisi	656 m
İlçe Merkezine Uzaklık	30 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 20. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'4.58"K-33°38'42.98"D

Kuzeyinde İbrahimli Mahallesi, batısında Narlı Mahallesi, güneyinde Dereköy ve doğusunda ise Çömelek ve Karacaoğlan Mahalleleri ile sınırlıdır.

İlçenin doğusunda bulunan ve eski adı “Pembeli” olan Pamuklu Mahallesi’nin ismini nereden aldığı net olarak bilinmiyor. Yalnız mahalle sakinleri ile yapılan mülakatta pamuk üretimi yasaklanmadan önce bu yerleşmede pembe çiçekli pamuk yetiştirildiği için Pembeli ismini aldığı söylenmektedir.

Pamuklu Mahallesi, kesin tarihi bilinmemekle birlikte Osmanlı Devleti zamanında kurulduğu tahmin edilmektedir. Öyle ki 1844 yılına ait temettü defterinde ismi geçen yerleşme, 2 Aralık 1913 tarihli idari rapora göre Sarıkavak nahiyesine 32 haneden oluşan köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 180).

Pamuklu, Göndere Deresi’nin içinden aktığı vadi içinde kurulmuş gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 61’i erkek; 54’ü ise kadın olmak üzere toplam 115 nüfusu olan mahallede 43 hane vardır. Meskenler genellikle bir veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarmedir. Meskenlerde örtü gereci olarak çinko veya beton kullanılmıştır.

Ormanlık sahanın içinde kurulu olan mahallede ekonomik hayat tarım ve sınırlı olarak hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 190 dekar alanda buğday, 435,3 dekar alanda kayısı, 19 dekar alan da ceviz, 29,1 dekar alanda erik, 48,1 dekar alanda üzüm, 74,7 dekar alanda zeytin ile 78 dekar alanda ise elmadır.

Mahallenin hayvan varlığı oldukça azdır. 80 adet küçükbaşın bulunduğu Pamuklu’da 1 adet büyükbaş ile 50 kovanda arı vardır. Ayrıca Pamuklu’da ticari işletme olarak 1 adet kahvehane bulunmaktadır.

Pamuklu Mahallesinde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşımalı eğitim verilmektedir. İlkokul çağındaki çocuklar Dereköy’e taşıma sistemi ile götürülürken; ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir. Ayrıca mahallede eski okul binası günümüzde kütüphane olarak kullanılmaktadır.

Pamuklu Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Pembeli Şelalesi Mahalle’nin ve ilçenin en önemli doğal güzelliklerinden biridir. Göndere Deresi’nin kaynak

kısmına yakın bir yerde, meyil kırıklığı üzerinde oluşan şelalenin yaklaşık 2,5 metre yüksekliği bulunmaktadır (Fotoğraf-37).

Fotoğraf-37: Pembeli Şelalesi

İçme suyunu sınırları içerisinde bulunan “Taşlıoğlu” adlı kaynaktan sağlayan mahallede tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur. Mahallenin içinden geçen Göndere Deresi tarım açısından oldukça önemlidir.

77-Sakız Mahallesi

Tablo-92: Sakız Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Sakız Mahallesi
Nüfusu	1014
Hane Sayısı	284
Yükseltisi	374 m
İlçe Merkezine Uzaklık	30 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 15. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır
Koordinatı	36°38'35.11"K-33°17'26.07"D

Kuzeyinde Alaçam Mahallesi, doğusunda Hamamköy Mahallesi, batısında Tekeli Mahallesi ve güneyinde ise Aydınoğlu Mahallesi ile sınırlıdır.

Adını eskiden daha çok bulunan sakız bitki örtüsünden alan Sakız Mahallesi ilçenin en eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde

aynı adla 18 haneli bir köy olduğu görülür. 1913'te ki idari raporda ise Karadöne adıyla Sinanlı nahiyesine bağlı olarak gösterilmiştir (Köse, 2008: 182).

Sakız Mahallesi, ova tabanı üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşmedir. Ören, Topallı, Çatallı, Çiflikseniri, Mezdüzü ve merkez Sakız mevkilerinden oluşur. Mut'un kalabalık kır yerleşmelerinden biri olan Sakız'da 2017 yıllı verilerine göre 527'si erkek; 487'si ise kadın olmak üzere toplam da 1014 nüfus, 284 tane de hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti yeni yapılarda içeride, taş yapılı ve betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup, örtü gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak malzeme kullanılmıştır.

Sakız'da ekonomik hayat meyve tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanır. Sulama suyunu Göksu Nehri'nden karşılayan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri 1100 dekar alanda zeytin, 108 dekar alanda üzüm, 243,7 dekar alanda kayısı, 29,1 dekar alanda arpa ile 3167,5 dekar alanda ise buğdaydır.

Mahallede en yaygın yapılan hayvancılık türü inceleme sahasındaki diğer kırsal mahallelerin aksine büyükbaşdır. 2460 adet büyükbaş, 1220 adet de küçükbaş hayvan ile 100 kovan kadarda Sakız Mahallesi'nin arı varlığı bulunmaktadır. Ticari işletme olarak 5 adet bakkal ve 2 adet kahvehanesi olan mahallenin 2 adet de faal durumda olmayan değirmeni vardır.

Mahallenin merkezinde içersinde dikli bir taşı bulanan bir yapı bulunmaktadır; mahalle sakinlerinin "sarıç" dediği yapının eskiden su deposu olması muhtemeldir. Tarihi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır.

Eğitim olanaklarının açısından değerlendirdiğimizde Sakız Mahallesi'nde ilk ve ortaokul bulunmaktadır. Aydınoğlu, Özlü, Ilıca ve Bozdoğan mahallelerinden taşıma ile öğrencilerin geldiği okulda 400 öğrenci eğitim görmekte, 20 öğretmen ise görev yapmaktadır. Ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezinde eğitim almaktadır.

Sulama kooperatifi bulunan ve içme suyunu Ermenek Göksu'dan sağlayan mahallede içme de olmasa da tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

Mahallenin yayla yerleşmesi Özlü Mahallesi sınırları içerisinde yer alan “Derepazarı Yaylası”dır. Yıllara göre değişmekle birlikte 30-40 aile yaz aylarında bu yayla yerleşmesine çıkmaktadır.

78-Sarıveller Mahallesi

Tablo-93: Sarıveller Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Sarıveller
Nüfusu	361
Hane Sayısı	94
Yükseltisi	106 m
İlçe Merkezine Uzaklık	16 km
Ulaşım	Mut-Silifke karayolunun 11. km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°31'47.70"K-33°28'4.25"D

Kuzeyinde Karadiken Mahallesi, güneyinde Hacısait Mahallesi, doğusunda Kemenli Mahallesi ve batısında ise Güzelköy Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut’un Cumhuriyet döneminde kurulan köylerinden biridir. 1940-1945 yılları arasında kurulduğu tahmin edilmektedir. Çünkü nüfus kayıt istatistiğine 1945 yılında girdiği görülmüştür (Köse, 2008: 48).

Sarıveller Mahallesi Göksu Nehri’nin güney yakasında hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuştur ve gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşmedir. 2017 yıllı verilerine göre 182’si erkek; 179’u ise kadın olmak üzere toplam 361 nüfusu olan mahallede 94 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile betonarme yapılar şeklindedir. Düz damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok beton ile az da olsa toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 33,9 dekar alanda arpa, 66 dekar alanda biber, 1079,8 dekar alanda buğday, 54,9 dekar alanda domates, 50,1 dekar alanda erik, 1257,4 dekar alanda kayısı ile ve 686 dekar alanda ise zeytindir. Mahallede yetiştirilen en yaygın hayvan türü küçükbaşdır. 1871 küçükbaş hayvanın bulunduğu mahallede 285 adet de büyükbaş hayvan bulunmaktadır.

Mahallede, eğitim olanakları kısıtlıdır. Faal olmayan 1 adet okulun bulunduğu mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar Kurt Suyu Mahallesi'ne taşınırken ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Mahalle içme suyunu kaynak sularından, sulama suyunu ise Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Mahallenin içme suyunda olmasa da sulama suyu yetersizdir.

79-Selamlı Mahallesi

Tablo-94: Selamlı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Selamlı Mahallesi
Nüfusu	382
Hane Sayısı	130
Yükseltisi	156 m
İlçe Merkezine Uzaklık	5 km
Ulaşım	Mut-Selamlı yolunun 5. km'de yer alan mahalleye asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°37'27.00"K-33°23'4.20"D

Kuzeyinde Kadıköy ve Barabanlı Mahalleleri, güneyinde Mihrahor Mahallesi, doğusunda Hamamköy ve Suçatı Mahalleleri, batısında ise Mut ilçe merkezi ile sınırlıdır.

İlçenin merkeze yakın kırsal yerleşmelerinden biri olan Selamlı, inceleme sahasının en eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılında ait tapu tahrir defterinde aynı adla kayıtlı 21 haneli bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 186).

Selamlı Mahallesi Göksu Nehri'nin doğusunda bir tepe yamacında kurulmuştur ve gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir kırsal mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 196'sı erkek; 186'sı ise kadın olmak üzere toplamda 382 nüfusu olan mahallede 130 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin 75'e yakını eskiden Selamlı'nın mahallesi konumunda olan Yağlı Mevki'inde bulunmaktadır.

Mahallede meydana gelen toprak kayması afetine bağlı olarak bazı meskenler büyük oranda tahrip olmuştur. 1993 yılında kurulan su deposunun bu afete zemin hazırladığı mahalle sakinleri tarafından ifade edilmiştir. Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş ile betonarme yapılardır. Düz damlı olan

meskenlerde çatı gereci olarak beton veya toprak kullanılmıştır. Ayrıca mahallede ne zaman inşa edildiği bilinmeyen hamam ve eski yerleşim kalıntıları bulunmaktadır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri: 57,6 dekar alanda armut, 17,9 dekar alanda bamyası, 264,8 dekar alanda buğday, 109,4 dekar alanda erik, 809,3 dekar alanda kayısı, 65,5 dekar alanda mısır, 20,2 dekar alanda yonca, 17,5 dekar alanda yerbıstığı ile 382 dekar alanda ise zeytindir.

Tarım İlçe Müdürlüğü verilerine göre mahallenin 280 adet büyükbaş ile 1738 adette küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Ayrıca kışı geçirmek üzere mahalleye yaylalardan arı kovanları getirilmektedir.

Mahallede, eğitim olanakları kısıtlıdır. İlkokul binası bulunan mahallede okul faal değildir. Günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlkokul çağındaki öğrenciler ile ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

80-Suçatı Mahallesi

Tablo-95: Suçatı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Suçatı Mahallesi
Nüfusu	577
Hane Sayısı	172
Yükseltisi	138 m
İlçe Merkezine Uzaklık	15 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 15. km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°36'41.26"K-33°22'15.18"D

Kuzeyinde Hamamköy Mahallesi, doğusunda Mihrahor Mahallesi, batısında Aydınoglu ve Evren Mahalleleri ve güneyinde ise Mucuk Mahallesi ile sınırlıdır.

“Suçatı Köyü Osmanlı Devleti zamanında kurulmuştur. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 10 haneli bir köy olarak kayıtlıdır. 1913’te ki idari raporda ise Sinanlı nahiyesine bağlı 26 haneli bir köydür” (Köse, 2008: 182).

İlçenin en önemli akarsuyu olan Göksu Nehri iki ana koldan oluşmaktadır. Ermenek Göksu ve Hadim Göksu, bu iki akarsu Suçatı yakınlarındaki At Tepesi’nin

güneyinde birleşerek ana Göksu'yu oluşturur. Mahallenin Suçatı ismi bu iki kolun kavuştuğu yer olmasından kaynaklanmaktadır.

Araştırma sahası içerisinde yer alan Hamamköy, Suçatı, Mucuk, Köselikli, Ceritler ve Kemenli Mahalleleri yakın çevreleri Göksu Vadisi'nin yanal yönde genişlediği ve sekilerin sık basamaklı yamaçlar meydana getirdiği alanlardır (Avşar, 2014: 326).

Suçatı, Göksu Nehri vadisi içerisinde eski akarsu sekileri üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. Belen, Çatırık, Yusufeli, Harmanbeleni, İnbaşı ve merkez Suçatı alt kırsal mahalle yerleşmelerinden oluşur. Mahallede 2017 yılı verilerine göre 278'i erkek; 259'u ise kadın olmak üzere toplam da 537 nüfus ile 172 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti yeni yapılarda içeride, taş yapılı ve betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak daha çok beton ve az da olsa toprak kullanılmıştır.

Suçatı'da ekonomik hayat daha çok meyve, sebze tarımı ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyunu Göksu Nehri'nden karşılayan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri 407 dekar alanda zeytin, 1399,3 dekar alanda kayısı, 243,5 dekar alanda erik, 56,6 dekar alanda mısır, 19,6 dekar alanda pırasa ve 30,8 dekar alanda ise kavundur.

Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin daha yoğun yapıldığı mahallede, 562 adet büyükbaş, 1343 adet küçükbaş hayvan ile 72 kovan kadarda arı vardır. Mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal ve 1 adet de kahvehane bulunmaktadır.

İnceleme sahsında Kemenli, Suçatı, Hamamköy gibi büyükbaş hayvan varlığının fazla olduğu ve hayvancılığın ahır hayvancılığı şeklinde yapılan mahallelerde, üretim girdilerini azaltmak için başta yonca olmak üzere bazı tarım ürünlerinin üretimi yapılmaktadır (Fotoğraf-38).

Fotoğraf-38: Suçatı Mahallesi'nde Yonca Tarımı

Eğitim olanaklarının açısından değerlendirdiğimizde mahallede 2 öğretmenin görev yaptığı ve 16 öğrencinin eğitim gördüğü ilkokul bulunmaktadır. Ortaokul öğrencileri Hamamköy Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

“Mut Suçatı Sulama Kooperatifi” adında sulama birliği bulunan mahalle, içme suyunu Göksu Nehri'nden sağlamaktadır.

Suçatı Mahallesi'nin yayla yerleşmesi Özlü Mahallesi sınırları içerisinde yer alan “Göktepe Yaylası”dır. Suçatı'dan yaz aylarında 5 kadar aile bu yaylaya çıkmaktadır.

81-Tekeli Mahallesi

Tablo-96: Tekeli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Tekeli Mahallesi
Nüfusu	210
Hane Sayısı	70
Yükseltisi	445 m
İlçe Merkezine Uzaklık	38 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°38'52.43"K-33°13'21.38"D

Kuzeyinde Bozdoğan Mahallesi, doğusunda Sakız Mahallesi, güneyinde Çamlıca Mahallesi ve batısında ise Yanızcabağ Mahallesi ile sınırlıdır.

Mahalle sakinleri ile yapılan mülakata göre yerleşme ismini eskiden konargöçer olan ve bu alana yerleşen Tekeli Yörük Aşireti'nden almaktadır.

Tekeli Mahallesi Osmanlı Devleti zamanında kurulmuştur. Nitekim 1844 yılına ait temettü defterinde 'Tekeli Karadöne İslam Cemaati' adıyla bu köy de kaydedilmiştir. 2 Aralık 1913 tarihli raporda ise "Tekeli" Sinanlı nahiyesine bağlı 28 haneli bir mahalledir (Köse, 2008: 190).

Tekeli Mahallesi, Cabbar Deresi'nin kuzeydoğusunda hafif engebeli bir arazi üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşim birimidir. 2017 yılı verilerine göre 103'ü erkek; 107'si ise kadın olmak üzere toplam 210 nüfusu olan mahallede 70 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin 15-20 kadarı gerek içme suyu gerekse tarımda sulama suyu yetersizliğinden dolayı boş vaziyettedir.

Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapıyla betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton veya toprak kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok meyve tarımı ve az da olsa hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan Tekeli'de başlıca üretilen tarım ürünleri 1070 dekar alanda zeytin, 1415 dekar alanda buğday, 12,24 dekar alanda antepfıstığı ile 456 dekar alanda ise üzumdür.

Hayvancılık faaliyetlerinin giderek terk edildiği mahallede 37 adet büyükbaş ile 200 adet de küçükbaş hayvan vardır. Ayrıca Tarım İlçe Müdürlüğü verilerine göre 81 adet arı kovanı bulunan Tekeli'de ticari işletme de bulunmamaktadır.

Eğitim olanaklarının sınırlı olduğu mahallede ilkokul bulunmakta fakat faal değildir. İlkokul çağındaki çocuklar yakın mahallelere taşınıırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

Sulama kooperatifi bulunan, içme suyunu sınırları içerisinde çıkan "Gökbövet, Ambarkoyak ve Delibunarı" adlı kaynak sularından sağlayan mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

Mahallenin turistik en önemli yeri diyebileceğimiz mekân tarihi “Kızıl Minare Camisi”dir. Karamanoğlu Beyliği zamanında yapıldığı tahmin edilen yapı minaresinin renginden dolayı bu adı almıştır. Kemerleri günümüze kadar ayakta kalmış olan yapının tavanı ise tamamen göçmüş vaziyettedir. Ayrıca caminin minaresinin büyük bir bölümü ile mihrabının üst bölümü yıkılmış durumdadır. Caminin kuzey cephesinde bulunan tarihi mezar taşları da günümüze kadar aslını koruyabilmiştir (Fotoğraf-39).

Fotoğraf-39: Tekeli Mahallesi “Kızıl Minare”

Mahalleden 2 aile Yanlızcabağ Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Değirmenlik Yaylası’na yaz aylarında çıkmaktadır.

82-Topkaya Mahallesi

Tablo-97: Topkaya Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Topkaya Mahallesi
Nüfusu	134
Hane Sayısı	41
Yükseltisi	580 m
İlçe Merkezine Uzaklık	59 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 20.km’den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°50'13.58"K-33°5'40.19"D

Kuzeyinde Çampınar Mahallesi, batısında ve güneyinde Kızılalan Mahallesi ve doğusunda ise Güzelyurt Mahallesi ile sınırlıdır.

Topkaya Mahallesi'nin kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Daha önceleri Karaman İli'ne bağlı olan Topkaya, 16 Mayıs 1935'te Mut'a bağlanmıştır (Köse, 2008:192).

Topkaya, Küçükkızıl Dağı'nın doğu eteklerinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş, toplu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 66'sı erkek; 68'i ise kadın olmak üzere toplam 134 nüfusu olan mahallede 41 hane bulunmaktadır.

Topkaya'da, meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarme şeklindedir. Çatı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak toprak ve beton kullanılmıştır. Toprak meskenlerin bir kısmının üzerileri mavi renkli çadırlarla örtülü vaziyettedir.

Topkaya'da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Kuru tarım yapılan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri 17,1 dekar alanda antepfıstığı, 900,4 dekar alanda buğday, 36,2 dekar alanda arpa, 22,3 dekar alanda kayısı, 65,2 dekar alanda ceviz, 146 dekar alanda üzüm ile 332 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallede en çok yetiştirilen hayvan türü araştırma sahasının genelinde olduğu gibi küçükbaşdır. 1247 adet küçükbaş hayvan varlığı olan Topkaya'da 25 adet de büyükbaş hayvan vardır. Ayrıca mahallede ticari bir işletme bulunmamaktadır.

Topkaya Mahallesi'nde, bir adet faal durumda olmayan okul bulunmaktadır. İlk ve ortaokul öğrencileri Işıklar Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ve tarımda sulama suyunu sınırları içerisinde bulunan "Derekenarı" ve "Bahçelik" adlı kaynak sularından sağlayan mahallede içme suyu yeterli olup sulama suyu ise yetersizdir.

Mahallenin günümüzde köy altı yerleşmesi bulunmamaktadır. Hayvancılığın yoğun yapıldığı geçmiş zamanlarda mahallenin kendi sınırları içerisinde bulunan "Gidiriş Obası" günümüzde kullanılmamaktadır.

83-Topluca Mahallesi

Tablo-98: Topluca Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Topluca Mahallesi
Nüfusu	549
Hane Sayısı	179
Yükseltisi	484 m
İlçe Merkezine Uzaklık	9 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 3. km ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42'38.36"K-33°28'20.54"D

Kuzeyinde Dağpazarı Mahallesi, batısında Yıldızköy ve Gençali Mahalleleri, güneyinde ve doğusunda ise Hacımuflu Mahallesi ile sınırlıdır.

Eski adı Perakende olan Mut'un yakın kırsal mahallelerinden olan Topluca Mahallesi'nin ismini nerden aldığı bilinmemektedir. Yeni isminin, meskenlerin bir arada toplu dokulu yerleşme özelliğinden verildiği muhtemeldir.

Osmanlı Devleti zamanında kurulan Topluca Mahallesi, 1844 yılına ait temettü defterinde 31 haneli bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 194).

“Meteres Tepe” nin güney eteğinde kurulmuş olan Topluca Mahallesi toplu yerleşmeye sahip bir yerleşmedir. 2017 yılı verilerine göre 282'si erkek; 267'si kadın olmak üzere toplamda 549 nüfusu olan mahallede 179 hane vardır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarmedir. Çatılarda örtü gereci olarak taş yapılarda toprak; betonarme yapılarda ise beton kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım daha çok mahallenin güneyinde hafif engebeli verimli alanda toplanmıştır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 308 dekar alanda buğday, 415,8 dekar alanda kayısı, 79,7 dekar alanda erik, 72,9 dekar alanda incir, 188 dekar alanda elma ve 463 dekar alanda ise zeytindir.

Mahallenin kuzeyindeki dağlık saha kızılçam, maki ve fundalık bitki örtüsünden oluşmaktadır. Küçükbaş hayvancılık yetiştiriciliği için oldukça uygun olan mahallenin hayvan varlığı ise şöyledir: 370 adet büyükbaş ve 2510 adet küçükbaş hayvan ile 200 kovan arıdır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet kahvehane, 1 adet bakkal ile 1 adet fırın bulunmaktadır.

Topluca Mahallesi'nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk, orta ve lise çağındaki öğrenciler ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme suyunu Hacınıhlu Mahallesi sınırları içerisinde yer alan “Kırkpınar” adlı kaynaktan sağlayan mahallede içme suyunda olmamakla birlikte tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Ayrıca mahallede “Mut Topluca Sulama Kooperatifi” adında bir adet sulama kooperatifi bulunmaktadır.

84-Tuğrul Mahallesi

Tablo-99: Tuğrul Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Tuğrul Mahallesi
Nüfusu	138
Hane Sayısı	73
Yükseltisi	281 m
İlçe Merkezine Uzaklık	26 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 23. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°33'1.37"K-33°32'23.58"D

Kuzeyinde Kurtuluş Mahallesi, batısında Kemenli Mahallesi güneyinde Kurtsuyu Mahallesi ve doğusunda ise Hisar Mahallesi ile sınırlıdır.

Tuğrul, ilçenin eski yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde aynı adla kayıtlı 35 haneli bir köy olduğu görülür (Köse, 2008: 196).

Eski adı “Doğrulu” olan Tuğrul, Çiğdem Tepesi'nin güney yamacında bir sırt üzerinde kurulmuş gevşek dokulu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yılı verilerine göre 73'ü erkek; 65'i ise kadın olmak üzere toplam 138 nüfusu olan mahallede 48 hane bulunmaktadır.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir. İlk katlar genelde ambar, ahır, depo vs. şeklinde kullanılmaktadır. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton veya toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 155,1 dekar alanda erik, 1527 dekar alanda buğday, 998,9 dekar alanda kayısı ve 480 dekar alanda ise zeytindir. Tuğrul'da en yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. 1781 adet küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır.

“Tuğrul Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu Kayabaşı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan “Karyağdı” adı verilen kaynaktan sağlanırken; tarımda sulama suyu ise mahallenin doğusundan geçen Kurtsuyu Deresi’nden karşılanmaktadır.

Tuğrul Mahallesi’nde, eğitim olanakları sınırlıdır. İlk ve ortaokul öğrencileri mahallenin güneyinde bulunan Kurtsuyu Mahallesi’ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullarda eğitim-öğretim görmektedir.

Mahallede Osmanlı Devleti zamanında yapılmış bir adet tarihi cami bulunmaktadır (Fotoğraf-40). Tamir gören caminin kapısı üzerindeki Osmanlıca yazılmış levha ile haziresindeki eski mezarlar hariç tarihi bir görünümü bulunmamaktadır. Mahallenin ismini taşıyan Tuğrul Cami’nin haziresinde eski mezarlar ile ilgili bugüne kadar yapılmış bir araştırmada yoktur (Fotoğraf-41).

Fotoğraf-40: Tarihi Tuğrul Camii

Fotoğraf-41: Camii Haziresinde ki Mezar

Ayrıca araştırma sahasında ki Elbeyli, Tekeli ve Fakırca Mahalleleri’nin de Tuğrul Mahallesi’nde ki mezarla aynı yapıda mezarlıklar bulunmaktadır.

85-Yalnızcabağ Mahallesi

Tablo-100: Yalnızcabağ Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yalnızcabağ Mahallesi
Nüfusu	584
Hane Sayısı	183
Yükseltisi	879 m
İlçe Merkezine Uzaklık	40 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan asfalt yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°39'14.67"K-33° 9'31.93"D

Kuzeyinde Ilıca Mahallesi, batısında Ermenek İlçesi ve güneyinde Çamlıca Mahallesi, doğusunda ise Tekeli Mahallesi ile sınırlıdır.

Yalnızcabağ Mahallesinin ismini nereden aldığı tam olarak bilinmemektedir. Mahallenin isminin önceleri çokça tarımı yapılan üzüm bağlarından aldığı mahalleliler ifade etmektedir.

Yalnızcabağ Mahallesi ilçenin en eski yerleşmelerindedir. 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde aynı adıyla 36 haneli bir köy olarak kayıtlıdır (Köse, 2008: 198).

Yalnızcabağ Mahallesi, Kayısıbelen Tepesi'nin eteklerinde engebeli bir arazi üzerine kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşim birimidir. 2017 yılı verilerine göre 293'ü erkek; 291'i ise kadın olmak üzere toplam da 584 nüfusu olan mahallede 183 hane bulunmaktadır. Bu hanelerin 30 kadarı sadece yaz aylarına kullanılmaktadır (Fotoğraf-42).

Fotoğraf-42: Yalnızcabağ Mahallesi

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içerde taş yapı ile betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton veya çinko kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat daha çok tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 6039 dekar alanda buğday, 346 dekar alanda zeytin, 132 dekar alanda antepfıstığı, 325 dekar alanda üzüm, 334 dekar alanda ceviz ve 647 dekar alanda ise elmadır.

En yaygın hayvancılık türünün küçükbaş olduğu mahallede 5835 küçükbaş, 143 adet büyükbaş ile 136 kovan kadarda arı varlığı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet değirmen, 1 adet demirci dükkânı ve 3 adette marangoz atölyesi vardır. Cuma günleri sebze pazarı kurulan mahallede 1 adette son zamanlarda tarımı artan antepfıstığı ürününün işlenmesi için kurulmuş antepfıstığı soyma makinesi bulunmaktadır.

İlkokul ve ortaokulu bulunan mahallede, ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki değişik okullarda eğitim görmektedir. 12 öğretmenin çalıştığı, ilk ve ortaokulun aynı binada olduğu okulda, 137 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir.

İçme suyunu sınırları içerisinde bulunan ‘‘Güllekpınarı’’ adlı kaynaktan sağlayan mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur. Tarım arazileri ise ‘‘Değirmenpınarı’’ndan gelen su ile sulanmaktadır. Mahallede kendi adını taşıyan 1 adet tarımsal kalkınma ile 1 adet de sulama kooperatifi bulunmaktadır.

Yalnızcabağ sınırları içerisinde Balabolu Tepesi üzerinde bulunan Roma Dönemine ait olduğu İl Turizm Müdürlüğü’nde kayıtlı olan tarihi kalıntılar ile Karamanoğlu Mehmet Bey’in babasına ait olan Nure Sofi Türbesi mahallenin ve Mut ilçesinin önemli turistik değerlerindedir (Fotoğraf-43).

Mahallenin yaylası yerleşmenin kuzeyinde Ermenek sınırında bulunan ‘‘Değirmenlik Yaylası’’dır. Yalnızcabağ’dan 50-60 kadar aile yaz aylarında bu yaylaya çıkmaktadır.

Fotoğraf-43: Nure Sofi Türbesi

86-Yapıntı Mahallesi

Tablo-101: Yapıntı Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yapıntı Mahallesi
Nüfusu	1009
Hane Sayısı	349
Yükseltisi	170 m
İlçe Merkezine Uzaklık	15 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 5. km’de bulunan mahalleye asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'17.69"K-33°24'3.39"D

Kuzeyinde Burunköy Mahallesi, doğusunda Gençali Mahallesi, batısında Derinçay ve Hacıilyaslı Mahalleleri ve güneyinde ise Fakırca Mahallesi ile sınırlıdır.

Osmanlı klasik dönemdeki adı “Gürçi” olan Yapıntı Mut’un köklü geçmişe sahip yerleşmelerinden biridir. Nitekim 1500 yılına ait tapu tahrir defterinde 21 haneli bir köy olarak kayıtlıdır. 1913’teki idari raporda ise “Yapıntı” adıyla Mut merkez kazaya bağlı bir köydür (Köse, 2008: 200).

Yapıntı, Göksu Nehri kuzeyinde hafif engebeli arazi üzerine kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yerleşim birimidir. 2012 Büyükşehir Yasasından önce Zeytinlik, Kavaklı, Çatalburun ve merkez Yapıntı Mahalleleri’nden oluşmaktaydı.

Mut’un kalabalık mahallelerinden biri olan Yapıntı’da 2017 yıllı verilerine göre 508’i erkek; 501’i ise kadın olmak üzere toplam 1009 nüfus, 349 tane de hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek ve iki katlı, banyosu, tuvaleti yeni yapılarda içeride, taş yapılı veya betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak daha çok beton veya az da olsa toprak kullanılmıştır.

Yapıntı’da ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Sulama suyunu Pirinçsuyu Deresi ve Göksu Nehri ile yer altı kaynak sularından karşılayan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri 538 dekar alanda buğday, 3641 dekar alanda zeytin, 1163,6 dekar alanda kayısı ve 247,7 dekar alanda ise eriktir. İlkbahar aylarında yaşanan zirai don olayları kırsal mahallenin en önemli sorununu teşkil etmektedir.

Mahallede en yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. 1265 adet de küçükbaş hayvan varlığı bulunan Yapıntı'da 800 adet büyükbaş ile 50 kovan kadarda arı vardır. Yapıntıda ticari işletme olarak 3 adet bakkal, 3 adet kahvehane, 1 adet otel, 1 adet dinlenme tesisi, bir adet düğün salonu ile 2 adet petrol istasyonu bulunmaktadır.

Mahallenin ve ilçenin en önemli turistik değerlerinden biride Prinçsuyu Deresi üzerinde bulunan kemerli tarihi köprüdür. Ne zaman inşa edildiği hakkında bir araştırma bulunmayan köprü ilk günkü ihtişamı ile günümüze kadar gelebilmiştir.

Eğitim olanaklarının açısından değerlendirdiğimizde mahallede aynı yerleşkede yer alan 8 öğretmenin görev yaptığı 135 öğrencinin eğitim aldığı ilk ve ortaokul bulunmaktadır; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

İçme suyunu Mut ilçe merkezi şebeke suyu ile "Perente" adlı kaynaktan sağlayan mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur. Ayrıca mahallede "Mut Yapıntı Sulama Kooperatifi" adında bir adet sulama amaçlı kooperatif vardır.

87-Yeşilköy Mahallesi

Tablo-102: Yeşilköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yeşilköy Mahallesi
Nüfusu	268
Hane Sayısı	84
Yükseltisi	462 m
İlçe Merkezine Uzaklık	22 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°30'57.35"K-33°20'40.81"

Kuzeyinde Kavaklı ve Köseli Mahalleleri, doğusunda Güzelköy Mahallesi, batısında Kırkkavak Mahallesi ile güneyinde ise Gülнар İlçesi ile sınırlıdır.

Adını etrafındaki bitki örtüsünden alan Yeşilköy Mahallesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti zamanında kurulmuştur. Nitekim nüfus sayımına ait istatistiklerinde bu mahallenin ilk defa 1970 yılında yer aldığı görülmektedir (Köse, 2008: 202).

Yeşilköy Mahallesi, Küçükçamlıdüz Tepesi'nin güney yamacında hafif eğimli bir arazi üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yerleşim birimidir. Yeşilköy'de 2017 yılı verilerine göre 132'si erkek 136'sı ise kadın olmak üzere 268 nüfus, 84 tane de hane bulunmaktadır.

Tarımda sulama suyu yetersiz olan mahallede meskenlerin bir kısmı kullanılmamaktadır. Meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ve betonarme şeklindedir. Ayrıca meskenlerde çatı eğimi düz olup örtü gereci olarak beton veya toprak kullanılmıştır.

Yeşilköy'de ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Sulama suyu yetersiz olan ve kuru tarım yapılan mahallede, başlıca üretilen tarım ürünleri 2201 dekar alanda zeytin, 1082 dekar alanda buğday, 15,1 dekar alanda arpa, 11,1 dekar alanda ise nohuttur. Büyükbaş hayvancılığın fazla yapılmadığı mahallede 35 adet büyükbaş, 295 adet de küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır.

Eğitim olanaklarının açısından değerlendirdiğimizde ilk ve ortaokul öğrencileri mahallenin kuzeyindeki Köşelerli Mahallesi'ne taşınırken; ortaöğretim öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim almaktadır.

İçme suyunu sınırları içerisinde bulunan "Narlıca" adlı kaynaktan sağlayan mahallede içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Tarımda sulama suyunun yetersizliği mahallenin en önemli problemini teşkil etmektedir.

88-Yeşilyurt Mahallesi

Tablo-103: Yeşilyurt Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yeşilyurt Mahallesi
Nüfusu	262
Hane Sayısı	86
Yükseltisi	467 m
İlçe Merkezine Uzaklık	5 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 3. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°41'17.89"K-33°27'15.75"D

Kuzeyinde Topluca, Esençay ve Yıldızköy Mahalleleri, batısında Ortaköy ve Gençali Mahallesi, güneyinde Kelceköy ve doğusunda ise Çaltılı Mahallesi ile sınırlıdır.

Mut'un yakın mahallelerinden olan, eski adı "Sinabiç" olan Yeşilyurt Mahallesi yeni ismini mahallenin etrafında yer alan kızılçam ormanlarından almaktadır. Mahalle Ardiçtepe'nin güneyinde vadi tabanı ile vadi yamacında kurulmuştur.

Yeşilyurt Mut'un son dönemde kurulan yerleşmelerinden biridir. Hacınuhlu'dan 1992 yılında ayrılarak ayrı bir yerleşim birimi haline gelmiştir (Köse, 2008: 204).

Yeşilyurt Mahallesi'nde eski yapıların bulunduğu alanda toplu bir yerleşim görülürken; daha sonradan kurulan yeni yerleşim alanında ise meskenler son derece dağınıktır (Fotoğraf-44). 2017 yılı verilerine göre 137'si erkek; 125'i ise kadın olmak üzere toplam 262 nüfusu olan mahallede 86 hane bulunmaktadır.

Fotoğraf-44: Dağınık Kırsal Mahalle Yerleşmesine Güzel Bir Örnek "Yeşilyurt"

Eski yerleşim alanında bulunan genelde taş yapı olan meskenlerin çoğu terk edilmiş vaziyettedir. Yeni yerleşme alanında meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme yapılarıdır. Çatı eğimi düz olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok beton kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 735 dekar alanda buğday, 828,5 dekar alanda kayısı, 520

dekar alanda elma, 80,5 dekar alanda erik, 30,3 dekar alanda nohut ile 932 dekar alanda ise zeytindir.

Hayvancılık faaliyetlerinin çok yoğun yapılmadığı kırsal mahallede 10 adet büyükbaş ve 272 adet küçükbaş hayvan ile 50 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede 2 adet bakkal ile özellikle kayısı ve zeytin hasat zamanında faal duruma geçen 1 adet üzeri örtülü tarımsal ürün toplama merkezi bulunmaktadır.

Ardıçtepe mevkiinde bulunan “Sinobiç” araştırma sahasında ki bilinen en eski iki yerleşmeden biridir. Roma dönemine ait çok miktarda lahit bulunan alanda iki adet de su sarnıcı ile duvar kalıntıları bulunmaktadır. Sinobiç hem mahallenin hem de ilçenin en önemli turistik varlıkları içindedir (Fotoğraf-45).

Fotoğraf-45: Sinobiç Kalıntıları

Yeşilyurt Mahallesi’nde, eğitim olanakları kısıtlıdır. Eskiden ilkokul bulunan mahallede günümüzde taşımali eğitim verilmektedir. İlkokul çağındaki çocuklar ile ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

İçme ver tarımda sulama suyunu Hacınuhlu Mahallesi sınırları içersinde bulunan “Karaekşi” adlı kaynaktan sağlayan mahallede sulama kooperatifi bulunmaktadır. Yeşilyurt’ta tarımda sulama suyu ile içme suyu yeterlidir.

Yeşilyurt'un yayla yerleşmesi Söğütözü Yaylası'dır, Hacınuhlu Mahallesi sınırları içerisinde bulunan yaylaya yaz aylarında Yeşilyurt'tan 10 kadar aile çıkmaktadır.

89-Yıldızköy Mahallesi

Tablo-104: Yıldızköy Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yıldızköy Mahallesi
Nüfusu	159
Hane Sayısı	64
Yükseltisi	439 m
İlçe Merkezine Uzaklık	8 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 3. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42'48.16"K-33°27'30.91"D

Kuzeyinde ve doğusunda Topluca Mahallesi, güneyinde Hacınuhlu Mahallesi ile batısında Esençay ve Gençali Mahalleleri ile sınırlıdır.

Eski adı "Masara" olan Mut'un yakın kırsal mahallelerinden biri olan Yıldızköy ismini nerden aldığı bilinmemektedir.

"Mut'un en eski yerleşmelerinden biri olan Yıldızköy, 1550 yılına ait tapu tahrir defterinde 60 haneli bir köy olarak kayıtlıdır" (Köse, 2008: 84).

Meteres Tepesi'nin güney eteklerinde az eğimli bir alanda kurulan Yıldızköy toplu yerleşmeye sahip bir mahalledir (Fotoğraf-46).

Fotoğraf-46: Yıldızköy Mahallesi

2017 yılı verilerine göre 83'ü erkek; 76'sı ise kadın olmak üzere toplam da 159 nüfusu olan mahallede 64 hane vardır ancak bu hanelerin 15 kadarı kullanılmamaktadır. Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı veya betonarme şeklindedir.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım daha çok mahallenin güneyinden Yapıntı'ya kadar uzanan hafif engebeli verimli alanda toplanmıştır. Başlıca üretilen tarım ürünleri 469,6 dekar alanda kayısı, 40,2 dekar alanda erik, 59 dekar alanda buğday ile 84 dekar alan da ise zeytindir.

İnceleme sahasının genelinde olduğu gibi en yaygın hayvancılık türünün küçükbaş olduğu mahallede 1584 küçükbaş ile 47 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme diyebileceğimiz bir yer bulunmamaktadır.

Yıldızköy'de, eğitim olanakları kısıtlıdır. Mahallede 4 öğrencisi bulunan anaokulu bulunmaktadır. Eskiden ilkökuller bulunan mahallede günümüzde taşınmalı eğitim verilmektedir. İlk ve ortaokul çağındaki çocuklar ile ortaöğretim öğrencileri ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Sulama birliği kooperatifi bulunan Yıldızköy, içme suyunu Hacınuhlu Mahallesi sınırları içinde yer alan "Kırkpınar" adlı kaynaktan sağlamaktadır. Mahallede içme suyu yeterli olup; tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

Mahallenin köy altı yerleşim birimi "Kestel Obası"dır. Hayvancılık faaliyetlerinin azalmasından olsa gerek günümüzde bu obaya mahalleden çıkan aile kalmamıştır.

90-Yukarıköşelerli Mahallesi

Tablo-105: Yukarıköşelerli Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yukarı Köşelerli Mahallesi
Nüfusu	656
Hane Sayısı	172
Yükseltisi	110 m
İlçe Merkezine Uzaklık	17 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 17. km üzerinde olup, asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°33'6.19"K-33°27'8.48"D

Kuzeyinde Mihrahor Mahallesi, batısında Kavaklı Mahallesi, doğusunda Köselerli güneyinde ise Sarıverler Mahallesi ile sınırlıdır.

“Yukarıköselerli Mahallesi, Osmanlı Devleti’nin son döneminde kurulduğu tahmin edilmektedir. 1916 tarihli raporda “Kesikköprü” adı verilen yerde 120 hanenin oturdukları ifade edilmektedir” (Köse, 2008: 208).

Yukarıköselerli, Göksu vadisinin güneyinde, hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşmeye özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 343’ü erkek; 313’ü ise kadın olmak üzere toplam 656 nüfusu olan mahallede 172 hane vardır. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarmedir. Meskenlerin çatısı düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 658,4 dekar alanda buğday, 1749,5 dekar alanda kayısı, 54,1 dekar alanda erik, 27,8 dekar alanda sebze ile 1133 dekar alanda ise zeytindir.

En yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. Mahalle küçükbaş hayvan varlığı bakımından ilçenin ilk sırasında yer almaktadır 10.057 küçükbaşın bulunduğu mahallede 357 büyükbaş ile 92 kovan kadar da arı bulunmaktadır. Ayrıca mahallede ticari işletme olarak 1 adet bakkal ve 1 adette kahvehane vardır.

Yukarıköselerli Mahallesi’nde, eğitim olanakları çevre mahallelere istinaden gelişmiş durumdadır. 2 öğretmenin görev yaptığı ilkokulda 34 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir; taşıma sistemi ile ortaokul öğrencileri Köselerli Mahallesi’ne taşınırken; lise öğrencileri ise ilçe merkezindeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

“Mut Yukarıköselerli Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme suyu ve tarımda sulama suyu Göksu Nehri’nden sağlanmaktadır. Mahallenin kuzeyinde bulunan su deposuna nehirden pompalanan su buradan evlere şebeke sistemi ile dağıtılmaktadır.

91-Zeytinçukuru Mahallesi

Tablo-106: Zeytinçukuru Mahallesi Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Zeytinçukuru Mahallesi
Nüfusu	116
Hane Sayısı	41
Yükseltisi	160 m
İlçe Merkezine Uzaklık	19 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 18. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°35'5.75"K-33°19'45.00"D

Kuzeyinde Suçatı Mahallesi, batısında Evren Mahallesi güneyinde Kırkkavak Mahallesi ve doğusunda ise Mucuk Mahallesi ile sınırlıdır.

Zeytinçukuru Mut'un son dönemlerde kurulan yerleşmelerinden biridir. Eskiden "Çungurlu" olarak bilinen Zeytinçukuru, önceleri Evren köyünün bir mahallesi iken 1992 yılında bu köyden ayrılarak köy statüsü kazanmıştır (Köse, 2008: 210).

Zeytinçukuru, Göksu Nehri'nin kuzeyinde yükseltisi fazla olmayan küçük bir tepenin güney sırtında kurulmuş toplu dokulu yerleşme özelliğine sahip bir mahalledir. 2017 yıllı verilerine göre 61'i erkek; 55'i ise kadın olmak üzere toplam 116 nüfusu olan mahallede 41 hane bulunmaktadır. Meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapıllı veya betonarme şeklindedir. Meskenlerin çatı eğimi düz olup beton ve toprak örtü gereci kullanılmıştır.

Mahallede ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri ve üretim alanları şu şekildedir: 16 dekar alanda erik, 64,3 dekar alanda buğday, 298,3 dekar alanda kayısı ve 160 dekar alanda ise zeytindir. 454 adet küçükbaşın bulunduğu mahallede 63 kadarda büyükbaş hayvan vardır. Ayrıca mahallede ticari bir işletmede bulunmamaktadır.

Zeytinçukuru Mahallesi'nde, eğitim olanakları sınırlıdır, ilk ve ortaokul çağındaki 10 kadar çocuk Evren Mahallesi'ne taşıma sistemi ile götürülürken; ortaöğretim öğrencileri ise Mut merkezdeki farklı okullarda eğitim görmektedir.

Mahalle içme ve sulama suyunu Göksu Nehri'nden sağlamaktadır. Göksu'dan pompalanan su, mahallenin yüksekinde bulunan su deposunda depolanıp, buradan

şebeke sistemi ile evlere dağıtılmaktadır. “Mut Zeytinçukuru Sulama Kooperatifi” adında sulama amaçlı kooperatifi bulunan mahallede, içme ve sulama suyu yeterli durumdadır.

Mahallenin yaylası Ermenek İlçesi sınırları içerisinde bulunan “Dazgır Yaylası”dır. Hayvancılık faaliyetlerinin giderek terk edilmesinden olsa gerek mahalleden sadece 2 aile yaz aylarında bu yayla yerleşmesine çıkmaktadır.

3.2.2.2-Köy Altı Yerleşmeleri

Araştırma sahasında köy altı yerleşmeleri olarak yayla yerleşmeleri ve oba yerleşmeleri görülmektedir.

3.2.2.2.1-Yayla Yerleşmesi

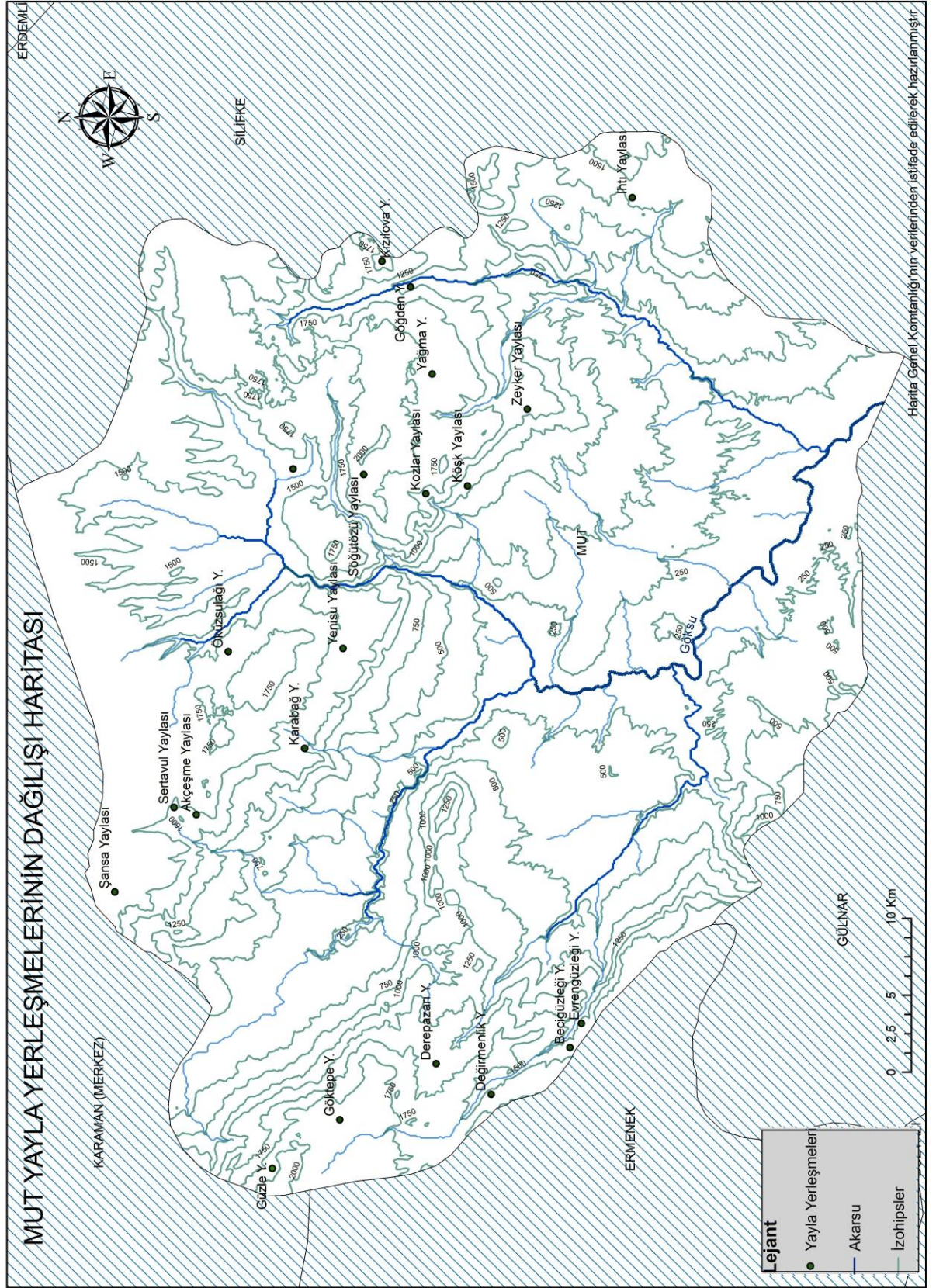
Doğanay (1997) yaylayı, kırsal yerleşmelerin devamlı yaşama bölgesi dışında kalan, onların ortaklaşa mülkiyetlerinde veya hazineye ait olan yaylalar, sosyal ve ekonomik bağlarla köye bağlı köy ekonomisinin tamamlayıcısı durumundaki ekonomik faaliyet alanları olarak tanımlamıştır (Aktaran: Tapur, 2009: 475).

İlçenin fiziki ve ekonomik coğrafya şartları yayla yerleşmelerinin kuruluşuna ve de yayla kültürünün oluşmasını kolaylaştırmıştır. Araştırma sahasında 21 adet yayla yerleşmesi tespit edilmiştir (Şekil-21).

Aylara ve yıllara göre nüfusları değişmekle birlikte bu yaylaların birçoğunda kalabalık bir nüfus görülmemektedir. Ulaşım yolları üzerinde yer alan yaylalarda nüfus diğer yaylalara kıyasla daha fazla olmaktadır.

Mut'ta sıcak yaz aylarında binlerce insan bir süreliğine de olsa serinlemek, hayvanlarını otlatmak ve eski bir geleneği yaşatmak gibi değişik amaçlarla yaylalara çıkmaktadırlar. İlçe merkezi yayla mevsiminde adeta terk edilmektedir. Resmi kurumlarda çalışan insanlar bile Sertavul ve Kozlar gibi ulaşımı kolay yaylalara günlük gidiş geliş yapmaktadır.

Şekil-20: Araştırma Sahası Yayla Yerleşmelerinin Dağılışı Haritası

1-Akgedik Yaylası

Tablo-107: Akgedik Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Akgedik Yaylası
Nüfusu	150
Hane Sayısı	60
Yükseltisi	1392 m
İlçe Merkezine Uzaklık	32 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 32. km’de bulunan yaylaya asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°49'23.54"K-33°19'5.86"D

Kuzeyinde Sertavul Yaylası, batısında Narlıdere Mahallesi güneyinde ve doğusunda ise Karabağ Yayla yerleşmesi ile sınırlıdır.

Kayaönü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan, ismini jeolojik yapısından alan Akgedik Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. Yaylanın kuzeyinde bulunan karstik mağaralar da bulunan tarihi kalıntılarla ilgili henüz kapsamlı bir araştırma mevcut değildir. Bu kalıntılara yola çıkarak yaylada yerleşmenin oldukça eski olduğunu söyleyebiliriz

Akgedik Yaylası'na Kayaönü Mahallesi'nden 20 aile Mut merkezden 20-30 aile, Geçimli ve Yapıntı Mahalleleri'nden 10 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Ayrıca Kayaönü Mahallesi'nden 4 kadar küçükbaş hayvancılık ile uğraşan aile "Çatma" adı verilen çadırlarda konaklamaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışmasında 60 kadar mesken ve eklentileri tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 150 civarı kişidir.

Akgedik Yaylası, Bağlık Tepe'nin güneydoğu sırtlarında engebeli bir saha üzerinde kurulmuştur. Mut- Karaman karayolu yaylanın içerisinden geçmektedir. Toplu dokulu yerleşme özelliği gösteren yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Genelde tek katlı olan konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar ise betonarme ve az da olsa prefabriktir. Genelde çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak çinko veya beton kullanılmıştır (Fotoğraf-47).

Fotoğraf-47: Akgedik Yaylası

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Vadi tabanında ki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri üzüm, elma, ceviz ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz ayların da insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır.

Akgedik, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Ayrıca elektrik, su ve telefon alt yapısı bulunan yaylada ticari işletme olarak 1 adet içkisiz lokanta bulunmaktadır.

Yayla içme ve sulama suyunu etraftaki yükseltilerden çıkan karstik kaynaklar olan “Akarca” kaynak suyundan sağlamaktadır. İçme suyunda olmasa da tarımda sulama suyu problemi vardır.

2-Becigüzleği Yaylası

Tablo-108: Becigüzleği Yaylası

Yerleşmenin Adı	Becigüzleği Yaylası
Nüfusu	100
Hane Sayısı	36
Yükseltisi	1409 m
İlçe Merkezine Uzaklık	45 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 35. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'0.57"K-33° 6'18.93"D

Kuzeyinde Değirmenlik Yaylası, batısında ve güneyinde Ermenek İlçesi, doğusunda ise Yalnızcabağ Mahallesi ile sınırlıdır.

“Güzle” kavramı yöre dilinde aşağı yükseltide ki yayla yerleşmeleri ifade etmektedir. Sonbahar aylarında havanın serinlemesine bağlı olarak özellikle hayvancılıkla uğraşan yayla sakinleri, kışlak olarak kullandıkları kırsal mahalle yerleşmesine inmeden önce daha aşağı yükseltide yaylalamaktadırlar.

Çamlıca mahallesi sınırları içerisinde olan Becigüzleği Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Eski adı “Beci” olan Çamlıca Mahallesi'nin 1500'lü yıllarda kurulduğunu biliyoruz. Hayvancılığa bağlı olarak, yaylacılık faaliyetlerinin de çok eskilere dayandığı araştırma sahasında, bu yerleşim biriminin de mahalle ile aynı dönemde kurulmuş olabileceğini söyleyebiliriz.

Becigüzleği, Adras Dağı'nın güneydoğu eteklerinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunduğu yaylada 36 yayla evi bulunmaktadır. Çamlıca mahallesinden 30 kadar aile bu meskenlerde konaklamaktadır. Bu konutlarda nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 100 civarı kişidir.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ile betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve bademdir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaş ile arıcılıktır. Arı kovanları nisan-ekim ayları arası yaylaya getirilirken hava sıcaklığının düştüğü kış aylarında ise aşağı yükseltide bulunan kırsal mahallelere indirilmektedir. Elektrik ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada ticari işletme bulunmamaktadır.

İçme suyunu etraftaki karstik kaynaklardan sağlayan Becigüzleği'de içme suyunda olmasa da tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

3-Değirmenlik Yaylası

Tablo-109: Değirmenlik Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Değirmenlik Yaylası
Nüfusu	180
Hane Sayısı	70
Yükseltisi	1409 m
İlçe Merkezine Uzaklık	65 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 35. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'0.57"K-33° 6'18.93"D

Kuzeyinde ve doğusunda Derepazarı Yaylası, batısında ve güneyinde ise Ermenek İlçesi ile sınırlıdır.

Değirmenlik Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak Mut İlçesi sınırları içerisinde bilinen en eski iki yerleşimden biri olan "Balabolu Antik Roma Kenti" bu yaylada bulunmaktadır (Fotoğraf-48). Çok sayıda lahit ve tarihi kalıntıların bulunduğu Balabolu'da yer alan Roma Dönemine ait, oyma taş aslan figürlerinin bir kısmı buradan alınarak, ilçe merkezindeki İlçe Orman Müdürlüğü'nün bahçesi ile yine ilçe merkezinde bulunan Çınaraltı Parkı'na getirilmiştir.

Fotoğraf-48: Balabolu Antik Kenti'nde Bulunan Lahitler

Yalnızcabağ sınırlarında bulunan yaylanın bir kısmı da Ermenek İlçesi'nin sınırları içerisinde kalmaktadır. Değirmenlik, Adras Dağı'nın güneydoğu eteklerinde

hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunmadığı yaylada 70 civarı yayla evi bulunmaktadır. Yalnızcabağ Mahallesi'nden 60 kadar aile ile Tekeli Mahallesi'nde de iki aile bu meskenlerde konaklamaktadır.

Yaylada nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 180 civarı kişi olduğu tahmin edilmektedir. Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı veya betonarme şeklindedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır.

Yaylada ekonomi, tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaşdır. Ayrıca etrafındaki yükseltilerde arıcılık faaliyetleride yapılmaktadır. Elektrik ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada ticari işletme bulunmamaktadır.

Balabolu Antik Kenti'nin yanı sıra Karamanoğlu Mehmet Bey'in babası olduğu bilinen Nure Sofi'nin türbesi de Değirmenlik yaylasında bulunmaktadır. Yöre halkının "Damlaçalı Ormanı" adını verdiği katran ve ladin gibi türlerden oluşan doğal güzellikleri ve tarihi kalıntıları ile Değirmenlik turizm potansiyeli oldukça yüksek bir yerleşim birimidir.

İçme ve tarımda sulama suyunu sınırları içerisinde bulunan "Değirmenlik Pınarı" adlı karstik kaynaklardan sağlayan yaylada içme ve tarımda sulama suyu sıkıntısı yoktur.

4-Derepazarı Yaylası

Tablo-110: Derepazarı Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Derepazarı Yaylası
Nüfusu	300
Hane Sayısı	90
Yükseltisi	1409 m
İlçe Merkezine Uzaklık	52 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°39'0.57''K-33° 6'18.93''D

Kuzeyinde Göksu Mahallesi, doğusunda Göktepe Yaylası, batısında ve de güneyinde Değirmenlik Yaylası ile sınırlıdır.

Belenoluk, Üzümvermez, Akçaalan, Söğütlü, Gögüz, Cibi, Başkoz ve Dedekavak adlı küçük yayla yerleşim birimlerinden oluşan Derepazarı Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Çevre yerleşmelerin ihtiyacında karşıladığı pazarın, yaz aylarında bu yaylada kurulmasından dolayı yerleşmeye "Derepazarı" ismi verilmektedir.

Derepazarı, Özlü Mahallesi'nin sınırları içerisinde Kerkez Tepesi'nin eteklerinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunmadığı yaylada 120 civarı yayla evi ile 30 kadar da çadır yerleşmesi bulunmaktadır.

Hamamköy Mahallesi'nden 50 kadar aile Alaçam Mahallesi'nden 10 kadar aile, Bozdoğan Mahallesi'nden 50 kadar aile Sakız Mahallesi'nden 30-40 aile bu meskenlerde ve çadırlarda yaz aylarında konaklamaktadır. Bu konutlarda nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 300 civarı kişidir.

Yaylada, meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarmedir. Eski yapıların çoğunda yeni yapıların ise bazısında ise tuvalet dışarıda yer almaktadır (Fotoğraf-49).

Fotoğraf-49: Tuvalet Kısmı Dışarıda Yayla Evi Örneği

Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. Çadırlar ise yöre halkının “Çatma” adını verdiği genelde mavi renkli kalın naylonun örtü gereci olarak kullanıldığı tarzdadır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaş ile arıcılıktır. Elektrik, telefon ve içme suyu alt yapısının bulunmadığı yaylada yaz aylarında faal olan 3 adet bakkal bulunmaktadır. Ayrıca yaz mevsiminde yaylada pazar günleri sebze pazarı kurulmaktadır.

İçme ve tarımda sulama suyunu etrafında karstik kaynaklardan sağlayan yerleşmede içme suyunda olmasa da, tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

5-Evengüzleği Yaylası

Tablo-111: Evengüzleği Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Evengüzleği Yaylası
Nüfusu	250
Hane Sayısı	105
Yükseltisi	1365 m
İlçe Merkezine Uzaklık	42 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 35. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°38'7.01"K-33° 6'37.81"D

Kuzeyinde Becigüzleği Yaylası, batısında ve güneyinde Ermenek İlçesi, doğusunda ise Yalnızcağ Mahallesi ile sınırlıdır.

Çamlıca Mahallesi sınırları içerisinde olan Evrengüzleği Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Yaylanın bir kısmı Ermenek İlçesi'nin sınırları içerisinde kalmaktadır.

“Güzle” kavramı yöre dilinde güz aylarında havanın serinlemesine bağlı olarak yaylaya nazaran daha aşağı yükselteleri ifade etmektedir. Yalnız Everengüzleği günümüzde yaz aylarında nüfus yoğunluğu artan bir yerleşim birimidir.

Evrengüzleği, Adras Dağı'nın güneydoğu eteklerinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş, dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunmadığı yaylada 105 civarı yayla evi bulunmaktadır. Evren mahallesinden 100 kadar aile ile Kırkkavak Mahallesi'nden 5 aile bu meskenlerde konaklamaktadır. Bu konutlarda nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 250 civarı kişidir.

Meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılı ile betonarmedir. Alt kat depo, ambar ve bazı evlerde ahır olarak kullanılmaktadır. Eski yapıların çoğunda ise tuvalet dışarıda yer almaktadır. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. Yaylada çadıra konaklayan ailelerde bulunmaktadır. Bu ailelerin sayısı konusunda net bir bilgi bulunmamaktadır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve bademdir. Ayrıca yayla sakinleri kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapmaktadırlar. Yaylada en çok yetiştirilen hayvan türü diğer yaylalarda olduğu gibi küçükbaştır. Elektrik ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada ticari işletme yoktur.

İçme suyunu etraftaki karstik kaynaklardan sağlayan Evrengüzleği'de içme suyunda olmasa da tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır. Su sıkıntısının en aza indirebilmek için yayla bahçelerinin kimisinde sulama havuzları inşa edilmiştir. Yağışlı dönemde dolan havuzlar, kurak dönemde sulama suyu olarak kullanılır.

6-Göğden Yaylası

Tablo-112: Göğden Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Göğden Yaylası
Nüfusu	350
Hane Sayısı	95
Yükseltisi	1402 m
İlçe Merkezine Uzaklık	54 km
Ulaşım	Mut-Çömelek-Kırobası yolu 35. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°48'9.51"K-33°38'57.20"D

Kuzeyinde Kızılova Yaylası, batısında Silifke İlçesi güneyinde Çömelek Mahalle merkezi ve doğusunda ise Kozlar Yaylası ile sınırlıdır.

Göğden Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. Yaylanın kuzeyinde ki karstik mağaralarda bulunan kaya mezarları ile pekmez yapımı için kullanıldığı tahmin edilen kaya oymaları, yaylada yerleşmenin ve yaylacılık faaliyetlerinin oldukça eski olduğunu göstermektedir.

Çömelek sınırları içerisinde bulunan yaylaya; 70 kadar aile Çatalharman Mahallesi'nden, 15 kadar aile Kurtuluş Mahallesi'nden, 5 kadar aile ise Hacıahmetli Mahallesi'nden çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yayla sakinleri ile yapılan mülakatlar ve elektrik-su aboneliği verileri ve arazi çalışmasına göre yaylada 95 kadar konut tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 350 kişi civarındadır.

Göğden, Göğden Deresi'nin vadi tabanı ile aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş, gevşek dokulu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Eski konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar ise genelde betonarmedir. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko ve az da olsa kiremit kullanılmıştır. Taş yapıların bazılarının da ise örtü gereci ardıç ağacı kabuğudur.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Vadi tabanında ki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri elma, ceviz ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz ayların da insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır.

Gögden, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Yaylanın içerisinde yer alan bazı mağaralar, çobanlarında içinde kalabileceği şekilde düzenlenmiş hayvan barınakları olarak kullanılmaktadır (Fotoğraf-50). Ayrıca ticari işletmenin bulunmadığı yaylada çok az da olsa kilim dokumacılığı vardır.

Fotoğraf-50: Gögden Yaylası'nda Hayvan Barınağı Olarak Kullanılan Mağaralardan Bir Tanesi

Yayla içme ve sulama suyunu etraftaki yükseltilerden çıkan kaynak suyu ile Gögden Deresi'nden sağlamaktadır.

7-Göktepe Yaylası

Tablo-113: Göktepe Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Göktepe Yaylası
Nüfusu	160
Hane Sayısı	55
Yükseltisi	1604 m
İlçe Merkezine Uzaklık	50 km
Ulaşım	Mut-Ermenek yolu 29. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°45'25.49"K-33° 6'4.57"D

Kuzeyinde Kızıllalan Mahallesi, batısında Ermenek ilçesi, doğusu ve güneyinde ise Derepaşarı Yaylası ile sınırlıdır.

Göktepe, araştırma sahasında yükseltisi en fazla olan yerleşmelerden biridir. Göktepe ismini yaylanın kuzeyinde bulunan 1964 rakımlı Göktepe Dağı'ndan almaktadır.

Göktepe, Özlü Mahallesi'nin sınırları içerisinde Göktepe Dağı'nın güneydoğu yamacında hafif eğimli ve engebeli bir alan üzerine kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunmadığı yaylada 55 civarı yayla evi ile 7 kadar da çadır bulunmaktadır.

Aydınoğlu Mahallesi'nden 30 kadar aile Göksu Mahallesi'nden 15 kadar aile, Kızıllan Mahallesi'nden 15 kadar aile ile Suçatı Mahallesi'nden 5 kadar aile bu meskenlerde ve çadırlarda yaz aylarında konaklamaktadır. Yaylada nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 160 kişiyi geçmemektedir.

Yaylada, meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapıyla betonarmedir. Meskenlerde kullanılan taşlar sahanın en önemli litolojik unsuru olan kireçtaşlarıdır. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. Bazı evlerde ise örtü gereci olarak kalın naylon çadırlar kullanılmıştır.

Yaylada ekonomik hayat tarım hayvancılığına dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri nohut, elma, kiraz, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaşdır. Elektrik, telefon ve içme suyu alt yapısının olmadığı yaylada ticari işletme de bulunmamaktadır.

İçme ve tarımda sulama suyunu etrafında karstik kaynaklardan sağlayan yaylada içme suyu ve tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

8-Güzle Yaylası

Tablo-114: Güzle Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Güzle Yaylası
Nüfusu	120
Hane Sayısı	42
Yükseltisi	1639 m
İlçe Merkezine Uzaklık	70 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 20.km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°50'48.19"K-33°0'43.63"D

Kuzeyinde ampınar Mahallesi, doğusunda Topkaya Mahallesi, batısında Karaman İli ve güneyinde ise Kızıllan Mahallesi ile sınırlıdır.

Güzle Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. ampınar Mahallesi'nin yaylası olan Güzle'nin Çampınar gibi Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulduğu tahmin edilmektedir.

Güzle, Küçük kızıl Dağı'nın güneyi yamaçında engebeli bir saha üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yayla yerleşmesidir. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışmasında 42 kadar mesken ve eklentileri tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 120 kişi civarındadır.

Güzle'de, meskenler genellikle tek katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapılar ile az da olsa betonarmedir. Çatıları eğimli olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Yaylanın doğusundaki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri üzüm, elma, kiraz, ceviz, sebze ile bademdir. Güzle, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Ayrıca elektrik, su ve telefon alt yapısının bulunmadığı yaylada ticari işletme de bulunmamaktadır.

Yaylanın en önemli hidrolojik unsuru yaylanın içinden yeryüzüne çıkan "Güzle pınarı" kaynağıdır. Bu kaynak suyu yaylanın güneydoğusundan Şeytanlı Deresi'ne bağlanmaktadır. İçme ve tarımda sulama suyunu "Güzle pınarı ve Havluoluğu" adlı kaynaklardan sağlayan yaylada içme suyu ve sulama suyu yeterli durumdadır.

9-Ihtı Yaylası

Tablo-115: Ihtı Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Ihtı Yaylası
Nüfusu	220
Hane Sayısı	70
Yükseltisi	1332 m
İlçe Merkezine Uzaklık	52 km
Ulaşım	Mut-Silifke yolu 28. km'den ayrılan asfalt yol ile Kürkcü Mahallesi'ne ulaşım sağlanır. Mahalleden ise stabilize yol ile yaylaya ulaşılmır.
Koordinatı	36°38'7.01"K-33°6'37.81"D

Kuzeyinde Karacaoğlan Mahallesi, doğusunda ve güneyinde Silifke İlçesi, batısında ise Kayabaşı ve Çınarlı Mahalleleri ile sınırlıdır.

Kürkcü Mahallesi sınırları içerisinde olan Ihtı Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ihtı Yaylası, Ihtı, Aşağıihtı ve Kargaderesi adındaki küçük yayla yerleşmelerinden oluşmaktadır.

Ihtı, Metris Dağı'nın güney eteklerinde hafif engebeli bir plato üzerinde kurulmuş gevşek dokulu yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunmadığı yaylada 70 civarı yayla evi bulunmaktadır.

Kürkcü Mahallesi'nden 60 kadar aile ile yaylaya yakın mahallelerden toplamda 10 kadar aile bu meskenlerde konaklamaktadır. Bu konutlarda nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 220 kişi civarındadır.

Meskenler genellikle tek katlı, tuvaleti dışarıda taş yapıdır. Yeni betonarme yapıların da bulunduğu yaylada meskenler çatı damlıdır. Çatılarda örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. Ayrıca yaylada çadırda konaklayan ailelerde bulunmaktadır. Bu ailelerin sayısı konusunda net bir bilgi bulunmamaktadır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri nohut, elma, ceviz, üzüm ve bademdir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaşdır. Küçükbaş hayvan varlığı hakkında bir bilgi elimizde mevcut değildir. Elektrik ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada ticari işletme bulunmamaktadır.

İçme suyunu etraftaki karstik kaynaklardan sağlayan İhti'da içme suyunda olmasa da tarımda sulama suyu sıkıntısı vardır.

10-Karabağ Yaylası

Tablo-116: Karabağ Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Karabağ Yaylası
Nüfusu	250
Hane Sayısı	100
Yükseltisi	1238 m
İlçe Merkezine Uzaklık	29 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 29. km'de bulunan yaylaya asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°48'21.91"K-33°19'29.22"D

Kuzeyinde Akçeşme Yaylası, batısında Kayaönü Mahallesi güneyinde Geçimli Mahallesi ve doğusunda ise Yenisu Yaylası ile sınırlıdır.

Geçimli sınırları içerisinde bulunan Karabağ Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. Yayla yakınında bulunan Alahan Manastırı ve Alakoda Kilisesi, Erken Hıristiyanlık Dönemi eseridir. Bu eserlerin varlığı yayla yerleşmesinin de eski olduğunu göstermektedir.

Karabağ Yaylası'na Geçimli Mahallesi'nden 60 aile, Mut merkezden 20-30 aile, Kadıköy ve Derinçay Mahalleleri'nden 10 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışmasında 100 kadar mesken ve eklentisi tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 250 civarı kişidir.

İsmi eskiden yoğun tarımı yapılan üzüm bağlarından alan yayla, Malya Deresi'nin mevsimlik bir kolu olan Karabağ Deresi'nin vadi yamaçlarında kurulmuştur (Fotoğraf-51).

Fotoğraf-51: Karabağ Yaylası

Karabağ, Hidiyet, Sultanöldü ve Mehli adı verilen küçük yerleşim birimlerinden oluşan dağınık dokulu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Eski konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar ise genelde betonarme ve az da olsa prefabriktir. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Vadi tabanında ki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri üzüm, kiraz, elma, ceviz ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz aylarında insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır.

Karabağ, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Ayrıca elektrik alt yapısı bulunan yaylada ticari işletme bulunmamaktadır.

Yayla içme ve sulama suyunu yerleşme yakınında ki karstik kaynaklar olan “Şifalısu, Kocaoluk ve Kertellik” gibi kaynak sularından sağlamaktadır. İçme suyunda olmasa da tarımda sulama suyu problemi vardır.

11-Kızılova Yaylası

Tablo-117: Kızılova Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kızılova Yaylası
Nüfusu	50
Hane Sayısı	15
Yükseltisi	1702 m
İlçe Merkezine Uzaklık	59 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 35. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°50'36.28"K-33°39'23.76"D

Kuzeyinde Ballı Mahallesi, batısında Silifke İlçesi güneyinde Göğden Yaylası ve doğusunda ise Çivi Mahallesi ile sınırlıdır.

Kızılova, Orta Toroslar'da ki en büyük polyelerden birinde kurulmuş bir olan bir yayla yerleşmesidir. 1702 m rakımı ile araştırma sahasında ki en yüksek yerleşmelerden biridir. Kızılova polyesi çapı 1,5 km olan, içerisinde terra-rossa toprakları bulunan bir erime alanıdır (Fotoğraf-52).

Fotoğraf-52: Kızılova Polyesi

Çömelek sınırları içerisinde bulunan yaylaya; 10 kadar aile Çatalharman Mahallesi'nden, 5 kadar aile Kurtuluş Mahallesi'nden çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yaylada yapılan arazi çalışmasında yaylada 15 kadar basit yığma taş yayla evi tespit edilmiştir. 3-4 kadar hayvancılık ile uğraşan aile ise çadırlarda konaklamaktadır. Yaylada en kalabalık zamanda nüfus 50 kişiyi geçmemektedir.

Çatısı basit naylon çadırlar ile örtülmüş yayla evlerine yerel halk “Çevlik” adını vermektedir. Kızılova gibi yüksek yerleşim birimlerinde kış aylarında etkili olan kar yağışı çatıya zarar vermesin diye bu yapılarda çatı örtü gereci sadece yayla döneminde bulunmaktadır. Sonbaharda yayladan göç başlayınca yayla sakinleri örtü gereçlerini de söküp yanlarında götürmektedir. Kış mevsiminde yığma taşla inşa edilen konutların sadece duvarları ile çatı iskeletini oluşturan ağaçlar kalmaktadır (Fotoğraf-53).

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Polye tabanında ki düzlükle özellikle nohut tarımı yapılmaktadır. Ayrıca yaylada yaz ayların da insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır. Kızılova, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır.

Yaylada telefon, elektrik ve içme su gibi alt yapı özellikleri bulunmamaktadır. Yayla içme ve sulama suyunu polyenin kenarlarındaki karstik kaynaklardan sağlamaktadır. Ayrıca kış aylarında polyenin tabanında küçük bir su birikintisi oluşmaktadır. Bu küçük su birikintisi yine aynı polyenin tabanındaki düden sayesinde yer altı sularını beslemektedir.

Fotoğraf-53: Kızılova Yaylası'nda Yöre Halkının "Çevlik" Adını Verdiği Mesken Türü

12-Kozlar Yaylası

Tablo-118: Kozlar Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kozlar Yaylası
Nüfusu	600
Hane Sayısı	343
Yükseltisi	1417 m
İlçe Merkezine Uzaklık	14 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°44'8.96"K-33°30'36.56"D

Kuzeyinde Söğütözü Yaylası, doğusunda Yağma Yaylası, batısında Topluca Mahallesi ile güneyinde ise Köşk Yaylası ile sınırlıdır.

Ceviz anlamına gelen “Koz” kelimesinden ismini alan yayla, Kozlar, İşemik ve Kumru adlı küçük yayla yerleşim birimlerinden oluşmaktadır. Kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir.

Kozlar, Hacınuhlu Mahallesi'nin sınırları içerisinde Büyükeğri Dağı'nın güney yamacı üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yayladır.

İmar planının bulunduğu yaylada 343 yayla evi ile eklentileri bulunmaktadır. Bu evlerin 24 tanesi Kumru Mevki'inde; 10 tanesi de İşemik Mevki'inde yer almaktadır. Yaylaya Mut merkez başta olmak üzere ilçenin birçok mahallesinden yaz aylarında aileler yayla faaliyetleri için gelmektedir. Bu konutlarda nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 600 kişi civarındadır.

Yaylada, meskenler genellikle iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride taş yapı ve betonarme evler ile az da olsa prefabriktir. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak kiremit veya çinko kullanılmıştır (Fotoğraf-54).

Fotoğraf-54: Kozlar Yaylası

Kozlar yaylası ilçenin “Sertavul Yaylası”ndan sonra en çok gelişmiş köy altı yerleşmesidir. Mut merkeze yakın olmasının gelişmesinde katkısı büyüktür. Yaylada yetiştirilen başlıca tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir.

Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Elektrik, telefon ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada yaz aylarında faal olan 2 adet bakkal ile 3 adet kahvehane bulunmaktadır. Ayrıca yıl boyu hizmet veren bir adet yayla oteli bulunmaktadır. 30 odalı otelin yatak kapasitesi 60’tır.

Kozlar Yaylası’nın güneyinde yer alan “Mavga Kalesi”, ilçenin ve yaylanın en önemli turistik yerlerindedir. İl Turizm Müdürlüğü verilerine göre, sağlam kalan bir burcundaki kitabeye göre Alaattin Keykubat’ın emri üzerine 1230 yıllarında yapılmıştır. Sarp ve dik kayalar üzerine yapıldığından görünüşü ürperti vermektedir. Yüksekliği 150 metredir. Kale içindeki odalar, yemeklikler, sulama tekneleri ve içi “Horasan Harcı” ile sıvanmış su sarnıçları kayalara oyularak oluşturulmuş olup büyük emek harcanmıştır.

13-Köşk Yaylası

Tablo-119: Köşk Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Köşk Yaylası
Nüfusu	200
Hane Sayısı	68
Yükseltisi	1071 m
İlçe Merkezine Uzaklık	12 km
Ulaşım	Mut-Çömelek-Kırobası yolu 11. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°42'37.75"K-33°30'56.00"D

Kuzeyinde Kozlar Yaylası, batısında Topluca Mahallesi güneyinde Çaltılı Mahallesi ve doğusunda ise Bağcağız Mahallesi ile sınırlıdır.

Çaltılı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Köşk Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. İlçenin son zamanlarında gelişme gösteren yaylası olan Köşk, Dazgır Tepesi'nin güney eteklerinde kızılçam ormanı içerisinde kurulmuştur.

Köşk Yaylası'na Mut merkezden, Hacıahmetli ve Hacınuhlu Mahalleleri ile Köselerli Mahallesi'nden 60 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Ayrıca merkeze yakınlığından dolayı yaylada 6-7 kadar hane de yıl boyunca sürekli konaklamaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışması ile belediyenin imar bilgilerine göre yaylada 68 mesken ve eklentileri tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 200 kişi civarındadır (Fotoğraf-55).

Fotoğraf-55: Köşk Yaylası

İsmi nereden aldığı bilinmeyen yayla, gevşek dokulu yerleşme özelliği gösterir. Yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Eski konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar genelde betonarme ve az da olsa prefabrikdir. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak çinko ve kiremit kullanılmıştır.

Köşk Yaylası'nda ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Yaylanın güneyindeki hafif eğimli düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm, nohut, kiraz, sebze ile bademdir.

Köşk, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesi değildir. Ayrıca özellikle ilçe merkezinden gelen emekli kesimin oluşturduğu nüfus, bunaltıcı yaz aylarında yaylayı bir kaçış yeri olarak görmektedir. Elektrik, su ve telefon alt yapısı bulunan yaylada ticari işletme bulunmamaktadır. Yaylanın kuzeyinden, orman yolu inşasında kullanılmak üzere kum çıkartımı yapılmıştır.

Yayla içme ve sulama suyunu kuzeyindeki yükseltilerden çıkan karstik kaynak sularından sağlamaktadır. Kaynak sularından borular ile getirilen su yaylanın kuzeyindeki su deposunda biriktirilmekte buradan da yayladaki meskenlere dağıtılmaktadır.

14-Öküzsulağı Yaylası

Tablo-120: Öküzsulağı Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Öküzsulağı Yaylası
Nüfusu	25
Hane ve Çadır Sayısı	10
Yükseltisi	1551 m
İlçe Merkezine Uzaklık	37 km
Ulaşım	Mut-Dağpazarı yolu 11. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°50'2.05"K-33°24'44.71"D

Kuzeyinde Kavaközü Mahallesi, batısında Akgedik Yaylası güneyinde Yenisu Yaylası ve doğusunda ise Dağpazarı Mahallesi ile sınırlıdır.

Kavaközü Mahallesi sınırları içerisinde bulunan yaylaya; 10 kadar aile Burunköy Mahallesi'nden çıkmaktadır. Burunköy'den çıkan ailelerin 5'i yayla evlerinde konaklarken; 5 aile ise çadırlarda yaylalamaktadır.

Öküzsulağı, Dağpazarı Mahallesi ile Kavaközü Mahallesi arasında yer alan nispeten eğimli bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Yaylada meskenler yayla sakinlerinin “çevlik” adını verdiği, kış mevsiminde çatı örtüsü bulunmayan durumdaki konutlardır. Yayla zamanı gelen Burunköy sakinleri beraberinde çatı gereçlerini de getirmekte ve yayla zamanı tekrar çatıları naylon malzeme ile inşa etmektedir.

Diğer adı “Avoluk” olan Öküzsulağı Yaylası'nda ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca yetiştirilen tarım ürünleri elma, ceviz, nohut ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz aylarında insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır. Öküzsulağı, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. Yayla sakinlerinin ifadesine göre 1500 kadar küçükbaş hayvan bulunmaktadır.

Elektrik, telefon gibi alt yapı hizmetlerinin bulunmadığı yaylada içme ve sulama suyu yaylanın batısındaki karstik kaynaklardan sağlanmaktadır. Ayrıca yaylanın hemen kuzeyinden Kestelkabızı Deresi'nin tali bir kolu geçmektedir.

15-Sertavul Yaylası

Tablo-121: Sertavul Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Sertavul Yaylası
Nüfusu	10.000
Hane Sayısı	1827
Yükseltisi	1500 m
İlçe Merkezine Uzaklık	36 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 36. km'de bulunan yaylaya asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°53'5.94"K-33°16'45.38"D

Kuzeyinde Karaman İli, doğusunda Kavaközü Mahallesi, batısında Gökçetaş Mahallesi ve güneyinde ise Narlıdere Mahallesi ile sınırlıdır.

Akçeşme, Alçılı, Küçüksertavul ve Büyüksertavul adlı küçük yayla yerleşim birimlerinden oluşan Sertavul Yaylası'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Yaylada bulunan han kalıntıları, antik mezarlar ve gözetleme kuleleri yerleşim oldukça eski olduğunu göstermektedir (Fotoğraf-56).

Günümüzde ayrı bir idari yönetim birimi olmayan Sertavul'un, 1518 yılında Osmanlı Devleti zamanında 55 haneli bir köy olduğu bilinmektedir (Köse, 2008: 28).

Sertavul, Narlıdere Mahallesi'nin sınırları içerisinde Han Deresi vadisi içerisinde kurulmuş toplu yerleşme özelliğine sahip bir yayladır. İmar planının bulunduğu yaylada 1827 yayla evi bulunmaktadır.

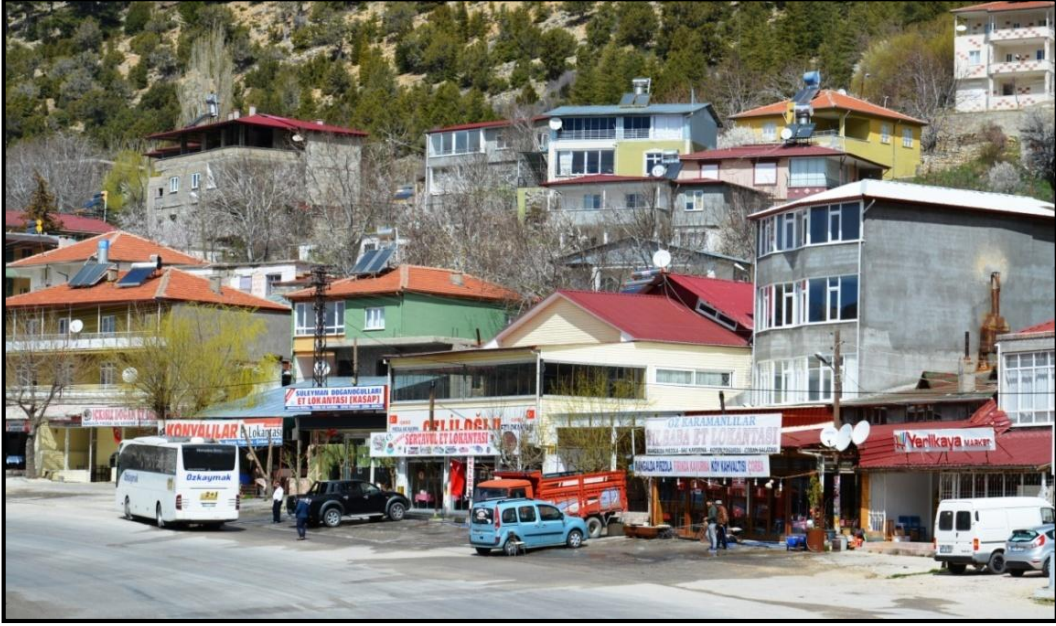
Fotoğraf-56: Sertavul Hanı'nın Kalıntıları

Setavul Yaylası'na başta Mut ilçe merkezi ve kırsal yerleşmeleri olmak üzere çevre illerden de insanlar yaz aylarında yaylacılık faaliyetleri için gelmektedir. Bu konutlarda nüfus, aylara ve yıllara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 10.000 civarındadır. Yayla nüfus miktarı ile gerek araştırma sahası olan Mut İlçesi'nin gerekse de Orta Toraslar'ın önemli yayla yerleşmelerinden birisidir.

Yayla tarım ve hayvancılık dışı ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişme göstermiştir. Akdeniz Bölgesi'ni İç Anadolu Bölgesi'ne bağlayan en önemli ulaşım yollarından biri olan "Sertavul Geçiti" yaylanın kuzeyinde bulunmaktadır. Geçitin varlığı, D750 karayolunun yaylanın içerisinden geçmesi, doğal yoğurt, peynir ve et üretimi Sertavul Yaylası'nı yılın dört mevsiminde canlı bir ticaret alanı haline getirmiştir (Fotoğraf-57). Özellikle et lokantaları bu karayolunu kullanan insanların uğrak yeri haline gelmiştir.

Fotoğraf-57: İlçenin En Büyük Kırsal Yerleşmesi "Sertavul" Yılı Boyunca Canlı Bir Ticaret Alanıdır

Başlıca üretilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir. Elektrik, telefon ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada ticari işletme olarak 1 adet manav, 2 adet fırın, 11'i içkili olmak üzere 24 adet lokanta, 6 adet bakkal, 4 adet kahvehane, 1 adet petrol istasyonu ile 1 adette hırdavat dükkânı bulunmaktadır. Ayrıca yaz mevsiminde yaylada haftanın bir günü sebze pazarı kurulmaktadır.

Yaylada, meskenler genellikle çok katlı, banyosu, tuvaleti içeride modern betonarme yapılarıdır. Ana yol kenarındaki meskenlerde alt katlar genelde ticari işletme olarak kullanılmaktadır. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak çinko ve kiremit kullanılmıştır.

Yaylada ekonomik hayatın bir kısmı ise tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başlıca üretilen tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaş ile arıcılıktır. Yaylada üretilen küçükbaş hayvanlar buradaki ticari işletme olan lokantaların et ihtiyacını karşılamakta kullanılmakla birlikte aynı zamanda yarı işlem görmüş halleri ile de ziyaretçilere satılabilmektedir.

16-Sorgun Yaylası

Tablo-122: Sorgun Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Sorgun Yaylası
Nüfusu	35
Hane Sayısı	15
Yükseltisi	1489 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 11. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°48'9.51"K-33°38'57.20"D

Kuzeyinde Çivi Mahallesi, batısında Kestel Obası, güneyinde Söğütözü Yaylası ve doğusunda ise Göğden Yaylası ile sınırlıdır.

Çivi Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Sorgun Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur.

Sorgun Yaylasına 15 kadar aile Palantepe Mahallesi'nden çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışmasında 15 mesken ve eklentileri tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 35 kişi civarındadır.

Sorgun, mevsimlik bir akarsu olan Söğütözü Deresi vadi tabanı ile aynı vadinin yamaçlarında kurulmuş, dağınık dokulu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Eski konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar ise genelde betonarme ve az da olsa prefabriktir. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak çinko ve kiremit kullanılmıştır.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Vadi tabanında ki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri elma, ceviz, sebze ile bademdir. Sorgun, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Ayrıca elektrik alt yapısı bulunan yaylada ticari işletme bulunmamaktadır.

Yayla içme ve sulama suyunu etraftaki yükseltilerden çıkan kaynak sularından sağlamaktadır. “Yenibunar ve Büyükbunar” adı verilen kaynaklardan gelen sular yaylanın kuzeyindeki su deposunda depolanıp buradan yayla evlerine dağılmaktadır.

17-Söğütözü Yaylası

Tablo-123: Söğütözü Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Söğütözü Yaylası
Nüfusu	200
Hane Sayısı	63
Yükseltisi	1438 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°47'29.86"K-33°30'26.90"D

Kuzeyinde Sorgun Yaylası, batısında Kestel Obası güneyinde Kozlar Yaylası ve doğusunda ise Hacıahmetli Mahallesi ile sınırlıdır. Mut-Çömelek-Kırobası yolu 11. km'den ayrılan asfalt yol ile yaylaya ulaşım sağlanabildiği gibi Dağpazarı Mahallesi yolu ile de yaylaya ulaşım sağlanabilir.

Hacınuhlu Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Söğütözü Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. Yayla içerisinden geçen Söğütözü Deresi üzerinde bulunan ve ne zaman inşa edildiği bilinmeyen, tek kemerli tarihi köprü yaylada yerleşmenin eski olduğunu göstermektedir.

Söğütözü Yaylası'na Mut merkezden, Yeşilyurt ve Hacınuhlu Mahalleleri ile Silifke'nin Kargıcak Mahallesi'nden 60 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışmasında 63 mesken ve eklentileri tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 200 kişi civarındadır.

İsmi mevsimlik bir akarsu olan Söğütözü Deresi'nden alan yayla, dağınık dokulu yerleşme özelliği gösterir (Fotoğraf-58). Yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Eski konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar ise genelde betonarme ve az da olsa prefabriktir. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır.

Fotoğraf-58: Söğütözü Yaylası

Söğütözü Deresi vadi tabanı ve yamaçların da kurulan yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Vadi tabanında ki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri elma, ceviz, armut ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz aylarında insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır.

Söğütözü, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Ayrıca elektrik alt yapısı bulunan yaylada ticari işletme bulunmamaktadır.

Söğütözü Deresi üzerinde bulunan Roma Dönemin'e ait olduğu düşünülen tarihi tek kemerli köprü yayla yerleşmesinin en önemli turistik unsurudur. Define aramalarından dolayı maalesef köprünün tam ortasında çapı 50 cm'yi bulan küçük bir delik oluşmuş ve tarihi köprü tahrip edilmiştir (Fotoğraf-59).

Fotoğraf-59: Sögütözü Köprüsü

Yayla içme ve sulama suyunu etraftaki yükseltilerden çıkan “Çağpınar ve Akpınar” gibi karstik kaynak sularından sağlamaktadır.

18-Şanşa Yaylası

Tablo-124: Şanşa Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Şanşa Yaylası
Nüfusu	450
Hane Sayısı	120
Yükseltisi	1648 m
İlçe Merkezine Uzaklık	44 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 40. km'den ayrılan stabilize yol ile sağlanır.
Koordinatı	36°55'11.83"K-33°13'22.25"D

Kuzeyinde ve batısında Karaman İli, güneyinde Yağlıpınar Obası ve doğusunda ise Armutlu Obası ile sınırlıdır.

1/100.000 ölçekli topoğrafya haritasında “Şanşa Yaylası” olarak yazılı olan yerleşmeye mahalle sakinleri “Kadırcı Yaylası” adını vermektedirler. Şanşa yaylasının ne zaman kurulduğu ile ilgili bir bilgi mevcut değildir.

Şanşa, Sertavul Geçiti'nin hemen doğusunda yüksek bir plato üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Yaylada meskenler ailelerin sosyo-ekonomik özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Eski konutlar daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilirken; yeni yapılar ise genelde betonarmedir. Çatı damlı olan meskenlerde çatı gereci olarak çinko ve kiremit kullanılmıştır.

Şanşa Yaylasına 150 kadar aile Gökçetaş Mahallesi'nden çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışması ve mülakatlar sonucu 120 mesken ve eklentisi tespit edilmiştir. Ayrıca 30 kadar aile de yayla yerleşmesinin etrafında çadırlarda konaklamaktadır. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 450 kişi civarındadır.

Ayrıca ticari işletmenin olmadığı Şanşa'da, yaylanın hemen batısında bulunan rüzgâr tribünlerine rağmen yerleşmede elektrik alt yapısı da yoktur (Fotoğraf-60). İnsanlar elektrik ihtiyaçlarını kendi imkânları ile kurdurdukları güneş panellerinden sağlamaktadır.

Fotoğraf-60: Şanşa Yaylası'nın Batısında Bulunan Rüzgâr Tribünleri

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Yaylanın etrafındaki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri nohut, elma, ceviz ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz ayların da insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır. Şanşa, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır.

Yayla sakinlerinin tahminine göre, yerleşim biriminde 7000'e yakın küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır.

Yayla içme ve sulama suyunu etraftaki yükseltilerden çıkan karstik kaynak sularından sağlamaktadır. Güneş panellerinden elde edilen enerji ile kaynaktan çıkan su yaylaya pompalanmaktadır.

19-Yağma Yaylası

Tablo-125: Yağma Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yağma Yaylası
Nüfusu	20
Hane Sayısı	10
Yükseltisi	1489 m
İlçe Merkezine Uzaklık	20 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 15. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°48'9.51"K-33°38'57.20"D

Kuzeyinde Çivi Mahallesi, batısında Kozlar Yaylası güneyinde Çukurbağ Mahalle merkezi ve doğusunda Göğden Yaylası ile sınırlıdır.

Bağcağız Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Yağma Yaylası'nın kuruluş tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur.

Yağma, Göndere Deresi'nin yukarı çığrında aynı vadinin dik yamaçlarında kurulmuş, dağınık dokulu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Meskenler daha çok yakın çevreden elde edilen ve kolay işlenebilen kireçtaşından inşa edilmiş taş yapılarıdır. Çatı damlı meskenlerde çatı gereci çinko kullanılmıştır (Fotoğraf-61).

Fotoğraf-61: Yağma Yaylası

Yağma Yaylası'na 12 kadar aile Hacıahmetli Mahallesi'nden çıkmaktadır. Yaylanın nüfusu konusunda kesin bir sayım yoktur. Yapılan arazi çalışmasında 12 mesken ve eklentileri tespit edilmiştir. Bu konutlarda nüfus aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 20 civarı kişi olduğu tahmin edilmektedir.

Yaylada ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Vadi tabanındaki düzlüklerde başlıca yetiştirilen tarım ürünleri elma, ceviz, nohut ile bademdir. Ayrıca yaylada yaz aylarında insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır. Yağma, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaş ile arıcılıktır. Ayrıca ticari işletmenin bulunmadığı yaylada elektrik alt yapısı bulunmaktadır.

Yayla içme ve sulama suyunu yaylanın hemen girişinde bulunan kaynak suyu ile Göndere Deresi'nden sağlamaktadır.

20-Yenisu Yaylası

Tablo-126: Yenisu Yaylası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yenisu Yaylası
Nüfusu	25
Hane ve Çadır Sayısı	14
Yükseltisi	1301 m
İlçe Merkezine Uzaklık	37 km
Ulaşım	Mut-Dağpazarı yolu 6. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°45'23.41"K-33°25'42.97"D

Kuzeyinde Öküzsulağı Yaylası, batısında Geçimli Mahallesi güneyinde Gençali Mahallesi ve doğusunda ise Kestel obası ile sınırlıdır.

Burunköy Mahallesi sınırları içerisinde bulunan yaylaya; 14 kadar aile aynı mahalleden çıkmaktadır. Burunköy'den çıkan bu ailelerin 5'i yayla evlerinde konaklarken; 9 aile ise çadırlarda yaylalamaktadır.

Yenisu, Dağpazarı Sarıkeçilikoyağı Deresi'nin kuzeyinde küçük bir polye üzerinde kurulmuş toplu yerleşme özelliği gösteren bir yayladır. Yaylada meskenler yayla sakinlerinin "çevlik" adını verdiği, kış mevsimin de çatısız durumdaki konutlardır. Yayla zamanı gelen Burunköy Mahallesi sakinleri beraberinde çatı gereçlerini de getirmekte ve yayla zamanı tekrar çatıları naylon malzeme ile inşa etmektedir. Ayrıca taş meskenlerin bazılarında, Öküzsulağı, İhtı ve Göğden Yaylaları'nda olduğu gibi örtü gereci olarak ardıç kabuğu kullanılmıştır (Fotoğraf-62).

Fotoğraf-62: Örtü Gereci Olarak Ardıç Kabuğu Kullanılan Yayla Evi

Adını karstik bir kaynaktan alan Yenisu Yaylası'nda ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Polye tabanındaki düzlükte başlıca yetiştirilen tarım ürünü nohuttur. Ayrıca yaylada yaz aylarında insanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar sebze tarımı da yapılmaktadır. Yenisu, hayvancılık faaliyetlerine dayalı gelişme göstermiş bir yayla yerleşmesidir. En yaygın hayvancılık türü küçükbaşdır. Yaylada 2000 kadar küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır.

Elektrik, telefon gibi alt yapı hizmetlerinin bulunmadığı yaylada içme ve sulama suyu yaylanın kuzeyindeki "Yenisu" adlı kaynaktan sağlanmaktadır. Ayrıca Yenisu kaynağı yaylanın bağlı bulunduğu mahalle olan Burunköy'ünde içme suyunun bir kısmını karşılamaktadır.

Ayrıca karstik polyenin tabanında kış ve ilkbahar aylarında su birikintisi oluşmakta polye küçük bir gölete dönüşmektedir. Yenisu, su kaynakları ile yerleşme faaliyetleri arasındaki ilişkiye güzel bir örnek oluşturmaktadır (Fotoğraf-63).

Fotoğraf-63: Yenisu Göleti ve Kenarında Yayla Dönemi Kullanılan Çadır**21-Zeyker Yaylası****Tablo-127: Zeyker Yaylası Genel Bilgileri**

Yerleşmenin Adı	Zeyker Yaylası
Nüfusu	220
Hane Sayısı	85
Yükseltisi	1380 m
İlçe Merkezine Uzaklık	16 km
Ulaşım	Mut-Kırobası yolu 16. km'de yer alan yaylaya asfalt yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°40'41.09"K-33°34'19.97"D

Kuzeyinde ve batısında Bağcağız Mahallesi, doğusunda Çukurbağ Mahallesi ile güneyinde Hacıahmetli Mahallesi ile sınırlıdır.

Zeyker, Hacıahmetli Mahallesi'nin sınırları içerisinde Dedebeleni Tepesi'nin güneydoğu yamacı üzerinde kurulmuş dağınık yerleşme özelliğine sahip bir yayladır.

Yaylanın ne zaman kurulduğu tam olarak bilinmemektedir. İmar planının bulunduğu yaylada 85 civarı yayla evi ile eklentileri bulunmaktadır. Yaylaya Mut merkez başta olmak üzere ilçenin birçok mahallesinden yaz aylarında aileler yayla faaliyetleri için gelmektedir. Bu konutlarda nüfus, aylara göre değişmekle birlikte en kalabalık olduğu zamanlarda 220 civarı kişidir.

Yaylada, meskenler genellikle tek veya iki katlı, banyosu, tuvaleti içeride betonarme evler ile az da olsa prefabrikdir. Ayrıca çatı damlı olan meskenlerde örtü gereci olarak daha çok çinko kullanılmıştır. Bazı evlerin ise çatı eğimi düz olup; örtü gereci olarak da betonarme kullanılmıştır (Fotoğraf-64).

Fotoğraf-64: Zeyker Yaylası

Zeyker yaylası ilçenin “Sertavul Yaylası ve Kozlar Yaylası”dan sonra en çok gelişmiş köy altı yerleşmesidir. Mut merkeze yakın olması ve de Mut-Kırobası yolunun yaylanın içinden geçiyor olmasının yaylanın gelişmesindeki katkısı büyüktür.

Zeyker rekreasyonel faaliyetlerle gelişme göstermiş bir yayla olmasına rağmen yaylada tarım ve hayvancılık faaliyetleri de yapılmaktadır. Yetiştirilen başlıca tarım ürünleri elma, ceviz, üzüm ve badem ile sebzedir. Yaylada en çok yapılan hayvancılık türü ise küçükbaş ile arıcılıktır. Elektrik, telefon ve içme suyu alt yapısının bulunduğu yaylada yaz aylarında faal olan 1 adet bakkal ile 1 adet kahvehane bulunmaktadır.

3.2.2.2- Oba Yerleşmesi

Oba, konargöçer, hayvancılıkla uğraşan ailelerin, yöreden yöreye değişmekle birlikte otların yeşil kaldığı Nisan- Ekim dönemi arasında hayvanlarını otlatmak için çadırlar ile kurdukları geçici köy altı yerleşim birimidir (Fotoğraf-65).

Fotoğraf- 65: Araştırma Sahasındaki Oba Yerleşmesi Örneği

İnceleme sahası Türkiye'nin son konar-göçer grubu olan "Sarıkeçililerin" göç yolu güzergâhı üzerindedir. Sarıkeçililer Mersin'in Anamur, Gülnar ve Bozyazı İlçeleri ile Konya Seydişehir arasında göç eden yürüklerdir. Orman dikim alanlarına girmelerinin yasak olması, göç yolu üzerinde özel mülkiyetin artması, çocuklarının eğitim hayatının aksaması gibi sorunlar ile çağın gerektirdiği bazı olanakların yokluğu bu kültürü yok olma durumuna getirmiştir. Sarıkeçili ailelerin bir kısmı yerleşik hayata geçmiştir. Yerleşik hayata geçmeyen 100 kadar Sarıkeçili aile araştırma sahasındaki Kurtsuyu-Köselerli-Kurtuluş-Kumaçukuru güzergâhını kullanarak göç etmektedir. Bu ailelerin göçü aynı anda değil gruplar veya bir aile şeklinde olmaktadır (Fotoğraf-66).

Fotoğraf-66: Sarıkeçililer Göçünden Bir Kare

Sarıkeçililer inceleme sahasında uzun zaman kalmamaktadırlar. Genelde 3 günü geçmeyen konaklama yerlerinde bazen çadır bile kurmamaktadırlar. Eskiden develer ile yapılan göç günümüzde kamyon veya traktörler yardımı ile yapılmaktadır. Aile bireylerinin bir kısmı kamyon veya traktör ile malzemeyi önden taşımakta; diğer aile bireyleri ise küçükbaş hayvan sürüsünü yayarak arkadan gelmektedirler.

Araştırma sahasındaki yoğun hayvancılık faaliyetleri ve dar alanda yer şekillerinin çabuk değişiyor olması oba yerleşmelerinin kuruluşunu mümkün kılmıştır. Fakat sosyo-ekonomik gelişmelere bağlı olarak bazı oba yerleşmeleri evlerin inşasına bağlı olarak yayla yerleşmelerine dönüşmüşlerdir. Burunköy Mahallesi'nin yayla yerleşmesi olan "Yenisu Yaylası" bu duruma örnek olarak verilebilir. Sahada yapılan arazi çalışmasında 4 adet oba yerleşmesi tespit edilmiştir. Bu oba yerleşmeleri genel özellikleri ile şu şekildedir:

1-Armutlu Obası

Tablo-128: Armutlu Obası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Armutlu Obası
Nüfusu	200
Çadır Sayısı	40
Yükseltisi	1594 m
İlçe Merkezine Uzaklık	47 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 40. km'den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°54'50.02"K-33°15'42.40"D

Kuzeyinde Karaman İli, batısında Sertavul Yaylası, güneyinde Kavaközü Mahalle merkezi ve doğusunda ise Tahtalı Obası ile sınırlıdır.

İsmi yabani armut ağaçlarından alan Armutlu, Doğu Akdeniz'i İç Anadolu'ya bağlayan "Sertavul Geçidi"nin hemen batısında yüksek bir plato üzerinde, mevsimlik küçük bir akarsuyun, vadi yamaçlarında kurulmuş oba yerleşmesidir. Bu mevsimlik akarsu, obanın güneydoğusunda orta büyüklükte bir dolinin içerisinde dökülmektedir. Dolin yağışlı dönemde küçük bir gölete dönüşmektedir.

Kavaközü sınırları içerisinde bulunan obaya, Hacıilyaslı Mahallesi'nden 40 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Obanın nüfusu konusunda kesin bir bilgi yoktur. Obada bulunan çadırlar kıl çadırı ve oba sakinlerinin "Çatma" adını verdiği basit naylon örtülü çadırlardır (Fotoğraf-67).

Fotoğraf-67: Araştırma Sahasında Kullanılan Kıl Çadırı Örneği, Çadırın İçerisinde ise Geleneksel Kilimler

Obada ekonomik yaşam küçükbaş hayvancılığa dayanmaktadır. Oba yerleşmesinin etrafındaki terra-rossa toprakları ile kaplı dolinlerin içerisinde ise az da olsa nohut tarımı yapılmaktadır. Tahmini olarak obada sayıları değişmekle birlikte 4000 kadar küçükbaş hayvan bulunmaktadır.

Hacıilyaslı Mahallesi'nden Nisan ayının sonuna doğru gelen oba sakinleri otlağın durumuna göre 4-5 ay bu oba yerleşmesi ve çevresinde hayvanlarını otlatabilmektedir.

2-Kestel Obası

Tablo-129: Kestel Obası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Kestel Obası
Nüfusu	15
Çadır Sayısı	5
Yükseltisi	1682 m
İlçe Merkezine Uzaklık	45 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km'den ayrılan asfalt yol ile Dağpazarı Mahallesi'ne ulaşılır. Buradan stabilize yol ile obaya ulaşılır
Koordinatı	36°48'24.72"K-33°28'36.45"D

Kuzeyinde Dağpazarı Mahallesi, batısında Yenisu Yaylası, güneyinde Kozlar Yaylası ve doğusunda ise Söğütözü Yaylası ile sınırlıdır.

İsmi yerleşmenin batısındaki akarsudan alan Kestel, Söğütözü ve Kestel Deresi'nin parçaladığı yüksek ve geniş bir platonun üzerinde kurulmuş oba yerleşmesidir.

Dağpazarı Mahallesi'nin sınırları içerisinde bulunan obaya, Elbeyli ve Palantepe Mahalleleri'nden 5 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Obanın nüfusu 15 kişiyi geçmemektedir.

Obada bulunan çadırlar, oba sakinlerinin "Çatma" adını verdiği basit naylon örtülü çadırlardır. Hayvancılık faaliyetlerine bağlı olarak kurulan oba yerleşmesinde çadırlar, hayvanları daha iyi otlatabilmek için birbirinden uzak yerlere kurulmaktadır. Bazı çadırlarda güneş panelleri kullanılarak enerji ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır (Fotoğraf-68).

Fotoğraf-68: "Çatma" Adı Verilen Çadır Türü

Oba yerleşmesinin güneyinde Kestel Deresi yatay duruşlu tortul tabakalar içerisine gömülerek Kestel Kanyonu'nu oluşturmaktadır. Aynı zamanda milli park olan kanyon araştırma sahasının önemli doğal güzelliklerinden birini oluşturmaktadır.

Obada ekonomik yaşam küçükbaş hayvancılığa dayanmaktadır. Tahmini olarak obada sayıları değişmekle birlikte 400 kadar küçükbaş hayvan vardır.

Elbeyli ve Palantepe Mahalleri'nden nisan ayının sonuna doğru gelen oba sakinleri otlağın durumuna göre 4-5 ay bu yerleşme ve çevresinde hayvanlarını otlatabilmektedir.

3-Tahtalı Obası

Tablo-130: Tahtalı Obası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Tahtalı Obası
Nüfusu	50
Çadır Sayısı	20
Yükseltisi	1597 m
İlçe Merkezine Uzaklık	48 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 24. km sağa ayrılan asfalt yol ile Elmapınar Mahallesi'ne ulaşılır. Mahalleden sonra oba yerleşmesine yol bulunmamaktadır.
Koordinatı	36°54'35.11"K-33°24'24.46"D

Kuzeyinde Karaman İli, batısında Armutlu Obası, güneyinde Elmapınar Mahalle merkezi ve doğusunda ise Demirkapı Mahallesi ile sınırlıdır.

Tahtalı, Elmapınar Mahallesinin kuzeyinde yüksek bir platonun üzerinde, doğu-batı doğrultusunda uzanan bir polye içerisinde kurulmuş oba yerleşmesidir. Bu polyenin etrafında irili ufaklı birçok karstik erime alanı bulunmaktadır.

Elmapınarı Mahallesi sınırları içerisinde bulunan obaya, Köşelerli Mahallesi'nden 20 kadar aile yaz aylarında çıkmaktadır. Obanın nüfusu konusunda kesin bir bilgi yoktur.

Obada bulunan çadırlar kıl çadırı ve oba sakinlerinin "Çatma" adını verdiği basit naylon örtülü çadırlardır. Çadırlar polyenin kenarındaki düzlükler üzerine kurulmaktadır.

Obada ekonomik yaşam küçükbaş hayvancılığa dayanmaktadır. Oba yerleşmesinin etrafında ki terra-rossa toprakları ile kaplı dolinlerin içerisinde ise az da olsa nohut tarımı yapılmaktadır. Tahmini olarak obada sayıları değişmekle birlikte 2000 kadar küçükbaş hayvan bulunmaktadır.

Köselerli Mahallesi'nden nisan ayının sonuna doğru gelen oba sakinleri otlağın durumuna göre 4-5 ay bu yerleşme ve çevresinde hayvanlarını otlatabilmektedir.

4-Yağlıpınar Obası

Tablo-131: Yağlıpınar Obası Genel Bilgileri

Yerleşmenin Adı	Yağlıpınar Obası
Nüfusu	50
Çadır Sayısı	35
Yükseltisi	1669 m
İlçe Merkezine Uzaklık	41 km
Ulaşım	Mut-Karaman yolu 40. km den ayrılan stabilize yol ile ulaşım sağlanır.
Koordinatı	36°54'50.02"K- 33°15'42.40"D

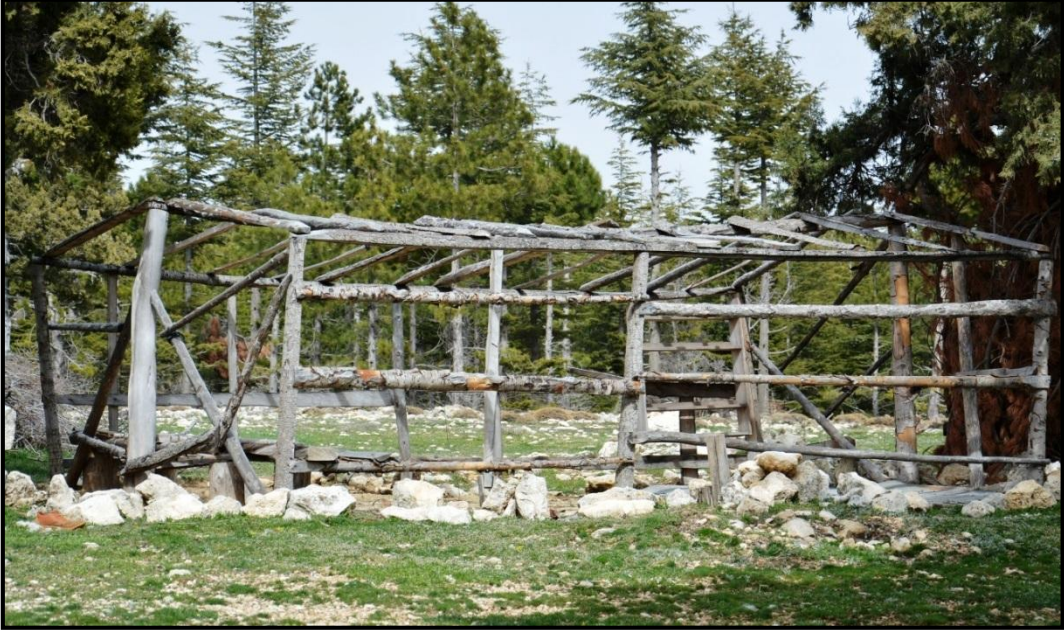
Kuzeyinde ve batısında Karaman İli, güneyinde Sertavul Yaylası ve doğusunda ise Armutlu Obası ile sınırlıdır.

İsmi karstik bir kaynaktan alan Yağlıpınar, “Sertavul Geçidi”nin hemen doğusunda yüksek bir plato üzerinde kurulmuş oba yerleşmesidir.

Narlidere sınırları içerisinde bulunan obaya, oba sakinlerinin ifadesine göre; 15 kadar aile Köselerli Mahallesi'nden, 5 kadar aile Kırkkavak Mahallesi'nden ve 15 kadar aile'de Diştaş Mahallesi'nden çıkmaktadır. Obanın nüfusu konusunda kesin bir bilgi yoktur.

Obada bulunan çadırlar kıl çadırı ve oba sakinlerinin “Çatma” adını verdiği basit naylon örtülü çadırlardır. Kıl çadırlar geleneksel yörük kültürünün aynı zaman da bir parçasıdır. Tarihi çok eski yıllara dayanan bu çadırlar günümüzde kullanımı giderek azalmaktadır. Kıl keçisinin yününden elde edilen iplerin dokunmasıyla çadır kumaşı elde edilmektedir. Elde edilen kumaş değişik ebatta oluşturulan ağaç iskelelerin üzerine örtülerek çadır oluşturulmaktadır. Çadırı oluşturan ağaç iskeleler bazen bir sonraki oba dönemine kadar kış boyunca oba yerleşmesinin kurulduğu yerde kalmaktadır (Fotoğraf-69).

Fotoğraf-69: Ağaçtan İnşaa Edilmiş Çadır İskeleti

Oba da ekonomik yaşam küçükbaş hayvancılığa dayanmaktadır. Yerleşim biriminin kurulması da zaten hayvancılık faaliyetlerinin bir sonucudur. Tahmini olarak obada sayıları değişmekle birlikte 10.000 kadar küçükbaş hayvan bulunmaktadır.

Araştırma sahasında halen önemli bir geçim kaynağı olan ve mera hayvancılığı olarak yapılan küçükbaş hayvancılık; iklime bağlı kurak, gerekse de meraların tarım arazilerine dönüştürülmesi gibi nedenlere bağlı olarak bazı aileler tarafından terk edilme durumuna gelmiştir.

3.2.2.2-Kentsel Yerleşmeler

Nüfusu 10.000 üzerinde olan yerleşmeler kent yerleşmesi olarak kabul edilmektedir. Araştırma sahasındaki tek kent yerleşmesi Mut ilçe merkezidir. 1970 yılına ait nüfus sayımda ilçe merkezinin nüfusu ilk kez 10.000 kişiyi geçmiş ve 10.023 kişi olarak tespit edilmiştir. 1970 yılından günümüze kadar nüfus genel olarak artış göstererek ve 2017 yılına gelindiğinde 30.309 kişiye ulaşmıştır.

Mut ilçe merkezi 11 mahalleden oluşmaktadır. Bunlar: Cumhuriyet Mahallesi, Deveci Mahallesi, Doğancı Mahallesi, Güllük Mahallesi, Kale Mahallesi, Karşıyaka Mahallesi, Kültür Mahallesi, Meydan Mahallesi, Pınarbaşı Mahallesi, Yatırtaş Mahallesi ve Yazalanı Mahallesi. İlçe merkezinde 2017 yılı T.Ü.İ.K. verilerine göre 9779 hane bulunmaktadır. Hane sayısı en fazla olan merkez mahallesi 3994 kişi ile Karşıyaka Mahallesi'dir.

İlçe merkezinde meskenler genellikle çok katlı binalar şeklindedir. Binalarda kat sayısı değişmekle birlikte genelde 3-4 kat şeklindedir. Son zamanlarda inşa edilen binalarda ise kat sayısı 8-10 kata kadar çıkmaktadır (Fotoğraf-70).

Fotoğraf-70: İlçe Merkezindeki Mesken Tipleri

Binalar genellikle betonarme yapılar şeklinde olup; çok az da olsa taş yapılar vardır. Meskenlerin çatı eğimleri genelde düz olup; örtü gereci olarak beton

kullanılmıştır. Ayrıca ana yol kenarındaki meskenlerde genellikle zemin katlar ticari işletme olarak kullanılmaktadır.

Bir yerleşmenin kentsel özellik taşıyabilmesi için bazı fonksiyonlara sahip olması gerekmektedir.

Şehirlerin fonksiyonları, başka bir deyişle temel hizmetleri anlamına gelmektedir (Göney, 1984: 74). Mut Şehri'nin yönetim, ekonomik, kültürel ve sağlık fonksiyonları bulunmaktadır. Bunlar kentin büyüyüp gelişmesine, nüfuslarının artmasına katkı sağlamaktadırlar.

3.2.2.2.1-Yönetim Fonksiyonu

Mut Şehri'ne 91 kırsal mahalle yerleşmesi bağlıdır. Mut 1842 yılında kaza (ilçe) olmuştur. Belediye teşkilatının kurulması ise 1869 yılında gerçekleşmiştir.

Mut Şehri'nde ilçe teşkilatında bulunması gereken zorunlu kamu kurum ve kuruluşların hepsi mevcuttur. Ayrıca çeşitli odalar, siyasi partiler, sendikalar, dernekler ve vakıf temsilcileride bulunmaktadır.

Yönetim fonksiyonunun gelişmiş olması ilçe merkezinin şehirleşme sürecini ve de ilçe merkez nüfusunun artmasını hızlandırmıştır.

3.2.2.2.2-Ekonomik Fonksiyonu

Ekonomik fonksiyonlar genelde çalışan nüfusun sektörlere göre dağılımı açısından ele alınmaktadır. Mut kent yerleşmesinde tarım fonksiyonu başta olmak üzere sanayi ve hizmet fonksiyonları bulunmaktadır.

İlçe nüfusunun % 90'nı geçimini tarım sektöründen sağlamaktadır. İlçenin uygun iklim koşulları ve toprak özellikleri araştırma sahasını tarım kenti haline getirmiştir. Ayrıca ilçede tarıma dayalı ticaret ve sanayi de gelişmiş vaziyettir. Üretilen zeytinler, zeytinyağı fabrikalarının hammaddesini oluştururken; yetiştirilen turfanda kayısı ve erikler ise yoğun ticareti yapılan tarımsal ürünlerdir.

Ayrıca sayıları bilinmemekle birlikte onlarca insan Mut İlçesi'nden günlük Karaman'daki bisküvi fabrikalarına çalışmak için gidiş-geliş yapmaktadır.

3.2.2.2.3-Kültürel Fonksiyonu

Şehirlerin kültürel fonksiyonları içerisinde eğitim kurumları en başta gelmektedir. Mut Şehri'nde 2 adet anaokulu, 8 adet ilkokul, 8 adet ortaokul 7adet lise, 1 adet özel eğitim okulu, 1adet mesleki eğitim ve 1 adet halk eğitim merkezi bulunmaktadır. Ayrıca şehirde 2 adet özel lise ile 2 adet özel kreş ve 1 adet özel ortaokul vardır.

İlçe merkezinde bulunan Mersin Üneversitesine bağlı meslek yüksekokulu da şehrin kültürel ve ekonomik hayatına önemli katkıda bulunmaktadır.

Ayrıca 1973 yılından beri Mut Şehri'nde "Kayısı Festivali" düzenlenmektedir. 2017 yılında 44.'üncüsü düzenlenen festival 3 gün sürmektedir. İlçenin tanıtımında önemli yeri olan bu festivalde değişik etkinlikler ile mahali ve ulusal sanatçıların katıldığı konserler düzenlenmektedir.

3.2.2.2.4-Sağlık Fonksiyonu

Mut Şehri'nde sağlık hizmetleri 1 devlet hastanesi ile 6 adet aile sağlığı merkezi tarafından yürütülmektedir.

Şehrin sağlık fonksiyonun en önemli elemanı olan 75 yatak kapasiteli Mut Devlet Hastanesi'nde: Genel Cerrahi, Ortopedi, Üroloji, Enfeksiyon Hastalıkları, Kadın Hastalıkları ve Doğum, Kulak Burun ve Boğaz, Göz, Çocuk Hastalıkları, Psikiyatri, Nöroloji, Kardiyoloji, Fizik Tedavi, Dâhiliye ve Diş olmak üzere 14 poliklinik bulunmaktadır. 7 operatör doktor ile 9 uzman doktorun görev yaptığı hastanede 4 tanede diş tabibi bulunmaktadır. Mut Devlet Hastanesi ve aile sağlığı merkezleri ilçe halkının ihtiyaçlarını karşılayacak mahiyette olmakla birlikte; burada çözülemeyen sağlık problemleri durumunda hastalar başta Karaman İli ve Silifke İlçesi başta olmak üzere değişik yerlere sevk edilebilmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK ÖZELLİKLER

Tümertekin ekonomik coğrafyayı; insanın üretim, değiştirme ve tüketim faaliyetlerinin yeryüzündeki mekânsal farklılıklarının incelenmesidir, şeklinde ifade etmektedir (Tümertekin, 1994: 42). Araştırma sahası olan Mut yoğun ziraat ve hayvancılık faaliyetleri ile tarıma dayalı canlı bir ticaret alanıdır.

4.1-Tarım

Mut, iklim şartları, toprak şartları ve yer şekilleri gibi özelliklerine bağlı olarak tarımın ve tarıma dayalı ticaretin oldukça geliştiği bir ilçedir. Nitekim ilçe nüfusunun % 95 geçimini tarım sektöründen sağlamaktadır.

4.1.1-Araziden Yararlanma Durumu

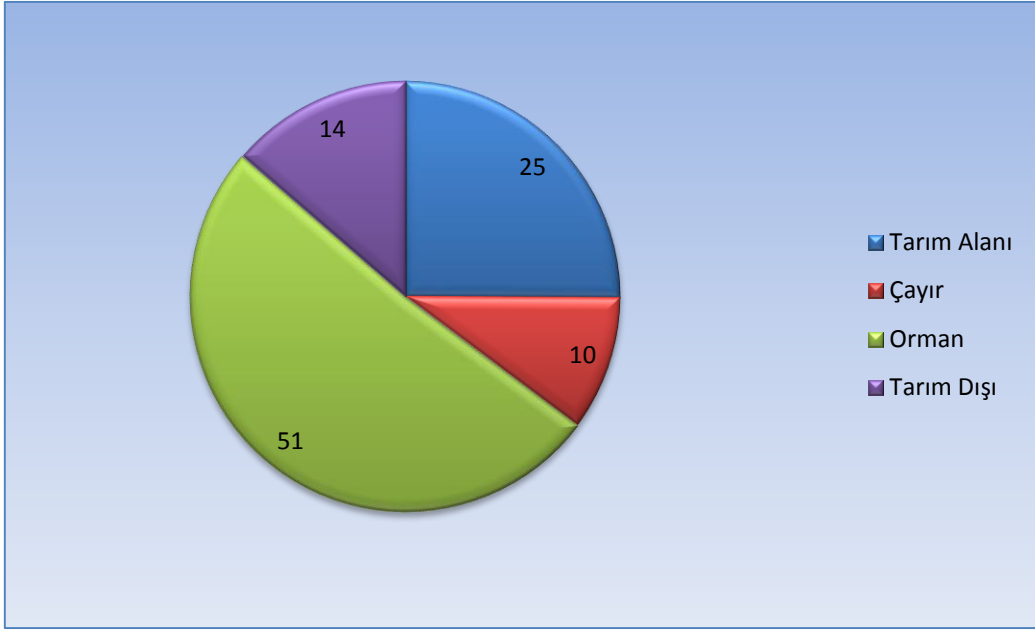
Araştırma sahasında arazinin kullanım şekline bakıldığında, orman arazisinin % 50,1'lik (1.384.957 da) oranla en fazla alana sahip olduğu görülür. Orman arazilerini ikinci sırada % 25,1'lik (691.207da) oranla tarım alanları, üçüncü sırada % 13,7'lik oranla (377.217 da) tarım dışı alan, dördüncü sırada % 10,1'lik oranla (277.476 da) çayır ve mera alanları ve % 1,0'lık oranla (28.228 da) yerleşim alanları takip eder (Tablo-132).

Tablo-132: Mut İlçesi Arazi Kullanım Şekli

Tarım Alanı	691.207(da)
Çayır Mera Alanı	277.476(da)
Orman ve Fundalık	1.384.957(da)
Tarım Dışı Alan	377.217(da)
TOPLAM	2.759.085(da)

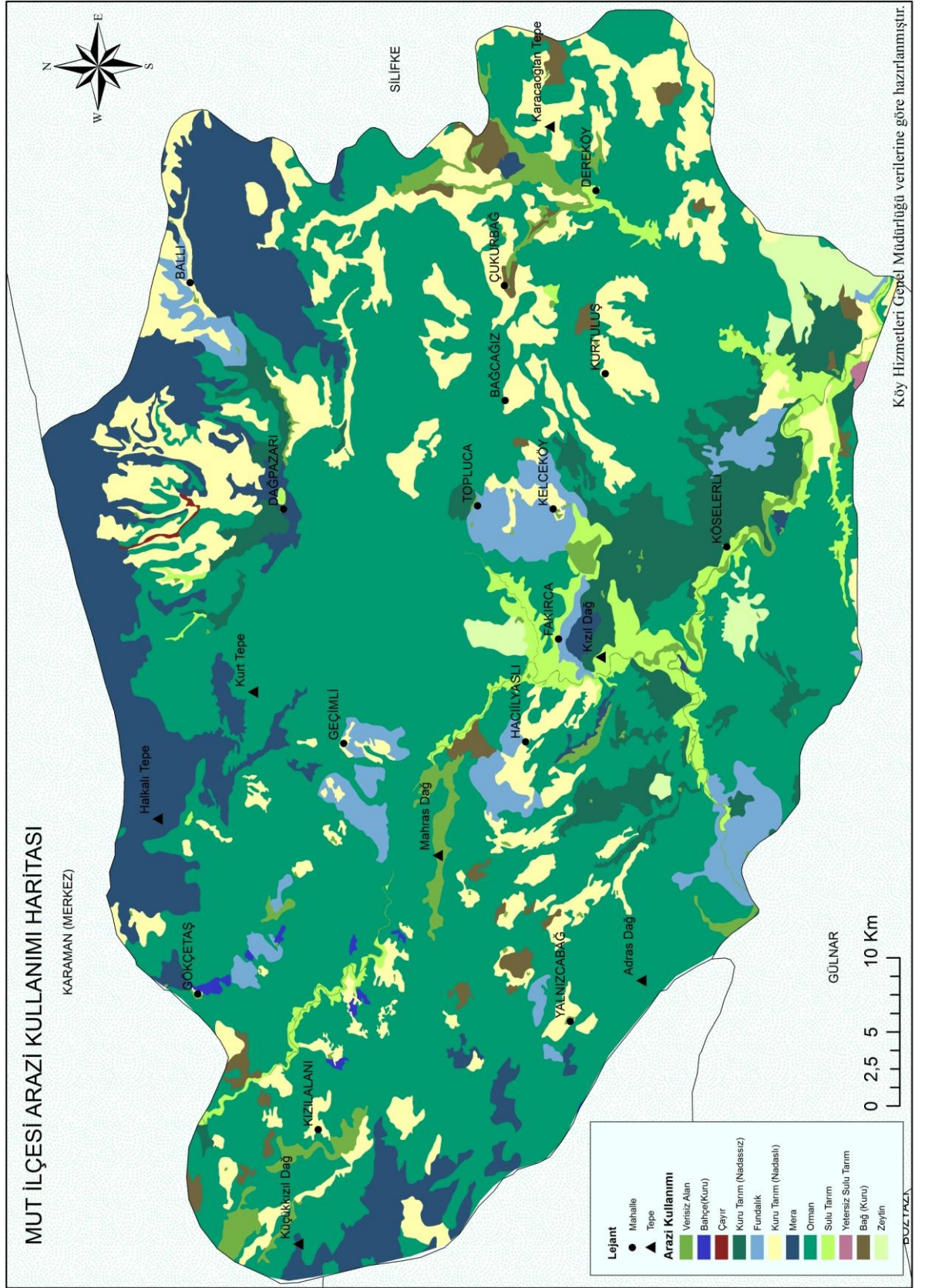
Kaynak: Mut İlçe Tarım Müdürlüğü-2017

Şekil-21: Mut İlçesi Arazi Kullanım Şekli(%)

Ayrıca araştırma sahasında tarım arazinin dağılımına bakıldığında, ekili dikili alanların % 34,8'inde (240.742 da) sulu tarım yapılırken, % 65,2'sinde (450.455 da) kuru tarım yapılmaktadır (İlçe Tarım Müdürlüğü-2017).

Şekil-22: Araştırma Sahası Arazi Kullanım Haritası

4.1.2-Başlıca Tarım Ürünleri

İlçede tahıl, baklagil, meyve, yem bitkileri ve sebze üretimi yapılmakla birlikte en fazla üretimi yapılan tarım türü meyve yetiştiriciliğidir (Tablo-133).

Tablo-133: Seçili Tarım Ürünlerde Yıllık Üretim Miktarları

Ürün Adı	Üretim (Ton)	Ürün Adı	Üretim Ton
Elma (Golden)	9053	Kayısı	70.621
Elma (Starking)	10792	Kiraz	1817
Elma (Amasya)	451	Nar	6060
Elma (Grannysmith)	179	Zeytin (Sofralık)	20.358
Elma (Diğer)	1284	Zeytin (Yağlık)	53.856
Armut	480	Ceviz	692
Şeftali	1008	Antep Fıstığı	1008
Erik	19.557	İncir	3691

Kaynak: TÜİK-2017

Akdeniz ikliminin etkili olduğu ilçede en yoğun tarımı yapılan ürün zeytindir. Zeytin susuzluğa dayanıklı olması sebebiyle tarımda sulama problemi çeken yerlerde bile yetişebilmektedir. 2017 yılı verilerine göre 290.000 dekar alanda 74.314 ton üretim gerçekleştirilmiştir. Bu üretimin yaklaşık %70'i yağlık zeytin üretimi şeklinde olmuştur. İlçede zeytin yetiştiriciliğinin en önemli problemi iklime bağlı olarak bazı yıllarda rekoltenin düşük olması ile ağaç başına düşen ortalama verimin az olmasıdır.

İlçenin diğer mümbit ürünü ise kayısıdır. Mut ilçesi turfanda sofralık kayısı yetiştiriciliğinde ülke genelinde ilk sıradadır. 2017 yılı verilerine göre 55.240 dekar alanda 70.621 ton kayısı üretimi gerçekleşmiştir. Ağaç başı ortalama verimin 85 kg olduğu ilçede ziraat odasından yapılan açıklamaya göre 2018 yılında 40.000.000 Türk Lirası gelir beklenmektedir. Kayısı üretiminde en önemli problem ise özellikle Göksu vadisi boyunca çiçek açma döneminde ağaçların erken donlardan etkilenmesidir (Fotoğraf-71).

Fotoğraf-71: Önemli Tarım Ürünlerinden Biri Olan Kayısı (Palantepe Mahallesi)

Mersin Mut Toptancılar Hali'nden alınan bilgilere göre üretilen kayısının 19.852 tonu başta İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerimiz olmak üzere iç tüketime sevkiyatı yapılmaktadır. Ayrıca ilçede iki adet kayısı ihracatı yapan firma bulunmaktadır. Bunlardan edinilen bilgiye göre ilçede üretilen yaş kayısının % 40'ı başta Rusya Federasyonu, Irak, Suudi Arabistan ve Almanya olmak üzere yurt dışına ihraç edilmektedir.

4.2-Hayvancılık

İlçede hayvancılık faaliyetleri ekonomik anlamda tarımsal faaliyetlerden sonra gelmekle birlikte önemli gelir kaynaklarındandır. Özellikle ekonomik getirisi düşük olan tarım ürünlerinin yetiştirildiği yüksek kırsal yerleşmelerde insanlar tarımın yanında hayvancılığa da önem vermişlerdir.

İlçenin hayvan varlığını gösteren tablo incelendiğinde en fazla üretimi yapılan türün küçükbaş hayvan yetiştiriciliği olduğunu söyleyebiliriz. 98.863'nün koyun; 79.721'i ise kıl keçisi olmak üzere toplamda 178.584 adet küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Araştırma sahasında bitki örtüsü ve yer şekilleri özelliklerine bağlı

olarak gelişen küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, mera hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır (Tablo-134).

Tablo-134: Mut İlçesi'nin Hayvan Varlığı

Büyükbaş	20.403
Küçükbaş (Koyun)	98.863
Küçükbaş (Keçi)	79.721
Kanatlı	16.358
Arıcılık	10.963 Kovan

Kaynak: İlçe Tarım Müdürlüğü-2017

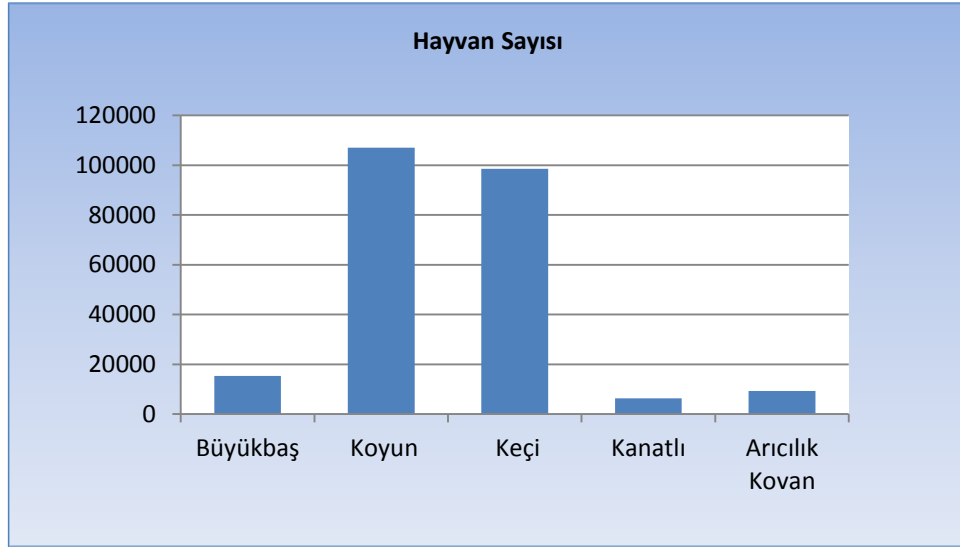
İlçede büyükbaş hayvan yetiştiriciliği ilçenin genelinde çok yaygın yapılan bir tür değildir. Mevcut verilere bakıldığında Kemenli, Yapıntı, Göksu, Barabanlı gibi kırsal mahalle yerleşmelerinde yoğunluk kazandığını söyleyebiliriz. Yarı kapalı çardaklarda yetiştirilen büyükbaş hayvanlar yem girdilerini azaltmak için, çardak etrafında yetiştirilen yonca gibi tarım ürünleriyle beslenmektedirler.

Ayrıca yükseltisi fazla olan Ballı, Çivi, Çömelek, Dağpazarı ve Güme gibi kırsal mahalleler ile yaylalarda arıcılık faaliyetleri yoğun bir şekilde yapılmaktadır (Fotoğraf-72). İlçenin toplam arı varlığı 10.963 kovandır.

Fotoğraf-72: İlçede Yoğun Olarak Yapılan Arıcılık Faaliyetleri; Gerisinde ise Toprak Damlı Taş Mesken (Kurtuluş Mahallesi)

Şekil-23: Mut İlçesi Hayvan Varlığı

4.3-Ormancılık

İlçe orman varlığı bakımından zengin sayılabilir. İşletme Müdürlüğü'ne bağlı 58 adet 31. madde, 23 adet 32. madde mahallesi olmak üzere toplam 81 adet orman

mahallesi bulunmaktadır. Bu mahallelerden Çamlıca, Gençali, Köselerli, Güme, Geçimli Özlü, Burunköy, Hacıahmetli, Kıravga, Evren, Narlıdere, Çömelek, Diştaş, Hacınuhlu, Dağpazarı, Yalnızcabağ, Aydınöğlü, İlçe'de olmak üzere toplam 18 adet mahallede orman kooperatifi bulunmaktadır (Aktufan, 2011: 173).

İlçe ormanlarında bulunan ağaç türleri sırasıyla; kızılçam (*Pinus britia*), sedir (*Cedrus atlantica*), ardıç (*Juniperus*), meşe (*Qercus*), göknar (*Abies*), dişbudak (*Fraxinus ornus*), karaçam (*Pinus nigra*), gürgen (*Carpinus betulus*), servi (*Cupressus*), fıstıkçamı (*Pinus pinia*) ve diğer maki türleridir. Özellikle kızılçam (*Pinus britia*) ormanları geniş yer kaplamaktadır. Mut'ta ormancılık faaliyetlerinin ilçe ekonomisine katkısı bulunmaktadır. Araştırma sahasında 6 adet orman işletme şefliği bulunmaktadır (Tablo-135).

Tablo-135: Mut İlçesi'nde Orman Varlığı

İşletme Şefliği	Ormanlık Alan	Ağaçsız Orman Alanı	Toplam Ormanlık Alan	Orman Dışı Alan	Genel Alan
Alahan	30147.8	2953.5	33101.3	8025.8	41127.1
Çamlıca	28977.2	2457.9	31435.1	16928.8	48363.9
Dağpazarı	28929.4	22251.5	51180.9	15417.6	66598.5
Karacaoğlan	32838.2	1013.6	33851.8	11838.7	45690.5
Kıravga	18276.1	1661.0	19937.1	5324.8	25261.9
Mut	22716.7	3974.3	26691.0	19934.6	46625.6
Toplam	161885.4	34311.8	196197.2	77470.3	273667.5
%	82.5%	17.5%	71.7%	28.3%	100.0%

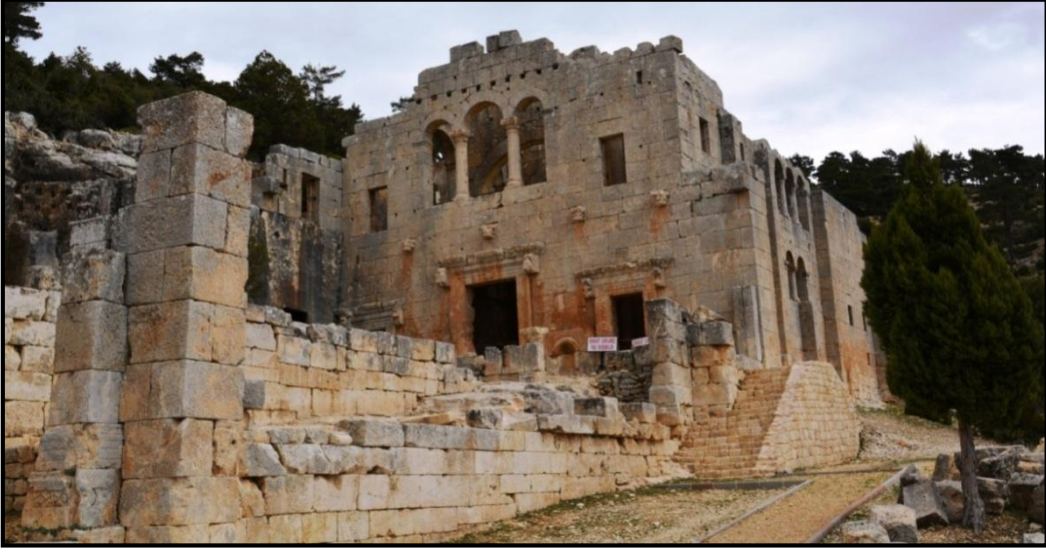
Kaynak: İlçe Orman Müdürlüğü-2017

4.4-Turizm

Mut tarihi eserler ve doğal güzellikler yönünden zengindir. Turizm için yeterli potansiyele sahip olmasına rağmen turizm faaliyeti gelişmemiştir. Mersin İl Turizm Müdürlüğü'nce tespit edilen ilçenin başlıca turistik yerleri ve özellikleri şöyledir:

Alahan Manastırı: Mersin-Karaman karayolu üzerinde, Mut'un 20 km kuzeyinde Geçimli köyü civarındadır. Evliya Çelebi'nin "*Ustasının elinden yeni çıkmış gibi duruyor*" diye anlattığı Mut Alahan Manastırı, restorasyonu tamamlanmasıyla birlikte yeniden eski ihtişamına kavuşmuştur. 1300 m yükseklikte ve Göksu Vadisine bakan dik bir yamacı oturtulmuştur (Fotoğraf-73).

Fotoğraf-73: Alahan Manastırı

Alahan Manastırı içerisinde bulunan dini ayinlerde kullanılan vaftiz çukuru ilk günlerinde ki mevcut hali ile günümüze kadar gelebilmiştir. Eskiden içi su dolu olan ve de manastırın kuzeyinde bulunan karstik kaynaklardan gelen sular ile doldurulan vaftiz çukuru, günümüzde kuru vaziyettedir (Fotoğraf-74).

Fotoğraf-74: Alahan Manastır'ın da Bulunan Vaftiz Çukuru

Dağpazarı Kilisesi(Corapissus): Mut İlçesinin 35 km kuzey batısındadır. Bizans dönemine ait olan kubbeli kilisenin sadece bazı duvarları ayakta kalabilmiştir (Fotoğraf-75).

Fotoğraf-75: Dağpazarı Kilisesi

Balabolu Harabeleri: Mut'un batısında bulunan 40 km uzaklıktaki Yalnızcağ Mahallesi yakınındaki Değirmenlik Yaylası'ndadır. Büyük bir antik yerleşim alanı olduğu görülmektedir (Fotoğraf-76).

Fotoğraf-76: Balabolu Harabeleri

Laal Paşa Camii: Karamanoğulları Beyliği zamanında Laal Paşa tarafından yaptırılmıştır. (1356-1390) Kare planlı ve orta kubbeli olan cami düzgün kesme taşlarla inşa edilmiştir. Kitabesine göre iki defa onarım gören caminin bahçesinde 2 adet türbe bulunmaktadır. Kümbetlerin birinde 3 adet, diğerinde ise 4 adet mezar bulunmaktadır. Mut ilçe merkezinde yer almaktadır.

Mut Kalesi: Şehrin içindeki kalenin inşa tarihi bilinmemektedir. Bugünkü hali Karamanoğulları devri karakterini gösterir. Dikdörtgen şeklindeki kalenin dört burcu ve içinde iç kale diye adlandırılan bir kulesi vardır (Fotoğraf-77).

Fotoğraf-77: Mut Kalesi

Aloda Mağrası: Mut-Karaman yolu üzerindeki Geçimli Mahallesi'ndedir. Mağaranın tabanı mozaik döşemedir. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemektedir (Fotoğraf-78).

Fotoğraf-78: Aloda Mağra Kilisesi

Sinobiç Kalıntıları: Mut İlçesinin 3 km kuzeyinde bulunan Yeşilyurt Mahallesi'nin sınırları içerisinde bulunan Sinobiç kalıntıları Ardıçtepe mevkiindedir. Roma dönemine ait çok miktarda lahit ve tepede 2 adet su sarnıcı ile duvar kalıntıları mevcuttur (Fotoğraf-79).

Fotoğraf-79: Sinobiç Kalıntıları

Kızıl Minare: Rengi nedeniyle bu adı almıştır. Yapılış tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte Karamanoğulları döneminde yapıldığı sanılmaktadır.

Sason Kanyonu: Silifke'nin Kıca Mahallesi'nden başlayıp Mut'un Çömelek Mahallesi'nden devam edip Dereköy Mahallesi'ne kadar ulaşan 12 km uzunluğunda karstik erime alanıdır. Çömelek Mahallesi sınırlarında tek kemerli tarihi bir taş köprüde bulunmaktadır (Fotoğraf-80).

Fotoğraf-80: Sason Kanyonu Üzerindeki Tarihi Köprü

Yerköprü Şelalesi: İlçe merkezine 35 km uzaklıktaki bu doğa harikası, Göksu Nehri'nin önemli bir kolu olan Ermenek Çayı üzerinde oluşmuştur (Fotoğraf-81).

Fotoğraf-81: Yerköprü Şelalesi

Karaekşi: İlçeye bağlı 3 km uzaklıkta orman içi dinlenme yeridir, içinde resturanti bulunan Karaekşi, doğal güzellikleriyle dikkat çeken ve Orman Bakanlığı'nca Tabiat Park ilan edilen bir dinlenme yeridir (Fotoğraf-82).

Fotoğraf-82: Karaekşi Tabiat Parkı

4.5-Diğer Ekonomik Faaliyetler

İlçede Çömelek Mahallesi'nde mermer; Göcekler Mahallesi'nde manyezit madeni çıkarılmaktadır. Göksu Nehri'nin biriktirme yaptığı alanlarda ise inşaat sektöründe kullanılmak üzere kum üretimi yapılmaktadır (Fotoğraf-83).

Fotoğraf-83: Araştırma Sahasındaki Mermer Ocağı

Araştırma sahasında sanayi çok gelişmemiştir. Çalışan nüfusun % 1 sanayi faaliyetlerinde çalışmaktadır. Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yoğunluğuna bağlı olarak, tarıma dayalı sanayi tesisleri mevcuttur. Bunların başında zeytinyağı fabrikaları gelmektedir. İlçe genelinde 7 adet salamura zeytin işleme tesisi ve zeytinyağı fabrikası bulunmaktadır. Ayrıca küçük ve orta ölçekli bulgur fabrikası, un fabrikası, karma yem fabrikası gibi işletmelerin yanı sıra 164 000 metrekare üzerinde kurulu organize sanayi bölgesi bulunmaktadır.

İlçede Gezende barajı başta olmak üzere birçok hidroelektrik santralinden enerji üretildiği gibi rüzgâr gücünden de elektrik üretilmeye başlanmıştır. Mut'un Özlü Mahallesi'nde ki Adras dağı üzerine kurulan rüzgâr enerji santralinin yüksekliği 80 m ve kanat uzunluğu 45m'dir.Saatte toplam 33 kW /saat elektrik enerjisi üretmektedir. 11 adet pervane vardır. Her direktteki pervane tam kapasite

çalışırsa 3 megavatlık enerji (3.000 W) üretmektedir. Toplam 33 megavatlık enerji kapasitelidir. Burada üretilen enerji Gezende barajının hidroelektrik santraline aktarılmaktadır. Mut'ta istihdam açısından önemli bir yatırımdır (Aktufan, 2011: 191).

İlçede güneşli gün sayısı uzun yıllar ortalaması 185,2 gündür. İnceleme sahası güneş enerji potansiyeli oldukça yüksek bir alandır. Çömelek ve Selamlı kırsal mahallelerinde güneşten elektrik üretimi yapılmaktadır (Fotoğraf-84). Çaltılı Mahallesi'nde ise tesis kurulma aşamasındadır.

Fotoğraf-84: Çömelek Mahallesi Sınırları İçerisindeki Güneş Enerjisi Panelleri

Mut ilçe merkezi Mersin-Karaman karayolu üzerinde yer alır. Bu güzergâh üzerinde İç Anadolu'yu, Akdeniz'e bağlayan Sertavul geçidi de bulunmaktadır. Önemli bir karayolunun ilçe merkezinden geçmesi, turfanda kayısı ve erik üretimi ile zeytin üretimi ilçeyi ticaret merkezi haline getirmiştir.

SONUÇ

2004 yılında yayınlanan 1/500.000 ölçekli M.T.A' nın “Türkiye Jeolojisi Haritası” incelendiğinde araştırma sahasında orta miyosen yaşlı kireçtaşları ile yine orta miyosen yaşlı kırıntı ve karbonatlı sedimenter kayaların ilçenin hâkim jeolojik unsurları olduğu söylenebilir. Vadi tabanındaki alüvyal birikintiler ise diğer önemi dikkat çekici litolojik unsurlardır.

İnceleme sahasında jeolojik olarak kireçtaşlarının geniş yer kaplaması ilçede kırsal yerleşme birimlerinin kurulmasını kolaylaştırmıştır. Suyla temas ettiğinde kolay çözülebilen kireçtaşlarının üzerinde birçok karstik şekil oluşmuştur. Özellikle köy altı geçici yerleşim birimleri olan yayla ve obalar, karstik erime şekilleri üzerinde veya kenarında gelişme göstermiştir.

Araştırma alanının jeomorfolojisi, ana hatları ile Göksu Nehri'nin açtığı vadi ve bu vadinin iki yamacında yaygın olarak görülen basamaklı bir topoğrafyadan oluşmaktadır. Jeomorfolojik özelliklerini yüksek platolar, dağlık sahalar, vadiler ve karstik oluşumlar ile ovalık alanlar oluşturmaktadır.

İlçenin Akdeniz ikliminden ayrı mikroklimatik bir iklim koşullarına sahip olduğunu söyleyebiliriz. Araştırma sahası yaz aylarında tropikal; kış aylarında ise Göksu vadisi boyunca sokulan polar kökenli hava akımlarının etkisi altında kalmaktadır. İç kısımlara doğru gidildikçe yükseltinin de etkisiyle iklim karasallığa doğru değişir.

Mut'ta ortalama yıllık sıcaklık 17,5 °C'dir. Aylık ortalama sıcaklık eğrisinin yıl içerisindeki değişimi incelendiğinde; en soğuk ayın 6,3°C değer ile Ocak, en sıcak ayın ise 29,2°C değer ile Temmuz ayı olduğu görülür. İnceleme alanında bunalıcı yaz sıcaklıklarının varlığı Sertavul, Kozlar ve Zeyker gibi yayla yerleşmelerinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Mut ve çevresi yıllık ortalama 317,02 mm yağış almaktadır. Bu yağışın büyük bir kısmı kış mevsiminde düşer. En fazla yağış 61,44 mm ile aralık ayında düşerken; en az yağış ortalaması ise 0,31 mm ile temmuz ayında gerçekleşir. İlçenin hâkim rüzgâr yönü kuzeydoğudur. Yıllık hâkim rüzgâr yönü ile ilçenin topoğrafik özellikleri tam bir uyum içerisindedir. Rüzgâr Göksu Vadisi boyunca kanalize olmaktadır. Klimatik şartların yaşamsal faaliyetler için uygun ortamlar oluşturduğu Mut depresyonunda tarih boyunca birçok yerleşim ünitesi kurulmuştur.

Mut İlçesi hidrografik açıdan ülkemizin zengin yörelerinden biridir. Sahada hidrolojik unsurların oluşum ve gelişiminde topoğrafik, jeolojik ve iklimatik unsurlar etkili olmuştur. Sahanın en önemli hidrolojik unsuru Hadim Göksu ve Ermenek Göksu'nun birleşmesi ile oluşmuş Göksu Nehri'dir. Kırsal yerleşmelerinin kuruluş yerleri incelendiğinde, araştırma sahasında bulunan kırsal yerleşmelerin genellikle su kaynaklarının etrafında yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Su faktörü yerleşmelerin kuruluşunda, gelişip, dağılışında en önemli unsurların başında gelmektedir. Hamamköy, Suçatı, Göksu ve Dereköy gibi su kaynakları yeterli kırsal mahallelerde nüfus miktarı fazlayken; Kumaçukuru ve İbrahimli gibi kırsal mahallelerde su kaynakları yetersizliği nedeniyle nüfus oldukça azalmış ve yerleşmeler terk edilme boyutuna ulaşmıştır.

Mut İlçesi'nde kırmızı renkli akdeniz toprağı (terra-rossa), kahverengi orman toprağı, kireçsiz kahverengi orman toprağı, alüvyal ve kolüvyal topraklar olmak üzere beş farklı toprak türü görülmektedir. Araştırma sahasındaki toprak özellikleri ile iklimatik faktörler tarım olanaklarının gelişmesine katkıda bulunmuştur. Kırsal yerleşmelerde insanların en önemli ekonomik etkinlikleri tarım ve hayvancılık faaliyetleri olmuştur.

İnceleme sahasının hâkim bitki örtüsü *kızılçam (Pinus brutia)* ormanları ve bunların tahrip edilmesiyle oluşmuş makilerdir. Defne (*Laurus nobilis*), yabani zeytin (*Olea europaea*), keçiboynuzu (*Ceratonia cilicica*), kocayemiş (*Arbutus unedo*), zakkum (*Nerium oleander*) gibi kısa boylu çalimsı bitkilerden oluşan makiler 700-800 m yükseklerle kadar görülmektedir. Kırsal mahalle yerleşmeleri ve köy altı

yerleşim birimlerinde meskenlerin inşasında özellikle çatı ve iç mimaride kullanılan ahşap ürünler çevredeki doğal bitki örtüsünden temin edilmektedir. Örneğin Ihtı, Göğden, Öküzsulağı ve Yenisu Yaylaları'nda ardıç kabuğu bazı meskenlerde örtü gereci olarak kullanılmıştır. Ayrıca ilçede yoğun olarak yapılan küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ile arıcılık faaliyetleri de araştırma sahasının doğal bitki örtüsü özelliklerinin bir sonucudur.

Araştırma sahasının nüfus özellikleri incelenirken ilgili bilgiler, genel nüfus sayımı ve adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarından alınmıştır. Buna göre 1927 yılında yapılan genel nüfus sayımında merkez ve kırsal mahalle olmak üzere toplam nüfus 15.697'dir. 1927-2017 yılları arasında Mut'un nüfusu 15.697 kişiden 62.228 kişiye çıkmıştır.

İlçede faal nüfusun % 95'i tarım sektöründe % 1'i sanayi sektöründe,% 4'ü ise hizmet sektöründe çalışmaktadır. Kırsal yerleşmelerde öne çıkan ekonomik faaliyet türü tarım ve hayvancılıktır. Uygun iklim ve toprak şartları özellikle yükseltisi az kırsal yerleşmelerde tarım faaliyetlerini halkın en önemli geçim kaynağı haline getirmiştir. Yükseltisi fazla olan kırsal yerleşmelerde ise özellikle küçükbaş hayvancılık faaliyetleri ön plana çıkmaktadır.

Mut'ta ilk insan yerleşimi, Tunç Çağı'nda başlamıştır. Takip eden süreçte bilinen yerleşim ipuçları "Pirindu" olarak karşımıza çıkmaktadır. Pirindu, bu gün Mut merkezinde Yeşilyurt adıyla anılan Dalisandos olarak da bilinen harabelerdir. Bu tarihlerden sonra Mut'un M.S. 41-45 yıllarında Claudiopolis olarak kurulma süreci başlamaktadır (Köse ve Atlay, 2005: 15).

Araştırma sahasında yerleşmeler, kırsal yerleşmeler ve kent yerleşmeleri olmak üzere iki grupta sınıflandırılabilir. 2017 yılı itibariyle 1 kent, 91 kırsal mahalle yerleşmesi bulunmaktadır. Kırsal yerleşmelerin ortaya çıkmasını ve de dağılışını etkileyen en önemli faktörler; yüzey şekilleri, iklim, tarım arazilerinin dağılışı, ulaşım, su kaynakları ile insanların ekonomik etkinlikleridir.

Araştırma sahasında kırsal nüfusun dağılışına baktığımızda kırsal nüfus dengesiz bir şekilde dağılmıştır. Kumaçukuru Mahallesi gibi nüfusu 26 kişi olan

kırsal yerleşmeler olduğu gibi; ilçe de nüfusu 1000 kişinin üzerinde olan Hamamköy Mahallesi gibi kırsal yerleşmeler de bulunmaktadır. İlçe genelinde ulaşımı kolay, tarım arazileri geniş, yükseltisi az, su imkânı fazla olan kırsal mahalle yerleşmeleri daha çok nüfuslanmıştır.

Kırsal mahallerde yer alan meskenler, yerleşmenin bulunduğu coğrafi şartlara bağlı olarak değişmekle birlikte genellikle doğal malzeme olarak kalker kayaçlardan inşa edilmiş taş yapılar ile betonarme yapılardan oluşmaktadır. Yükseltisi fazla olan kışın yağışların kar olarak düştüğü mahallelerde meskenler genelde eğimli çatı özelliği gösterirken; yükseltinin az olduğu Göksu Nehri boyundaki mahallelerde ise çatı eğimi düzdür.

İnceleme sahasında ki kırsal mahalle yerleşmeleri, yerleşme dokularına göre toplu, gevşek ve dağınık dokulu yerleşmeler şeklinde sınıflandırılabilir. Kırsal mahalle yerleşmelerinin 66 tanesi %72,5'lik oranla toplu dokulu yerleşme özelliği göstermektedir. Yerleşmelerin toplu dokulu özellik göstermesinde yerleşim biriminin morfolojik şartları ile su kaynakları önemli yer tutmaktadır.

Kırsal mahallelerin kuruluş yerlerinin seçiminde mahallelerin fiziki çevre şartları ile ekonomik faaliyetler etkili olmaktadır. Tarım etkinliğinin ön planda olduğu yerleşmeler daha çok vadi tabanlarında kurulurken; hayvancılığın etkili olduğu yerleşmeler ise dağlık alanlara kurulmaktadır.

Araştırma sahasında yükseltisi en az olan kırsal mahalle yerleşmesi 89 m ile Kurtsuyu Mahallesi; yükseltisi en fazla olan kırsal mahalle yerleşmesi ise 1433 m ile Ballı Mahallesi'dir.

İlçenin fiziki ve ekonomik coğrafya şartları yayla yerleşmelerinin kuruluşunda ve de yayla kültürünün oluşmasında önemli rol oynamıştır. Aşırı yaz sıcaklıkları, kısa mesafede yer şekillerinin hemen değişmesi ve de hayvancılığın yörede önemli bir geçim kaynağı olması değişik yükseltilerde ve de birbirinden farklı alanlarda birden fazla yayla yerleşmesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Aktufan, “Mut İlçesi’nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası” adlı yayınlanmış yüksek lisans tezinde 31 yayla yerleşmesinden bahsetmiştir. Bahsi geçen bazı yaylalar Gökçetaş Mahallesi’nin Kozaklı Mevki’nde olduğu gibi yayla değil; mahalleye bağlı sürekli yerleşmelerdir. Ayrıca Kozlar; İşemik ve Kumru gibi birden fazla küçük yayla yerleşmesinden oluşmaktadır. Bu küçük birbirine yakın yayla yerleşmeleri ayrı müstakil yaylalar gibi ifade edilmiştir.

Araştırma sahasına ait gerek topoğrafya haritası incelemeleri gerekse arazi çalışmaları neticesinde 21 adet yayla yerleşmesi tespit edilmiştir. Aylara ve yıllara göre nüfusları değişmekle birlikte bu yaylaların birçoğunda kalabalık bir nüfus görülmemektedir. Ulaşım yolları üzerinde yer alan “Sertavul” gibi yaylalarda nüfus diğer yaylalara kıyasla daha fazla olmaktadır.

Oba, konargöçer hayvancılıkla uğraşan ailelerin, yöreden yöreye değişmekle birlikte otların yeşil kaldığı Nisan- Ekim dönemi arasında hayvanlarını otlatmak için çadırlar ile kurdukları köy altı yerleşim birimidir. İnceleme sahasında 4 adet oba yerleşmesi tespit edilmiştir.

Araştırma sahasındaki yoğun hayvancılık faaliyetleri, değişik yükseltilerdeki dolin, uvala gibi karstik erime alanlarının varlığı ve dar alanda yer şekillerinin çabuk değişiyor olması oba yerleşmelerinin kuruluşunu mümkün kılmıştır. Fakat sosyo-ekonomik gelişmelere bağlı olarak bazı oba yerleşmeleri evlerin inşasına bağlı olarak yayla yerleşmelerine dönüşmüşlerdir. Araştırma sahasında ki Yenisu ve Öküzsulağı gibi yerleşmeler bu yayla yerleşmelerine güzel bir örnektir. Ayrıca dönüşen bu yaylaların bir kısmında çadır meskenler hala kullanılmaktadır.

Araştırma sahasındaki tek kent yerleşmesi Mut ilçe merkezidir. Mut ilçe merkezi 11 mahalleden oluşmakta olup; 2017 yılı T.Ü.İ.K. verilerine göre toplam 9779 hane bulunmaktadır. Hane sayısı en fazla olan merkez mahallesi olan 3994 kişisi ile Karşıyaka Mahallesi’dir. İlçe merkezinde meskenler genellikle çok katlı binalar şeklindedir. Mut kent yerleşmesini yönetim, ekonomik, kültürel ve sağlık fonksiyonları bulunmaktadır.

Mut, iklim şartları, toprak şartları ve yer şekilleri gibi özelliklere bağlı olarak tarımın ve tarıma dayalı ticaretin oldukça geliştiği bir ilçedir. İlçede en çok üretimi yapılan tarım ürünlerin başında zeytin, erik ve kayısı gelmektedir. İnceleme sahası turfanda kayısı üretiminde ilçe bazında Türkiye’de birinci; zeytin ağacı sayısı bakımından ise ikinci sıradadır.

İlçede Çömelek Mahallesi’nde mermer; Göcekler Mahallesi’nde ise manyezit madeni çıkarılmaktadır. Göksu Nehri’nin biriktirme yaptığı alanlarda ise inşaat sektöründe kullanılmak üzere kum üretimi yapılmaktadır. Araştırma sahasında sanayi çok gelişmemiştir. Tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yoğunluğuna bağlı olarak, tarıma dayalı sanayi tesisleri mevcuttur. Bunların başında zeytinyağı fabrikaları gelmektedir. İlçe genelinde 7 adet salamura zeytin işleme tesisi ve zeytinyağı fabrikası bulunmaktadır.

İlçe gerek tarihi gerekse doğal güzellikler bakımından oldukça zengindir. Araştırma sahasında Yalnızcabağ, Yeşilyurt, Geçimli gibi kırsal mahallelerde Alahan Manastırı, Balabolu ve Sinobiç Antik Yerleşmeleri gibi tarihi güzellikler; Evren, Pamuklu, Hacınuhlu gibi kırsal mahallelerde ise Yerköprü Şelalesi, Pembeli Şelalesi ve Karaekşi Tabiat Koruma Alanı gibi doğal güzellikler mevcuttur. Lakin gerekli tanıtım yapılmadığı için Mut turizm potansiyelini kullanamamaktadır. Kırsal kalkınma adına değerlendirilebilirse bu tarihi ve doğal güzelliklerin yöre halkının geçiminde tarım ve hayvancılığın yanında turizm üçüncü önemli bir sektör haline gelebilir.

KAYNAKÇA

- Aktufan, Hafze (2011). Mut (Mersin) İlçesi'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası, (Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.
- Avşan, Nurcan. (2014). Göksu Vadisinin Flüvyal Jeomorfolojisi (Mut-Silifke Arası). *Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7, (34), 314-334.
- Atalay, İbrahim. (1991). *Genel Beşeri ve İktisadi Coğrafya* (1.baskı). Ankara: Yeniçağ Basımevi.
- Atalay, İbrahim. (1973). Toros Dağlarında Karstlaşma ve Toprak Teşekkülü Üzerine Bazı Araştırmalar. *Jeomorfoloji Dergisi*. 5, 135-153.
- Atlay, Neşri. (2006). *Mut Tarihi* (2.Baskı). Mut: Mut Belediyesi Kültür Yayınları.
- Buldur, Adnan, Pınar, Adnan ve Başaran, Adnan. (2007). 05-07 Mart 2004 Tarihli Göksu Nehri Taşkını ve Silifke'ye Etkisi. *Selçuk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, 139-160.
- Buldur, Adnan. (1998). Yukarı Göksu Havzasının Hidrojeomorfolojisi, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Eğitimi ABD Doktora Tezi), İstanbul
- Bulut, İhsan. (1996). Sorgun (Yozgat) Yöresi Köy ve Mevki Adlarının Kaynakları. *Akademik Araştırmalar Dergisi*. 3, 30-33.
- Çiçek, İhsan. (2001). Mut ve Yakın Çevresinin Jeomorfolojisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 11 (2), 1-20.
- Dancı, Serpil. (2001). Mut ve Yakın Çevresinin Mikroklimatik İklim Özellikleri, (Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- Doğanay, Hayati. (1994). *Türkiye Beşeri Coğrafyası*. Ankara: Gazi Büro Kitabevi.
- Erinç, Sırrı. (1960). *Morfoloji II*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları
- Erol, Oğuz. (1999). *Genel Klimatoloji* (5. Baskı). İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Göney, Süha (1984). *Şehir Coğrafyası Yerleşme Coğrafyası I*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Güngör, Şenay ve Bozyiğit, Recep. (2011). Gazipaşa İlçesi'nde (Antalya) Köy Yerleşmeleri. *Marmara Coğrafya Dergisi*. 23, 267-292.

İnce, Ayşe. (2013). Eski Mut Evleri, (Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.

Kaya, Baştürk ve Aladağ, Caner. (2009). Maki ve Garig Topluluklarının Türkiye'deki Yayılış Alanları ve Ekolojik Özelliklerinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22, 67-80.

Köse, Ensar. (2008). *Mutlu Köyler*. (1.baskı). Ankara: Özdoğan Matbaa Yayın Ltd.Şti.

Kurt, Mehmet. (2003). *Tarih Boyunca Mut*. Ankara: Murat Kitabevi.

Özgen, Nurettin. (2007). (Bismil İlçesi'nin Coğrafyası, (Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara

Tapur, Tahsin. (2009). Abanoz Yaylası (Mersin). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 474-487.

Tapur, Tahsin ve Tuncer, Bayram (2012). Çumra İlçesi'nde Kırsal Yerleşmeler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 278-295.

Taş, Barış. (2016). *Türkiye'nin Kırsal Yerleşmeleri*. İstanbul: Yeditepe Yayınevi,

Tekin, Nurşen.(2008). *Dünden Bugüne Her Yönüyle Mut* (1.baskı). Ankara: Özdoğan Matbaa Yayın Ltd.

Tolun, Denker, B. (1977). *Yerleşme Coğrafyası-Kır Yerleşmeleri*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaası.

Tümertekin, Erol. (1994). *Ekonomik Coğrafya*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Tümertekin, Erol ve Özgüç, Nazmiye. (1998). *Beşeri Coğrafya İnsan, Kültür, Mekân*. İstanbul: Çantay Kitapevi.

BÜLTENLER VE RAPORLAR

Devlet Meteoroloji Müdürlüğü (1959-2017) Yılları İstatistik Verileri. Mut.

DSİ (Devlet Su İşleri) 62. Şube Müdürlüğü. (2008). 2007 Faaliyet Raporu. Silifke:DSİ.

Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İçel). Ankara: DİE DİE (Devlet İstatistik Enstitüsü). (1965, 1970, 1975, 1980, 1985, 1990, 1997, 2000). Genel Nüfus Sayımı, Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri (İçel). Ankara: DİE

Mersin Rüzgâr Enerjisi Tanıtım Raporu, 2008-Ankara

Mut Mut İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü. 2017 Yılı İstatistikleri.

Mut İlçe Tarım Müdürlüğü. 2017 Yılları İstatistik Verileri.

Mut Ticaret ve Sanayi Odası. 2017 Yılı Faaliyet Raporu. Mut.

Mut Orman İşletme Müdürlüğü. 2017 İstatistik verileri

Türkiye İstatistik Kurumu. 2017 Yılı Veri Tabanı

FAYDALANILAN HARİTALAR

Harita Genel Komutanlığı. (1994). 1/100 000 Ölçekli Türkiye Topoğrafya Haritası'nın O 30, O 31, P 30, P 31, Paftaları.

Mut İlçe Orman Müdürlüğü. (2016). Envanterinde Bulunan Sayısallaştırılmış Orman Şefliği Haritaları

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Tahir PEKKIRBIZLI

Uyruğu: T.C.

Doğum Yeri ve Tarihi: KONYA-13.03.1989

Telefon: 0555 383 42 56

e-mail: kirbizli_tahir@hotmail.com

EĞİTİM

Derece Adı, İlçe, İl Bitirme Yılı

Lise: Meram 75. Yıl Lisesi, 2005

Üniversite: Selçuk Üniversitesi, 2011

Yüksek Lisans: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Devam Ediyor

İŞDENEYİMLERİ

Yıl: 2011, Kurum: M.E.B

Görevi: Coğrafya Öğretmeni